

Strategie rozvoje Euroregionu Silesia 2014-2020

POSLÁNÍ » VIZE » STRATEGICKÉ CÍLE » OPATŘENÍ » PROJEKTY

AKTUALIZACE 2019

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

**Projekt „Aktualizace a implementace Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2014-2020“
byl spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj a státního rozpočtu Polské republiky
v rámci Programu INTERREG V-A Česká republika – Polsko 2014-2020
Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia 2014-2020**

PŘEKRAČUJEME HRANICE

OBSAH	3
1 ÚVOD	7
1.1 METODIKA A POSTUP AKTUALIZACE	7
1.1.1 <i>Definice a výchozí principy</i>	7
1.1.2 <i>Vymezení Euroregionu Silesia</i>	8
1.1.3 <i>Institucionální rámec</i>	8
1.1.4 <i>Metodický postup aktualizace dokumentu</i>	9
2 SOULAD STRATEGIE S JINÝMI KONCEPČNÍMI DOKUMENTY	10
3 MAPOVACÍ STUDIE	13
3.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA	13
3.1.1 <i>Historie</i>	13
3.1.2 <i>Poloha</i>	14
3.1.3 <i>Postavení/role euroregionu jako instituce</i>	25
3.1.4 <i>Postavení/role jiných institucí na území euroregionu</i>	33
3.1.5 <i>Klíčová zjištění</i>	37
3.2 OBYVATELSTVO	37
3.2.1 <i>Věková struktura</i>	37
3.2.2 <i>Porodnost, úmrtnost, migrace</i>	42
3.2.3 <i>Klíčová zjištění</i>	45
3.3 EKONOMIKA A TRH PRÁCE	45
3.3.1 <i>Struktura podnikatelského prostředí</i>	45
3.3.2 <i>Nezaměstnanost a trh práce</i>	52
3.3.3 <i>Přeshraniční zaměstnanost</i>	56
3.3.4 <i>Klíčová zjištění</i>	57
3.4 DOPRAVA.....	58
3.4.1 <i>Silniční doprava</i>	58
3.4.2 <i>Železniční doprava</i>	70
3.4.3 <i>Veřejná doprava</i>	75
3.4.4 <i>Cyklistická doprava</i>	78
3.4.5 <i>Vodní doprava</i>	82
3.4.6 <i>Letecká doprava</i>	83
3.4.7 <i>Klíčová zjištění</i>	84
3.5 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA.....	85
3.5.1 <i>Zásobování vodou</i>	85
3.5.2 <i>Odkanalizování</i>	92
3.5.3 <i>Zásobování plynem</i>	95
3.5.4 <i>Zásobování teplem</i>	97
3.5.5 <i>Zásobování elektrickou energií</i>	97
3.5.6 <i>Odpadové hospodářství</i>	99
3.5.7 <i>Klíčová zjištění</i>	103
3.6 OBČANSKÁ VYBAVENOST	104
3.6.1 <i>Vzdělávací zařízení</i>	104
3.6.2 <i>Zařízení sociální služeb</i>	110
3.6.3 <i>Zdravotní péče</i>	115
3.6.4 <i>Klíčová zjištění</i>	116
3.7 KULTURA, SPORT, VOLNÝ ČAS A CESTOVNÍ RUCH.....	118
3.7.1 <i>Kulturní památky a zajímavosti</i>	122
3.7.2 <i>Přírodní zajímavosti</i>	136
3.7.3 <i>Sportovní atraktivity</i>	141
3.7.4 <i>Cykloturistika</i>	144
3.7.5 <i>Agroturistika</i>	148
3.7.6 <i>Vodní turistika</i>	150

3.7.7	Kongresová turistika.....	152
3.7.8	Klíčová zjištění	154
3.8	BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL	155
3.8.1	Policie, pohraniční stráž.....	155
3.8.2	Požární ochrana.....	158
4	PROGRAMY ČESKO-POLSKÉ SPOLUPRÁCE A FOND MIKROPROJEKTŮ	164
4.1	OPERAČNÍ PROGRAM PŘESHraniční SPOLUPRÁCE ČR-PR 2007-2013 A FOND MIKROPROJEKTŮ V EUROREGIONU SILESIA 166	
4.1.1	Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia 2007-2013.....	166
4.1.2	Administrace Fondu mikroprojektů 2007-2013.....	168
4.2	INTERREG V-A ČR-POLSKO A FOND MIKROPROJEKTŮ 2014-2020 V EUROREGIONU SILESIA.....	168
4.2.1	Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia 2014-2020.....	169
4.3	PŘÍPRAVA PROGRAMU ČESKO-POLSKÉ PŘESHraniční SPOLUPRÁCE NA OBDOBÍ 2021-2027	172
5	SWOT ANALÝZA	174
6	POPIS ZPRACOVÁNÍ NÁVRHOVÉ ČÁSTI	181
6.1	POPIS ZPRACOVÁNÍ NÁVRHOVÉ ČÁSTI.....	181
7	POSLÁNÍ EUROREGIONU	182
8	STRATEGICKÁ VIZE EUROREGIONU	182
9	VIZE, STRATEGICKÉ CÍLE A OPATŘENÍ TEMATICKÝCH OBLASTÍ	182
9.1	I. TEMATICKÁ OBLAST: DOPRAVA	182
9.1.1	Vize tematické oblasti	182
9.1.2	Strategické cíle, opatření.....	182
9.2	II. TEMATICKÁ OBLAST: CESTOVNÍ RUCH, KULTURA A SPORT.....	183
9.2.1	Vize tematické oblasti	183
9.2.2	Strategické cíle, opatření.....	183
9.3	III. TEMATICKÁ OBLAST: VZDĚLÁNÍ, PODNIKÁNÍ	185
9.3.1	Vize tematické oblasti	185
9.3.2	Strategické cíle, opatření.....	185
9.4	IV. TEMATICKÁ OBLAST: LIDÉ A PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT	185
9.4.1	Vize tematické oblasti	185
9.4.2	Strategické cíle, opatření.....	185
10	PŘÍKLADY MOŽNÝCH PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ	187
10.1	I. TEMATICKÁ OBLAST: DOPRAVA	187
10.2	II. TEMATICKÁ OBLAST: CESTOVNÍ RUCH, KULTURA A SPORT.....	188
10.3	III. TEMATICKÁ OBLAST: VZDĚLÁNÍ, PODNIKÁNÍ.....	192
10.4	IV. TEMATICKÁ OBLAST: LIDÉ A PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT	193
11	OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ INSTITUCIONÁLNÍHO ROZVOJE ROZVOJE EUROREGIONU SILESIA.....	195
11.1	V.1. OPATŘENÍ: EUROREGION SILESIA JAKO EVROPSKÉ SESKUPENÍ PRO ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCI.....	196
11.2	V.2. OPATŘENÍ: AKTIVIZACE A ROZŠÍŘENÍ ČLENSKÉ ZÁKLADNY EUROREGIONU SILESIA	197
11.3	V.3. OPATŘENÍ: ROZŠÍŘENÍ ROLE EUROREGIONU SILESIA	197
11.4	V.4. OPATŘENÍ: ROZVOJ SPOLUPRÁCE EUROREGIONU SILESIA S JINÝMI SUBJEKTY	197
12	SPECIFICKÁ OPATŘENÍ A NÁSTROJE K PODPOŘE ROZVOJE PŘESHraniční SPOLUPRÁCE V EUROREGIONU SILESIA.....	198
12.1	VI.1. OPATŘENÍ: PROGRAMY ČESKO-POLSKÉ PŘESHraniční SPOLUPRÁCE A JINÉ PODPŮRNÉ PROGRAMY.....	198
12.2	VI.2. OPATŘENÍ: IMPLEMENTACE FONDU MALÝCH PROJEKTŮ V EUROREGIONU SILESIA.....	201
12.3	VI.3. OPATŘENÍ: ŠIROKÁ PROPAGACE PŘESHraničních PROGRAMŮ A PROJEKTŮ DOBRÉ PRAXE	202
12.4	VI.4. OPATŘENÍ: VÝMĚNA ZKUŠENOSTÍ V RÁMCI EVROPSKÉ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE	203
13	IMPLEMENTACE STRATEGIE ROZVOJE EUROREGIONU SILESIA NA OBDOBÍ 2014–2020	203
14	ZÁVĚR	204

15	SEZNAMY	205
15.1	SEZNAM TABULEK	205
15.2	SEZNAM GRAFŮ.....	207
15.3	SEZNAM OBRÁZKŮ	207
15.4	SEZNAM ZKRATEK	208
16	PŘÍLOHY	209
16.1	PŘÍLOHA Č. 1 – TABULKOVÁ ČÁST	209
16.2	PŘÍLOHA Č. 2 – MÍSTA PŘEKRAČOVÁNÍ STÁTNÍCH HRANIC	211

ANALYTICKÁ ČÁST

1 ÚVOD

Název dokumentu: **Aktualizace Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2014-2020**

Zpracovatelé: **Euroregion Silesia – CZ** (česká strana Euroregionu Silesia)
Horní nám. 69
746 26 Opava

Kontaktní osoby:

Ing. Jana Novotná Galuszková, tel.: + 420 553 756 220
Bc. Roman Tománek, tel.: + 420 553 756 384

Stowarzyszenie Gmin Dorzecza Górnej Odry (polská strana Euroregionu Silesia)
ul. Batorego 7
47-400 Racibórz

Kontaktní osoby:

Mgr. Daria Kardaczyńska, tel.: + 48 324 156 494
Mgr. Iwona Paprotny, tel.: + 48 324 156 494

Externí konzultanti: **HRAT, s.r.o.** (česká strana)
Družstevní 294
739 61 Třinec

Kontaktní osoby:

Ing. Marian Razima, tel.: + 420 558 321 280
Mgr. Eva Sikorová, tel.: + 420 558 321 280

Dr. hab. Sławomir Sitek (polská strana)
ul. Przełajska 78
41-250 Czeladź
Tel.: + 48 694 959 854

Datum zpracování: leden 2018 – červen 2019

1.1 METODIKA A POSTUP AKTUALIZACE

1.1.1 Definice a výchozí principy

Cílem aktualizace Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2014-2020 je aktualizovat podmínky pro systematický rozvoj přeshraniční spolupráce a podporu činnosti subjektů realizujících přeshraniční spolupráci na území Euroregionu Silesia na základě společného strategického dokumentu euroregionu. Svým obsahem má tato aktualizace dokumentu přispět k aktualizaci vize Euroregionu Silesia, odhalování příležitostí a silných stránek za účelem jejich přetváření v uskutečňované záměry. V rámci aktualizace strategie je zpracována aktuální charakteristika dotčeného území, analýza potřeb a snaha o koordinovaný a jednotný přístup k plánování a využití potenciálu pro trvale udržitelný rozvoj Euroregionu Silesia.

Hlavním výstupem aktualizace je doplnit nové informace dotčeného koncepčního rozvojového dokumentu, který formuluje konkrétní dlouhodobé cíle, opatření a aktivity, jejichž realizace by měla vést k trvalému rozvoji území, a stává se vodítkem pro projekty obcí, podnikatelských subjektů a dalších subjektů Euroregionu Silesia při společném úsilí o rozvoj území a kvality života obyvatel.

1.1.2 Vymezení Euroregionu Silesia

České vymezení euroregionu

Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na českém území je určena nejen obcím a městům z členské základny v okresech Opava, Bruntál, Nový Jičín a Ostrava-město, ale i přidruženým členským organizacím: Slezská univerzita v Opavě, Okresní hospodářská komora Opava, Matice slezská Opava, Místní akční skupina Opavsko a Místní akční skupina Hlučínsko.

V rámci zpracované strategie však nelze opomíjet vymezení Euroregionu Silesia z hlediska území spravovaného euroregionem v rámci Fondu mikroprojektů v programu INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020. Jedná se o celá území 3 okresů, a to okres Opava, Nový Jičín a Ostrava-město.

Polské vymezení euroregionu

Na polském území je Strategie rozvoje Euroregionu Silesia určena obcím a městům z členské základny z území okresů głubczyckého, raciborského, rybnického a wodzisławského. Obdobně jako na české straně však nelze opomíjet vymezení Euroregionu Silesia z hlediska území spravovaného euroregionem v rámci Fondu mikroprojektů v programu INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020.

1.1.3 Institucionální rámeček

Proces aktualizace společného česko-polského strategického dokumentu byl nastaven tak, aby probíhal v úzké spolupráci externích konzultantů a odborníků na obou stranách hranice s pracovníky a představiteli euroregionu. Jen takto je možné zajistit, aby aktualizovaný dokument doplnil nové konkrétní potřeby euroregionu, s kterými se jeho členové ztotožní. Za tímto účelem byla využita pracovní skupina pro aktualizaci a implementaci Strategie a zároveň byl zřízen úzký projektový tým spolupodílející se na „zmodernizování“ dokumentu a koordinaci samotných prací.

Pracovní skupina (PS)

Sestávala z 15 členů z obou stran euroregionu – 6 členů z české strany a 9 členů z polské strany, kteří dohlíželi a spolupodíleli se na celém procesu aktualizace strategie. Složení pracovní skupiny bylo ustanoveno dle územního rozložení euroregionu a možného odborného zapojení, v průběhu samotných prací bylo složení pracovní skupiny několikrát upraveno (zejména na polské straně).

Projektový tým (PT)

Pro aktualizaci strategického dokumentu bylo nutné zřídit užší projektový tým s počtem 5 osob – 3 osoby z české strany a 2 osoby z polské strany, jehož hlavním úkolem bylo koordinovat veškeré práce, aktualizovat vybrané části Strategie a kompletovat veškeré nově získané podklady.

1.1.4 Metodický postup aktualizace dokumentu

Charakteristickým rysem pro metodický postup aktualizace dokumentu Strategie rozvoje Euroregionu Silesia je orientace na realizaci, tedy cílený postup. Hlavním aspektem aktualizace Strategie byla týmová práce při využití znalostí, zkušeností a invence všech členů pracovní skupiny a projektového týmu.

Analytická část dokumentu

Prvním krokem aktualizace Strategie byla analytická část dokumentu. Stávající struktura analytické části byla v rámci setkání pracovní skupiny doplněna o nové části/oblasti. Dále bylo ustáleno datum 31. 12. 2017, ke kterému se statistické údaje zaktualizují (sjednocení metodického postupu aktualizace) a zároveň se dohodlo, že vybrané statistické údaje se zpracují k nejbližšímu možnému tomuto stanovenému datu. K této činnosti byli využiti externí konzultanti. Vybrané části analytické části týkající se institucionálního postavení euroregionu byly zpracovány projektovým týmem. Je nutné zkonstatovat, že přístup zvolený při prvotním zpracování Strategie v podobě „mapovací studie“ nebyl při aktualizaci aplikován, bude předmětem případné další aktualizace dotčeného strategického dokumentu.

Nově doplněné skutečnosti se následně promítly do nadefinovaných „klíčových zjištění“ dotčených kapitol, jež se staly základním předpokladem k aktualizaci stávajících SWOT analýz za jednotlivé tematické oblasti (klíčové oblasti):

- DOPRAVA
- CESTOVNÍ RUCH, KULTURA A SPORT
- VZDĚLÁNÍ, PODNIKÁNÍ
- LIDÉ A PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT

Aktualizované SWOT analýzy za jednotlivé tematické oblasti bylo nutné obodovat stanovenou metodou a určit tak priority nadefinovaných tvrzení jednotlivých částí SWOT analýz tzn. silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb za danou tematickou oblast. Samotný proces obodování probíhal e-mailovou formou, do kterého byli zapojeni všichni členové pracovní skupiny.

Návrhová část dokumentu

Na základě výstupů aktualizované analytické části dokumentu a na základě zaktualizovaných SWOT analýz jednotlivých tematických oblastí byla ve spolupráci s pracovní skupinou „zmodernizována“ strategická rozvojová vize a témata a poslání euroregionu. Změn se dostalo zejména u jednotlivých doposud nastavených strategických cílů a opatření, a to zejména s ohledem na závěry zjištěné z nově stanovených SWOT analýz – priorit tvrzení. Poté bylo nutné zaktualizovat konkrétní příklady možných projektových záměrů/aktivit, a to skutečností, které se tak mohou stát základem pro implementační část strategického dokumentu.

Aktualizace Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2014-2020 byla koordinována s připravovanými (aktualizovanými) krajskými a celostátními rozvojovými koncepcemi, včetně tematické přípravy dotací EU v plánovacím období po roce 2020 (2021–2027).

2 SOULAD STRATEGIE S JINÝMI KONCEPČNÍMI DOKUMENTY

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Regionální strategické rozvojové dokumenty

Strategie rozvoje chytrého regionu Moravskoslezského kraje 2017-2023 „Chytřejší kraj“

Strategie „Chytřejší kraj“ je střednědobý strategickým plánem Moravskoslezského kraje, udávajícím základní směry na léta 2017-2023, ve kterých chce kraj, s pomocí zavádění chytrých technologií, dlouhodobě zvyšovat kvalitu života obyvatel ve městech a v obcích Moravskoslezského kraje. Je realizována primárně formou projektů rozpracovaných v akčním plánu v předem definovaných pěti prioritních oblastech.

https://www.msk.cz/assets/doprava/strategie-rozvoje-chytreho-regionu-msk-2017-2023-vcetne-analyticke-casti-13-06-2017_1.pdf

Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji pro léta 2014–2020

Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v turistickém regionu Severní Morava a Slezsko – Moravskoslezském kraji je souhrnný materiál, který slouží jako obecně akceptovaná koncepce rozvoje cestovního ruchu v turistickém regionu včetně návrhů organizace a realizace marketingových aktivit. Je dlouhodobým nástrojem koordinace aktivit, prezentace potřeb regionu pro využívání potenciálu cestovního ruchu i inspirací pro jednotlivé spolupracující subjekty.

https://www.msk.cz/cz/rozvoj_kraje/odborne-informace-16826/

Strategie řízení cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji

Strategie je vytvořena pro nastavení efektivního modelu řízení cestovního ruchu na území kraje, včetně řízení lidských zdrojů působících napříč subjekty v cestovním ruchu. Dále je cílem této Strategie vymezení jasných kompetencí v systému řízení cestovního ruchu a nastavení systému financování destinačního managementu v Moravskoslezském kraji pro případ existence zákona o podpoře rozvoje cestovního ruchu v ČR či pro případ jeho neexistence.

<https://severnimorava.travel/moravian-silesian-tourism/marketing/strategie-a-akcni-plany>

Strategie Destinačního managementu Turistické oblasti Opavské Slezsko, z.s.

Strategie vznikla v návaznosti na ukončení platnosti strategie předchozí, na základě vzniku samostatného spolku Turistická oblast Opavské Slezsko, z.s. a vychází z potřeb řídit turistickou oblast Opavské Slezsko k realizaci stanovených cílů. Jedná se o strategický dokument na období 2018-2023.

<http://www.opavske-slezsko.cz/destinacni-management/strategicke-dokumenty/>

Mikroregionální strategické rozvojové dokumenty

Místní integrované Strategie rozvoje území MAS Opavsko z.s. na roky 2014-2020

Integrovaná strategie území působnosti místní akční skupiny je celkovou střednědobou strategií. Jde o ucelený rozvojový dokument, vztahující se na území působnosti MAS. Propojuje subjekty, záměry a zdroje v kontextu programovacího období Evropské unie na roky 2014 -2020.

<http://www.masopavsko.cz/dotacni-podpory/strategie-clld-2014-2020/>

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Hlučínsko z.s. na období 2014-2020

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) Místní akční skupiny Hlučínsko z.s. je ucelený střednědobý strategický dokument, který dává přehled toho, co v území je, co je

potřeba a co je v plánu pro dané období. Je vytvořený na základě reálných potřeb napříč územím bez ohledu na zdroje financování.

<http://mashlucinsko.cz/index.php?co=strategie-komunitne-vedeneho-mistniho-rozvoje-uzemi>

Městské/obecní strategické rozvojové dokumenty

Strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy 2017–2023

Zpracovaný strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy pro roky 2017-2023 (s přesahem do roku 2030) usiluje o zastavení trendu vylidňování a odcházení mladých a talentovaných lidí. Cílem plánu je, aby se Ostrava více přiblížila světu, lidem a přírodě a nabídla atraktivní bydlení, práci a volnočasové vyžití. Těží své bohatství z průmyslové tradice a přítomnosti významných zaměstnavatelů, z energie aktivních lidí i z dobré kvality života pro všechny generace.

<http://fajnova.cz/wp-content/uploads/2017/03/Strategicky-plan-Ostrava.pdf>

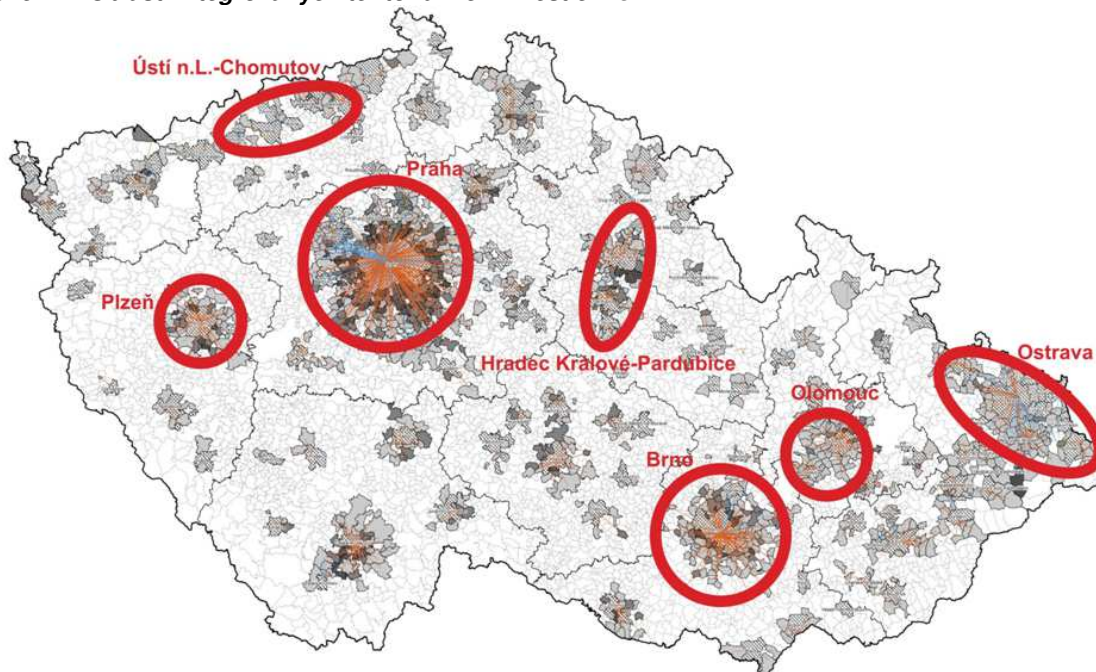
Strategie Integrované teritoriální investice pro ostravskou aglomeraci 2014-2020

Integrovaná teritoriální investice (dále ITI), jejímž nositelem je Statutární město Ostrava, je rozvojová strategie pro území ostravské aglomerace (území soustřeďující nejvýznamnější ekonomické a společenské funkce okolo pěti statutárních měst – Ostravy, Havířova, Karviné, Opavy a Frýdku-Místku). Tato umožňuje průřezově čerpat finanční prostředky z několika prioritních os jednoho nebo více operačních programů v rámci Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014-2020 a prostřednictvím které jsou rezervovány finanční prostředky v jednotlivých operačních programech spravovaných ministerstvy – jejich řídicími orgány. Strategie ITI reaguje na identifikované problémy a potřeby ostravské aglomerace a je koncipována na třech klíčových pilířích a k nim přiřazených specifických cílů – PRÁCE, PODNIKÁNÍ, PROSTŘEDÍ.

ITI je nástroj investičního plánování, určený pro silně urbanizované území, resp. pro metropolitní oblasti, které mají klíčový význam z hlediska ekonomického růstu a mezinárodní konkurenceschopnosti. V ČR může tento nástroj využít sedm velkých metropolitních oblastí a aglomerací.

<https://itiostravsko.cz/cs-cz/>

Obrázek 1 - Oblasti integrovaných teritoriálních investic v ČR

Zdroj: <https://itiostravsko.cz/cs-cz/>

Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007 až 2020

Jde o významný rozvojový dokument statutárního města Opavy, který v roce 2014 prošel svou aktualizací. Aktualizace tohoto plánu si uložila za cíl zkvalitnit a zefektivnit strategické plánování města Opavy, nastavit kvalitní systém tvorby a realizace strategického plánu, včetně systému průběžného hodnocení plnění prioritních opatření na období 2015 až 2020.

https://www.opava-city.cz/sites/default/files/soubory/aktualizovany_strategicky_plan_smo.pdf

Strategický plán rozvoje města Nový Jičín pro období 2014–2020

Dokument „Strategický plán rozvoje města pro období 2014 – 2020“, který je využíván na léta 2014-2020 jako podkladový dokument pro rozvoj v oblasti ekonomické, sociální, v oblasti kvality života, vnějších vztahů a také v rozvoji spolupráce města s vnějšími subjekty. Strategický plán vytváří hlavní směry rozvoje města v následujícím sedmiletém období.

<https://www.novyjicin.cz/strategicky-plan-rozvoje-mesta-novy-jicin-pro-obdobi-2014-2020/>

Program rozvoje města Bílovec na období 2018-2027

Program rozvoje města přináší společnou sdílenou vizi rozvoje města Bílovec na období 2018-2027. Jedná se o základní rozvojový dokument, který stanoví dlouhodobé i krátkodobé cíle, opatření a jednotlivé aktivity, kterými se těchto cílů dosáhne.

http://www.bilovec.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=442&id_ktg=1048&archiv=0

Na území české části Euroregionu Silesia lze využít řadu dalších souvisejících koncepčních dokumentů jednotlivých měst, obcí či jiných subjektů mající vliv na rozvoj dotčeného území.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Dokument je v souladu se všemi důležitými dokumenty vzniklými na unijní, státní, regionální a místní úrovni. Především se to týká takových dokumentů, jako jsou:

- Sdělení Evropské komise Evropa 2020. Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. KOM (2010) 2020 konečná verze
- Národní strategie regionálního rozvoje 2010 – 2020: regiony, města, venkov. Dokument přijatý vládou dne 13. července 2010.
- Strategie rozvoje Slezského vojvodství „ŚLĄSKIE 2020+“. Katowice, červenec 2013.
- Strategie rozvoje Opolského vojvodství do roku 2020. Opole, prosinec 2012.
- Strategie rozvoje ratibořského okresu na roky 2014 – 2020.
- Strategie rozvoje wodzisławského okresu na roky 2015 – 2025, květen 2015.
- Strategie rozvoje rybnického okresu na roky 2015 – 2020, listopad 2015

3 MAPOVACÍ STUDIE

3.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

Euroregion je jednotka nacházející se v prostoru dvou nebo více států a tvořící formu přeshraniční spolupráce mezi jednotkami místní samosprávy členských zemí Evropské unie a rovněž mezi jednotkami místní samosprávy členských zemí Evropské unie a jejich ekvivalenty ze sousedních zemí. V současnosti v celé Evropě funguje více než 185 euroregionů*, včetně 16 na hranicích Polska a 13 na hranicích České republiky. Euroregion Silesia je jedním ze šesti euroregionů působících na česko-polském pohraničí (ostatní euroregiony jsou: Nisa, Glacensis, Praděd, Těšínské Slezsko a Beskydy).

**stav k r. 2018, zdroj: údaje podle mapy SERG/AEBR
http://www.aebr.eu/en/members/map_of_members.php*

3.1.1 Historie

Území Slezska, rozprostírající se v severovýchodní části dnešní České republiky a jihozápadní části Polska, bylo rozděleno v roce 1742, kdy Marie Terezie ve válce s pruským králem Bedřichem II. prohrála část Slezska. Ratibořsko, Hlubčicko a Hlučínsko¹ přešlo pod vládu Pruska, zatímco Opavsko a Krnovsko zůstalo na území koruny české pod vládou rakouských Habsburků a stalo se součástí tzv. českého Slezska (někdy také nazývané rakouským Slezskem). Vznik státní hranice tak zpomalil a posléze zcela zastavil rozvoj vzájemných kontaktů. Ani výsledek 2. světové války toto rozdělené území nespojil – Horní Slezsko se stalo součástí Polska a české Slezsko součástí Československa. Rozvoji kontaktů obyvatel na obou stranách hranice nepřálo ani příslušenství obou zemí k tzv. socialistickému táboru. Příhraničí bylo pečlivě střeženo, překračování hranice bylo možné pouze v místech oficiálních hraničních přechodů, kterých bylo velmi málo, a bylo spojeno s mnoha formalitami. Přirozené, každodenní kontakty nejbližších sousedů byly vyloučeny.

Skutečná česko-polská spolupráce na tomto území se tak mohla začít rozvíjet až po roce 1989 v souvislosti s demokratickými změnami v obou zemích. Nejprve měla spolupráce charakter individuální partnerské spolupráce jednotlivých obcí a měst, postupně však nabývala regionálního charakteru. V průběhu roku 1998 vznikla na obou stranách hranice dvě sdružení. V květnu bylo v Ratiboři založeno Sdružení obcí povodí Horní Odry a v červenci bylo v Opavě založeno Regionální sdružení pro česko-polskou spolupráci Opavské Slezsko (dnes Euroregion Silesia - CZ), která spolu dne 20. září 1998 uzavřela smlouvu o spolupráci pod názvem Euroregion Silesia, jehož název je odvozen od území, na kterém se z větší části nachází - Silesia.

Ke sblížení obyvatel na obou stranách hranice přispělo zavedení malého pohraničního styku, který od roku 1995 umožňoval obyvatelům příhraničního území překračování státních hranic za snadnějších podmínek. V průběhu 90. let 20. století vzniklo na poměrně krátké hranici Euroregionu Silesia (90 km) 17 hraničních přechodů, z toho 14 pro malý pohraniční styk.

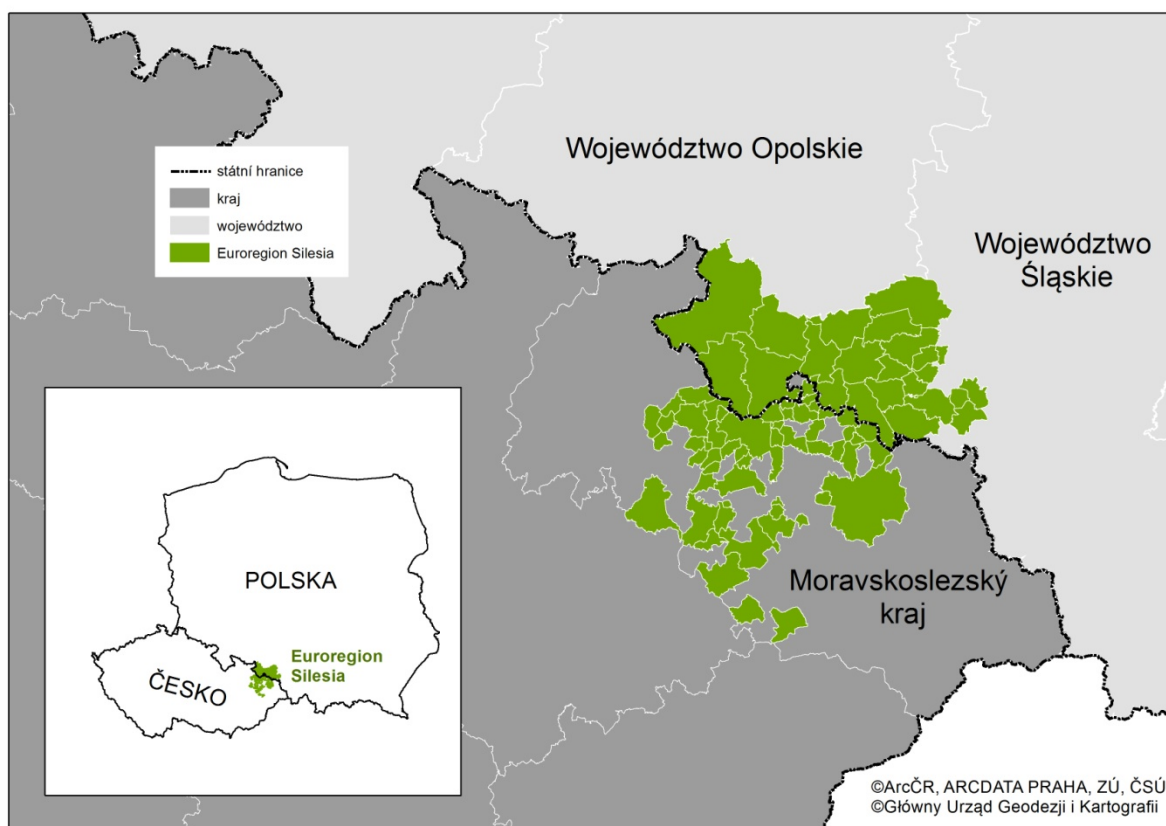
Významným mezníkem v historii Euroregionu Silesia byl vstup ČR a Polska do EU v květnu 2004 a zejména pak přistoupení obou zemí k Schengenskému prostoru v prosinci 2007. U této příležitosti se konala společná konference Euroregionů Těšínské Slezsko, Beskydy a Silesia, v jejíž závěru byla podepsána tzv. Těšínská deklarace. Touto deklarací zástupci euroregionů česko-polsko-slovenského příhraničí deklarovali vůli spolupráce s cílem dalšího rozvoje tohoto příhraničního území.

¹ Hlučínsko se stalo součástí českého Slezska v roce 1920, kdy bylo na základě Versailleské mírové smlouvy připojeno k Československu. Toto území, lidově zvané Prajzsko, které dříve jako součást Pruska mělo odlišný společenský a ekonomický vývoj, si svá specifika dochovalo až do současnosti.

V dubnu 2008 byla zahájena činnost Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR-PR 2007-2013, který - na rozdíl od předchozích programů česko-polské přeshraniční spolupráce - byl poprvé postaven na tzv. principu vedoucího partnera. Tato skutečnost pro Euroregion Silesia znamenala velké zintenzívnění vzájemných kontaktů, větší provázanost činností a aktivit na obou stranách hranice a vzájemné sdílení odpovědnosti obou částí euroregionu. V průběhu programovacího období 2007-2013 byly zahájeny přípravy na nové programovací období 2014-2020. V dubnu 2016 pak byla zahájena činnost Fondu mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia v rámci programu INTERREG V-A ČR-PR na období 2014-2020.

3.1.2 Poloha

Obrázek 2 – Poloha Euroregionu Silesia

Zdroj: ArcČR, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016; Główny Urząd Geodezji i Kartografii; vlastní zpracování

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Česká část Euroregionu Silesia se nachází v severovýchodní části České republiky na území Moravskoslezského kraje, který je označován jako „region mnoha kontrastů a příležitostí“. Euroregion zasahuje na území čtyř z šesti okresů tohoto kraje, a to do okresů Opava, Bruntál, Nový Jičín a Ostrava – město.

Hlavními centry zájmového území jsou krajské město Ostrava a město Opava. Území Opavska a Novojičínska (západní a jižní část české části Euroregionu Silesia) má s ohledem na přírodní poměry charakter zemědělské krajiny. Oblast Ostravska má průmyslový charakter, neboť se jedná o oblast v minulosti spojenou s hornickou činností a do současné doby přetrvávajícím hutním, a na něj navazujícím strojírenským průmyslem. S ohledem na průmyslový charakter Ostravska se území potýká se zhoršeným životním prostředím.

Zájmové území české části Euroregionu Silesia se rozkládá na území dvou geomorfologických systémů – Hercynského a Alpsko-himalajského.

Západní část zájmového území je součástí Nízkého Jeseníku, které se svažuje směrem k východu, na severu navazuje na území Opavské pahorkatiny (oblast Slezské nížiny, subprovincie Středopolské nížiny). Východní a jižní část zájmového území je součástí Ostravské pánve, Moravské brány a Podbeskydské pahorkatiny (subprovincie Vněkarpatské sníženiny).

Pro Ostravskou pánev je velmi důležitý geologický vývoj od paleozoika, konkrétně v karbonu, kdy zde docházelo k sedimentaci a vzniku černouhelných slojí². Ve čtvrtohorách bylo území pod vlivem kontinentálního zalednění a s ním souvisejícího ukládání glaciálních sedimentů.

Území české části Euroregionu Silesia patří do jedné ze tří klimatických oblastí, a to do klimatické oblasti mírně teplé (E. Quitt, 1971). Každá z klimatických oblastí se člení na několik podoblastí na základě chodu a intenzity 14 klimatických charakteristik. Mírně teplá podoblast se dělí na 11 podoblastí (MT1 - MT11), kdy MT1 je nejchladnější a nejvlhčí a MT11 je nejteplejší a nejsušší. Z tohoto pohledu patří území Ostravské pánve a Opavské pahorkatiny k nejteplejším, spadá do oblasti MT 10, které je charakterizována například průměrným počtem 40 – 50 letních dnů, 30 – 40 ledových dnů, případně 50 – 60 dny se sněhovou pokrývkou. Naopak nejchladnější klimatické podmínky v české části Euroregionu Silesia se nacházejí na západě na území Nízkého Jeseníku (Bruntálská vrchovina). Zdejší klimatické poměry odpovídají dle klasifikace skupině až MT2, což znamená, že je zde za rok průměrně 20 – 30 letních dnů, 40 – 50 ledových dnů a povrch je pokryt sněhovou pokrývkou 60 – 100 dní.

Území české části Euroregionu Silesia je odvodňováno řekou Odrou (úmoří Baltského moře). Řeka Odra pramení v Oderských vrších, nad soutokem s Opavou odvodňuje jižní a východní část Euroregionu Silesia. V zájmovém území řeka protéká městem Odry, dále Jeseníkem nad Odrou a Ostravou. V Ostravě do Odry ústí 2 významné toky – řeka Opava a řeka Ostravice. Mezi Jeseníkem nad Odrou a Ostravou se nachází Chráněná krajinná oblast Poodří (většina území CHKO Poodří leží mimo Euroregion Silesia). CHKO Poodří o rozloze 81,5 km² byla zřízena v roce 1991. Jedná se o území se zachovalou údolní nivou řeky Odry, typické a ojedinělé zachovalým vodním režimem s každoročním zaplavováním rozsáhlých částí nivy (přirozená protipovodňová funkce říční nivy). Největší hodnoty představují meandry a slepá ramena Odry, množství travních porostů, lužní lesy a rybníční soustavy.

Mezi nejdůležitější přítoky Odry patří její levostranný přítok – řeka Opava, která vzniká soutokem Střední a Bílé Opavy ve Vrbně pod Pradědem a odvodňuje západní polovinu české části Euroregionu Silesia. V zájmovém území řeka protéká městy Opava a Kravaře, v Dolním Benešově obtéká rybníční soustavu napájenou vodním tokem Štěpánka. V současné době se na řece nenacházejí významnější akumulace vody, které by přispívaly k zachycování povodní a k tlumení povodňových průtoků. K zajištění protipovodňové ochrany se připravuje výstavba Přehrady Nové Heřminovy (leží mimo zájmové území) na řece Opavě. Zajistí protipovodňovou ochranu obcí pod přehradou včetně města Opavy. Jako další přínosy jsou uváděny nadlepšování průtoků v době sucha a rozvoj cestovního ruchu v oblasti.

Dalším významným tokem v zájmovém území je pravostranný přítok Opavy – řeka Moravice. Hladinu Moravice vzdouvají 2 přehradní nádrže. Výše na toku Slezská Harta, nacházející se mimo zájmové území, s celkovým objemem 218,7 mil. m³, byla vystavěna v letech 1987-1997 za účelem posílení níže se rozprostírající přehrady Kružberk. Přehradní nádrž Slezská Harta je využívána pro průmysl, výrobu energie a částečně k rekreačním účelům. Vodní

² CHLUPÁČ, Ivo, Rostislav BRZOBOHATÝ, Jiří KOVANDA a Zdeněk STRÁNÍK. Geologická minulost České republiky. Praha: Academia Praha, 2002. 436 s. Ediční číslo 2483. ISBN 80-200-0914-0.

nádrž leží v turisticky zajímavé oblasti jesenických sopek (Venušina sopka, Velký Roudný, Malý Roudný). Okolí je vhodné zejména pro pěší výlety a cykloturistiku.

Od Slezské Harty se níže po toku nachází vodárenská nádrž Kružberk o celkovém objemu 35,5 mil. m³. Ta byla vybudována v letech 1948 – 1955 a slouží k zajištění dostatku pitné vody pro obyvatelstvo níže položených měst a obcí, především na území Ostravska. Přehrada Kružberk se nachází na hranici zájmového území na severu členské obce – města Budišov nad Budišovkou. S ohledem na funkci přehrady, tj. zajištění zdroje pitné vody, není možné rekreační využití přehrady (kromě rybaření).

Pod přehradou Kružberk řeka Moravice meandruje v kaňonovitém lesnatém údolí, které je ojedinělým morfologickým útvarem se specifickou florou a faunou. Území je součástí Přírodního parku Moravice a představuje nejlépe zachovalé a nejhodnotnější území Opavska. K významným přítokům patří levostranný přítok – řeka Hvozdnice.

Na území české části euroregionu se nacházejí maloplošná zvláště chráněná území. Konkrétně jde o deset přírodních památek a dvě národní přírodní památky, kterými jsou Odkryv v Kravařích a Landek. Dále se na území euroregionu rozkládá deset přírodních rezervací a dva přírodní parky – Oderské vrchy a Moravice.

Tabulka 1 - Maloplošná chráněná území v Euroregionu Silesia

Kat.	Název	Katastrální území	Vyhlášeno	Výměra (ha)	Popis
PP	Heraltický potok	Jamnice, Neplachovice, Štěplovec	1991	14,39	Meandrující vodní tok s mrtvými rameny a pravidelně zaplavované mokřadní louky. Lokalita s druhově bohatou faunou obratlovců.
PP	Hranečník	Píšť	1990	4,93	Rozvolněný porost stárnoucí kmenoviny borovice lesní s několika desítkami hnízd volavky popelavé.
PP	Hůrky	Velké Heraltice	1995	16,04	Unikátní různověký smíšený lesní porost s dominantním podílem původního sudetského modřínu.
PP	Otická sopka	Otice, Slavkov u Opavy	1991	10,44	Pozůstatek sopky z období spodního miocénu, výchoz čedičové horniny odkryt v lomu pod vrcholem.
PP	Porubský bludný balvan	Poruba	1990	0,0025	Bludný balvan na kamenném podstavci v Ostravě-Porubě na Vřesinské ulici.
PP	Rovninské balvany	Moravská Ostrava	1964	0,0025	Bludné balvany instalované v parku na výstavišti na Černé louce v Ostravě.
PP	Šilheřovice	Šilheřovice	2013	95,19	Přírodně krajinářský park a navazující lipové aleje jsou biotopem silně ohroženého druhu brouka páchníka hnědého (<i>Osmoderma barnabita</i>).
PP	Turkov	Martinov ve Slezsku, Poruba – sever, Třebovice ve Slezsku	1993	20,12	Izolované refugium ekosystému lužního lesa v průmyslově mimořádně exponované části Ostravy.
PP	Údolí Moravice	Žimrovice, Lesní Albrechtice, Hradec nad Moravicí	2013	59,0032	Osu území přírodní památky tvoří Bukovinský potok spolu s lesními porosty a plochami

					bezleší.
PP	Úvalenské louky	Brumovice u Opavy	1957	6,50	Zbytky unikátních slatinných luk v nivě řeky Opavy s bohatou populací břízy tmavé.
NPP	Odkryv v Kravařích	Kravaře	1966	1,64	Geologický profil sedimenty kontinentálního zalednění.
NPP	Landek	Ostrava	1966 1989	a 85,7	Ochrana výchozů ostravského souvrství se slojemi uhlí o mocnosti až 80 cm. V roce 1989 bylo území plošně rozšířeno o přírodně a kulturně cenné soubory lesních porostů vrchu Landek.
PR	Černý les u Šilheřovic I.	Šilheřovice	1970	8,04	Stará, nepravidelně prosvětlená bučina v místě zvaném U Trianglu představující ukázkou lesních porostů dříve typických pro Slezskou nížinu.
PR	Černý les u Šilheřovic II.	Šilheřovice	1970	7,69	Pozůstatek původních podmáčených dubových bučin v lokalitě zvané Komora, doklad vývoje lesních ekosystémů v Ostravské pánvi a Hlučínské pahorkatině.
PR	Dařenec	Vřesina	1969	32,94	Dubová bučina tvořící pozůstatek přirozené lesní a bylinné skladby glaciálu plošin Hlučínské pahorkatiny.
PR	Hněvošický háj	Hněvošice	1969	67,71	Přirozená lipová doubrava s prvky karpatské květeny, refugium místní fauny listnatých lesů nižších poloh.
PR	Hořina	Brumovice u Opavy, Velké Heraltice	1948	22,30	Meandrující tok s pestrou vodní faunou a zachovalými břehovými porosty, na přilehlých loukách bohatá populace šafránu Heuffelova.
PR	Hvozdnice	Slavkov u Opavy, Štáblovice, Uhlířov	1989	56,24	Meandrující tok místy odkrývající skalní podloží. Druhově pestrá společenstva rybníků, mokřadů a zbytků lužních lesů, refugium mnoha druhů ptáků a obojživelníků
PR	Koutské a Zábřežské louky	Kravaře ve Slezsku, Zábřeh u Hlučina	2007	202,93	Ojedinelý ucelený komplex mokřadních luk, rozptýlené zeleně a luhů se zbytky mrtvých ramen a periodicky zaplavovaných tůní v nivě řeky Opavy, ucelený komplex mokřadních luk, mokřadní ekosystémy s výskytem zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin a významné hnízdiště ptačích druhů.
PR	Přemyšov	Polanka nad Odrou, Svinov	2001	30,71	Lužní lesy a mokřadní olšiny s množstvím drobných pramenišť, které ve spodní části území přecházejí v mokřady s vodními plochami.
PR	Štěpán	Děhylov,	1994, 1995	45,24	Původní rybník a mokřady

		Poruba - Sever			s tůněmi v nivě řeky Opavy, obklopené fragmenty lužních lesů jilmových doubrav a mokřadními olšínami.
PR	Rezavka	Svinov	1998	83,68	Komplex lužního lesa kolem trvale zvodnělého slepého ramene Odry a rozsáhlé rákosiny Vrbenského rybníka. Stanoviště řady chráněných rostlin a živočichů.
PPa	Oderské vrchy	Fulnek, Bílov, Bílovec, Bítov, Suchdol nad Odrou, Studénka, Odry, Heřmanice u Oder, Heřmánky, Zbyslavice, Kujavy, Olbramice, Pustějov, Slatina, Spálov, Tísek, Vrchy, Jakubčovice nad Odrou	1994	28 700	Oderské vrchy jsou jihovýchodní část Nízkého Jeseníku. Pro své půvaby byly v roce 1994 vyhlášeny přírodním parkem. Bohaté lesy s množstvím přírodních zajímavostí vybízejí po celý rok k vycházkám, koncem léta a na podzim se stávají houbařským rájem.
PPa	Moravice	Hradec nad Moravicí, Žimrovice, Domoradovice, Melč, Nové a Staré Lublice, Kružberk, Staré a Nové Těchanovice, Březová, Skřipov, Hlubočice, Raduň a Chvalíkovice	1994	14 250	Přírodní park Moravice patří k nejlépe zachovalému a nejhodnotnějšímu území Opavska. Zdejší květena má převážně podhorský charakter a plocha se vyznačuje charakteristickými rysy Jesenického podhůří. Údolí řeky Moravice je v úseku od Kružberku po Hradec nad Moravicí jedno z nejkrásnějších říčních údolí v České republice.

PP = přírodní památka, NPP = národní přírodní památka, PR = přírodní rezervace, PPa = přírodní park,
Zdroj: https://www.msk.cz/zivotni_prostredi/mzchu.html a https://www.msk.cz/cz/zivotni_prostredi/prirodni-parky-41558/

V rámci projektu Natura 2000 se vytváří soustava chráněných území evropského významu, která zahrnuje nejčinnější přírodní stanoviště a chrání také nejvíce ohrožené druhy rostlin a živočichů. Po vstupu do Evropské unie (EU) vyplývá pro Českou republiku povinnost zapojit se do vytváření této soustavy.

Na území české části Euroregionu Silesia se nacházejí nebo do něj částečně zasahují následující území evropského významu.

Tabulka 2 - Přehled evropských významných lokalit v české části Euroregionu Silesia

Název	Katastrální území	Rozloha (ha)	Předmět ochrany	Popis lokality	Navrhovaná kategorie ochrany
Čermná – Důl Potlachový	Čermná ve Slezsku	0,0243	Netopýr černý	Několik na sebe navazujících komor o výšce 10 m a šířce 20 m, některé z nich jsou částečně zaplavené vodou. Vstup není zabezpečen. V okolí lokality převládají smrkové monokultury. Zimoviště netopýrů.	PP
Černý Důl	Svatoňovice	0,0398	Netopýr	Opuštěné důlní dílo	PP

			černý	po těžbě břidlice přibližně 4 km západně od Vítkova. Jedno z pěti nejvýznamnějších zimovišť netopýra černého v ČR.	
Děhylovský potok - Štěpán	Děhylov, Martinov ve Slezsku	80,1703	Kuňka ohnivá, piskoř pruhovaný	Vodní a mokřadní biotopy mělkého rybníka a jeho okolí s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Na hrázích kvalitní porosty charakteru tvrdého luhu, v okolí rákosiny, vrbiny a mokřadní olšiny.	PR
Jakartovice	Deštné, Jakartovice, Mladecko	13,7477	Modrásek bahenní	Aluviální, druhově chudé vlhké psárkové louky T1.4 s výskytem krvavce totenu (<i>Sanugisorba officinalis</i>); meandrující vodní tok je lemován údolním jasanovo-olšovým luhem.	PP
Jilešovice - Děhylov	Děhylov, Dobroslavice	20,7676	Modrásek bahenní	Lokalita se rozkládá v nivě řeky Opavy na aluviálních naplaveninách.	PP
Šilheřovice	Šilheřovice	101,4709	Páchník hnědý	Golfové hřiště a přilehlé aleje u obce Šilheřovice tvořící velmi významnou lokalitu pachníka hnědého.	PP
Poodří	Albrechtický, Bartošovice, Bernartice nad Odrou, Bravantice, Butovice, Hladké Životice, Hukovice, Jeseník nad Odrou, Jistebník, Košatka nad Odrou, Kunín, Mankovice, Nová Horka, Odry, Petřvaldík, Polanka nad Odrou, Proskovice, Pustějov, Stará Bělá, Stará Ves nad Ondřejnicí, Studénka nad Odrou, Suchdol nad Odrou, Svinov, Šenov u Nového	5235,0293	Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy Páchník hnědý	Údolní niva řeky Odry JV od Ostravy v úseku Jistebník - Studénka - Mankovice, včetně jejích říčních teras. Mozaika společenstev vodních toků, lužních lesů, luk, rybníků, trvalých i periodických tůní a močálů vytváří velmi příznivé podmínky pro trvalou existenci celé řady chráněných a ohrožených druhů rostlin.	CHKO/PR/PP

	Jičína, Velké Albrechtice, Vražné u Oder, Výškovice u Ostravy, Zábřeh nad Odrou				
Údolí Moravice	Domoradovice, Hradec nad Moravicí, Lesní Albrechtice, Žimrovice	129,6264	Přástevník kostivalový Střevlák hrbolatý, Vranka obecná	Reliéf je tvořen prudkými svahy údolí Moravice, na jejichž dně se vytváří plochá údolní niva. Moravice zde představuje vodní tok se zachovalou přirozenou strukturou dnových sedimentů a stabilizovaným průtokem vody pod vodními nádržemi Kružberk a Slezská Harta.	PP

PP = přírodní památka, PR = přírodní rezervace,

Zdroj: https://www.msk.cz/zivotni_prostredi/evropsky_vyznamne_lokality.html

Tabulka 3 – Ptačí oblast částečně zasahující na území Euroregionu Silesia

Název	Katastrální území	Rozloha (ha)	Předmět ochrany	Popis lokality
Ptačí oblast Hermánský stav – Odra - Poolší	Dětmárovice, Dolní Lutyně, Heřmanice, Horní Lutyně, Hrušov, Koblov, Kopytov, Koukolná, Nový Bohumín, Petrovice u Karviné, Poruba u Orlové, Pudlov, Rychvald, Skřečoč, Staré Město u Karviné, Starý Bohumín, Šilheřovice, Věřňovice, Vrbice nad Odrou, Záblatí u Bohumína, Závada nad Olší	3100,8670	Bukáček malý Ledňáček říční Slavík modráček	Lokalita se nachází v severovýchodní části Moravskoslezského kraje u hranic s Polskem. Páteř oblasti tvoří řeky Odra (v délce cca 10 km) a Olše (v délce cca 16 km) včetně přiléhajících říčních niv. Z východu je připojená soustava Karvinských rybníků a hraniční úsek toku Petrůvka, od jihu soustavy rybníků v Rychvaldě, Bohumíně – Záblatí a Heřmanicích.
Ptačí oblast Poodří	Albrechtický, Bartošovice, Bernartice nad Odrou, Butovice, Hladké Životice, Hukovice, Jeseník nad Odrou, Jistebník, Košatka nad Odrou, Kunín, Mankovice, Nová Horka, Petřvaldík, Polanka nad Odrou, Proskovice, Pustějov, Stará Bělá, Stará Ves nad Ondřejnicí, Studénka nad Odrou, Suchdol nad Odrou, Svinov, Šenov u Nového Jičína, Vražné u Oder, Výškovice u Ostravy, Zábřeh nad Odrou	8042,5882	Bukáč velký Moták pochop Ledňáček říční Kopřivka obecná	Území se nachází mezi městskou částí Ostrava-jih a obcí Jeseník nad Odrou. Hranice ptačí oblasti jsou totožné s hranicemi CHKO Poodří a území tvoří úzký pruh podél řeky Odry, který je 32 km dlouhý a 4 km široký.

Zdroj: <http://iszp.kr-moravskoslezsky.cz/cz/priroda/natura/ptaci-oblasti/default.htm>

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Polská část euroregionu leží v povodí Horní Odry a zahrnuje Ratibořskou kotlinu, část Hlubčické pahorkatiny, část Rybnické pahorkatiny a Ostravské kotliny. Zahrnuje území 1 547 km² s přibližně 295 tis. obyvateli.

Oblast tvořící polskou část Euroregionu Silesia se nachází na území Slezského a Opolského vojvodství a zahrnuje okresy: hlubčický (Opolské vojvodství), ratibořský, rybnický a wodzislawský (Slezské vojvodství). V okolí se nacházejí velké aglomerace, tj. Hornoslezská aglomerace (Glivice – Katowice), Ostravská aglomerace a Opolská aglomerace. Hlavním městem polské části území je Ratiboř, která je městem s bohatou tradicí a historií. Středověká Ratiboř byla po dobu téměř dvou století hlavním městem rozlehlého knížectví zahrnujícího ve svých hranicích značnou část této geografické krajiny. Polská část euroregionu je vnímána jako oblast ekologicky čistá a bohatá na zdravé potraviny. Území se vyznačuje rozmanitou krajinou, kterou tvoří především: Doliny Horní Odry, Rybnická pahorkatina a Hlubčická pahorkatina.

Obrázek 3 Mapa členských obcí polské strany Euroregionu Silesia

Zdroj: vlastní zpracování

Činnost cisterciáckého kláštera v Rudách, prvního v Horním Slezsku, měla rozhodující vliv na současné přírodní bohatství této části Slezska. Jsou to mimo jiné:

- Rezervace Łęczczok – oblast meandrů řeky Odry, hospodářsky využívaná cisterciáckým řádem,
- rozlehlé lesy vysazené na neúrodných písčitých půdách.

Charakteristickým prvkem oblasti jsou rozsáhlé krajinné kompozice, z nichž nejrozlehlejší tvoří oblast krajinného parku Cisterciácké krajinné kompozice Rudy Wielkie. Typické pro tuto

oblast jsou rovněž rozlehlé krajinné kompozice (např. Krowiarki v obci Pietrowice Wielkie a Łubowice v obci Rudnik).

Chráněné oblasti na území polské části Euroregionu Silesia

Chráněné oblasti v rámci polské části Euroregionu Silesia zahrnují celkově rozlohu více než 340 km², což je 21,8 % celé rozlohy. Vyskytují se na území 13 obcí euroregionu. Z hlediska rozlohy je nejvíce chráněných krajinných oblastí. Mezi obce, v nichž je chráněné území největší, patří Kuźnia Raciborska, Głubczyce a Nędza.

Tabulka 4 - Druh a rozloha chráněných oblastí na území polské části Euroregionu Silesia v roce 2017

Obec	Celkem	Přírodní rezervace	Chráněné krajinné oblasti	Rezervace a ostatní formy ochrany přírody v chráněných krajinných oblastech	Přírodní parky	Ekologické oblasti	Přírodně-krajinné komplexy
Baborów	125,3	0,0	0,0	0,0	125,3	0,0	0,0
Branice	207,6	0,0	0,0	0,0	207,6	0,0	0,0
Głubczyce	9 197,4	0,0	0,0	0,0	9 197,4	0,0	0,0
Kietrz	101,8	101,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Racibórz	1 370,0	81,3	1 370,0	81,3	0,0	0,0	0,0
Kornowac	68,0	0,0	68,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krzyżanowice	162,0	0,0	0,0	0,0	162,0	0,0	0,0
Kuźnia Raciborska	12 680,0	0,0	12 680,0	2,1	0,0	2,1	0,0
Nędza	5 340,0	396,1	5 340,0	397,3	0,0	1,2	0,0
Gaszowice	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jejkowice	20,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lyski	4 050,0	0,0	4 050,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lubomia	642,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	642,8

Zdroj: vlastní zpracování na základě statistických údajů GUS

Na území obcí polské části Euroregionu Silesia je podle stavu z roku 2017 registrováno 75 přírodních památek. Nejvíce objektů tohoto typu se nachází v obcích Racibórz a Kuźnia Raciborska.

Krajinné parky

Krajinný park Cisterciácké krajinné kompozice Rudy Wielkie

Plocha parku činí 49 387 ha. Plocha ochranného pásma činí 14 010 ha (skládá se z 5 vzájemně izolovaných oblastí). Svou plochou zahrnuje severovýchodní část města Ratiboře (počínaje od východního břehu kanálu Ulgy včetně městské části Markowice až po východní hranice města včetně arboreta Moravské brány – na území města zabírá plochu přibližně 12 km²), a rovněž částečně obce: Nędza, Kuźnia Raciborska, Knurów, Czerwionka-Leszczyny, Orzesze, Żory, Suszec, Rybnik, Lyski, Sośnicowice a Pilchowice. Park patří z hlediska plochy mezi největší polské parky.

Podle struktury využívání půdy zabírají lesy plochu 28 387 ha (58,4 %), zemědělská půda 16 806 ha (34,03 %), vodstvo 635 ha (1,28 %) a neúrodná půda a městské oblasti 3 106 ha (6,29 %). Na území parku se nachází přírodní rezervace Łęczczok, založená v roce 1957 o ploše 400 ha.

Ochrane podléhají zbytky přírodních lužních a dubohabrových lesů, typických pro dolinu Horní Odry, a rybníky – hnízdiště ptáků a stanoviště vzácných vodních a bahenních rostlin (mimo jiné šáchor žlutavý, kotvice plovoucí). K přírodním památkám patří mimo jiné bludný kámen severovýchodním směrem od Rybnika-Paruszowca. V Rudách se nachází jedno z jeho vzdělávacích center.

Přírodní rezervace

Přírodní rezervace Łężczok

Lesní přírodní rezervace ve Slezském vojvodství, v ratibořském okrese, se nachází mezi Ratiboří a obcemi Nędza, Zawada Książęca a Babice. Nachází se na území krajinného parku Cisterciácké krajinné kompozice Rudy Wielkie. Vyznačuje se bohatou faunou a flórou, milovníci přírody mohou obdivovat mimo jiné více než polovinu ptačích druhů žijících v Polsku. Rezervaci prochází dvě turistické stezky a jedna cyklostezka. Statut rezervace má od 23. ledna 1957.

Území rezervace je ohraničeno na východě železniční tratí č. 151 z Kędzierzyna-Koźla do Chałupek. Rezervace je jednou z největších rezervací ve Slezském vojvodství. Její plocha činí 408,9 ha, z čehož 245 ha tvoří rybníky, 144 ha lesy, 7 ha louky, zbývající část tvoří cesty a hráze. Łężczok sousedí s pastvinami a zemědělskými plochami. Rezervace je součástí krajinného parku Cisterciácké krajinné kompozice Rudy Wielkie. Na území rezervace se nachází 8 rybníků: Ligotniak, Brzeziniak, Babiczak, Grabowiec, Tatusiak, Markowiak, Salm Duży a Salm Mały. Tyto rybníky existují už od 13. století a slouží k extenzivnímu chovu ryb.

Přírodní rezervace Rozumice

Cílem ochrany je zachování lesních skupin porostů s přirozenými vlastnostmi a početnými chráněnými a vzácnými druhy. Floristické složení všech vrstev vegetace má přirozený charakter. V podrostu je identifikováno 9 druhů zákonem chráněných rostlin a 12 druhů rostlin považovaných v naší flóře za vzácné. Rezervace se nachází na Hlubčické pahorkatině v blízkosti česko-polské hranice, na jihovýchod od vesnice Rozumice.

Přírodní rezervace Sádrová hora

Rezervace byla vytvořena kvůli zachování přirozeného shromaždiště stepní vegetace, která se vyskytuje na jednom z nemnoha stanovišť v této části Polska. I když zaujímá nevelké území, je nejbohatším a nejzachovalejším shromaždištěm teplomilných rostlin v Opolském Slezsku. Nachází se na východ od obce Dzierżyszlaw, mezi obdělávanými poli a úhory, na jihozápadním svahu Sádrové hory (283,4 m n. m.) na Hlubčické pahorkatině.

Přírodní a krajinné komplexy

Přírodní a krajinný komplex Wielikał

Přírodní a krajinný komplex v obci Lubomia. Zahrnuje komplex chovných rybníků rybářství Wielikał, včetně okolních polí a luk. Komplex je tvořen devíti většími (17 – 40 ha) a více než deseti malými rybníky. Jeho celková plocha činí 636,5 ha, z čehož vodní nádrže zabírají plochu 370,5 ha. Podél většiny hrází rostou rákosové porosty, nejčastěji široké 2 – 4 m, místy však dosahují šířky až 50m. Hlavní část vegetace tvoří rákos obecný a širokolistý a úzkolistý orobinec. Vyskytuje se zde rovněž vzácný kosatec žlutý. Hráze obklopující vodní plochy jsou porostlé listnatými stromy, jsou zde především duby letní, javory, břízy bělokoré, topoly černé, osiky, habry a olše černé. Staré javory a kleny rostou rovněž podél polní cesty spojující dvě osady – Wielikał a Grabówku. Kromě toho od východu k hrázím přiléhají pásy starého zalesnění (hlavně olše) o celkové ploše přibližně 7 ha. Mezi křovinami vyskytujícími se v rezervaci Wielikał převažují vrby, a to vrba bílá, vrba křehká a vrba šedá, bez černý, trnka obecná, růže šípková, ostružiník ježiník a rovněž kalina obecná a krušina olšová. Voda určená pro zásobování rybníků pochází z potoků Syrynka a Lubomka. Středem komplexu

rybníků vede železniční trať pro nákladní přepravu. Ve vzdálenosti přibližně 450 m na západ od rybníků teče řeka Odra.

Komplex rybníků vytváří unikátní podmínky pro hnízdění a rozmnožování vodního ptactva. Je důležitým prvkem ekologického koridoru, byl zařazen mezi nejcennější vodní plochy Slezska. V roce 2004 Polské sdružení pro ochranu ptáků, na základě kritérií platných v celé Evropské unie, vyhlásilo rybníky Wieliką včetně sousedního Tworkowského lesa útočištěm ptáků o mezinárodního významu (IBA). V roce 2008 nařízením ministra životního prostředí bylo toto útočiště připojeno do oblastí speciální ochrany ptáků (Evropské ekologické sítě) Natura 2000.

V roce 2003 byly v rezervaci Wieliką vytýčena čtyřkilometrová vzdělávací stezka.

Ekologická území

- Meandry u kláštera v Rudách (obec Kuźnia Raciborska).

Chráněné krajinné oblasti

Chráněná krajinná oblast Wronin – Maciowakrze

Tato oblast o ploše 5 650 ha se vyznačuje pahorkovitým reliéfem, který je pro jižní Opolsko typický. Četné rokle a strže s rozsáhlými lesy vytvářejí půvabná zákoutí Opolského vojvodství. Toto území leží v horní části povodí „Wrońskiem Wody“ – levobřežního přítoku Odry. Charakteristické jsou rozlehlé, suché sprašové plošiny a mimořádně vlhká údolní dna s četnými mokřady a jezírky. Ve velmi husté síti malých údolí je denudační odtok pravidelný v době bohatých srážek a tání sněhu.

Chráněná krajinná oblast Meandry řeky Odry (obec Krzyżanowice)

Cílem ochrany je neregulovaný úsek řeky Odry, cenný z přírodního a krajinného hlediska.

Chráněná krajinná oblast – Hlubčický les

Největší lesní komplex Hlubčické pahorkatiny.

Chráněná krajinná oblast Mokre-Lewice

Druhý fragment Opavských hor nacházející se v Polsku.

NATURA 2000

- Oblast zvláštní ochrany ptáků Natura 2000 – Rybníky Wieliką a Tworkowský les
- Zvláštní oblast ochrany sídlišť Natura 2000 – Les u Tworkowa
- Zvláštní oblast ochrany sídlišť Natura 2000 – Rybníky Łęczczok
- Zvláštní oblast ochrany sídlišť Natura 2000 Rozumický les
- Zvláštní oblast ochrany sídlišť Natura 2000 Hraniční meandr Odry

Přírodní památky

Na území polské části Euroregionu Silesia bylo v roce 2017 zaregistrováno 75 přírodních památek. Nejvíce těchto typů objektů se nachází v Raciborzu a Kuźni Raciborskiej.

Tabulka 5 - Přírodní památky v polské části Euroregionu Silesia v roce 2017

Obec	Počet přírodních památek
Baborów	1
Gaszowice	2
Głubczyce	6
Gorzyce	1
Kietrz	2

Kornowac	1
Krzyżanowice	3
Kuźnia Raciborska	17
Lubomia	3
Lyski	2
Marklowice	2
Mszana	1
Nędza	1
Pietrowice Wielkie	1
Racibórz	19
Rudnik	2
Świerklany	4
Wodzisław Śląski	7
Celkem	75

Zdroj: vlastní zpracování

3.1.3 Postavení/role euroregionu jako instituce

Česká část Euroregionu Silesia (Euroregion Silesia – CZ) je zájmovým sdružením právnických osob podle zákona č. 40/1964 Sb., Občanského zákoníku, ve znění pozdějších změn a doplňků.

Polská část Euroregionu Silesia (Sdružení obcí povodí Horní Odry) je sdružením podle zákona o sdruženích ze dne 7. 5. 1989, ve znění pozdějších předpisů.

Členy české části Euroregionu Silesia mohou být obce či města, sdružení obcí příhraničního regionu a kraje, přidruženými členy pak jiné právnické osoby z příhraničního regionu. Členy polské části Euroregionu Silesia mohou být pouze obce či města. Jiné fyzické či právnické osoby mohou být podporujícími členy sdružení.

Členská základna Euroregionu Silesia

Členská základna české části Euroregionu Silesia³:

- okres Opava: Bolatice, Branka u Opavy, Brumovice, Budišov nad Budišovkou, Černá ve Slezsku, Darkovice, Dolní Benešov, Dolní Životice, Hať, Hlavnice, Hlučín, Hněvošice, Holasovice, Hradec nad Moravicí, Chlebičov, Chuchelná, Jezdkovice, Koberžice, Kozmice, Kravaře, Litultovice, Melč, Mikolajice, Neplachovice, Oldřišov, Opava, Otice, Píšť, Rohov, Slavkov, Služovice, Sosnová, Stěbořice, Strahovice, Sudice, Šilheřovice, Velké Heraltice, Velké Hoštice, Větrkovice, Vítkov, Vřesina.
- okres Bruntál: Horní Benešov, Horní Životice, Staré Heřminovy.
- okres Nový Jičín: Bílovec, Fulnek, Jeseník nad Odrou, Nový Jičín, Odry, Slatina.
- okres Ostrava – město: Ostrava.

Tabulka 6 – Přehled vývoje členské základny české části Euroregionu Silesia

Rok	Zahájení členství	Ukončení členství	Stav celkem k 31.12.
	Počet obcí/měst		
1998	2	0	2
1999	17	0	19
2000	19	0	38
2001	19	1	56
2002	2	0	58
2003	2	0	60
2004	1	2	59
2005	0	0	59

³ Stav ke dni 1. 7. 2018

2006	0	2	57
2007	0	0	57
2008	1	0	58
2009	0	0	58
2010	0	1	57
2011	1	1	57
2012	0	0	57
2013	0	0	57
2014	0	1	56
2015	2	14	44
2016	1	0	45
2017	6	0	51
2018	0	0	51

Zdroj: Sekretariát české části Euroregionu Silesia

Česká část Euroregionu Silesia pod názvem „Regionální sdružení pro česko-polskou spolupráci Opavské Slezsko“⁴ byla založena dne 7.7.1998 pouze dvěma městy – Městem Opava a Městem Krnov. V průběhu roku 1999 se sdružení rozšířilo o dalších 17 členských obcí a měst, přičemž přistoupením Města Nový Jičín se působnost euroregionu rozšířila z českého Slezska i na území severní Moravy. V roce 2000 přistoupilo dalších 19 obcí a měst a v průběhu roku 2001 pak dalších 18, přičemž členem se stal celý Mikroregion Matice Slezská s 14 členy. Maximálního počtu 60 členských obcí a měst dosáhlo sdružení v roce 2003. V listopadu 2008 se členem stalo Statutární město Ostrava, třetí největší město ČR (300 tisíc obyvatel), čímž se počet obyvatel české části Euroregionu Silesia více než zdvojnásobil. Od roku 2001 zároveň docházelo k ukončování členství jednotlivých členů, přičemž nejvýznamnější bylo ukončení členství zakládajícího Města Krnov k 31. 12. 2011 z důvodu souběžného členství v sousedním Euroregionu Praděd, a ukončení členství Mikroregionu Matice Slezská se svými 14 členy a obcí Uhlířov a Pustá Polom k 31.12.2014. Záměr české části Euroregionu Silesia dále rozšiřovat členskou základnu se v průběhu let 2014 až 2018 podařilo naplnit, novými členy se průběžně staly Město Bílovec, Obec Darkovice, Obec Chuchelná, Obec Jezdkovice, Obec Jeseník nad Odrou, Obec Otice, Obec Slatina, Obec Větrkovice a Obec Vřesina. Tím se k 1.7.2018 počet členských obcí a měst ustálil na 51.

Přidružení členové

Slezská univerzita v Opavě – členem Euroregionu Silesia od 4/1999. Slezská univerzita byla založena v roce 1991. Je členem European University Association. Má uzavřeny smlouvy o spolupráci s řadou zahraničních univerzit, mj. také s vysokými školami v polském Slezsku. Z iniciativy Slezské univerzity v Opavě byla v roce 2003 vytvořena Konference rektorů slezských univerzit. (www.slu.cz)

Okresní hospodářská komora Opava – členem Euroregionu Silesia od 4/1999. Hospodářská komora Opava navazuje na tradice Obchodní a živnostenské komory ustavené v Opavě v roce 1850. Od roku 1993 působí v regionu jako Okresní hospodářská komora Opava. Současná Hospodářská komora v Opavě sdružuje okolo 90 členů a tradičně se zaměřuje na rozvoj styků se sousedním Polskem, za což jí byla udělena Čestná medaile ministra zahraničních věcí ČR. Cílem komory je nejen hájit oprávněné zájmy svých členů, ale zejména napomáhat vytváření optimálních podmínek pro podporu a rozvoj ekonomických aktivit podnikatelských subjektů. Komora rovněž zajišťuje odborný servis jak pro začínající podnikatele, tak i pro specifické otázky zahraničního obchodu. (www.komora.opava.cz)

Matice slezská Opava – členem Euroregionu Silesia od 11/2000. Matice slezská je nepolitické občanské sdružení, jehož posláním je především šíření osvěty na území

⁴ V dubnu 2003 došlo ke změně názvu na „Euroregion Silesia – CZ“

Českého Slezska, napomáhání vzdělání zde žijících obyvatel po stránce kulturní a sociální, spolupráce při záchraně a ochraně památek přírodních i kulturních, uchování a rozvíjení tradic Českého Slezska jako třetí historické země českého státu. Matice slezská provádí činnost přednáškovou, publicistickou, vydavatelskou i zájezdovou, pomáhá vědeckým a kulturním institucím v jejich práci se slezskou tematikou. Matice slezská udržuje styky s obdobnými organizacemi v Horním i Dolním Slezsku v Polské republice a v dalších zemích. (www.maticeslezska-opava.cz)

Místní akční skupina Opavsko – členem Euroregionu Silesia od 9/2011. Vznikla jako občanské sdružení v roce 2006, které pracuje metodou Leader. MAS Opavsko je tvořena členy neboli Partnery, kteří zastupují veřejné a soukromé místní socioekonomické zájmy na území MAS Opavsko. Na rozhodovací úrovni nesmí veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin představovat více než 49% hlasovacích práv. Členy MAS Opavsko jsou obce a dobrovolné svazky obcí, nezemědělství a zemědělství podnikatelé, vzájemně prospěšné neziskové subjekty (např. profesní, zájmové organizace, sportovní kluby) a veřejně prospěšné neziskové subjekty (především poskytující veřejné služby: např. vzdělávací, sociální služby, církve, ochrana prostředí, kultura, komunitní rozvoj). Obdobně jako MAS Hlučínsko navázala i tato MAS spolupráci s polskou místní akční skupinou LGD Płaskowyż Dobrej Ziemi, která se nachází na polské straně Euroregionu Silesia (www.masopavsko.cz)

Místní akční skupina Hlučínsko – členem Euroregionu Silesia od 10/2012. Vznikla jako občanské sdružení v roce 2006, u jehož zrodu stály dva svazky obcí – Sdružení obcí mikroregionu Hlučínsko a Sdružení obcí mikroregionu Hlučínsko západ, které sdružují 29 obcí, podnikatelské (zemědělství) a nepodnikatelské (charitativní) subjekty na území Hlučínska. Impulsem založení byla dotační zemědělská politika Evropské Unie pro trvale udržitelný rozvoj venkova (pracuje metodou Leader). MAS Hlučínsko má uzavřenu dohodu o spolupráci se Sdružením obcí Hlučínska a polskou místní akční skupinou LGD Płaskowyż Dobrej Ziemi. (www.mashlucinsko.cz)

Tabulka 7 – Přehled vývoje přidružené členské základny české části Euroregionu Silesia

Rok	Zahájení členství	Stav celkem k 31.12.
	Počet přidružených subjektů	
1999	2	2
2000	1	3
2011	1	4
2012	1	5
2013	0	5
2014	0	5
2015	0	5
2016	0	5
2017	0	5

Zdroj: Sekretariát české části Euroregionu Silesia

V průběhu roku 1999 se přidruženými členy sdružení stala Slezská univerzita v Opavě a Okresní hospodářská komora Opava. V roce 2000 pak přistoupilo občanské sdružení Matice slezská. V letech 2011 a 2012 se přidružená členská základna rozšířila o dvě Místní akční skupiny – MAS Opavsko v r. 2011 a MAS Hlučínsko v r. 2012. Záměrem české části Euroregionu Silesia je dále rozšiřovat přidruženou členskou základnu, a to např. o další vysoké školy na území euroregionu.

Členská základna polské části Euroregionu Silesia

Polskou část Euroregionu Silesia tvoří Sdružení obcí povodí Horní Odry. Dne 5. května 1998 se v Ratiboři konalo první setkání zakladatelských obcí sdružení. Dne 4. června 1998 bylo

Sdružení obcí povodí Horní Odry zaregistrováno u Wojvodského soudu v Katovicích a bylo zapsáno do Celostátního soudního rejstříku v Gliwicích.

Přehled členů podle data přistoupení jednotlivých obcí mezi členy sdružení (podle okresů, stav k 31.12.2018):

- okres głubczycký:
 - 5.5.1998 - Gmina Baborów zahrnuje město Baborów a osady: Babice, Boguchwałów, Czerwonków, Dziećmarów, Dzielów, Księżę Pole, Raków, Sucha Psina, Sułków, Szczyty, Tłustomosty.
 - 25.6.1998 - Gmina Branice zahrnuje město Branice a osady: Bliszczycy, Boboluszki, Dzbańce, Dzbańce Osiedle, Dzierżkowice, Gródczany, Jabłonka, Jakubowice, Jędrychowice, Lewice, Michałkowice, Niekazanice, Posucice, Turków, Uciechowice, Wiechowice, Włodzienin, Włodzienin – Kolonia, Wódka, Wysoka.
 - 25.6.1998 - Gmina Głubczyce zahrnuje město Głubczyce a osady: Bernacice, Bernacice Górne, Biernatów-Biernatówek, Bogdanowice, Braciszów 42, Chomiąza, Chróstno, Ciermięcice, Debrzyca, Dobieszów, Gadzowice, Głubczyce Sady, Gołuszowice, Grobniki, Kietlice, Klisino, Krasne Pole, Królowe, Krzyżowice, Kwiatoniów, Lenarcice, Lisięcice, Lwowiany, Mokre, Mokre – Kolonia, Nowa Wieś Głubczycka, Nowe Gołuszowice, Nowe Sady, Nowy Rożnów, Opawica, Pielgrzymów, Pietrowice, Pomorzowice, Pomorzowiczki, Radynia, Równe, Sławoszów, Stara Wieś, Ściborzyce Małe, Tarnkowa, Widok, Zawiszyce, Zopowy, Zopowy Osiedle, Zubrzyce.
 - 5.5.1998 - Gmina Kietrz zahrnuje město Kietrz a osady: Dzierżysław, Chróścielów, Kozłówki, Lubotyń, Ludmierzyce, Nasiedle, Nowa Cerekwia, Pilszcz, Rogożany, Rozumice, Ściborzyce Wielkie, Wojnowice.
- okres raciborský:
 - 5.5.1998 - Gmina Kornowac zahrnuje obec Kornowac a osady: Kobyla, Łańce, Pogrzebień, Rzuchów.
 - 25.6.1998 - Gmina Krzanowice zahrnuje město Krzanowice a osady: Bojanów, Borucin, Moravia, Pietraszyn, Wojnowice.
 - 25.6.1998 - Gmina Krzyżanowice zahrnuje obec Krzyżanowice a osady: Bieńkowice, Bolesław, Chałupki, Nowa Wioska, Owsiszczce, Roszków, Rudyszwałd, Tworków, Zabełków.
 - 13.5.1999 - Gmina Kuźnia Raciborska zahrnuje město Kuźnia Raciborska a osady: Budziska, Jankowice, Ruda, Ruda Kozielska, Rudy, Siedliska, Turze.
 - 25.6.1998 - Gmina Pietrowice Wielkie zahrnuje obec Pietrowice Wielkie a osady: Amandów, Cyprzanów, Gródczanki, Krowiarki, Kornice, Lekartów, Maków, Pawłów, Samborowice, Żerdziny.
 - 5.5.1998 - Město Racibórz zahrnuje městské části: Nowe Zagrody, Ocice, Stara Wieś, Miedonia, Ostróg, Markowice, Płonia, Brzezcie, Sudół, Studzienna, Obora.
 - 5.5.1998 - Gmina Rudnik zahrnuje obec Rudnik a osady: Brzeźnica, Czerwięcice, Dołędzin, Gamów, Grzegorzowice, Jastrzębie, Lasaki, Ligota Książęca, Łubowice, Modzurów, Ponięcice, Sławików, Strzybnik, Szonowice.
 - 13.5.1999 – Gmina Nędza, která ze sdružení vystoupila 28.2.2005
 - 21.5.2015 – Gmina Nędza vstoupila do sdružení; zahrnuje osady: Nędza, Babice, Ciechowice, Górki Śląskie, Łęg, Szymocice, Zawada, Książęca.
- okres rybnický:
 - 5.5.1998 - Gmina Lyski zahrnuje obec Lyski a osady: Adamowice, Bogunice, Dzimierz, Nowa Wieś, Pstrązna, Raszczycy, Sumina, Zwonowice, Żytina.
 - 2.6.2014 – Gmina Jejkowice vstoupila do sdružení
 - 21.5.2015 – Gmina Gaszowice vstoupila do sdružení; zahrnuje osady: Gaszowice, Czernica, Łuków Śląski, Piece, Szczerbice.

- 18.9.2015 – Gmina Świerklany vstoupila do sdružení; zahrnuje osady: Jankowice, Świerklany Dolne, Świerklany Górne.
- okres wodzisławský:
 - 10.12.1998 - Gmina Gorzyce zahrnuje obec Gorzyce a osady: Belsznica, Bluszczów, Czyżowice, Gorzyczki, Kolonia Fryderyk, Odra, Olza, Osiny, Rogów, Turza Śląska, Uchylsko.
 - 5.5.1998 - Gmina Lubomia zahrnuje obec Lubomia a osady: Buków, Grabówka, Ligota Tworkowska, Nieboczowy, Syrynia.
 - 13.5.1999 – Gmina Marklowice zahrnuje obec Marklowice.
 - 13.5.1999 – Gmina Mszana zahrnuje obec Mszana a osady: Gogołowa, Połomia.
 - 13.5.1999 – Město Pszów zahrnuje městské části: Krzyżkowice, Pszowskie Doły, Kalwaria, Stara Maszyna, Kozłowina, Wrzosy.
 - 7.12.2004 - Město Rydułtowy zahrnuje městské části: Rydułtowy Dolne, Rydułtowy Górne, Orłowiec, Radoszowy Dolne, Radoszowy Górne, Kolonia Buńczowiec.
 - 25.6.1998 - Město Wodzisław Śląski zahrnuje městské části: Jedłownik Osiedle, Jedłownik-Turzyczka-Karkoszka, Kokoszyce, Nowe Miasto, Osiedla XXX-lecia - Piastów - Dąbrówki, Radlin II, Stare Miasto, Wilchwy, Zawada.
 - 26.3.2016 – Gmina Rydułtowy vystoupila ze sdružení
- 11.2.2002 - přijetí podpůrného člena: Andrzej Markowiak
- 16.1.2018 – přijetí podpůrného člena: Józef Matela

Členové sdružení se dělí na řádné a podpůrné. Řádným členem může být každá obec. Podpůrným členem může být fyzická nebo právnická osoba, která podporuje činnost Sdružení obcí povodí Horní Odry a deklaruje finanční podporu nebo vloží důležitý vklad do činnosti sdružení. Podpůrný člen má právo účastnit se valné hromady členů s poradním hlasem. Má rovněž právo podávat návrhy týkající se činnosti sdružení.

Statistika Euroregionu Silesia

Tabulka 8 – Statistické údaje o Euroregionu Silesia k 31.12.2017

Euroregion Silesia	Česká část	Polská část	Celkem
	Euroregion Silesia-CZ	Sdružení obcí povodí Horní Odry	
Plocha v km ²	1 242	1 547	2 789
Počet obyvatel v tis.	482	295	777
Počet členů	51 *)	22	73
Zvláštní členové/ podpůrní členové	5	2	7
Okresy	Opava, Bruntál – část, Nový Jičín – část, Ostrava-město – část	ratibořský, hlubčický, wodzisławský – část, rybnický – část	8
Vojvodství/kraj	Moravskoslezský	Slezské, Opolské	3
Sídlo	Opava	Racibórz	2

Zdroj: vlastní zpracování na základě získaných statických údajů

*) údaje k 1.7.2018

Činnost Euroregionu Silesia

Organizační struktura Euroregionu Silesia

Organizační struktura Euroregionu Silesia zahrnuje orgány společné pro obě národní části a orgány samostatné pro každou národní část.

Společnými orgány euroregionu jsou:

- prezidium euroregionu,
- předseda euroregionu,
- pracovní skupiny.

Prezidium euroregionu tvoří 5 zástupců z polské strany a 5 z české strany. Uvedení zástupci vybírají ze svého středu předsedu prezidia.

Mezi úkoly prezidia euroregionu mimo jiné patří:

- schvalování statutu euroregionu a jeho změn na základě doporučení valných hromad obou částí euroregionu
- schvalování podoby loga euroregionu a jeho změny
- výběr předsedy a místopředsedy na základě doporučení valných hromad obou částí euroregionu
- vytyčování směrů činnosti euroregionu
- projednávání zpráv z činnosti orgánů obou částí euroregionu
- schvalování společných projektů euroregionu a účast v projektech jiných subjektů
- schvalování finančních plánů společných projektů euroregionu
- jmenování a rušení společných pracovních skupin euroregionu a stanovování jejich práv a povinností
- přijímání usnesení o zániku euroregionu v souladu
- organizace společných setkání zástupců členů euroregionu.

Obrázek 4 – Organizační schéma Euroregionu Silesia

Zdroj: Vlastní zpracování

Euroregion zastupuje předseda, přičemž funkci předsedy vykonává střídavě vybraný zástupce polské a české strany euroregionu. Předsedu zastupuje místopředseda euroregionu, přičemž platí zásada, že funkci místopředsedy vykonává vždy zástupce druhé strany euroregionu. Funkční období předsedy a místopředsedy trvá 1 rok.

Úkolem sekretariátů euroregionu je běžná správní agenda orgánů euroregionu. Sekretariát polské strany má sídlo v Ratiboři, české strany v Opavě. Ke dni 31. 12. 2018 pracovaly

v českém sekretariátu 4 osoby (z toho jedna osoba na rodičovské dovolené), v polském 8 osob. V čele českého sekretariátu stojí tajemnice, v čele polského sekretariátu ředitelka.

Pracovní skupiny se skládají vždy ze zástupců obou stran euroregionu. Skupiny se mohou skládat ze členů zakladatelských sdružení euroregionu nebo expertů, kteří nejsou členy těchto sdružení. Pro realizaci úkolů euroregionu jsou jmenovány zejména stále pracovní skupiny. Pro realizaci specifických úkolů mohou být ale jmenovány pracovní skupiny na dobu určitou. Ke dni 31. 1. 2013 byla ustavena 1 pracovní skupina, a to pracovní skupina pro záležitosti ESÚS (evropských seskupení pro území spolupráci).

Dne 18. 3. 2014 byla Prezidiem Euroregionu Silesia zřízena pracovní skupina na implementaci Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2014-2020. Jejím úkolem bylo zpracování 2 tříletých akčních plánů a jejich následná prezentace orgánům euroregionu, zajištění podmínek pro aktualizaci strategického dokumentu a kontrolu plnění stanovených cílů.

Činnost Euroregionu Silesia

Ze Stanov Euroregionu Silesia vyplývá hlavní předmět činnosti, kterým je podpora a realizace česko-polské spolupráce v příhraničním regionu polského Slezska a českého Slezska a Moravy s cílem potlačit negativní vliv existence státní hranice, zajistit rovnoměrný rozvoj příhraničního území po obou stranách hranice a umožnit tak plynulou integraci tohoto území v rámci Evropské unie.

V rámci česko-polské spolupráce euroregion realizuje především následující úkoly:

- řeší společné zájmy v oblasti dopravní infrastruktury a hraničních přechodů, resp. míst překračování státní hranice,
- řeší společné problémy v oblasti životního prostředí,
- podporuje rozvoj turismu a cestovního ruchu v příhraničním regionu,
- podporuje spolupráci mezi školami a mládeží po obou stranách hranice,
- podporuje přeshraniční spolupráci i dalších subjektů po obou stranách hranice,
- pečuje o společné kulturní dědictví,
- podporuje rozvoj kultury, vzdělání a sportu v příhraničním regionu,
- podporuje výměnu zkušeností a informací z oblasti trhu práce,
- podporuje spolupráci v oblasti hospodářské a obchodní,
- podporuje prevenci a řešení důsledků živelných pohrom,
- podporuje společné plánování rozvoje příhraničního regionu,
- poskytuje informace o příhraničním regionu a zajišťuje jeho prezentaci,
- podporuje myšlenky evropské integrace.

V souvislosti s podporou a realizací česko-polské spolupráce euroregion dále všestranně zajišťuje podmínky pro využívání programů podpory této spolupráce. Právní statut a stanovy české části Euroregionu Silesia jí umožňují poskytovat i placené služby.

Euroregion Silesia je stabilní a funkční organizací s profesionálním personálním zázemím a velkými zkušenostmi v oblasti přeshraniční spolupráce. Díky svým zkušenostem je také partnerem pro mnoho českých, polských a evropských institucí zabývajících se rozvojem spolupráce v příhraničních oblastech. Za dlouhodobý a aktivní přínos k rozvoji česko-polské přeshraniční spolupráce obdržela česká i polská část Euroregionu Silesia v roce 2007 vyznamenání Ministerstva zahraničních věcí ČR – stříbrnou Medaili Jana Masaryka. V září 2018 pak při příležitosti 20. výročí založení Euroregionu Silesia byla česká i polská část euroregionu oceněna Slezským vojvodstvím – zlatý Čestný odznak za zásluhy.

Euroregion Silesia plní významnou roli především **v programech EU určených na podporu přeshraniční spolupráce**. Již v představných programech Phare CBC CZ-PL 1999–2003 byl Euroregion Silesia zapojen do procesu implementace. Byl členem Společného kooperačního výboru (JCC) a od programu roku 2000 vykonával funkci tzv. sekretariátu pro

výběr projektů v rámci Společného fondu malých projektů. Po vstupu ČR a Polska do EU v květnu 2004 se mohly obě země připojit k Iniciativě INTERREG IIIA. Česká část Euroregionu Silesia se podílela na spolurozhodování o alokacích pro programy přeshraniční spolupráce v ČR pro období 2004-2006. V programu INTERREG IIIA ČR-Polsko se obě strany Euroregionu Silesia staly členy Řídícího a Monitorovacího výboru a vykonávaly funkci Správce tzv. *Fondu mikroprojektů*, který byl součástí tohoto programu. Obdobně tomu bylo v Operačním programu přeshraniční spolupráce ČR-PR 2007–2013 - spolurozhodování o alokacích, členství v Monitorovacím výboru⁵, Správa *Fondu mikroprojektů*. Kromě toho se Euroregion Silesia v roce 2011 zapojil do pracovní skupiny pro změnu způsobu hodnocení projektů.

Tabulka 9 – Rekapitulace „fondu malých projektů“ v Euroregionu Silesia v období 1999–2018

Program – Fond	Alokace na projekty	Počet schválených projektů
Phare CBC CZ-PL 1999–2003 – Společný fond malých projektů	901 800 EUR	135
INTERREG IIIA ČR – Polsko 2004–2006 – Fond mikroprojekt	897 551 EUR	147
Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR – PR 2007–2013 – Fond mikroprojektů	5 918 550 EUR	505
INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020 – Fond mikroprojektů	6 142 151 EUR	191 ⁶
Celkem	13 860 052 EUR	978

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2012 se Euroregion Silesia zapojil do přípravy Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR-PR 2014–2020 (polská část Euroregionu Silesia členem tzv. Task Force). V září 2013 se česká část Euroregionu Silesia opět podílela na spolurozhodování o alokacích pro programy přeshraniční spolupráce v ČR pro období 2014-2020. Dne 23.6.2015 pak byl Evropskou komisí schválen program na přeshraniční spolupráci INTERREG V-A Česká republika – Polsko, čímž se umožnilo spuštění Fondu mikroprojektů na období 2014-2020 jehož správou bylo na česko-polském příhraničí opět pověřeno všech 6 euroregionů.

Významné postavení si Euroregion Silesia vybudoval v rámci **Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci**, na jejíž činnosti se aktivně podílí již od roku 2000. Tato komise byla ustavena na základě dohody uzavřené mezi vládami obou zemí v září 1994 a jejím úkolem je stanovení směrů a forem přeshraniční spolupráce, zkoumání problémů, které tuto spolupráci ztěžují, a zpracovávání určitých doporučení vedoucích k odstranění těchto problémů. Součástí této komise jsou pracovní skupiny a podskupiny zaměřené na jednotlivé oblasti činnosti (dopravní infrastrukturu, hospodářství, životní prostředí, školství, kulturu apod.). Euroregion Silesia se velmi aktivně zapojil zejména do činnosti pracovní skupiny pro dopravu a překračování hranic. Významným úspěchem česko-polských euroregionů bylo založení pracovní podskupiny pro otázky euroregionů v září 2001, přičemž spolupředsedy této pracovní podskupiny se stali předsedové Euroregionu Silesia. V roce 2007 se na základě rozhodnutí Komise tato podskupina transformovala na samostatnou pracovní skupinu a v současné době představuje jednu z nejlépe spolupracujících skupin Česko-polské mezivládní komise.

Již od roku 2007 se orgány Euroregionu Silesia zabývají tématem **evropských seskupení pro územní spolupráci** (ESÚS). V roce 2007 se česká část Euroregionu Silesia stala členem Expertní skupiny pro záležitosti ESÚS (EGTC Expert Group), ustavené Výborem

⁵ V OPPS ČR-PR 2007-2013 byly funkce Řídícího a Monitorovacího výboru spojeny.

⁶ Stav k 30. 6. 2018

regionů EU. V září 2012 byla ustavena společná pracovní skupina pro záležitosti ESÚS, jejímž úkolem je připravit podklady pro rozhodnutí orgánů Euroregionu Silesia ve věci založení ESÚS, tj. rozhodnutí, zda se národní sdružení tvořící Euroregion Silesia spojí v jeden právní celek - evropské seskupení pro územní spolupráci podle příslušného nařízení Evropského parlamentu a Rady⁷ či nikoli.

Popis role Euroregionu Silesia v dalších oblastech přeshraniční spolupráce (doprava, cestovní ruch apod.) je popsán v jednotlivých následujících kapitolách.

3.1.4 Postavení/role jiných institucí na území euroregionu

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území české části euroregionu působí řada institucí, které se věnují rozvoji území a umocňování jeho potenciálu. Níže jsou uvedeny ty nejvýznamnější z nich, přičemž s některými má česká část Euroregionu Silesia navázanu spolupráci.

Moravskoslezský kraj, www.kr-moravskoslezsky.cz

Spolupráce české části Euroregionu Silesia s Moravskoslezským krajem se vyvíjela velmi pozvolna. Euroregion se zapojoval např. do procesů zpracování či aktualizace krajských rozvojových dokumentů (2009, 2011), do některých projektů realizovaných krajem (např. partnerství v projektu „Posílení kapacity při plánování a realizaci programů v Moravskoslezském kraji“ v r. 2005-2007, spolupráce na projektu „Strategie systémové spolupráce veřejných institucí Moravskoslezského kraje, Slezského a Opolského vojvodství“ v r. 2011). V březnu 2012 uzavřela česká část Euroregionu Silesia s Moravskoslezským krajem smlouvu o spolupráci. Touto smlouvou se obě strany zavázaly společně podporovat rozvoj přeshraniční spolupráce na území Moravskoslezského kraje a vzájemně spolupracovat v oblastech přeshraniční spolupráce. Snahou české části Euroregionu Silesia je dále spolupráci s krajem rozvíjet.

ESÚS TRITIA, www.egtctritia.eu

ESÚS TRITIA je evropské seskupení pro územní spolupráci s právní subjektivitou, které bylo založeno v roce 2013 čtyřmi příhraničními regiony: Moravskoslezským krajem, Žilinským samosprávným krajem, Slezským vojvodstvím a Opolským vojvodstvím. Cílem seskupení je podpora a propagace efektivní mezinárodní spolupráce v uvedených regionech. Obě strany Euroregionu Silesia se v průběhu roku 2011 podílely na zpracování dokumentu *Strategie systémové spolupráce veřejných institucí Moravskoslezského kraje, Slezského a Opolského vojvodství*, která byla základem pro strategii ESÚS TRITIA. Oficiální spolupráci s ESÚS TRITIA po jeho vzniku zatím Euroregion Silesia nenavázal.

Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje, z.s. www.msunion.cz

Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje je zájmovým uskupením právnických osob, které vzniklo v roce 1990. Důvodem založení bylo přispět ke zvládnutí rozsáhlé průmyslové transformace, stanovit hlavní cíle a podpořit řešení rozvojových projektů, programu a koncepcí. Česká část Euroregionu Silesia nemá s tímto sdružením navázanu oficiální spolupráci, nicméně s tímto sdružením spolupracuje při přípravě a realizaci některých česko-polských projektů.

Sdružení pro výstavbu komunikace I/11 – I/57 se sídlem v Opavě, www.sdruzeni1157.cz

Sdružení bylo založeno v roce 2001 z iniciativy 18 měst a obcí na trase silnice I/11 a I/57 mezi Ostravou, Opavou, Krnovem a Bartulovicemi ve snaze urychlit řešení dlouhotrvající špatné dopravní situace na těchto dvou páteřních komunikacích v Moravskoslezském kraji.

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci

Česká část Euroregionu Silesia s tímto sdružením příležitostně spolupracuje.

Česko–polská obchodní komora, www.opolsku.cz

Česko–polská obchodní komora je českou právníckou osobou sdružující české a polské obchodní společnosti, případně jiné právnícké a fyzické osoby s cílem přispívat k rozvoji obchodních vztahů a spolupráci českých a polských subjektů. Členem je mimo jiné také Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje. Předmět činnosti Obchodní komory tvoří marketingová činnost, průzkum veřejného mínění, organizace a pořádání výstav, veletrhů, kontrakčních a jiných akcí, vydavatelská činnost, organizování a provádění školení a výuková a konzultační činnost, zprostředkování. Česká část Euroregionu Silesia s tímto sdružením spolupracuje při přípravě a realizaci některých česko-polských projektů.

Na území české části Euroregionu Silesia se nachází několik mikroregionů, které jsou dobrovolnými svazky (sdruženími) obcí. Jedná se o tyto mikroregiony (sdružení/svazky obcí):

- **Mikroregion Matice Slezská** – vznikl v roce 1999, jako celek byl členem české části Euroregionu Silesia, vystoupil v roce 2014. Mikroregion sdružuje 14 obcí Moravskoslezského kraje za účelem ochrany zájmů a realizace cílů sdružení obcí v oblastech, jež jsou předmětem činnosti sdružení.

www.maticeslezska.cz

- **Sdružení obcí Hlučínska** – bylo nově registrováno v roce 2003, sdružuje 27 obcí za účelem rozšíření, zlepšení a prohloubení hospodářské, kulturní a jiné spolupráce mezi členy svazku obcí v zájmu regionu „Hlučínska“, koordinace mezi členy při všech regionálních projektech v obecní a podnikatelské sféře. Sdružení vyvíjí velmi široké přeshraniční aktivity s přílehlými obcemi na polské straně Euroregionu Silesia a realizuje mnoho přeshraničních projektů. Je ve velmi úzkém kontaktu s euroregionem.

www.hlucinsko.eu

- **Svazek obcí mikroregionu Hlučínska – východ** – byl založen v roce 2001, sdružuje 15 obcí.

Kontaktní adresa: Mírové náměstí 23, Hlučín

- **Svazek obcí mikroregionu Hlučínska – západ** – byl založen v roce 2001, sdružuje 14 obcí.

Kontaktní adresa: Náměstí 405/43, Kravaře

- **Mikroregion Hvozdnice** – byl vytvořen v roce 2003, sdružuje 11 obcí za účelem zlepšení kvality života místního obyvatelstva a oživení hospodářství, cestovního ruchu a turistiky.

www.mikroregionhvozdnice.cz

- **Mikroregion Opavsko severozápad** – byl založen v roce 2001, sdružuje 9 obcí. Ve své činnosti, kontaktech a spolupráci je svazek obcí otevřen směrem ke svým sousedům, tj. městům Opava, Krnov a sousedícím obcím a polským gminám.

www.opavsko-severozapad.cz

- **Venkovský mikroregion Moravice** – byl vytvořen v roce 2000, sdružuje 16 obcí.

www.mikroregion-moravice.cz

- **Mikroregion Odersko** – vznikl v roce 2001, sdružuje 10 obcí.

www.odersko.cz

- **Region Poodří** – byl založen v roce 1999, sdružuje celkem 21 obcí

www.regionpoodri.cz

- **Region povodí Sedlnice** – byl založen v roce 2000, sdružuje celkem 6 obcí
Sídlo: Ženklaava
- **Sdružení obcí Bílovecka** – byl založen v roce 2001, sdružuje celkem 11 obcí
Sídlo: Bílovec

V posledních letech se na území české části euroregionu vytváří řízené struktury v oblasti cestovního ruchu – destinační management. **Destinační management** je proces řízení, jehož základ tvoří komunikace, koordinace a kooperace a to nejen v rámci společnosti, ale v rámci celého regionu (princip spojenectví a rovnocenného partnerství). Je tedy efektivnější propagovat oblast jako harmonický celek, než jako separovaná střediska. Níže jsou uvedeny aktuálně existující instituce, se kterými má Euroregion Silesia navázanu spolupráci, popř. se vzájemná spolupráce rozvíjí.

Moravian-Silesian Tourism, s.r.o., www.mstourism.cz

Moravian-Silesian Tourism, s.r.o., je společnost založená Moravskoslezským krajem v květnu 2014. Koordinuje destinační management a realizuje marketingové aktivity v České republice a zahraničí, a hlavním záměrem je posílit povědomí o turistickém regionu Severní Morava a Slezsko jako atraktivní dovolenkové, filmové a kongresové destinace. Spolupráce české části Euroregionu s touto institucí se pozvolna rozvíjí a existuje zde do budoucna možnost užší spolupráce v rámci rozvoje v oblasti česko-polského cestovního ruchu.

Turistická oblast Opavské Slezsko, z.s., www.opavske-slezsko.cz

Destinační management turistické oblasti Opavské Slezsko (celý okres Opava) je organizace, která má za úkol zajišťovat koordinaci a kooperaci poskytovatelů služeb cestovního ruchu na daném území (destinací) za účelem efektivnějšího řízení turismu v regionu. Snaží se zajistit udržitelný rozvoj území, konkurenceschopnost na trhu, ucelenou nabídku aktivit a spolupráci z veřejné i soukromé sféry s využitím nástrojů managementu. Instituce byla založena ke konci roku 2015 třemi subjekty – Statutární město Opava, MAS Opavsko a MAS Hlučínsko. Česká část Euroregionu Silesia se spolupodílela na vzniku této organizace a zároveň s ní úzce spolupracuje v oblasti cestovního ruchu. Tradiční aktivitou bývá „otevírání turistické sezóny“.

Destinační management turistické oblasti Poodří – Moravské Kravařsko, o.p.s.

www.moravskekravarsko.cz

Turistická oblast Poodří – Moravské Kravařsko se nachází na území Mikroregionu Odersko, Regionu Poodří a protíná také Bílovecko a města Fulnek a Studénka. Svou činnost datuje již od roku 2003 jako volný svazek bez právní subjektivity, až v průběhu roku 2013 došlo k transformaci, kdy k 9.10.2013 vznikla obecně prospěšná společnost, jehož zakladateli byly města Bílovec, Fulnek a Studénka společně s Mikroregionem Odersko a Regionem Poodří. Obě části euroregionu velice úzce spolupracují s touto organizací, tato vyústila realizací společného česko-polského projektu „Pohádková Odra“ v letech 2017-2018.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Nejdůležitějšími institucemi odpovědnými za rozvoj česko-polské spolupráce v polské části Euroregionu Silesia jsou jednotky místní samosprávy na úrovni obcí, jakož i okresů a vojvodství, a rovněž státní instituce (např. policejní jednotky, jednotky Pohraniční stráže a hasičských záchranných sborů). Stejně důležitou roli při rozvoji česko-polské spolupráce hrají rovněž organizační jednotky měst a obcí. Stále rostoucí roli při rozvíjení přeshraniční spolupráce v Euroregionu Silesia hraje rovněž spolupráce nevládních organizací.

Největší institucí zaměřenou na rozvoj přeshraniční spolupráce na území Euroregionu Silesia je:

ESÚS TRITIA – Evropské sdružení pro územní spolupráci, které je tvořeno čtyřmi členy: Slezské vojvodství v partnerství s Opolským vojvodstvím (Polsko), Moravskoslezský kraj (Česká republika), Žilinský samosprávný kraj (Slovenská republika). TRITIA je organizací efektivní mezinárodní spolupráce, jejímž cílem je identifikace, propagace a zavádění programů a projektů a současně organizací společných akcí přispívajících k rozvoji a zlepšení životních podmínek obyvatel česko-polsko-slovenského pohraničí.

<http://www.egttrititia.eu/pl/>

Slezské vojvodství, <http://www.slaskie.pl>

Opolské vojvodství, <http://www.opolskie.pl>

Spolupráce polské části Euroregionu Silesia se Slezským vojvodstvím a Opolským vojvodstvím byla doposud sporadická a rozvíjela se velmi pomalu. V období programování 2007 – 2013 v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR-PR euroregion s vojvodstvími spolupracoval při činnostech v pracovních skupinách připravujících programové dokumenty a v rámci prací v monitorovacím výboru Programu. V roce 2011 byla polská strana euroregionu přizvána ke spolupráci v rámci prací v pracovních skupinách projektu s názvem „Strategie systémové spolupráce veřejných institucí Moravskoslezského kraje, Slezského vojvodství a Opolského vojvodství“.

V roce 2012 došlo k oživení spolupráce s vojvodstvími, došlo k několika setkáním nejvyšších představitelů jak vojvodství, tak i Sdružení, v důsledku čehož dne 3. 12. 2012 byl podepsán intenční dopis mezi Slezským vojvodstvím, Opolským vojvodstvím a polskou stranou Euroregionu Silesia, Beskydy, Praděd a Těšínské Slezsko. Přijaté iniciativy v rámci podepsaného dopisu mají vytvářet optimální podmínky pro rozvoj území polsko-česko-slovenského příhraničí v nové finanční perspektivě Evropské unie 2014 – 2020.

Ostatní instituce sdružující obce, které jsou rovněž členy sdružení, jsou:

Svaz obcí a okresů západního subregionu Slezského vojvodství se sídlem v Rybníku – jedná se o sdružení 28 obcí a okresů z oblasti západního subregionu. Svaz formálně funguje od května 2002. Hlavním předmětem činnosti sdružení je: lobbing pro záležitosti důležité pro subregion, integrace různých prostředí z jeho oblasti a propagace týkající se hospodářství a turistiky.

<http://www.subregion.pl/>

Místní akční skupiny – jedná se o druh územního partnerství vytvořeného obvykle na venkově, sdružující zástupce místních organizací (z veřejného, soukromého a nevládního sektoru) a obyvatel dané oblasti vyznačené hranicí členských obcí. Právním základem pro činnost místních akčních skupin v Polsku jsou zákony o podpoře rozvoje venkova a o sdruženích.

Na území Euroregionu Silesia fungují následující místní akční skupiny:

- Sdružení místní akční skupina „Partnerstwo dla rozwoju“ (*Partnerství pro rozvoj*), ul.1-go Maja 8b,47-480 Pietrowice Wielkie; <http://www.grupadzialania.pl/site/start.html>
- Sdružení místní akční skupina „Morawskie Wrota“ (*Moravská brána*), ul. Raciborska 27, 44–350 Gorzyce; <http://www.morawskie-wrota.pl/>
- Sdružení „LYSKOR“, ul. Sikorskiego 2, 44–295 Lyski, <http://www.lyskor.pl/>
- Sdružení místní akční skupina „Płaskowyż Dobrej Ziemi“ (*Pahorkatina dobré země*), ul. Wojska Polskiego 21, 48–130 Kietrz; <http://www.plaskowyzlgd.pl/>

Euroregion Silesia rovněž rozvíjí úzkou spolupráci s řadou institucí působících na různých úrovních.

Na celostátní úrovni spolupracuje polská část Euroregionu Silesia s ostatními euroregiony na území Polska v rámci Fóra polských hraničních regionů a v rámci „Federace euroregionů Polské republiky“ založené v roce 2012 - svazem vytvořeným polskými stranami euroregionů.

Od roku 2000 Euroregion Silesia rovněž aktivně působí v rámci Česko-polské mimovládní komise pro přeshraniční spolupráci. Úkolem komise pracující od roku 1994 je určování směrů a forem přeshraniční spolupráce, analyzování problémů, které ztěžují spolupráci, a vypracovávání stanovených pokynů vedoucích k odstranění těchto problémů.

Od roku 2004 euroregion spolupracuje rovněž s německo-francouzským euroregionem REGIO PAMINA, který patří mezi nejzkušenější instituce tohoto typu v Evropě.

3.1.5 Klíčová zjištění

- Euroregion Silesia vznikl v roce 1998. Přestože patří k mladším euroregionům (mj. o 40 let mladší než nejstarší evropský euroregion EUREGIO a o 7 let mladší než nejstarší euroregion v ČR a Polsku – Euroregion Nisa), je v současné době stabilní a funkční organizací s profesionálním personálním zázemím a velkými zkušenostmi v oblasti přeshraniční spolupráce.
- Česká část Euroregionu Silesia se nachází v severovýchodní části České republiky na území Moravskoslezského kraje, polská část se nachází na jihu Polska, v jižní části Opolského vojvodství a jihozápadní části Slezského vojvodství
- Česká strana Euroregionu Silesia má v současné době celkem 51 členských obcí a dalších 5 přidružených členů. Polská část Euroregionu Silesia v současnosti zahrnuje 22 členských obcí. V posledních letech se členská základna rozšiřuje zcela minimálně.
- Právní statut a stanovy české části Euroregionu Silesia jí umožňují poskytovat i placené služby.
- Euroregion Silesia plní významnou roli především v programech EU určených na podporu přeshraniční spolupráce, a to již od předvstupních programů Phare CBC. Jeho hlavní role spočívá ve správě „fondu malých projektů“. Alokace na malé projekty v Euroregionu Silesia v období 1999-2013 činila 7,7 mil. EUR. Na léta 2014-2020 bylo na realizaci mikroprojektů vyčleněno 6,14 mil. EUR (EFRR)
- Od roku 2000 se Euroregion Silesia aktivně podílí na činnosti Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci.
- Euroregion Silesia spolupracuje s řadou organizací odpovědných za realizaci veřejné politiky v Polsku a v České republice (samosprávami všech stupňů a jejich podřízenými jednotkami, státními institucemi, euroregiony, nevládními organizacemi).
- Euroregion Silesia činí kroky k rozhodnutí, zda vytvoří evropské seskupení pro územní spolupráci či nikoli
- Euroregion Silesia se spolupodílí na rozvoji cestovního ruchu a spolupracuje s organizacemi, které řízeně koordinují cestovní ruch (destinační management aj.)

3.2 OBYVATELSTVO

3.2.1 Věková struktura

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Data o obyvatelstvu za roky 2013 až 2017 byla převzata z veřejné databáze Českého statistického úřadu a dále vychází z přehledu členské základny české části Euroregionu Silesia.

K 31. 12. 2013 měla česká část Euroregion Silesia celkem 56 členů. Celkový počet osob

žijících na území členských obcí dosáhl výše 486 279 osob, z toho 71 079 osob ve věku 0–14 let, 331 184 osob ve věku 15–64 let a 84 016 osob ve věku 65 a více let.

Ve sledovaném období 2013 – 2017 dochází ke změnám počtu osob žijících na území členských obcí nejen v důsledku přirozeného přírůstku a úbytku a migrace obyvatel, ale rovněž vlivem změn členské základny Euroregionu Silesia. K 31.12.2017 měla česká část Euroregionu Silesia celkem 49 členů. V roce 2018 přistoupily dvě obce z okresu Nový Jičín, a to Jeseník nad Odrou a Slatina – jejich statistické údaje však již nebyly zapracovávány. Celkový počet obcí české části Euroregionu Silesia tak v červenci 2018 činil 51 obcí.

Celkový počet osob žijících na území členských obcí české části Euroregionu Silesia dosáhl výše 478 106 osob, z toho 72 497 osob ve věku 0–14 let, 313 314 osob ve věku 15–64 let a 92 295 osob ve věku 65 a více let. Více informací o vývoji počtu osob v následující tabulce.

Tabulka 10 - Počet osob žijících v české části Euroregionu Silesia k 31.12. daného roku

Obec (okres)	2013	2014	2015	2016	2017
Bílovec (okres Nový Jičín)	-	-	-	-	7 407
Bolatice (okres Opava)	4 441	4 464	4 452	4 443	4 462
Branka u Opavy (okres Opava)	1 090	1 090	1 101	1 100	1 082
Brumovice (okres Opava)	1 506	1 524	1 500	1 506	1 503
Budišov nad Budišovkou (okres Opava)	2 994	2 952	2 911	2 906	2 891
Budišovice (okres Opava)	703	695	-	-	-
Čavisov (okres Ostrava-město)	524	520	-	-	-
Čermná ve Slezsku (okres Opava)	382	398	382	370	383
Darkovice (okres Opava)	-	-	-	-	1 367
Dolní Benešov (okres Opava)	4 116	4 081	4 056	4 046	4 053
Dolní Lhota (okres Ostrava-město)	1 435	1 454	-	-	-
Dolní Životice (okres Opava)	1 126	1 092	1 074	1 043	1 056
Fulnek (okres Nový Jičín)	5 825	5 751	5 757	5 740	5 702
Háj ve Slezsku (okres Opava)	3 283	3 298	-	-	-
Hať (okres Opava)	2 546	2 558	2 571	2 570	2 556
Hlavnice (okres Opava)	623	630	640	635	648
Hlubočec (okres Opava)	582	580	-	-	-
Hlučín (okres Opava)	14 042	13 988	14 020	13 970	13 996
Hněvošice (okres Opava)	1 030	1 020	1 019	1 008	1 006
Holasovice (okres Opava)	1 387	1 366	1 370	1 359	1 358
Horní Benešov (okres Bruntál)	2 301	2 296	2 266	2 253	2 235
Horní Lhota (okres Ostrava-město)	803	790	-	-	-
Horní Životice (okres Bruntál)	312	305	308	315	333
Hrabyně (okres Opava)	1 143	1 128	-	-	-
Hradec nad Moravicí (okres Opava)	5 398	5 392	5 416	5 402	5 455
Chlebičov (okres Opava)	1 093	1 103	1 127	1 152	1 167
Chuchelná (okres Opava)	-	-	-	-	1 277
Jezdkovice (okres Opava)	-	-	-	244	244
Kobeřice (okres Opava)	3 280	3 304	3 301	3 299	3 303
Kozmice (okres Opava)	1 881	1 880	1 888	1 905	1 912
Kravaře (okres Opava)	6 737	6 733	6 681	6 699	6 668
Kyjovice (okres Opava)	806	811	-	-	-
Litultovice (okres Opava)	897	913	918	906	925
Melč (okres Opava)	641	623	620	635	629
Mikolajice (okres Opava)	281	291	286	277	284
Mokrý Lazce (okres Opava)	1 157	1 139	-	-	-
Neplachovice (okres Opava)	943	942	947	943	948
Nové Sedlice (okres Opava)	497	497	-	-	-
Nový Jičín (okres Nový Jičín)	23 676	23 639	23 571	23 550	23 567
Odry (okres Nový Jičín)	7 361	7 350	7 308	7 291	7 236
Oldřišov (okres Opava)	1 363	1 358	1 365	1 360	1 367
Opava (okres Opava)	57 931	57 772	57 676	57 387	57 019
Ostrava (okres Ostrava-město)	295 653	294 200	292 681	291 634	290 450

Otice (okres Opava)	-	-	-	1 421	1 407
Příšť (okres Opava)	2 104	2 112	2 115	2 138	2 128
Rohov (okres Opava)	607	592	589	585	587
Slavkov (okres Opava)	1 925	1 940	1 955	2 010	2 013
Služovice (okres Opava)	820	836	819	815	790
Sosnová (okres Opava)	415	410	409	401	402
Staré Heřminovy (okres Bruntál)	250	238	236	217	197
Stěbořice (okres Opava)	1 423	1 434	1 450	1 454	1 452
Strahovice (okres Opava)	909	891	882	886	879
Sudice (okres Opava)	655	650	636	643	627
Šilheřovice (okres Opava)	1 595	1 594	1 585	1 581	1 584
Štítina (okres Opava)	1 225	1 242	-	-	-
Těškovice (okres Opava)	841	835	-	-	-
Uhlířov (okres Opava)	337	338	-	-	-
Velká Polom (okres Ostrava-město)	2 036	2 039	-	-	-
Velké Heraltice (okres Opava)	1 626	1 625	1 632	1 609	1 611
Velké Hoštice (okres Opava)	1 810	1 815	1 825	1 830	1 831
Větřkovice (okres Opava)	-	-	-	748	737
Vítkov (okres Opava)	5 912	5 825	5 806	5 787	5 753
Vřesina (okres Opava)	-	-	-	-	1 619
Celkem	486 279	484 343	467 151	468 073	478 106

Pozn.: U obce, která nebyla k 31.12. daného roku členem, je uvedena -.

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Věkovou strukturu složení osob žijících na území členských obcí Euroregionu Silesia ke konci roku 2017 znázorňuje následující tabulka.

Tabulka 11 - Věková struktura osob žijících na území české části Euroregionu Silesia k 31.12.2017

Obec (okres)	Počet osob celkem	Věková skupina		
		0-14	15-64	65+
Bílovec (okres Nový Jičín)	7 407	1 130	4 880	1 397
Bolatice (okres Opava)	4 462	755	2 980	727
Branka u Opavy (okres Opava)	1 082	163	727	192
Brumovice (okres Opava)	1 503	241	1 004	258
Budišov nad Budišovkou (okres Opava)	2 891	461	1 861	569
Čermná ve Slezsku (okres Opava)	383	83	259	41
Darkovice (okres Opava)	1 367	239	918	210
Dolní Benešov (okres Opava)	4 053	571	2 700	782
Dolní Životice (okres Opava)	1 056	155	707	194
Fulnek (okres Nový Jičín)	5 702	877	3 727	1 098
Hať (okres Opava)	2 556	390	1 746	420
Hlavnice (okres Opava)	648	121	429	98
Hlučín (okres Opava)	13 996	2 104	9 062	2 830
Hněvošice (okres Opava)	1 006	147	684	175
Holasovice (okres Opava)	1 358	199	933	226
Horní Benešov (okres Bruntál)	2 235	343	1 450	442
Horní Životice (okres Bruntál)	333	56	224	53
Hradec nad Moravicí (okres Opava)	5 455	892	3 538	1 025
Chlebičov (okres Opava)	1 167	207	772	188
Chuchelná (okres Opava)	1 277	193	878	206
Jezdkovice (okres Opava)	244	35	158	51
Kobeřice (okres Opava)	3 303	539	2 255	509
Kozmice (okres Opava)	1 912	304	1 249	359
Kravaře (okres Opava)	6 668	1 066	4 452	1 150
Litultovice (okres Opava)	925	164	592	169
Melč (okres Opava)	629	93	401	135
Mikolajice (okres Opava)	284	50	202	32
Neplachovice (okres Opava)	948	173	597	178

Nový Jičín (okres Nový Jičín)	23 567	3 747	15 244	4 576
Odry (okres Nový Jičín)	7 236	1 152	4 701	1 383
Oldřív (okres Opava)	1 367	230	903	234
Opava (okres Opava)	57 019	8 471	37 027	11 521
Ostrava (okres Ostrava-město)	290 450	43 317	190 484	56 649
Otice (okres Opava)	1 407	239	920	248
Píšť (okres Opava)	2 128	318	1 406	404
Rohov (okres Opava)	587	91	401	95
Slavkov (okres Opava)	2 013	376	1 301	336
Služovice (okres Opava)	790	125	560	105
Sosnová (okres Opava)	402	56	285	61
Staré Heřminovy (okres Bruntál)	197	28	121	48
Stěbořice (okres Opava)	1 452	250	951	251
Strahovice (okres Opava)	879	139	599	141
Sudice (okres Opava)	627	96	433	98
Šilheřovice (okres Opava)	1 584	238	1 073	273
Velké Heraltice (okres Opava)	1 611	273	1 023	315
Velké Hoštice (okres Opava)	1 831	327	1 209	295
Větrkovice (okres Opava)	737	109	480	148
Vítkov (okres Opava)	5 753	869	3 725	1 159
Vřesina (okres Opava)	1 619	295	1 083	241
Celkem za členské obce k 31.12.2017	478 106	72 497	313 314	92 295

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Údaje týkající se obyvatelstva polské části Euroregionu Silesia pocházejí z databanky místních údajů Hlavního statistického úřadu (GUS – Główny urząd statystyczny).

V současné době (stav v roce 2018) polská část Euroregionu Silesia čítá 22 členských obcí. Součástí této skupiny jsou 3 městské obce, 5 městsko-venkovských a 14 venkovských obcí. Celkový počet obyvatel výše uvedených obcí činí více než 295 tis. osob.

V letech 2015-2017 dominovala tendence poklesu počtu obyvatel. Z 22 obcí byl ve 12 zaznamenán pokles počtu obyvatel. Nejsilnější dynamika vylidňování se týkala obcí v okrese Głubczyce: Branice, Baborów a Kietrz a činila více než 1,5 %. Zatímco nejsilnější nárůst počtu obyvatel, který překročil úroveň 1%, byl zaznamenán v obcích Gaszowice, Jejkowice, Mszana, Rudnik a Świerklany.

Rozhodně největšími městskými středisky polské části Euroregionu Silesia jsou Racibórz (55 tis. obyvatel) a Wodzisław Śląski (48 tis.). Dvěma dalšími obcemi s podobným počtem obyvatel pohybujícím se mezi 21-22 tis. jsou Głubczyce a Gorzyce. Dalších pět obcí má potenciál v rozmezí 11-14 tis. obyvatel, a to Pszów, Świerklany, Kuźnia Raciborska, Krzyżanowice a Kietrz. Demografický potenciál 12 obcí Euroregionu Silesia činí 5-10 tis. obyvatel, zatímco nejmenší jednotkou jsou Jejkowice, které mají mírně přes 4,1 tis. obyvatel.

Tabulka 12 - Počet obyvatel polské části Euroregionu Silesia v letech 2015-2017

Územní jednotka	Typ obce	Stav k 31.12.2015	Stav k 31.12.2016	Stav k 31.12.2017
		osoba	osoba	osoba
Baborów	M-W	6 151	6 089	6 038
Branice	W	6 744	6 569	6 601
Gaszowice	W	9 495	9 589	9 652
Głubczyce	M-W	22 776	22 658	22 527
Gorzyce	W	20 866	21 003	21 100
Jejkowice	W	4 084	4 095	4 137
Kietrz	M-W	11 221	11 129	11 043
Kornowac	W	5 139	5 156	5 156

Krzanowice	M-W	5 820	5 772	5 753
Krzyżanowice	W	11 328	11 363	11 362
Kuźnia Raciborska	M-W	11 909	11 889	11 894
Lubomia	W	7 932	7 904	7 900
Lyski	W	9 600	9 643	9 636
Marklowice	W	5 440	5 403	5 447
Mszana	W	7 548	7 624	7 647
Nędza	W	7 374	7 405	7 440
Pietrowice Wielkie	W	6 963	6 939	6 935
Pszów	M	14 186	14 186	14 114
Racibórz	M	55 492	55 404	55 189
Rudnik	W	5 136	5 183	5 189
Rydułtowy	M	21 741	21 715	-21 700
Świerklany	W	12 228	12 271	12 347
Wodzisław Śląski	M	48 677	48 573	48 345
Celkem		317 850	317 562	295 452

Pozn.: M – městská; M-W – městska-venkovská; W – venkovská

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Procentuální podíl obyvatel v produktivním věku v celé populaci polské části euroregionu činí 65,2%, což je o 1,2 procentního bodu více nežli je celostátní průměr, který činí 64,0%. Zatímco podíl osob v poproduktivním věku činí 20,5% a je nižší o 0,3 procentního bodu nežli celostátní průměr. Trendy a prognózy jsou v tomto ohledu negativní. Ve výhledu do roku 2030 lze očekávat další pokles počtu obyvatel a změny struktury obyvatelstva projevující se nárůstem podílu obyvatel v poproduktivním věku.

Tabulka 13 - Věková struktura obyvatelstva polské části Euroregionu Silesia v roce 2017

Územní jednotka	Celkem	V předproduktivním věku – 14 let a méně	V produktivním věku – 15-59 let ženy, 15-64 muži	V poproduktivním věku
Baborów	6 038	742	4 101	1 195
Branice	6 601	790	4 232	1 579
Gaszowice	9 652	1 679	6 218	1 755
Głubczyce	22 527	3 085	14 298	5 144
Gorzyce	21 100	3 380	13 632	4 088
Jejkowice	4 137	740	2 743	654
Kietrz	11 043	1 425	7 289	2 329
Kornowac	5 156	841	3 411	904
Krzanowice	5 753	751	3 892	1 110
Krzyżanowice	11 362	1 601	7 621	2 140
Kuźnia Raciborska	11 894	1 506	8 038	2 350
Lubomia	7 900	1 213	5 216	1 471
Lyski	9 636	1 342	6 417	1 877
Marklowice	5 447	884	3 480	1 083
Mszana	7 647	1 338	5 005	1 304
Nędza	7 440	969	5 120	1 351
Pietrowice Wielkie	6 935	926	4 672	1 337
Pszów	14 114	2 029	9 290	2 795
Racibórz	55 189	7 025	36 134	12 030
Rudnik	5 189	730	3 466	993
Świerklany	12 347	2 244	8 023	2 080
Wodzisław Śląski	48 345	6 947	30 570	10 828
EUROREGION PL	295 452	42 187	192 868	60 397
OPOLSKIE	990 069	131 361	646 490	212 218
ŚLĄSKIE	4 548 180	651 755	2 895 859	1 000 566
POLSKA	38 433 558	5 824 219	24 614 076	7 995 263

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

3.2.2 Porodnost, úmrtnost, migrace

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

V případě migračního přírůstku, porodnosti a úmrtnosti byla sledována data za jednotlivé obce v letech 2013 - 2017. Ve sledovaném období dochází dlouhodobě k přirozenému úbytku osob žijících na území členských obcí české části Euroregionu Silesia, tzn. že počet zemřelých osob převyšuje počet osob živě narozených. Nejvýraznější přirozený úbytek byl zaznamenán v roce 2017, a to 544 osob. V uvedeném roce došlo k největšímu přirozenému úbytku ve městech Ostrava, Hlučín a Odry, opačně největší přirozený přírůstek byl zaznamenán ve městech Opava, Nový Jičín a obci Kobeřice.

Tabulka 14 - Přirozený přírůstek/úbytek k 31.12 daného roku v letech

Obec (okres)	2013	2014	2015	2016	2017
Bílovec (okres Nový Jičín)	-	-	-	-	9
Bolatice (okres Opava)	13	18	2	1	9
Branka u Opavy (okres Opava)	1	-1	3	0	-1
Brumovice (okres Opava)	3	4	-1	-1	-2
Budišov nad Budišovkou (okres Opava)	-8	-7	-9	-19	-14
Budišovice (okres Opava)	4	-5	-	-	-
Čavisov (okres Ostrava-město)	-1	4	-	-	-
Čermná ve Slezsku (okres Opava)	3	2	9	4	2
Darkovice (okres Opava)	-	-	-	-	-6
Dolní Benešov (okres Opava)	-6	3	3	-6	-1
Dolní Lhota (okres Ostrava-město)	3	-3	-	-	-
Dolní Životice (okres Opava)	-8	-11	-6	-7	-
Fulnek (okres Nový Jičín)	-13	-15	15	6	-11
Háj ve Slezsku (okres Opava)	-15	-18	-	-	-
Hať (okres Opava)	2	6	14	7	3
Hlavnice (okres Opava)	0	4	7	-2	2
Hlubočec (okres Opava)	4	-3	-	-	-
Hlučín (okres Opava)	-11	-36	-36	-38	-44
Hněvošice (okres Opava)	2	1	1	-1	5
Holasovice (okres Opava)	5	6	2	8	2
Horní Benešov (okres Bruntál)	-14	15	2	-2	-17
Horní Lhota (okres Ostrava-město)	2	-4	-	-	-
Horní Životice (okres Bruntál)	-8	1	3	3	4
Hrabyně (okres Opava)	-17	-32	-	-	-
Hradec nad Moravicí (okres Opava)	-10	-4	7	10	3
Chlebičov (okres Opava)	4	3	0	9	2
Chuchelná (okres Opava)	-	-	-	-	2
Jezdkovice (okres Opava)	-	-	-	8	-3
Kobeřice (okres Opava)	14	17	-11	19	10
Kozmice (okres Opava)	4	2	1	3	5
Kravaře (okres Opava)	-7	11	-19	-9	4
Kyjovice (okres Opava)	-12	-9	-	-	-
Litultovice (okres Opava)	-3	-3	0	-1	-2
Melč (okres Opava)	-3	-1	-1	-5	-1
Mikolajice (okres Opava)	7	-1	-1	-2	-2
Mokré Lazce (okres Opava)	0	-1	-	-	-
Neplachovice (okres Opava)	3	6	7	-3	3
Nové Sedlice (okres Opava)	-4	2	-	-	-
Nový Jičín (okres Nový Jičín)	-11	27	-4	13	23
Odry (okres Nový Jičín)	-18	-1	-7	-9	-28
Oldřív (okres Opava)	-13	3	5	3	6
Opava (okres Opava)	-9	-97	24	5	40
Ostrava (okres Ostrava-město)	-364	-356	-484	-355	-521

Otice (okres Opava)	-	-	-	3	5
Píšť (okres Opava)	6	-4	5	-4	6
Rohov (okres Opava)	-3	-3	-3	0	0
Slavkov (okres Opava)	-1	2	-9	14	-7
Služovice (okres Opava)	2	8	2	4	-6
Sosnová (okres Opava)	3	-3	-1	-1	-4
Staré Heřminovy (okres Bruntál)	2	-1	1	-6	4
Stěbořice (okres Opava)	7	12	6	6	1
Strahovice (okres Opava)	4	-5	-2	0	-2
Sudice (okres Opava)	2	1	-5	0	5
Šilheřovice (okres Opava)	-9	1	-3	8	-3
Štítina (okres Opava)	3	7	-	-	-
Těškovice (okres Opava)	-4	-5	-	-	-
Uhlířov (okres Opava)	1	1	-	-	-
Velká Polom (okres Ostrava-město)	9	8	-	-	-
Velké Heraltice (okres Opava)	-2	-8	5	5	5
Velké Hoštice (okres Opava)	-3	12	13	7	5
Větřkovice (okres Opava)	-	-	-	2	-2
Vítkov (okres Opava)	-22	-22	-30	-26	-27
Vřesina (okres Opava)	-	-	-	-	-5
Celkem	-486	-472	-495	-349	-544

Pozn.: U obce, která nebyla k 31.12. daného roku členem, je uvedena -.

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Ještě výrazněji než přirozený úbytek se na celkovém úbytku osob žijících na území české části Euroregionu Silesia podílí migrační úbytek. Největší migrační úbytek v období let 2013 – 2017 byl zaznamenán v roce 2013, a to 1 558 osob. V následujících letech až do konce sledovaného období každoroční úbytek v důsledku migrace obyvatel za českou část Euroregionu Silesia klesá, takže v roce 2017 činil migrační úbytek 1 099 osob. V uvedeném roce došlo k největšímu migračnímu úbytku ve městech Ostrava, Opava a Kravaře, opačně největší migrační přírůstek byl zaznamenán ve městech Hlučín, Hradec nad Moravicí a městyši Litultovice.

Tabulka 15 - Migrační přírůstek/úbytek k 31.12. daného roku

Obec (okres)	2013	2014	2015	2016	2017
Bílovec (okres Nový Jičín)	-	-	-	-	-17
Bolatice (okres Opava)	-9	5	-14	-10	10
Branka u Opavy (okres Opava)	6	1	8	-1	-17
Brumovice (okres Opava)	19	14	-23	7	-1
Budišov nad Budišovkou (okres Opava)	-12	-35	-32	14	-1
Budišovice (okres Opava)	15	-3	-	-	-
Čavisov (okres Ostrava-město)	2	-8	-	-	-
Čermná ve Slezsku (okres Opava)	-1	14	-25	-16	11
Darkovice (okres Opava)	-	-	-	-	6
Dolní Benešov (okres Opava)	-45	-38	-28	-4	8
Dolní Lhota (okres Ostrava-město)	3	22	-	-	-
Dolní Životice (okres Opava)	-5	-23	-12	-24	13
Fulnek (okres Nový Jičín)	-39	-59	-9	-23	-27
Háj ve Slezsku (okres Opava)	15	33	-	-	-
Hať (okres Opava)	-27	6	-1	-8	-17
Hlavnice (okres Opava)	0	3	3	-3	11
Hlubočec (okres Opava)	3	1	-	-	-
Hlučín (okres Opava)	4	-18	68	-12	70
Hněvošice (okres Opava)	-7	-11	-2	-10	-7
Holasovice (okres Opava)	8	-27	2	-19	-3
Horní Benešov (okres Bruntál)	-11	-20	-32	-11	-1
Horní Lhota (okres Ostrava-město)	13	-9	-	-	-
Horní Životice (okres Bruntál)	-7	-8	0	4	14

Hrabyně (okres Opava)	-4	17	-	-	-
Hradec nad Moravicí (okres Opava)	-51	-2	17	-24	50
Chlebičov (okres Opava)	-14	7	24	16	13
Chuchelná (okres Opava)	-	-	-	-	5
Jezdkovice (okres Opava)	-	-	-	1	3
Kobeřice (okres Opava)	-5	7	8	-21	-6
Kozmice (okres Opava)	9	-3	7	14	2
Kravaře (okres Opava)	-18	-15	-33	27	-35
Kyjovice (okres Opava)	6	14	-	-	-
Litultovice (okres Opava)	17	19	5	-11	21
Melč (okres Opava)	-1	-17	-2	20	-5
Mikolajice (okres Opava)	4	11	-4	-7	9
Mokrý Lazce (okres Opava)	5	-17	-	-	-
Neplachovice (okres Opava)	3	-7	-2	-1	2
Nové Sedlice (okres Opava)	4	-2	-	-	-
Nový Jičín (okres Nový Jičín)	-44	-64	-64	-34	-6
Odry (okres Nový Jičín)	21	-10	-35	-8	-27
Oldříšov (okres Opava)	5	-8	2	-8	1
Opava (okres Opava)	-114	-62	-120	-294	-408
Ostrava (okres Ostrava-město)	-1 404	-1 097	-1 035	-692	-663
Otice (okres Opava)	-	-	-	0	-19
Příšt (okres Opava)	0	12	-2	27	-16
Rohov (okres Opava)	-9	-12	0	-4	2
Slavkov (okres Opava)	36	13	24	41	10
Služovice (okres Opava)	-4	8	-19	-8	-19
Sosnová (okres Opava)	3	-2	0	-7	5
Staré Heřminovy (okres Bruntál)	7	-11	-3	-13	-24
Stěbořice (okres Opava)	22	-1	10	-2	-3
Strahovice (okres Opava)	-14	-13	-7	4	-5
Sudice (okres Opava)	0	-6	-9	7	-21
Šilheřovice (okres Opava)	8	-2	-6	-12	6
Štítina (okres Opava)	22	10	-	-	-
Těškovice (okres Opava)	-6	-1	-	-	-
Uhlířov (okres Opava)	-4	0	-	-	-
Velká Polom (okres Ostrava-město)	30	-5	-	-	-
Velké Heraltice (okres Opava)	-33	7	2	-28	-3
Velké Hoštice (okres Opava)	48	-7	-3	-2	-4
Větkovice (okres Opava)	-	-	-	0	-9
Vítkov (okres Opava)	-8	-65	11	7	-7
Vřesina (okres Opava)	-	-	-	-	0
Celkem	-1 558	-1 464	-1 331	-1 128	-1 099

Pozn.: U obce, která nebyla k 31. 12. daného roku členem, je uvedena -.
Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

V roce 2017 byl jediným okresem Euroregionu, v němž byl kladný přirozený přírůstek, okres Rybník. Největší přirozený úbytek obyvatelstva byl zaznamenán v okrese Głubczyce navzdory tomu, že počet narození a úmrtí zde byl nejnižší. Jako celek se oblast Euroregionu vyznačuje depopulací, která je důsledkem převahy počtu úmrtí nad počtem narození.

Tabulka 16 - Počet narození a úmrtí v polské části Euroregionu Silesia (údaje za rok 2017)

Název okresu	Počet narození	Počet úmrtí	Saldo
Powiat głubczycki	373	630	-257
Powiat raciborski	1017	1121	-104
Powiat rybnicki	900	727	173
Powiat wodzisławski	1641	1651	-10

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Všechny subregiony na území polské části Euroregionu Silesia, s výjimkou okresu Rybnik, se vyznačují záporným migračním saldem. Jedním z hlavních důvodů záporného migračního salda na území polské části Euroregionu Silesia je absence větších městských a akademických středisek. Míra úbytku obyvatel, která je důsledkem migrace, je největší v okresu Głubczyce.

Tabulka 17 - Migrace v polské části Euroregionu Sielsia (údaje za rok 2017)

Název okresu	Počet osob, které se přistěhovaly	Počet osob, které se odstěhovaly	Saldo
Powiat głubczycki	533	680	-147
Powiat raciborski	1 026	1 066	-40
Powiat rybnicki	837	753	84
Powiat wodzisławski	1 785	1 867	-82

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

3.2.3 Klíčová zjištění

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

- Vývoj počtu obyvatel souvisí s vývojem členské základny české části Euroregionu Silesia.
- Dlouhodobě dochází rovněž k poklesu počtu obyvatel v členských obcích, kdy dochází jak k přirozenému úbytku, tak k úbytku migračnímu.
- Dlouhodobě dochází ke stárnutí obyvatelstva, kdy roste počet obyvatel starších 65 let a klesá počet osob mladších 15-64 let.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

- V polské části Euroregionu Silesia postupuje proces stárnutí společnosti.
- Všechny subregiony na území polské části Euroregionu Silesia, s výjimkou okresu Rybnik, se vyznačují záporným migračním saldem.

3.3 EKONOMIKA A TRH PRÁCE

3.3.1 Struktura podnikatelského prostředí

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Česká část Euroregionu Silesia zasahuje do území čtyř okresů Moravskoslezského kraje, a to do okresu Opava, Bruntál, Nový Jičín a Ostrava – město. Toto území je svým charakterem různorodé a v posledních letech se postupně proměňuje. Roste počet ekonomických subjektů působících na trhu, které se zaměřují jak na tradiční obory, tak i obory nové se špičkovými technologiemi a hi-tech produkty. Stále se jedná o oblast s vysokým podílem průmyslu jako je hutnictví či těžké strojírenství. Dalšími významnými sektory jsou lehké strojírenství, elektrotechnický a potravinářský průmysl, dále stavebnictví, výroba plastových výrobků a informační a komunikační technologie. Zemědělství má celoplošný charakter (hlavně Opavsko je zemědělskou oblastí), v podhůří Jeseníků je zastoupeno lesní hospodářství.

Ukazatelem, kterým lze charakterizovat úroveň podnikatelského prostředí (mikroprostředí) v dotčeném území, je počet podnikatelských subjektů zaregistrovaných v Registru ekonomických subjektů (RES) a jeho přepočet na tisíc obyvatel.

Celkový počet podnikatelských subjektů v České republice dlouhodobě roste, ve sledovaném období od roku 2013 až do roku 2017 přibylo přibližně 154 tis. podnikatelských subjektů. Mezi roky 2016 a 2017 byl nárůst ve sledovaném období nejvyšší, a to o 41 140 subjektů. Stejný trend byl v uplynulém roce zaznamenán i v Moravskoslezském kraji, ve kterém vzrostl celkový počet podnikatelských subjektů o více než 2,6 tis. podnikatelských subjektů. V okresech Bruntál, Nový Jičín a Ostrava-město nacházející se na území české části Euroregionu Silesia byla situace mezi roky 2016 a 2017 podobná, v okrese Bruntál došlo k růstu o 150 subjektů, v okrese Nový Jičín k růstu o 296 subjektů a v okrese Ostrava-město k růstu o 1 023 subjektů. V okrese Opava v tomto období došlo k poklesu o 93 podnikatelských subjektů, nicméně v celém sledovaném období 2013 – 2017 došlo k růstu o 647 podnikatelských subjektů.

V celostátním měřítku průměrně připadá 268 podnikatelských subjektů na 1 000 obyvatel. Všechny z okresů územně připadajících do české části Euroregionu Silesia jsou pod tímto průměrem. Informace o počtu podnikatelských subjektů jsou uvedeny v tabulce níže.

Tabulka 18 - Počet podnikatelských subjektů k 31.12.2017 přepočtených na tisíc obyvatel

Ukazatel	MSK		Okres Opava		Okres Bruntál		Okres Nový Jičín		Okres Ostrava - město	
	Σ	na 1000 obyv.	Σ	na 1000 obyv.	Σ	na 1000 obyv.	Σ	na 1000 obyv.	Σ	na 1000 obyv.
Počet obyvatel	1 205 886		176 385		92 453		151 566		322 419	
Celkový počet podnikatelských subjektů (RES)	254 525	211	38 345	217	19 893	215	30 984	204	78 107	242

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Následující tabulka uvádí výčet velkých a významných zaměstnavatelů české části Euroregionu Silesia. Tyto společnosti se nacházejí především ve velkých městech, jako je Ostrava, Opava, Nový Jičín, což může ovlivnit intenzitu dojížděky obyvatel do zaměstnání mimo obec. Dalšími významnými organizacemi jsou také celorepublikoví zaměstnavatelé jako např. Česká pošta, České dráhy, veřejná správa apod.

Tabulka 19 - Největší zaměstnavatelé české části Euroregionu Silesia

Název obce	Název společnosti	Hlavní předmět podnikání
Ostrava	ArcelorMittal Engineering Products Ostrava, a. s.	Hutnictví
	ArcelorMittal Ostrava, a. s.	Hutnictví
	ArcelorMittal Tubular Products Ostrava, a. s.	Hutnictví
	ARRIVA MORAVA a.s.	Doprava a spoje
	BREMBO Czech, s. r. o.	Automobilový průmysl
	Dopravní podnik Ostrava, a.s.	Doprava a spoje
	Fakultní nemocnice Ostrava	Zdravotnictví
	H R U Š K A, spol. s r. o.	Obchod
	Hutní montáže, a. s.	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení
	ITT Holdings Czech Republic, s.r.o.	Automobilový průmysl
	KES - kabelové a elektronické systémy, s. r. o.	Automobilový průmysl

	Maxion Wheels Czech s.r.o.	Automobilový průmysl
	Městská nemocnice Ostrava	Zdravotnictví
	OKK Koksovny, a. s.	Zpracování tuhých a plyných paliv
	Ostravská univerzita v Ostravě	Vzdělávání
	PEGATRON Czech, s. r. o.	Elektrotechnika
	SUNGWOO HITECH s.r.o.	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla
	Třinecké železářny, a. s., provoz VT	Hutnictví
	VÍTKOVICE HEAVY MACHINERY, a. s.	Strojírenství
	VÍTKOVICE MECHANIKA, a. s.	Strojírenství
	VÍTKOVICE POWER ENGINEERING, a.s.	Strojírenství
	VÍTKOVICE STEEL, a. s.	Hutnictví
	Vítkovická nemocnice, a. s.	Zdravotnictví
	VŠB-TU Ostrava	Vzdělávání
Opava	Akzo Nobel Coatings CZ, a.s.	Výroba barev a laků
	Armatury Group a.s.	Výroba armatur
	Bidfood Czech Republic s.r.o.	Výroba zmrzliny a mražených potravinářských výrobků
	Bivoj a.s.	Výroba masných výrobků
	BRANO GROUP, a.s.	Výroba dílů pro automobilový průmysl
	Ferram a.s.	Strojírenství
	Tiskárna Grafico s.r.o.	Polygrafický průmysl
	Hagemann a. s.	Oprávenství a výroba pro nákladní automobily
	Hon a.s.	Výroba kancelářského nábytku
	KOMAS, spol. s r.o.	Výroba kování a dílů pro automobilový průmysl a elektroprůmysl
	KSR Industrial, s.r.o.	Výroba dílů pro automobilový průmysl
	MLÝN HERBER spol. s r. o.	Výroba mouky a krmiv
	Model Obaly, a. s.	Výroba obalů, skládaček a vlnitých lepenek
	Mondelez Czech Republic s.r.o.	Výroba cukrovinek a sušenek
	Moravskoslezské cukrovarny, a.s.	Výroba cukru
	Optys, spol. s r. o.	Tiskařské a polygrafické práce
	OSTROJ a.s.	Výrobce důlních zařízení a dalších strojírenských produktů
	Protech Oxyplast CZ, s.r.o.	Výroba barev a laků
	RKL Opava spol s.r.o.	Doprava a logistika
	Strojcar s.r.o.	Výroba pro automobilový a letecký průmysl
	Štencel Transport s.r.o.	Vnitrostátní a mezinárodní doprava, spedice a oprávenství
	Teva Pharmaceuticals CR, s.r.o	Farmaceutický průmysl
TQM - holding s.r.o.	Nákladní a osobní doprava a logistika	
Witzenmann Opava, spol. s r.o.	Výroba nerezových komponent	
Nový Jičín	Hanon Systems Autopal s.r.o.	Výroba komponentů klimatizační a chladicí techniky pro automobilový průmysl
	Forman Adamec, a.s.	Vnitrostátní a mezinárodní nákladní doprava a spedice

	Laboratoře AGEL a.s.	Zdravotnictví
	Tonak, a.s.	Výroba ostatních oděvů a oděvních doplňků
Odry	Semperflex Optimit, s.r.o.	výroba průmyslových a hydraulických hadic
Hradec nad Moravicí	BRANO GROUP, a.s.	Výroba elektromechanických výrobků pro automobilový průmysl, zavírací systémy
Mokrý Lazce	Haberkorn s.r.o.	Výroba strojních dílů a komponentů pro průmyslové podniky

Zdroj: Registr ekonomických subjektů, webové stránky: <https://www.ostrava.cz/cs/podnikatel-investor/ekonomicky-profil-mesta/nejvyznamnejsi-zamestnavatele>, <http://www.opava-city.cz/cs/nejvyznamnejsi-zamestnavatele>, vlastní zpracování

Důležitým aspektem současnosti je také vznik či rozšiřování nových a stávajících průmyslových zón či rozvojových ploch, a to z důvodu vzniku nových pracovních příležitostí. Průmyslové zóny jsou významné a perspektivní plochy, které jsou po všech stránkách připraveny k zahájení investičních projektů. V Moravskoslezském kraji existuje vysoká nabídka lokalit vhodných pro podnikatelské účely, ať už se jedná o průmyslové zóny, rozvojové plochy případně i brownfieldy. Všechny tyto lokality jsou evidovány a pravidelně aktualizovány Agenturou pro regionální rozvoj na stránkách INVEST MORE. Na území české části Euroregionu Silesia se nachází několik průmyslových zón či rozvojových ploch vhodných pro podnikatelské účely, viz následující tabulka.

Tabulka 20 - Seznam průmyslových zón (PZ) a rozvojových ploch (RZ) na území české části Euroregionu Silesia zpracováno k 30.6.2018

Název zóny, rozvojové plochy	Typ plochy	Obec	Rozloha celkem (ha)	Volná plocha (ha)
<i>Ve sledovaném území okresu Opava</i>				
Průmyslová zóna Bolatice	PZ	Bolatice	20,00	0,00
Bolatice - Borová	RP	Bolatice	1,00	1,00
Bolatice - U Hřiště	RP	Bolatice	3,00	0,00
Dolní Benešov	PZ	Dolní Benešov	132,05	132,05
Moravec I	RP	Dolní Benešov	86,00	86,00
Moravec II	RP	Dolní Benešov	30,00	30,00
Pod Širokým	RP	Dolní Benešov	25,00	25,00
Rozvojová plocha obce Oldřišov	RP	Oldřišov	0,77	0,77
Opava - Lokalita Květinová	RP	Opava	31,00	31,00
Za Drahou I	RP	Opava	10,00	10,00
Za Drahou II	RP	Opava	4,00	4,00
Zadní Guslice	RP	Opava	12,00	12,00
Zóna Sever	RP	Píšť	3,86	3,86
Zóna Východ	RP	Píšť	1,97	1,97
Rohov	RP	Rohov	0,70	0,70
<i>Ve sledovaném území okresu Nový Jičín</i>				
Bílovec - Podzámčí	RP	Bílovec	2,00	2,00
Plocha Woodsal	RP	Bílovec	0,80	0,80
Průmyslová zóna Fulnek - Jerlochovice	PZ	Fulnek	11,00	0,00
CTPark Nový Jičín	PZ	Nový Jičín	34,30	2,00
Areál Bezručova	RP	Nový Jičín	1,27	1,27
Lokalita B. Martinů	RP	Nový Jičín	4,00	4,00
Lokalita Bocheta	RP	Nový Jičín	4,71	4,71
Odry	RP	Odry	9,40	0,00
<i>Ve sledovaném území okresu Bruntál</i>				
Horní Benešov	RP	Horní Benešov	4,00	4,00
<i>Ve sledovaném území okresu Ostrava-město</i>				
Průmyslová zóna Ostrava - Hrabová	PZ	Ostrava	115,00	-

Business park Ostrava	PZ	Ostrava	13,50	0,00
CTPark Ostrava	PZ	Ostrava	120,00	13,00
Logistický Park Ostrava	PZ	Ostrava	11,00	0,00
Proubka Business Park	PZ	Ostrava	3,40	3,40
Trovatar	PZ	Ostrava	3,00	0,00
Tulipan Park	PZ	Ostrava	2,00	0,00
Hošťálkovice	RP	Ostrava	38,00	38,00
Plocha vedle Benziny	RP	Ostrava	1,00	1,00
Proskovice	RP	Ostrava	13,00	13,00
Rozvojová zóna Hrušov	RP	Ostrava	35,00	35,00
Svinov - ul. Stanislavského	RP	Ostrava	10,00	0,00
Zárubek	RP	Ostrava	3,20	3,20

Pozn.: Kde nebyl údaj zjištěn, je uvedeno -

Zdroj: <http://invest-msr.com/cz/component/investor/?ref=type01&Itemid=132>, <http://invest-msr.com/cz/?Itemid=134>, <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/moravskoslezsky-kraj/regionalni-informace/prumyslove-zony/> a <http://www.ostrava.cz/cs/podnikatel-investor/projekty-mesta-ostravy/projekty-mesta-ostravy/prumyslova-zona-hrabova>

V těsné blízkosti města Ostrava se nachází průmyslová zóna Ostrava-Mošnov o přibližné rozloze 200 ha, kterou vhodně doplňuje i jediné letiště v kraji, a to Letiště Leoše Janáčka Ostrava, a byť se nenachází na území Euroregionu Silesia, nelze ji opomenout z důvodu zásadního přínosu pro rozvoj podnikatelských aktivit a zaměstnanost v regionu.

Zemědělství a lesnictví

Česká část Euroregionu Silesia patří k oblastem s převažujícími mírně teplými až chladnými (převážná část okresu Bruntál) klimatickými podmínkami. Půdní kryt tvoří převážně půdy hlinité a hlinitopísčité, z půdních typů převažují hnědé půdy. Podhorské oblasti jsou zalesněné převážně smrkovým porostem, který je doplňován listnatými druhy, především bukem. I přes průmyslový charakter regionu je zde zastoupena zemědělská a lesní výroba. Nejúrodnější oblasti vhodné pro intenzivní výrobu se nacházejí v okresech Opava a Nový Jičín, kde se pěstuje cukrovka, pšenice, sladovnický ječmen, kukuřice na zrno, olejiny, zelenina a víceleté pícniny. V živočišné výrobě převažuje chov dojných krav, omezeně chov prasat a drůbeže.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území polské strany euroregionu se nacházejí přírodní zdroje ve formě černého uhlí, zemního plynu, kamenné soli, a kromě toho suroviny pro stavební průmysl (jíly a karbonské břidlice používané k pálení cihel, hlíny a žáruvzdorné jíly a štěrky).

Mnoho průmyslových a servisních firem působících na území východní části euroregionu je spojeno s těžbou. V případě hlubčického okresu má nejdůležitější význam pro rozvoj této oblasti zemědělská činnost.

Tabulka 21 - Subjekty zapsané do obchodního rejstříku na 10 tis. obyvatel a fyzické osoby provádějící hospodářskou činnost na 100 osob v produktivním věku na území polské části Euroregionu Silesia v 2017

Územní jednotka	Subjekty zapsané do seznamu podnikatelů REGON na 10 tis. Obyvatelstva	Fyzické osoby podnikající formou živnostenského podnikání na 100 osob v produktivním věku
Baborów	760	8,3
Branice	573	6,4
Gaszowice	780	10,7
Głubczyce	1 027	10,9
Gorzyce	711	9,7
Jejkowice	892	11,6
Kietrz	824	8,6

Kornowac	723	9,0
Krzanowice	487	5,6
Krzyżanowice	684	8,5
Kuźnia Raciborska	625	7,1
Lubomia	608	7,9
Lyski	750	9,4
Marklowice	650	8,5
Mszana	696	9,0
Nędza	563	6,8
Pietrowice Wielkie	633	6,9
Pszów	578	7,5
Racibórz	927	9,4
Rudnik	646	7,4
Świerklany	769	10,3
Wodzisław Śląski	830	9,5
Euroregion Silesia PL	712	8,6
POLSKO	1 121	12,8

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Počet subjektů zapsaných do živnostenského rejstříku REGON na 10 tis. obyvatel v roce 2017 je mnohem nižší nežli je celostátní průměr. Toto platí i v případě počtu podnikajících fyzických osob na 100 osob v produktivním věku. Nejlepší ukazatele jsou v tomto rozsahu v polské části Euroregionu Silesia zaznamenávány v hlavních ekonomických střediscích euroregionu, kterými jsou v současné době Racibórz a Głubczyce. Počet podnikajících fyzických osob na 100 osob v produktivním věku je nejvyšší v Jejkowicích.

Tabulka 22 - Počet subjektů registrovaných v rejstříku REGON podle předpokládaného počtu pracujících v roce 2017

Obec	Celkem						v %				
	celkem	0-9	10-49	50-249	250-999	1000 a více	0-9	10-49	50-249	250-999	1000 a více
Baborów	459	440	17	2	0	0	95,9	3,7	0,4	0,0	0,0
Branice	378	361	15	1	1	0	95,5	4,0	0,3	0,3	0,0
Głubczyce	2 314	2 208	74	27	5	0	95,4	3,2	1,2	0,2	0,0
Kietrz	910	875	26	8	1	0	96,2	2,9	0,9	0,1	0,0
Racibórz	5 116	4 810	242	58	5	1	94,0	4,7	1,1	0,1	0,0
Kornowac	373	356	17	0	0	0	95,4	4,6	0,0	0,0	0,0
Krzanowice	280	258	22	0	0	0	92,1	7,9	0,0	0,0	0,0
Krzyżanowice	777	744	30	3	0	0	95,8	3,9	0,4	0,0	0,0
Kuźnia Raciborska	743	693	38	10	2	0	93,3	5,1	1,3	0,3	0,0
Nędza	419	401	17	1	0	0	95,7	4,1	0,2	0,0	0,0
Pietrowice Wielkie	439	408	27	4	0	1	92,9	6,2	0,9	0,0	0,0
Rudnik	335	318	17	0	0	0	94,9	5,1	0,0	0,0	0,0
Gaszowice	753	724	26	2	1	0	96,1	3,5	0,3	0,1	0,0
Jejkowice	369	356	11	2	0	0	96,5	3,0	0,5	0,0	0,0
Lyski	723	691	24	7	1	0	95,6	3,3	1,0	0,1	0,0
Świerklany	950	910	35	4	1	0	95,8	3,7	0,4	0,1	0,0
Pszów	816	782	27	7	0	0	95,8	3,3	0,9	0,0	0,0
Wodzisław Śląski	4 015	3 790	184	38	3	0	94,4	4,6	0,9	0,1	0,0

Gorzyce	1 501	1 433	59	8	1	0	95,5	3,9	0,5	0,1	0,0
Lubomia	480	461	15	4	0	0	96,0	3,1	0,8	0,0	0,0
Marklowice	354	333	19	2	0	0	94,1	5,4	0,6	0,0	0,0
Mszana	532	508	23	1	0	0	95,5	4,3	0,2	0,0	0,0
Celkem	23 036	21 860	965	189	21	2	94,9	4,2	0,8	0,1	0,0

Zdroj: vlastní zpracován na základě databáze místních údajů

Ve struktuře ekonomických subjektů z hlediska předpokládaného počtu zaměstnanců dominují malé subjekty zaměstnávající do 9 osob. Tyto subjekty tvoří 94,9 % všech subjektů. Další 4,2 % firem zaměstnává 10 až 49 osob. Velkých subjektů, ve kterých pracuje 50 až 249 osob, je na území obcí Euroregionu 189 (0,8 %). Nejmenší skupinu tvoří subjekty zaměstnávající 250 až 999 (21 firem) a dva největší subjekty zaměstnávající více než 1 000 zaměstnanců. Nacházejí se v Raciborzi a Pietrowicích Wielkich. V Raciborzi působí ještě 5 firem s počtem zaměstnanců 250 až 999 osob. V Głubczycích bylo zaznamenáno 5 firem v rozmezí 250 až 999 zaměstnanců, zatímco ve Wodzisławi Śląskim jsou 3 takové firmy.

Největší firmy z oblasti polské části Euroregionu Silesia se z hlediska příjmů v roce 2017 umístily na 186., 315. a 363. místě v žebříčku 500 subjektů v Polsku. Jednalo se o Rafako S.A. z Racibórze s příjmy 1,78 mld. zlotých, EKO-OKNA S.A. s příjmy 919 mil. a Cobex Polska z Raciborze s příjmy 737 mil. zlotých⁸. V roce 2017 v Rafaku pracovalo 2 151 osob, zatímco 557 pracovníků zaměstnávala firma Rafamet kótovaná na Varšavské burze cenných papírů⁹.

Na území polské strany Euroregionu se pomalu rozvíjejí rovněž průmyslové zóny. Průmyslová zóna je administrativně vyčleněnou částí území Polska určenou k provozování podnikatelské činnosti za zvýhodněných podmínek. Podnikatelé mají v takovéto zóně zajištěny daňové úlevy, a další výhodou je skutečnost, že mohou začít podnikat na speciálně připraveném vybaveném pozemku.

Mezi zóny tohoto typu lze zařadit Průmyslovou zónu Czyżowice, Průmyslovou zónu Gorzyczki (kde probíhá technická příprava) a Speciální průmyslovou zónu v Raciborzi. Ostatní zóny uvedené v následující tabulce jsou nejčastěji vyčleněnými v obecním územním plánu investičními pozemky určenými zároveň pro výrobní činnost tak i služby, které však v současné době nenabízejí dodatečné výhody v podobě např. daňových úlev.

Největší průmyslové zóny se nacházejí ve Wodzisławi Śląskim. Ve všech investičních zónách nadále velkou část tvoří volné plochy, což svědčí o nadále nevyčerpaném potenciálu v rozsahu absorpce nových investic. V obci Kietrz se rovněž nachází část Katovické speciální průmyslové zóny, jejíž plocha je však již plně využita.

Tabulka 23 - Průmyslové zóny na území polské části Euroregionu Silesia (stav ke dni 31.12.2017)

Název zóny	Obec	Rozloha celkem (ha)	Volná plocha (ha)	Počet nově vytvořených pracovních míst
Investiční plochy města Głubczyce	Głubczyce	11,36 ha	11,36 ha	neuveďeno
Průmyslová zóna Gorzyczki-bez technické vybavenosti	Gorzyce	cca 41 ha	cca 37 ha	neuveďeno
Průmyslová zóna Czyżowice	Gorzyce	cca 44 ha	cca 30%	neuveďeno
Plochy v ul. Przemysła, Leśna a plochy v ul. Niedobczycka	Jejkowice	cca 14,8 ha	neuveďeno	neuveďeno
Plochy v ulici Bogunicka v Lyskach určené pro průmyslovou činnost	Lyski	4,7 ha	neuveďeno	neuveďeno
Plochy/Zóna ekonomické aktivity Strefa „SAG”	Marklowice	11,65 ha	neuveďeno	neuveďeno

⁸ Zdroj: Seznam 500 "Rzeczypospolitej" <https://dziennikzachodni.pl/ranking-rzeczypospolitej-49-firm-ze-slaska-wsrod-500-najwiekszych-firm-polski-galeria/ar/13277644>

⁹ Zdroj: www.money.pl

Průmyslová zóna obce Mszana - nezastavěná	Mszana	cca 30 ha	cca 30 ha	neuveďeno
Zóna ekonomické aktivity (periferie Kornic)	Pietrowice Wielkie	cca 25 ha	10 ha	cca 400
Speciální průmyslová zóna	Racibórz	13,00 ha	5,18 ha	neuveďeno
Plochy/Investiční zóna Olszyny	Wodzisław Śląski	142 ha	125 ha	150
Plochy/Investiční zóna ul. Armii Ludowej, (bývalá KWK 1 Maja)	Wodzisław Śląski	115,00 ha	73,18 ha	neuveďeno
Plochy/Průmyslová zóna ul. Kokoszycka	Wodzisław Śląski	cca 14,5 ha	12.76 ha	neuveďeno
Plochy/Průmyslová zóna ul. Marklowicka	Wodzisław Śląski	cca 90 ha	8,46 ha	neuveďeno

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

3.3.2 Nezaměstnanost a trh práce

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v souladu s právem Evropské unie upravuje státní politiku zaměstnanosti, jejímž cílem je dosažení plné zaměstnanosti a ochrany proti nezaměstnaným. Nezaměstnanost je stále palčivým problémem v celém Moravskoslezském kraji, a tedy i dotčených okresů české části Euroregionu Silesia a jako základní kameny boje proti nezaměstnanosti jsou využívány nástroje aktivní politiky zaměstnanosti a tvorba nových pracovních míst.

Vývoj nezaměstnanosti obecně ovlivňují určité zákonitosti trhu práce, např.:

- sezónní práce, kdy koncem podzimních měsíců je zaznamenáván nárůst nezaměstnanosti, naopak v jarních popř. letních měsících dochází ke snížení (odvětví zemědělství, stavebnictví)
- pracovní právní vztahy sjednávány na dobu určitou, a to většinou vázané ke konci roku – zvýšená míra nezaměstnanosti v lednu následujícího roku
- pravidelný „přliv“ absolventů středních škol v měsících červen a červenec, a vysokých škol v měsíci září

Základními statistickými ukazateli vývoje nezaměstnanosti jsou: podíl nezaměstnaných osob, počet evidovaných dosažitelných uchazečů o zaměstnání a počet volných pracovních míst. Ukazatel Podíl nezaměstnaných osob vyjadřující podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku nahrazuje dříve zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti, která poměřovala všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám. K této změně došlo na začátku roku 2013.

Z níže uvedené tabulky popisující vývoj podílu nezaměstnaných osob v MSK a jednotlivých okresech, na nichž se Euroregionu Silesia nachází, je patrné, že se situace na trhu práce zlepšuje, a to především díky příznivému vývoji ekonomiky v ČR. Nezaměstnanost v MSK klesá ve všech částech. Závažným problémem na trhu práce v MSK je dlouhodobá či opakovaná nezaměstnanost, která se dále promítá do sociální oblasti, ale i do oblasti vnímání morálních hodnot, osobních vlastností dlouhodobě evidovaných nezaměstnaných. Na konci roku 2017 vykázalo podíl nezaměstnaných stejný nebo vyšší než republikový průměr (3,8 %) celkem 36 okresů, mezi nimiž je na pomyslném čtvrtém místě okres Bruntál (7,0 %) a za ním okres Ostrava-město (6,9 %) ¹⁰.

¹⁰ Zdroj: Integrovaný portál MPSV, Informace o nezaměstnanosti v České republice k 31.12.2017.

Tabulka 24 - Podíl nezaměstnaných osob v % k 31.12. daného roku

Územní jednotka	2013	2014	2015	2016	2017
MSK	10,5	9,8	8,6	7,5	5,8
okres Opava	9,0	8,2	7,1	5,6	4,1
okres Bruntál	14,3	13,5	11,6	9,5	7,0
okres Nový Jičín	8,1	6,9	5,2	4,4	3,5
okres Ostrava-město	11,6	11,0	10,1	8,9	6,9

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Pozn.: podrobnější vývoj podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých letech u členských obcí české části Euroregionu Silesia je uveden v části Příloha č. 1 – Tabulková část, Tabulka 91 – Vývoj podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých členských obcích české části Euroregionu Silesia (měsíc prosinec, v %).

Poptávková strana trhu práce v MSK se ve sledovaném období 2013 – 2017 vyznačuje rostoucím počtem volných pracovních míst. Nabídka volných pracovních míst je dlouhodobě ve sledovaném území nejvyšší v okrese Ostrava-město.

Tabulka 25 - Počet volných míst, prosinec daného roku

Územní jednotka	2013	2014	2015	2016	2017
MSK	2 280	5 399	10 324	10 911	13 973
Opava	307	546	1 034	1 213	1 297
Bruntál	146	264	415	809	1 068
Nový Jičín	415	881	2 290	1 804	2 403
Ostrava-město	629	2 155	3 939	4 389	5 355

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Pozn.: podrobnější vývoj počtu volných pracovních míst v jednotlivých letech u členských obcí české části Euroregionu Silesia je uveden v části Příloha č. 1 – Tabulková část, Tabulka 91 – Vývoj podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých členských obcích české části Euroregionu Silesia (měsíc prosinec, v %).

Dojíždka obyvatel do zaměstnání představuje významný jev, jehož vzdálenosti, směry a formy odrážejí ekonomickou strukturu daného území. Na jedné straně odpovídají dosaženému stupni koncentrace obyvatel a na straně druhé rozmístění pracovních příležitostí. U většiny obcí české části Euroregionu Silesia bylo zaznamenáno záporné saldo příjezdů a odjezdů do práce. Nejvýraznější záporný rozdíl salda je ve městě Hlučín a v obcích Kravaře a Hať. Naopak největší kladné saldo příjezdů a odjezdů do práce bylo evidováno ve městech Ostrava, Opava a Nový Jičín.

Tabulka 26 - Dojížd'ka a vyjížd'ka obyvatel za prací pro jednotlivé obce české části Euroregionu Silesia v roce 2011

Název obce	Počet osob vyjíždějících do práce	Počet osob dojíždějících do práce	Saldo výjezdu a příjezdu do práce
Bílovec (okres Nový Jičín)	952	526	-426
Bolatice (okres Opava)	627	262	-365
Branka u Opavy (okres Opava)	205	85	-120
Brumovice (okres Opava)	189	54	-135
Budišov nad Budišovkou (okres Opava)	193	93	-100
Černná ve Slezsku (okres Opava)	30	11	-19
Darkovice (okres Opava)	240	11	-229
Dolní Benešov (okres Opava)	549	628	79
Dolní Životice (okres Opava)	121	130	9
Fulnek (okres Nový Jičín)	735	395	-340
Hať (okres Opava)	474	30	-444

Hlavnice (okres Opava)	77	36	-41
Hlučín (okres Opava)	2 076	1 056	-1 020
Hněvošice (okres Opava)	188	17	-171
Holasovice (okres Opava)	180	51	-129
Horní Benešov (okres Bruntál)	248	166	-82
Horní Životice (okres Bruntál)	51	12	-39
Hradec nad Moravicí (okres Opava)	679	680	1
Chlebičov (okres Opava)	276	15	-261
Chuchelná (okres Opava)	203	162	-41
Jeseník nad Odrou (okres Nový Jičín)	329	31	-298
Ježdovice (okres Opava)	29	6	-23
Kobeřice (okres Opava)	520	85	-435
Kozmice (okres Opava)	297	35	-262
Kravaře (okres Opava)	900	416	-484
Litultovice (okres Opava)	114	44	-70
Melč (okres Opava)	76	44	-32
Mikolajice (okres Opava)	56	1	-55
Neplachovice (okres Opava)	149	66	-83
Nový Jičín (okres Nový Jičín)	1 923	4 394	2 471
Odry (okres Nový Jičín)	524	602	78
Oldřišov (okres Opava)	206	52	-154
Opava (okres Opava)	2 996	6 943	3 947
Ostrava (okres Ostrava-město)	8 142	35 663	27 521
Otice (okres Opava)	209	360	151
Příšt (okres Opava)	336	43	-293
Rohov (okres Opava)	82	11	-71
Slatina (okres Nový Jičín)	159	6	-153
Slavkov (okres Opava)	331	56	-275
Služovice (okres Opava)	170	20	-150
Sosnová (okres Opava)	49	3	-46
Staré Heřminovy (okres Bruntál)	31	12	-19
Stěbořice (okres Opava)	235	44	-191
Strahovice (okres Opava)	151	13	-138
Sudice (okres Opava)	100	18	-82
Šilheřovice (okres Opava)	252	74	-178
Velké Heraltice (okres Opava)	181	82	-99
Velké Hoštice (okres Opava)	297	75	-222
Větřkovice (okres Opava)	122	17	-105
Vítkov (okres Opava)	362	464	102
Vřesina (okres Opava)	278	16	-262

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011

Pozn.: Informace o výjízdce a dojízdce do zaměstnání jsou zjišťována pouze v rámci SLDB, které je realizováno v intervalu 10 let.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Úlohy státu v oblasti politiky trhu práce v Polsku určuje zákon o podpoře zaměstnanosti a institucích působících na trhu práce ze dne 20. dubna 2004. Zákon specifikuje úlohy státu v oblasti podpory zaměstnanosti, zmírňování důsledků nezaměstnanosti a profesní aktivizace.

Veřejné služby zaměřené na zaměstnanost tvoří orgány zaměstnanosti včetně okresních a vojvodských úřadů práce, úřadu poskytujícího servis ministerstvu práce a vojvodských úřadů, které plní úlohy stanovené zákonem.

Na území polské části Euroregionu Silesia působí čtyři okresní úřady práce:

- Okresní úřad práce Glubczyce,

- Okresní úřad práce Racibórz,
- Okresní úřad práce Wodzisław Śląski,
- Okresní úřad práce Rybnik.

Positivní změny na trhu práce potvrzuje nárůst počtu nabídek práce. V okresech Wodzisław a Głubczyce se maximální počet nabídek práce vyskytl v roce 2017, zatímco v okrese Racibórz a Rybnik bylo maximum zaznamenáno v roce 2016.

Tabulka 27 - Počet oznámených pracovních nabídek v letech 2013-2017

Územní jednotka	2013	2014	2015	2016	2017
Powiat (okres) głubczycki	53	63	16	29	49
Powiat (okres) raciborski	87	221	72	963	244
Powiat (okres) rybnicki	43	15	31	85	30
Powiat (okres) wodzisławski	148	153	221	120	244

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Průměrný podíl registrovaných nezaměstnaných v celkovém počtu obyvatel v produktivním věku činí 3,15 %, což je hodnota nižší nežli celostátní průměr zaznamenaný v roce 2017, který činil 4,6%. Nejvyšší nezaměstnanost byla zaznamenána v obcích okresu Głubczyce, zatímco nejnižší v obcích Lyski, Jejkowice, Mszana a Pietrowice Wielkie (méně než 2 %). Obecný trend poukazuje na to, že od roku 2013 míra registrované nezaměstnanosti klesá a nejnižší úroveň byla zaznamenána v roce 2017.

Tabulka 28 - Podíl registrovaných nezaměstnaných na počet obyvatel v produktivním věku na území polské části Euroregionu Silesia (%)

Územní jednotka	Celkem							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Baborów	9,8	10,3	10,9	10,6	9,0	7,8	6,7	6,2
Branice	8,7	8,7	10,7	10,7	8,5	7,9	7,2	6,0
Gaszowice	3,7	4,2	4,3	4,8	4,1	3,7	2,8	2,3
Głubczyce	10,2	10,5	11,1	10,7	9,5	7,8	8,0	6,3
Gorzyce	4,2	4,6	4,9	5,1	4,7	4,2	3,3	2,6
Jejkowice	3,4	3,9	4,0	4,0	4,0	3,5	3,0	1,9
Kietrz	9,2	9,0	11,0	10,6	8,8	7,3	6,4	5,4
Kornowac	3,1	3,5	3,3	3,8	3,3	3,3	2,8	2,5
Krzanowice	3,6	3,3	3,4	3,7	3,3	3,1	2,3	2,2
Krzyżanowice	3,3	3,4	3,6	4,1	3,8	3,1	2,8	2,6
Kuźnia Raciborska	3,8	3,8	4,5	4,5	4,0	4,1	3,8	3,3
Lubomia	4,1	4,6	4,6	4,4	3,8	3,5	3,0	2,6
Lyski	3,3	3,2	3,5	3,6	3,0	3,1	2,4	1,6
Marklowice	4,3	4,6	4,1	4,3	4,1	3,9	3,2	2,4
Mszana	3,5	3,7	3,9	4,2	4,4	3,8	2,7	2,0
Nędza	3,6	3,4	3,6	3,7	3,9	3,0	3,0	2,6
Pietrowice Wielkie	2,9	3,1	3,3	2,8	2,5	2,8	2,5	2,0
Pszów	5,1	6,0	5,7	5,6	5,2	4,7	4,4	3,0
Racibórz	4,4	4,1	4,6	4,8	4,1	3,7	3,5	3,2
Rudnik	3,7	4,1	4,3	4,0	4,1	3,5	3,6	3,2
Świerklany	3,0	3,2	3,7	3,8	3,7	3,2	3,0	2,2
Wodzisław Śląski	5,3	5,8	6,1	6,5	5,7	5,1	4,2	3,2
OPOLSKIE VOJVODSTVÍ	7,3	7,2	7,9	7,9	6,6	5,7	5,2	4,2
ŚLĄSKIE VOJVODSTVÍ	6,0	6,2	6,9	7,1	6,1	5,2	4,3	3,4
POLSKO	7,9	8,0	8,7	8,8	7,5	6,5	5,6	4,6

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Význam místních trhů práce určuje jejich dopad v rozsahu dojíždění do práce. Jedinými městskými středisky v polské části Euroregionu Silesia, v nichž bylo zaznamenáno kladné saldo příjezdů a výjezdů do práce, jsou Racibórz a Głubczyce. Nejvyšší záporná bilance

příjezdějících a vyjíždějících se vyskytuje v obcích Gorzyce, Wodzisław Śląski, Lyski a Pszów.

Tabulka 29 - Počet osob dojíždějících do práce mimo místo svého bydliště na území polské části Euroregionu Silesia (stav za rok 2011)

Územní jednotka	Počet osob vyjíždějících do práce	Počet osob příjezdějících do práce	Saldo výjezdů a příjezdů do práce
Baborów	573	43	-530
Branice	490	182	-308
Gaszowice	1 379	200	-1 179
Głubczyce	801	1 098	297
Gorzyce	3 467	1 543	-1 924
Jejkowice	555	138	-417
Kietrz	873	135	-738
Kornowac	796	122	-674
Krzanowice	431	45	-386
Krzyżanowice	920	194	-726
Kuźnia Raciborska	800	342	-458
Lubomia	1 046	252	-794
Lyski	1 403	146	-1 257
Marklowice	808	105	-703
Mszana	1 199	238	-961
Nędza	828	97	-731
Pietrowice Wielkie	536	432	-104
Pszów	1 670	443	-1 227
Racibórz	2 492	4 187	1 695
Rudnik	381	115	-266
Świerklany	1 684	901	-783
Wodzisław Śląski	5 255	3 509	-1 746

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

3.3.3 Přeshraniční zaměstnanost

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Podle předpisů EU o svobodě pohybu pracovníků v Evropském společenství se přeshraniční pracovník definuje jako někdo, kdo vykonává výdělečnou činnost v jiném členském státě a pravidelně se vrací do státu bydliště minimálně jednou týdně.

Přeshraniční dojíždění do zaměstnání se vyskytuje ve vysoké míře v přeshraničních regionech. ČSÚ realizoval výběrové šetření zaměřené na vyjížděku za prací do zahraničí. V šetření byli zachyceni především tzv. pendleři, kteří vyjíždějí do ciziny denně nebo v kratších cyklech. Z šetření vyplynulo, že vyjížděka 25 - 64 letých osob za prací do ciziny je významnější na hranici České republiky se sousedním Německem a Rakouskem¹¹.

Ve spolupráci s Krajským úřadem Práce v Ostravě se podařilo získat informace o počtu polských občanů v MSK. Ve sledovaném období 2013 – 2017 počet polských občanů v MSK roste. V roce 2013 se jednalo o 4 773 osob, ale v roce 2017 už o 10 276 osob, což je o 5 503 osob více. Na základě poskytnutých údajů je nejvíce obyvatel z Polské republiky zaměstnáno tradičně v okrese Karviná, v roce 2017 se jednalo o 35 % osob z celkového počtu polských občanů zaměstnaných v ČR. Dalšími okresy, v nichž je zaměstnáno nejvíce polských obyvatel, jsou okres Ostrava-město - 2 424 osob (23 %) a okres Nový Jičín – 2 160 osob (21 %).

¹¹ Měsíčník ČSÚ, Statistika&my, 03/2017. Dostupný na <http://www.statistikaamy.cz/wp-content/uploads/2017/03/18041703.pdf>, str. 31.

Tabulka 30 – Vývoj zahraniční zaměstnanosti - počty polských občanů zaměstnaných na území české části Euroregionu Silesia k 31. 12. v letech 2013 - 2017

	2013	2014	2015	2016	2017
MSK	4 773	5 017	5 948	7 566	10 276
okres Bruntál	-	148	137	159	174
okres Nový Jičín	-	85	233	1 008	2 160
okres Opava	-	84	165	373	787
okres Ostrava-město	-	899	1 156	1 598	2 424

Pozn.: Za rok 2013 nejsou data dle okresů k dispozici.

Zdroj: ÚP ČR, Krajská pobočka v Ostravě

Přeshraniční pracovník je osoba zaměstnaná nebo samostatně výdělečně činná v jiném členském státě, než je stát bydliště, kam se vrací denně nebo nejméně jednou týdně. Tito pracovníci podléhají předpisům státu, kde jsou zaměstnáni¹². Pro přeshraniční pracovníky, označované také jako pendleři, zásadně platí pracovní právo země, v níž pracují. Přeshraniční pracovníci mají pracovní smlouvu uzavřenou se zaměstnavatelem v zemi zaměstnání, která musí splňovat náležitosti a podmínky stanovené právními předpisy země zaměstnání i platnými kolektivními smlouvami. Na pracovišti mají všichni zaměstnanci rovné postavení. Státní příslušnost, národnost nebo místo bydliště nehrají v pracovním právu žádnou roli. Přeshraniční pracovníci tudíž mají na svém pracovišti stejná práva a stejné povinnosti jako tuzemští zaměstnanci.

Jelikož mezi jednotlivými státy existují četné rozdíly ohledně ochrany zaměstnanců a jejich práv, je důležité informovat se o předpisech platných v zemi zaměstnání¹³. Přeshraniční pracovníci se tak setkávají s administrativními, právními či daňovými překážkami v oblasti mobility, v těchto oblastech se mohou přeshraniční pracovníci obrátit na síť EURES, jejíž úlohou je pomáhat realizovat právo pracovat a žít v kterékoli evropské zemi (EU/EHP + Švýcarsko), a to poskytováním informací, poradenství a služeb s cílem umožnit uchazečům o zaměstnání najít si práci a zaměstnavatelům nabírat nové zaměstnance. Součástí sítě EURES (EUROPEAN EMPLOYMENT SERVICES - Evropské služby zaměstnanosti), která vznikla v roce 1993, se staly v květnu 2004 po připojení České republiky k Evropské unii úřady práce. Na území České republiky (Královehradecký kraj, Liberecký kraj, Severozápad), Německa (Chemnitz, Dresden) a Polské republiky (Legnicko- Głogowski, Wałbrzyski) působí přeshraniční partnerství veřejných služeb zaměstnanosti, odborových svazů a svazů zaměstnavatelů EURES – TriRegio (<http://www.eures-triregio.eu/startseite.html>). Na území Euroregionu Silesia nepůsobí subjekt příhraničního partnerství EURES.

3.3.4 Klíčová zjištění

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

- Za všechny z okresů územně připadajících do české části Euroregionu Silesia je evidován nižší počet podnikatelských subjektů na 1 000 obyvatel než za celou ČR.
- Nezaměstnanost v MSK ve sledovaném období 2013 – 2017 klesala ve všech částech, a to včetně okresů Bruntál, Nový Jičín, Opava a Ostrava-město, ale i přesto na konci roku 2017 vykázaly podíl nezaměstnaných vyšší než republikový průměr (3,8 %) tři okresy ze čtyř, na nichž se česká část Euroregionu Silesia nachází: Bruntál (7,0 %), Ostrava-město (6,9 %), a Opava (4,1 %).
- V roce 2017 byl u 24 obcí české části Euroregionu Silesia, tj. cca 47 %, zaznamenán podíl nezaměstnaných osob větší než republikový průměr. V místním měřítku byla nejvyšší nezaměstnanost v roce 2017 zaznamenána v obcích Čermná ve Slezsku

¹² Zdroj: Práce přes hranici – pendleři MPSV, EURES

¹³ Zdroj: Informace pro přeshraniční pracovníky v česko-německo-polském pohraničí 2017, www.eures-triregio.eu

(15,4 %), Budišov nad Budišovkou (9,2 %) a Horním Benešově (8,6 %). Opačně nejnižší podíl nezaměstnaných osob byl evidován v obcích: Jezdkovice (1,9 %), Hať, Mikolajice a Stěbořice (shodně 2 %).

- Na trhu práce přetrvává problémem s dlouhodobou či opakovanou nezaměstnaností, která se dále promítá do sociální oblasti.
- Největší nabídka pracovních míst je dlouhodobě ve městech Ostrava, Opava a Nový Jičín.
- Kladné saldo příjezdů a odjezdů do práce v české části Euroregionu Silesia bylo zaznamenáno u 9 obcí z 51, což je 18 %.
- Počet polských obyvatel zaměstnaných v MSK včetně okresů náležících do Euroregionu Silesia v období let 2013 - 2017 roste.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

- Počet subjektů zapsaných do živnostenského rejstříku REGON na 10 tis. obyvatel v polské části euroregionu je mnohem nižší nežli je celostátní průměr. Toto platí i v případě počtu podnikajících fyzických osob na 100 osob v produktivním věku.
- Průměrný podíl registrovaných nezaměstnaných v celkovém počtu obyvatel v produktivním věku v roce 2017 činí 3,15 %, což je nižší hodnota nežli celostátní průměr, který činil 4,6 %. Míra nezaměstnanosti má rozhodně klesající tendenci.
- Nejvyšší nezaměstnanost byla zaznamenána v obcích okresu Głubczyce, zatímco nejnižší v obcích Lyski, Jejkowice, Mszana a Pietrowice Wielkie (méně než 2 %).
- Jedinými městskými středisky v polské části Euroregionu Silesia, v nichž bylo zaznamenáno kladné saldo příjezdů a výjezdů do práce, jsou Racibórz a Głubczyce.

3.4 DOPRAVA

3.4.1 Silniční doprava

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Úvodní informace

Komunikace v České republice lze rozdělit do několika stupňů podle vlastnictví a významnosti silnic. V tabulce je uvedeno rozdělení typů komunikací.

Tabulka 31 – Typy komunikací na území Moravskoslezského kraje

Typ komunikace	Popis	Vlastník	Správce
Dálnice	Je pozemní komunikace určená pro rychlou dálkovou a mezistátní dopravu silničními motorovými vozidly, která je budována bez úrovnových křížení, s oddělenými místy napojení pro vjezd a výjezd a která má směrově oddělené jízdní pásy.	Česká republika	Ředitelství silnic a dálnic ČR
Rychlostní komunikace	Je určena pro rychlou dopravu a je přístupná pouze silničním motorovým vozidlům, jejichž nejvyšší povolená rychlost není nižší, než stanoví zvláštní předpis. Rychlostní silnice má obdobné stavebně technické vybavení jako dálnice.		
Silnice I. třídy	Je určena zejména pro dálkovou a mezistátní dopravu.		
Silnice II. třídy	Je určena pro dopravu mezi okresy.	Moravsko-slezský kraj	Správa silnic Moravskoslezského kraje, p. o.
Silnice III. třídy	Je určena k vzájemnému spojení obcí nebo jejich napojení na ostatní pozemní komunikace.		
Místní komunikace	Slouží převážně místní dopravě na území	Jednotlivé	Obce nebo

I. třídy	obce – jedná se zejména o rychlostní místní komunikace.	obce, na jejichž katastru silnice leží.	jimi zřízené a založené organizace zajišťující provozuschopnost a údržbu komunikací.
Místní komunikace II. třídy	Slouží převážně místní dopravě na území obce – jedná se o dopravně významnou sběrnou komunikaci s omezením přímého připojení sousedních nemovitostí.		
Místní komunikace III. třídy	Slouží převážně místní dopravě na území obce – jedná se o obslužné komunikace.		
Místní komunikace IV. třídy	Slouží převážně místní dopravě na území obce – komunikace nepřístupná provozu silničních motorových vozidel nebo na které je umožněn smíšený provoz.		

Zdroj: vlastní zpracování

V Moravskoslezském kraji bylo k 1. 1. 2019 celkem 3 466 km silnic ve vlastnictví státu nebo kraje. Nejvíce zastoupeny jsou silnice III. třídy (viz tabulka). Uvedené komunikace tvoří páteřní komunikační síť Moravskoslezského kraje, na tyto komunikace navazují místní komunikace, které jsou ve vlastnictví jednotlivých obcí a zajišťují jejich obsluhu. Délky místních komunikací v tabulce uvedeny nejsou, tyto statistiky nejsou sledovány.

Tabulka 32 – Délka silniční sítě ve vybraných okresech v km, stav k 1. 1. 2019

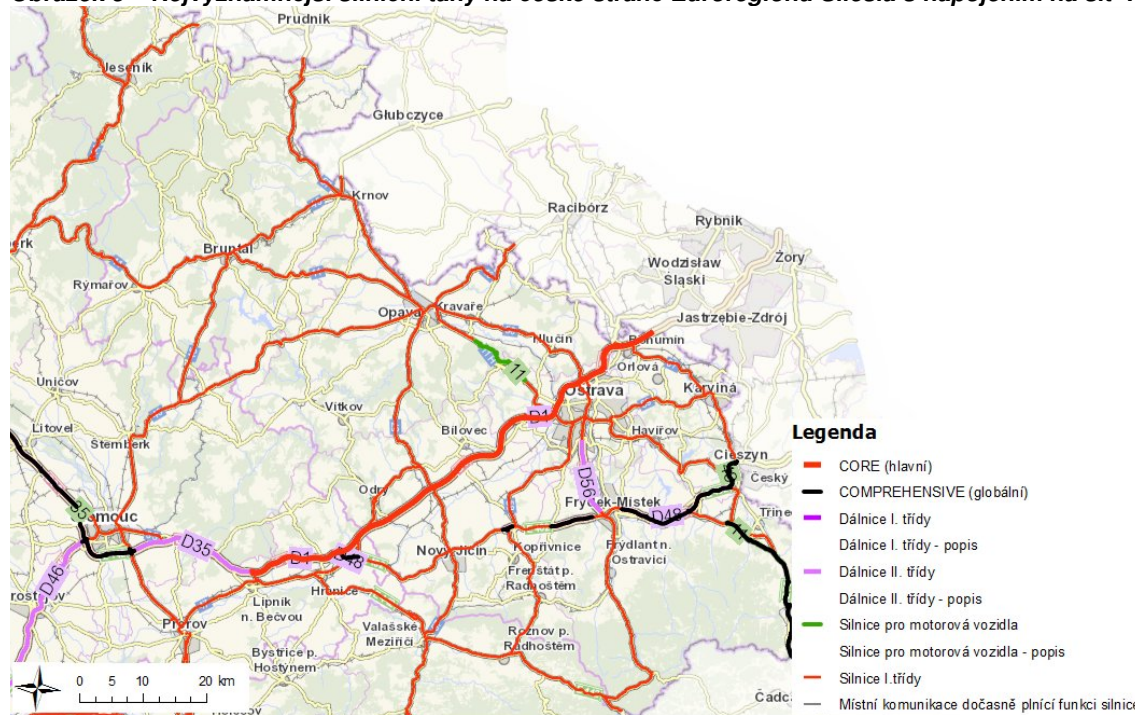
Okres	Dálnice	Silnice I. třídy	Silnice II. třídy	Silnice III. třídy celkem	Celkem
Bruntál	-	143,8	277,8	413,5	835,1
Nový Jičín	30,2	106,8	107,3	406,5	650,9
Opava	1,2	140,2	173,3	475,8	790,6
Ostrava-město	24,5	57,1	100,4	140,8	323,0

Zdroj: <https://www.rsd.cz/wps/portal/web/rsd/Silnicni-databanka>

Silniční doprava v Euroregionu Silesia

V české části Euroregionu Silesia tvoří hlavní silniční tahy především komunikace I. tříd, a to silnice I/11, I/46, I/56 a I/57. Okrajově do české části Euroregionu Silesia zasahují dálnice D1 a silnice I/48.

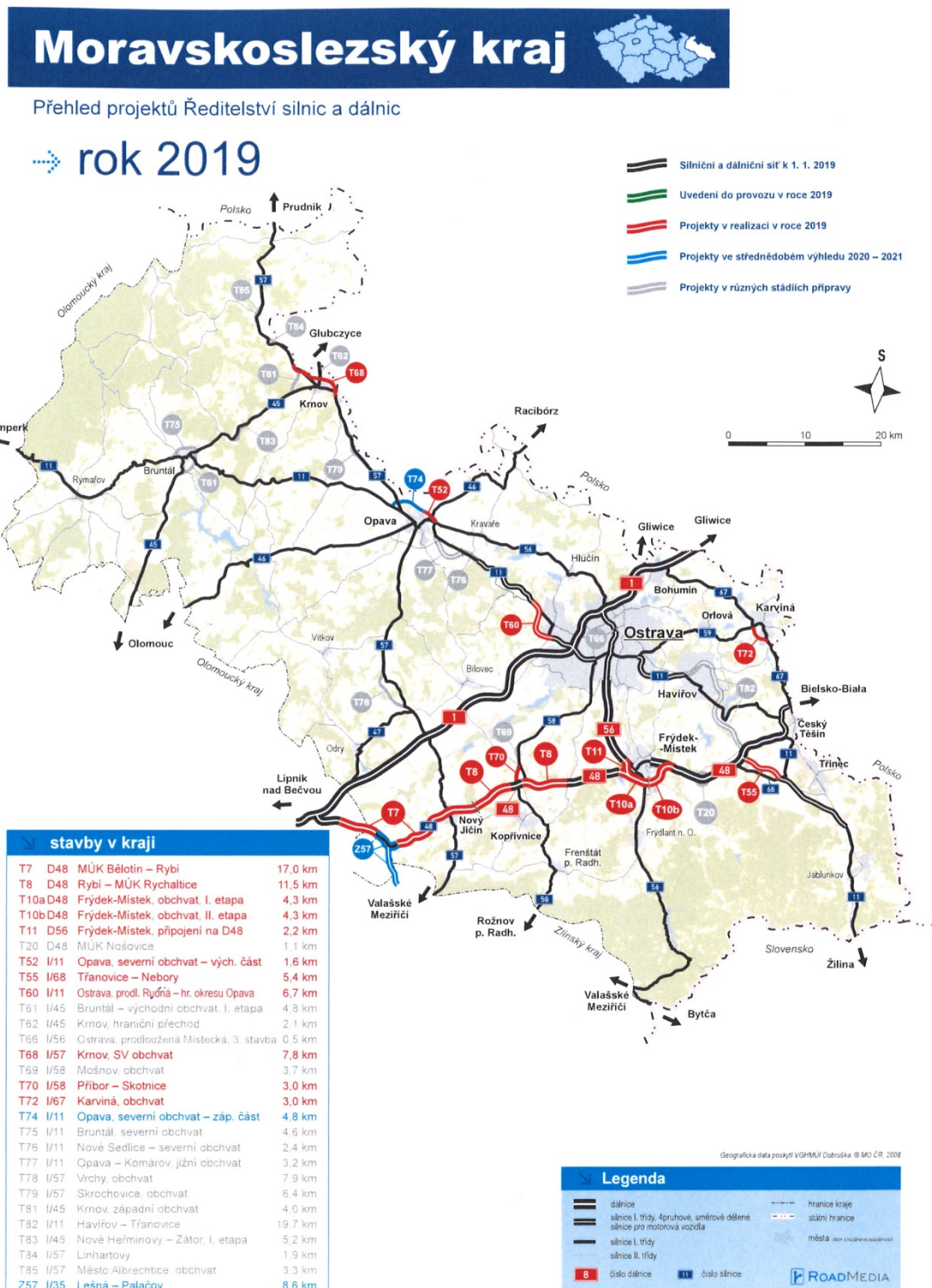
Obrázek 5 – Nejvýznamnější silniční tahy na české straně Euroregionu Silesia s napojením na síť TEN-T

Zdroj: mapový výstup z Geoportálu ŘSD ČR k 1.1.2019

Tyto silnice jsou však velmi významné z celorepublikového i evropského hlediska a jsou zařazeny do transevropské sítě TEN-T (hlavní = „core“, globální = „comprehensive“). Napojení silniční sítě na síť TEN-T a její sekundární a terciární uzly je důležitým aspektem pro získání dotace z prostředků EU v období 2014-2020 a následně i v období 2021-2027.

Obrázek 6 - Přehled staveb na území Moravskoslezského kraje

Zdroj: <https://www.rsd.cz/wps/portal/web/Silnice-a-dalnice/mapy>

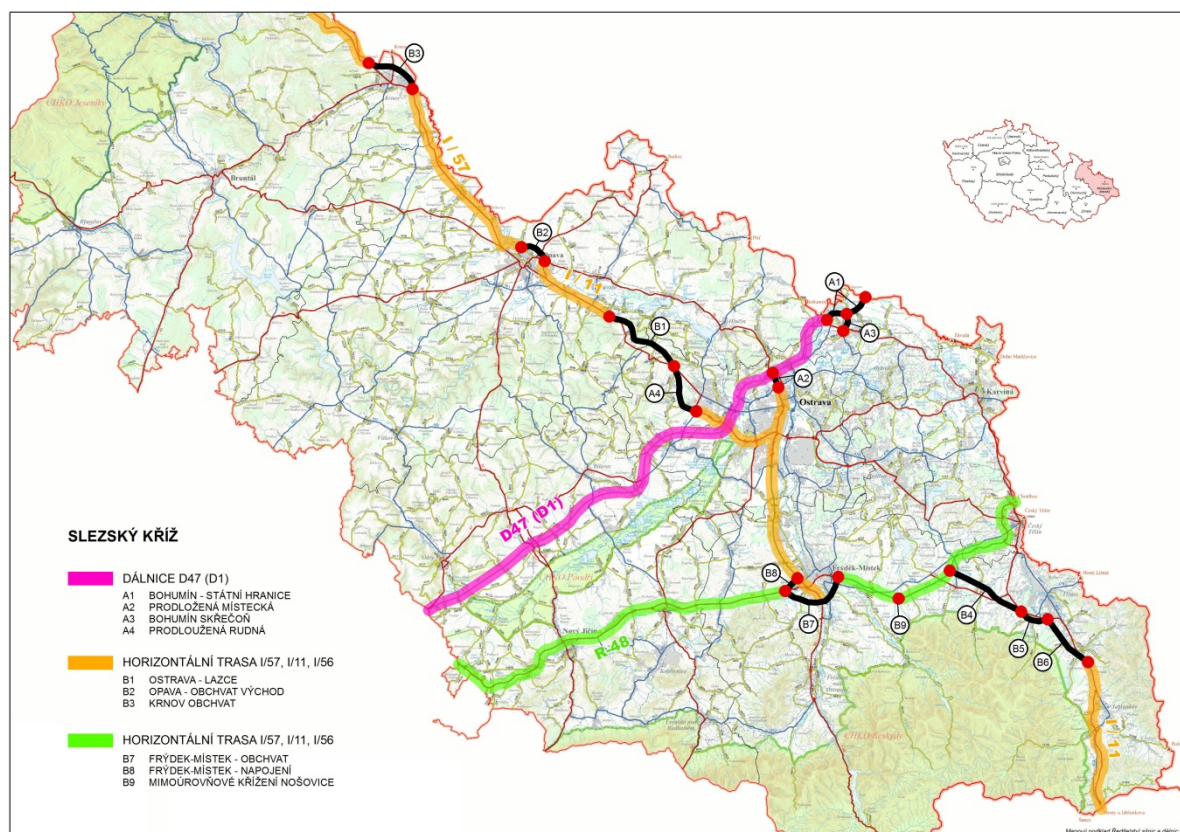
Základní spojnicí mezi českou a polskou částí Euroregionu Silesia je silnice I/46 (č. 916

na polské straně), která je spojnicí mezi sídelními městy euroregionu – Opavou a Ratiboří a která prochází přechodem Sudice – Pietraszyn. Již v roce 1999 a následně také v roce 2002 byla nejvyššími představiteli Euroregionu Silesia a powiatů ratibořského a hlubčického podepsána Deklarace o potřebě rekonstruovat silnici I/46. V roce 2002 byla zpracována studie proveditelnosti rekonstrukce této silnice v úseku Opava – Sudice včetně přeložky na úseku Hněvošice – Sudice, vedené přes polské území (obchvat Sciborzyc Wielkich). V roce 2006 se v této věci konala společná česko-polská jednání zástupců Euroregionu Silesia, Opolského vojvodství, Moravskoslezského kraje a Ředitelství silnic a dálnic, která však dosud nevedla k žádnému konkrétnímu řešení. Aktuálně se jeví realizace přeložky jako nereálná s ohledem na intenzitu dopravy a tedy využití dotčené komunikace.

Klíčovou dopravní stavbou nejen na území české části Euroregionu Silesia je v současné době výstavba jednotlivých úseků silnice I/11 a I/57 mezi Ostravou, Opavou, Krnovem a Bartultovicemi, které jsou součástí tzv. Slezského kříže, páteřní komunikace Moravskoslezského kraje. Úsek mezi Opavou a Ostravou (I/11) byl dokončen a uveden do provozu na podzim 2015 ovšem bez úseku tzv. „prodloužená Rudná“ (očekává se dokončení v roce 2019), úsek od Opavy na západ směrem na Krnov a dále na hranici s Polskem (I/57) je ve fázi příprav a částečné realizace.

Cílem je dosažení kapacitního propojení Moravskoslezského kraje s polskou silniční sítí nejen ve směru na sever, ale současně od Slovenska směrem na západ s napojením na polskou dálnici A4 u Krapkowic.

Obrázek 7 – Napojení silnic I/11 a I/57 – Slezský kříž

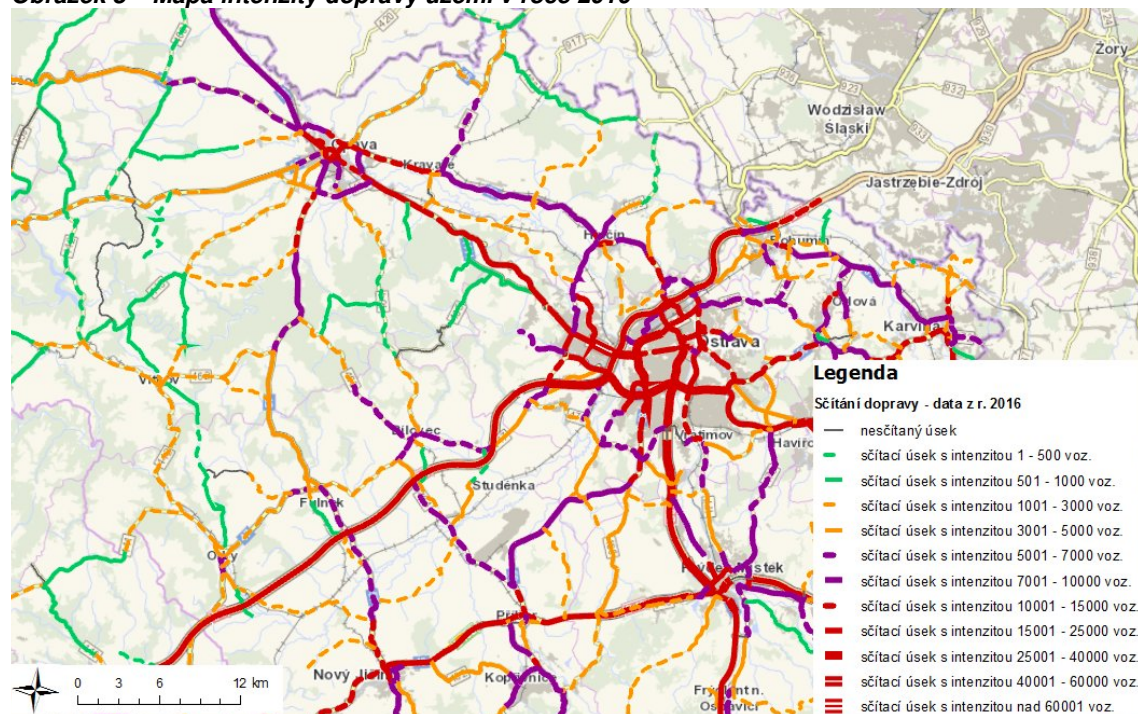

Zdroj: <http://www.sdruzeni1157.cz/scripts/detail566b.html?id=42737>

Intenzita dopravy je sledována v rámci celostátního sčítání dopravy, které probíhá v 5-letých intervalech. Poslední sčítání dopravy proběhlo v roce 2016, kdy byl kladen především důraz na sběr kvalitních dat ručním způsobem na sčítacích úsecích se stanoveným počtem sčítacích termínů v závislosti na kategorii komunikace.

Na níže uvedené mapě je znázorněna intenzita dopravy v roce 2016 na jednotlivých sčítaných komunikacích. Intenzita je rozlišena barevně dle jednotlivých intervalů velikosti intenzity dopravy. Uváděné hodnoty jsou ročním průměrem denních intenzit dopravy ve vozidlech za 24 hodin.

Obrázek 8 – Mapa intenzity dopravy území v roce 2016

Zdroj: mapový výstup z Geoportálu ŘSD ČR

Překračování státní hranice ČR-PR

Euroregion Silesia se ve spolupráci s dalšími subjekty zabývá problematikou překračování česko-polské státní hranice, a to jak z pohledu nutnosti modernizace a obnovy dopravní infrastruktury, tak z pohledu efektivity a využívání jednotlivých hraničních přechodů. Záhy po svém ustavení se Euroregion Silesia zapojil do činnosti pracovní skupiny pro dopravu a překračování hranic Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci, v rámci které se spolu se zástupci ostatních euroregionů česko-polského příhraničí, příhraničních krajů a vojvodství, příslušných českých a polských státních orgánů podílel na řešení problematiky hraničních přechodů a přeshraniční dopravní infrastruktury.

Aby všechna přirozená místa překračování hranice byla připravena na volný pohyb osob po vstupu obou zemí do Schengenského prostoru, Euroregion Silesia spolu s městem Opavou zpracoval v letech 2003-2005 modelovou studii překračování česko-polské státní hranice na svém území s názvem „Border Crossing v Euroregionu Silesia“. Tato dvojjazyčná studie, která určila nejvhodnější místa překračování hranice pro pěší, cyklisty, osobní a nákladní dopravu a potřebný rozsah propojení dopravní infrastruktury obou států (včetně návrhů technického řešení a orientačních nákladů), vznikla v úzké spolupráci místních a regionálních samospráv na obou stranách hranice a je tak příkladem společného řešení jednoho z nejpálčivějších problémů příhraničních regionů - špatné dopravní dostupnosti a izolovanosti. Studie byla dána k dispozici všem příslušným subjektům (Moravskoslezskému kraji, Slezskému a Opolskému vojvodství, powiatům, Euroregionu Praděd). V listopadu 2006 ve španělské Pamploně bylo Euroregionu Silesia za tuto studii uděleno čestné uznání Asociace evropských hraničních regionů.

Na základě zpracované studie bylo na česko-polské hranici na území Euroregionu Silesia, která je dlouhá necelých 90 km, identifikováno 24 nejvhodnějších míst pro překračování

hranice, a to jak stávajících, tak nově navrhovaných. Na území Euroregionu Silesia se nachází 6 hraničních mostů a 1 společný úsek silnice. Aktuálně Euroregion Silesia společně s dalšími subjekty připravuje možnou aktualizaci dotčené studie a zároveň pomáhá při institucionální koordinaci v otázce údržby hraničních mostů na území Euroregionu Silesia.

K nejvýznamnějším místům překračování státní hranice na území české části Euroregionu Silesia patří tato (určeno pro motorová vozidla):

- Šilheřovice/Chałupki	- Třebom/Gródczanki
- Šilheřovice/Rudyszwałd	- Třebom/Kietrz
- Hań /Rudyszwałd	- Sudice/Ściborzyce Wielkie
- Hań/Tworków	- Hněvošice/Ściborzyce Wielkie
- Píšť/Owsiszczce	- Opava/Pilszcz
- Chuchelná/Krzanowice	- Opava-Vávrovce/Wiechowice (most)
- Strahovice/Krzanowice	- Opava-Držkovice/Dzierżkowice (most)
- Sudice/Pietraszyn	- Skrochovice/Boboluszki (most)
	- Úvalno/Branice (most)

Tato místa jsou zachycena na fotodokumentaci v části **Příloha č. 2 – Místa překračování státních hranic**.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Úvodní informace

V souladu s platnými ustanoveními zákona ze dne 21. března 1985 o veřejných komunikacích (Sb. zákona č. 19/2007, ust. 115) se veřejné komunikace v Polsku dělí na následující kategorie:

- státní silnice včetně: (vzor označení státní silnice, dvoumístné číslo **45**)
 - dálnice (vzor označení dálnice, písmeno A a číslice **A1**)
 - rychlostní silnice (vzor označení rychlostní silnice, písmeno S a číslo **S1**)
- vojvodské/krajské silnice (vzor označení vojvodské silnice, třímístné číslo **936**)
- okresní silnice (čtyřmístné číslo a identifikátor vojvodství)¹⁴
- obecní silnice (šestimístné číslo a identifikátor vojvodství)

Veřejné komunikace se s ohledem na jejich dostupnost dělí na:

- veřejně dostupné silnice;
- silnice s omezenou dostupností, včetně dálnic a rychlostních silnic

Státní silnice tvoří vlastnictví státu. Vojvodské, okresní a obecní silnice tvoří vlastnictví příslušné samosprávy vojvodství, okresu nebo obce. Veřejné komunikace jsou spravovány příslušnými prováděcími orgány samosprávních územních jednotek nebo v případě státních silnic generálním ředitelem Generálního ředitelství silnic a dálnic.

Tabulka 33 - Popis vlastnictví a správců silnic a silničního provozu v Polsku

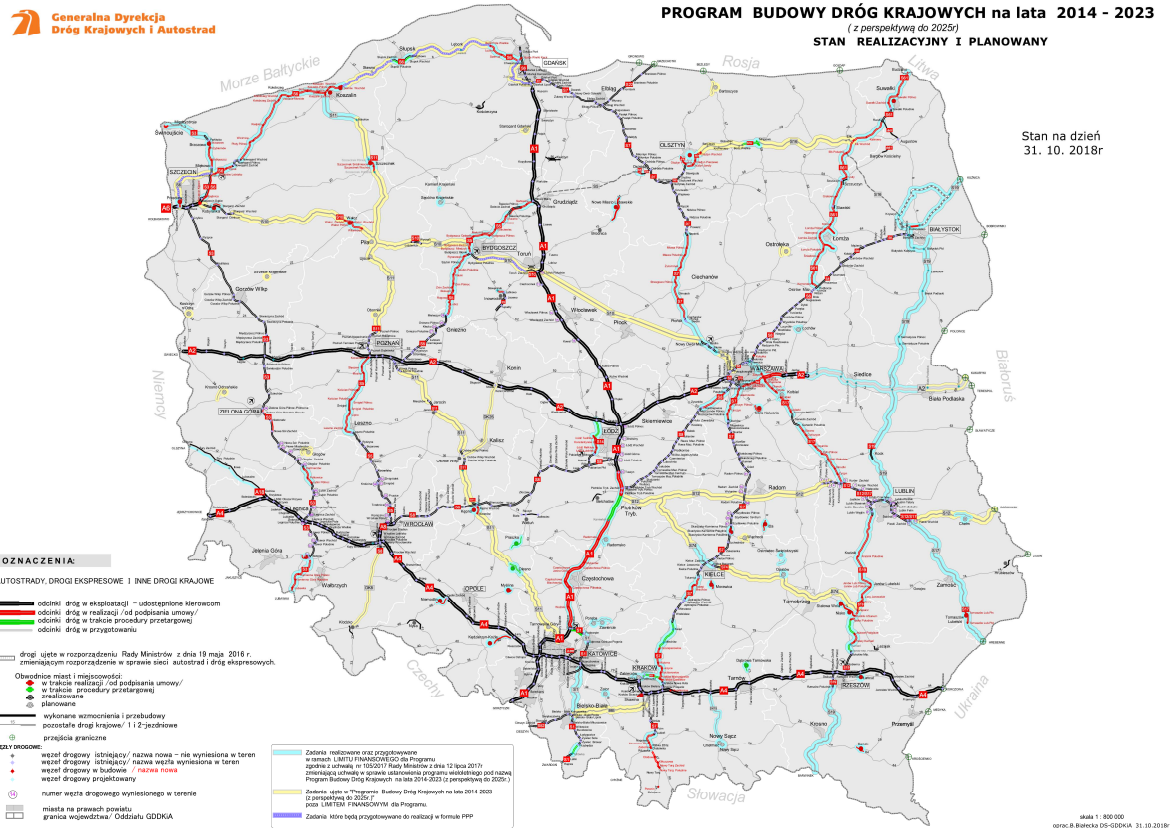
Kategorie silnice	Správce silnice	Správce silničního provozu	Majitel silnice
Gminna (<i>obecní</i>)	starosta obce, města ^[1]	přednosta okresu ^[2]	obecní samospráva
Powiatowa (<i>okresní</i>)	vedení okresu ^[1]	přednosta okresu ^[2]	okresní samospráva
Wojewódzka (<i>krajské</i>)	vedení vojvodství ^[1]	Maršálek vojvodství ^[2]	vojvodská (<i>krajská</i>) samospráva
Krajowa (<i>státní</i>)	Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (<i>Generální ředitelství silnic a dálnic</i>) (GDDKiA) ^[1]	Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (<i>Generální ředitel silnic a dálnic</i>) (GDDKiA) ^[2]	státní správa

¹⁴ Identifikátor pro Slezské vojvodství „S“, pro Opolské vojvodství „O“

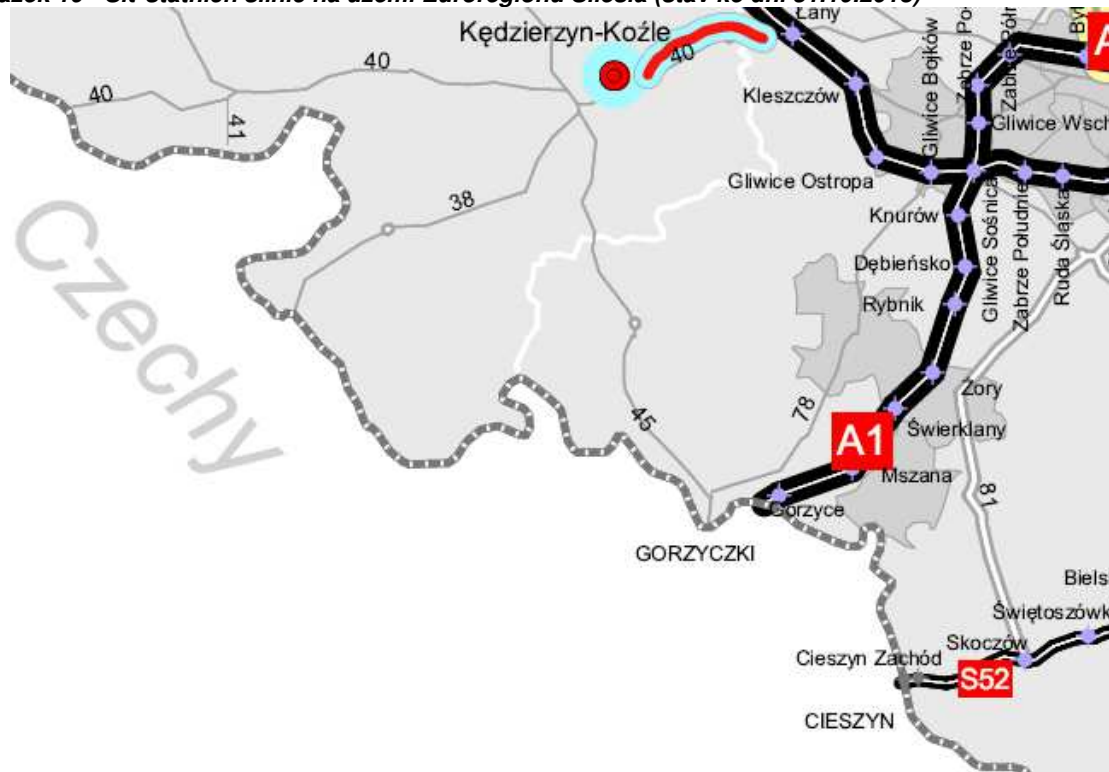
[1] V rámci hranic měst s právy okresu je správcem všech veřejných komunikací, s výjimkou dálnic a rychlostních silnic, starosta města.

[2] V rámci hranic měst s právy okresu je správcem silničního provozu všech veřejných komunikací, s výjimkou dálnic a rychlostních silnic, starosta města.

Obrazek 9 - Síť státních silnic v Polsku (stav ke dni 31.10.2018)

Obrazek 10 - Síť státních silnic na území Euroregionu Silesia (stav ke dni 31.10.2018)

Zdroj: Generální ředitelství silnic a dálnic

Silniční doprava v polské části Euroregionu Silesia

Silniční síť se na obou stranách hranice oblasti Euroregionu Silesia skládá spíše ze silnic regionálního a místního charakteru (okresní a obecní silnice). Soustava silnic na území Euroregionu Silesia zahrnuje dálnici A1 s průběhem sever-jih, tři státní silnice číslo 78, 45 a 38, a také 16 vojvodských silnic. Nutno dodat, že v polské části Euroregionu Silesia převažují silnice s průběhem sever-jih nad dopravními koridory v soustavě východ-západ.

Velký význam pro dopravní dostupnost tohoto regionu má dálnice A1, která vede podél východní hranice Euroregionu a cílově povede celým Polskem až do Gdaňsku. Dálnice A1 se nachází na tahu mezinárodní trasy E75 ležící v VI. transevropském dopravním koridoru (TEN-T) a je nazývána rovněž jako „Jantarová dálnice“. Nutno rovněž zdůraznit skutečnost, že dálnice A1 je jedinou polskou dálnicí s poledníkovým průběhem a jediným dálničním spojením mezi Českou republikou a Polskem.

Ze státních silnic má velký význam silnice č. 78 propojující Euroregion s Rybníkem, a následně dále s Gliwicemi, které jsou součástí Hornoslezského metropolitního svazku. Tato silnice v okolí Gliwic protíná dálnici A4. Průběh státní silnice DK 78 je souběžný s dálnicí A1, která převzala část provozu. Státní silnice č. 45 v Euroregionu Silesia vede od státní hranice přes Racibórz směrem na Opole. Státní silnice DK 78 a DK 45 se spojují na jihu v okolí bývalého hraničního přechodu v Chałupkach. Územím okresu Głubczyce vede státní silnice DK 38 na trase Kędzierzyn-Koźle, Głubczyce - státní hranice.

System silnic doplňují vojvodské/krajské silnice. Územím Euroregionu Silesia vedou:

- 416 trasa Głogówek – Głubczyce – Kietrz – Racibórz;
- 417 trasa Racibórz – Baborów – Raclawice Śląskie;
- 419 trasa Nowa Cerekwia – Branice – státní hranice;
- 420 trasa Kietrz – státní hranice;
- 421 Nędza – Baborów;
- 916 trasa Racibórz – státní hranice;
- 917 trasa Racibórz – Krzanowice - státní hranice;
- 915 trasa Racibórz – Grzegorzowice;
- 919 trasa Racibórz – Rudy – Sośnicowice;
- 923 trasa Racibórz – Rydułtowy;
- 925 trasa Rudy – Kuźnia Raciborska – Bierawa;
- 929 trasa Świerklany – Rybnik;
- 932 trasa Wodzisław Śląski – Świerklany – Żory;
- 933 trasa Rydułtowy – Wodzisław – Jastrzębie Zdrój;
- 935 trasa Racibórz – Rydułtowy – Rybnik;
- 936 trasa Wodzisław Śląski – Krzyżanowice – státní hranice.

Tabulka 34- Silniční hraniční přechody na území polské části Euroregionu Silesia

Místo překročení státní hranice			Označení silnice		Omezení	Poznámky
Č.	ČR	Polsko	ČR	Polsko		
1	Bohumín	Gorzyczki	D1	A1	bez omezení	
2	Bohumín	Chałupki	I/67	DK 78	bez omezení	most a železniční přejezd
3	Starý Bohumín	Chałupki	MK (slezská)	DG 612903S	do 3,5 t	most
4	Šilheřovice	Chałupki	III/4696	DP 3532S	do 3,5 t	
5	Hař	Rudyszwałd	MK	DG 612704S	do 3,5 t	
6	Hař	Tworów	II/469	DP 3507S	do 3,5 t	
7	Píšť	Owsiszczce	II/466	DP3511S/936	do 3,5 t	
8	Chuchelná	Krzanowice	III/46822	DW 917	do 3,5 t	
9	Strahovice	Krzanowice	MK/ÚK	DG 671013S	do 3,5 t	
10	Sudice	Pietraszyn	I/46	DW 916	ostatní	do 20 t
11	Třebom	Gródczanki	III/46826	DP 3526S	do 3,5 t	s výjimkou zemědělských strojů
12	Třebom	Kietrz	II/467	416 (místní silnice)/20820	do 3,5 t	
13	Sudice	Ściborzyce Wielkie	III/04614	místní silnice	do 3,5 t	
14	Hněvošice	Ściborzyce Wielkie	III/04613	místní silnice	do 3,5 t	
15	Opava	Pilszcz	III/01129	II/420	do 3,5 t	
16	Opava/ Vávrovce	Wiechowice	III/0578	místní silnice	do 3,5 t	most
17	Opava/ Držkovice	Dzierżkowice	III/05712	místní silnice	do 3,5 t	most
18	Skrochovice	Boboluszki	-	místní silnice	do 3,5 t	most
19	Úvalno	Branice	III/4593	II/419	do 7,5 t	most
20	Krnov	Ciermieńce	-	místní silnice	-	
21	Krnov	Pietrowice	I/45	I/38	-	
22	Rusín	Gadzowice	místní silnice	místní silnice	-	
23	Osoblaha	Pomorzowiczki	II/457	I/34	do 3,5 t	

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z OPPS ČR-PR 2007-2013

Největší délkou místních silnic pod správou okresní samosprávy se může pochlubit okres Głubczyce, který má více než 300 km silnic. Zatímco nejvíce kilometrů obecních silnic se nachází v obcích okresu Głubczyce, ve Wodzisławi Śląskim a Gorzycích.

Tabulka 35 - Obecní silnice podle umístění v km (stav ke dni 31.12.2017)

Územní jednotka	Mimo města	Ve správních hranicích měst
Baborów	68	11
Branice	76	0
Gaszowice	0	64
Głubczyce	137	23
Gorzyce	115	0
Jejkowice	20	0
Kietrz	36,2	12,3
Kornowac	26	0
Krzanowice	18	13
Krzyżanowice	84	0
Kuźnia Raciborska	42	16
Lubomia	35	0
Lyski	55	0
Marklowice	44	0
Mszana	38,5	0
Nędza	50	0
Pietrowice Wielkie	46	0
Pszów	0	24
Racibórz	0	118
Rudnik	21	0

Świerklany	73	0
Wodzisław Śląski	0	ok 76 km drogi gminne publiczne ok 56 km drogi gminne wewnętrzne

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

Tabulka 36 - Okresní silnice podle lokality v km (stav v roce 2017)

Územní jednotka	s tvrdým povrchem	se zpevněným povrchem	s nezpevněným povrchem
Okres Głubczyce	332	331	5
Okres Racibórz	164	160	6
Okres Rybnik	107	106	0
Okres Wodzisław	202	199	2

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

O významu jednotlivých silnic svědčí intenzita dopravy na těchto komunikacích. Intenzita dopravy na dálnici A1 klesá směrem ke státní hranici. Na úseku vedoucím přes Świerklany je to více než 15 tis. vozidel denně, v Mszané 11 tis. vozidel a na úseku Gorzycki – státní hranice je to 9 tis. Největší intenzita dopravy byla zaznamenána na státní silnici DK78 na území Wodzisławia Śląskiego, kde překračuje úroveň 16 tis., klesá především ve směru státní hranice, kde činí 2,5 tis. vozidel. Intenzita dopravy na státní silnici DK45 na trase Krzyżanowice-Racibórz-Opole je největší na území Raciborze a činí 7-8 tis. vozidel denně. Na ostatních úsecích je ještě nižší a činí do 5 tis. vozidel. Ještě nižší intenzita dopravy je na státní silnici DK38, která na většině úseků činí 2,5-4,2 tis. vozidel denně. Nejvytíženější úsek zahrnuje část na území města Głubczyce a překračuje úroveň 9 tis. vozidel.

Největší intenzita dopravy na území polské části Euroregionu Silesia byla zaznamenána na vojvodské/krajské silnici DW935 na území Raciborze, kde překračuje 18 tis. vozidel denně. Druhým v pořadí úsekem je vojvodská/krajská silnice DW933 na území města Wodzisław Śląski ve směru na Rydułtowy, kde intenzita dopravy překračuje 16 tis. vozidel denně.

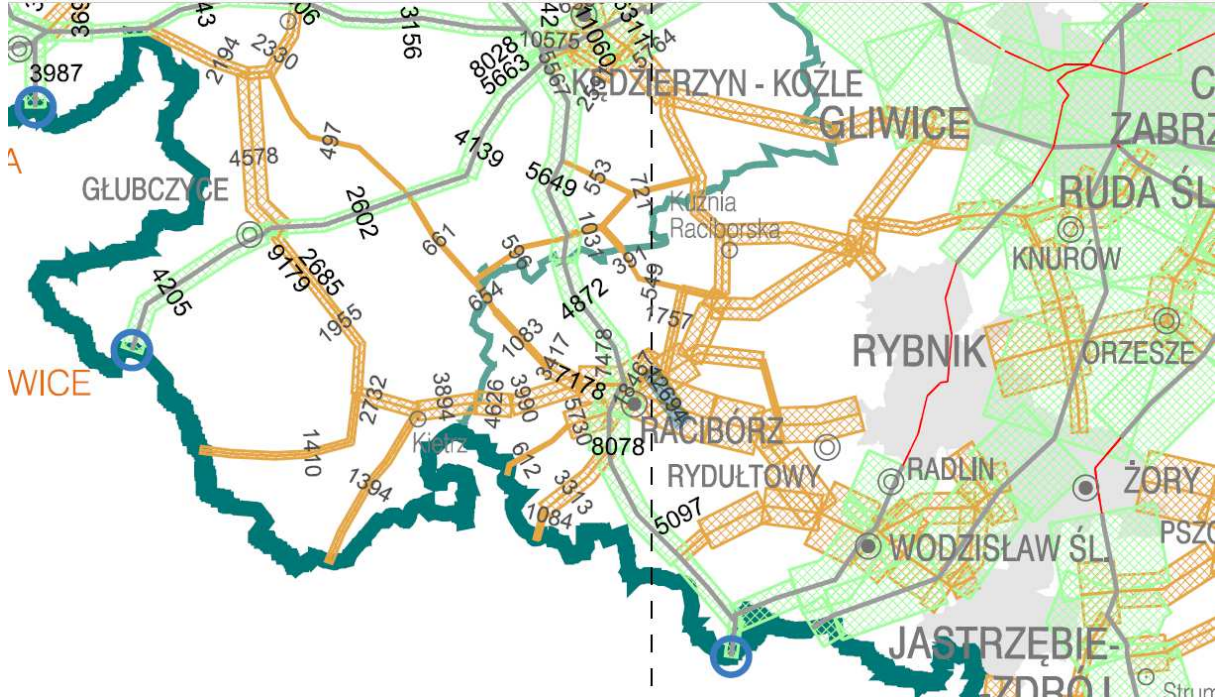
Ukazuje se, že úsekově největší intenzita dopravy se vyskytuje nikoliv na státních silnicích, ale vojvodských/krajských, což poukazuje na převahu místní a subregionální dopravy nad tranzitní dopravou. Na rozložení dopravy mělo výrazný vliv otevření dálnice A1. V důsledku toho se na státní silnici DK78 téměř o polovinu snížila doprava nákladních vozidel.

Tabulka 37 - Struktura intenzity provozu v přepočtu na 10 000 vozidel/24 hodin v letech 2000, 2005, 2010 a 2015

Silnice	Rok	Těžká motorová vozidla	Osobní a dodávková vozidla	Jednostopá motorová vozidla	Intenzita celkem
DK 78 GORZYCE-WODZISŁAW DW 933	2015	391	8 518	107	9 531
	2010	779	9 670	107	10 562
	2005	513	8 289	35	8 846
	2000	523	5 390	54	6 015
DK 78 933 WODZISŁAW – RYBNIK	2015	886	13 525	151	15 530
	2010	1 478	15 080	140	16 734
	2005	932	13 326	43	14 330
	2000	1 056	12 960	42	14 086
DW 935 RACIBÓRZ (DK 45) – RACIBÓRZ (DW 919)	2015	831	16 140	222	18 467
	2010	832	16 635	195	17 697
	2005	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	2000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
DW 935 RACIBÓRZ (DW 919) – KORNOWAC	2015	414	8 969	121	10 089
	2010	514	10 037	128	10 700
	2005	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	2000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Zdroj: www.gddkia.gov.pl

Obrázek 12 - Intenzita dopravy na státních a vojvodských/krajských silnicích v roce 2015

Zdroj: https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/g/generalny-pomiar-ruchu-w2015_15598//SYNTEZA/MAPA_SDRR2015_DK_DW.pdf

3.4.2 Železniční doprava

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Úvodní informace

Železniční doprava v České republice je v gesci Ministerstva dopravy ČR. Správou železniční dopravy je pověřena státní organizace Správa železniční dopravní cesty, s. o., jejíž hlavní činností je plnění funkce vlastníka dráhy, zajišťujícího provozování, provozuschopnost, modernizaci a rozvoj železniční dopravní cesty.

Železniční dopravu v České republice provozuje hned několik dopravních společností. Nejvýznamnějšími dopravci v rámci osobní dopravy jsou České dráhy, a.s., LEO Expres a.s. a RegioJet a.s. Mezi nejvýznamnější dopravce v rámci nákladní železniční dopravy patří především ČD Cargo, a.s.

Hlavní železniční tahy v České republice tvoří 4 železniční koridory. Moravskoslezským krajem vede trasa hned dvou železničních koridorů, jedná se o následující:

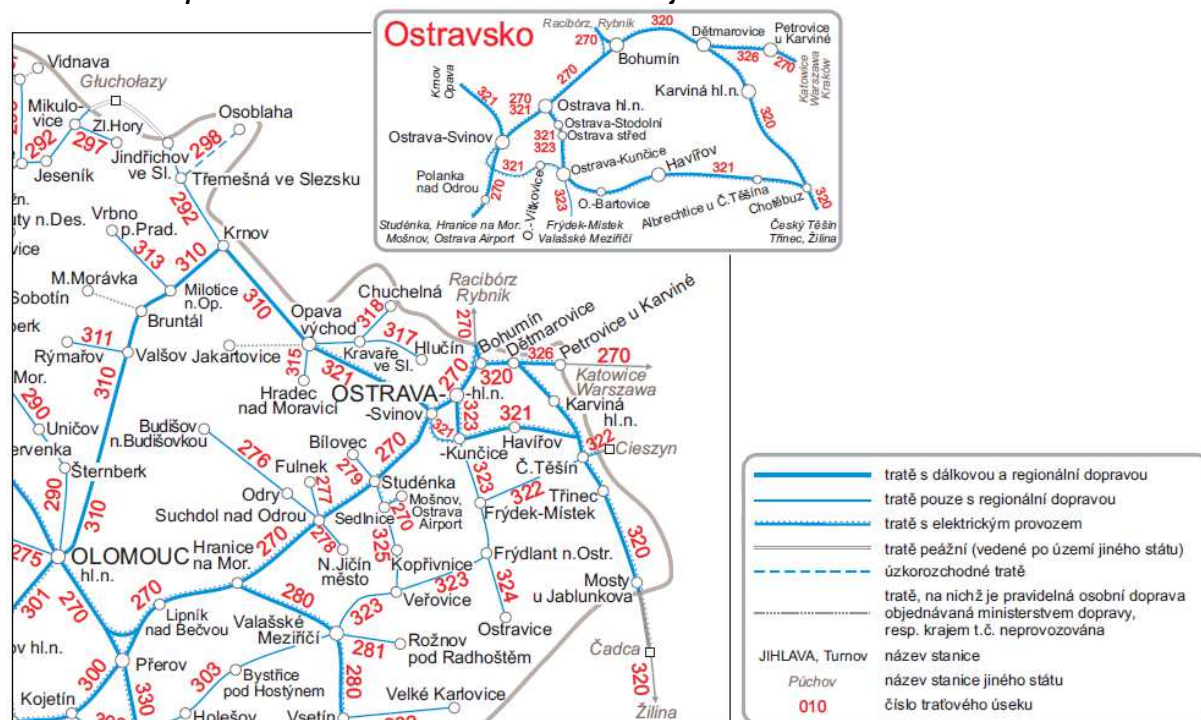
- *II. železniční koridor* => Slovensko – Břeclav – Přerov – Ostrava – Polsko (Petrovice u Karviné)
- *III. železniční koridor* => Německo – Plzeň – Praha – Olomouc – Ostrava – Slovensko (Mosty u Jablunkova)

Na tyto koridory navazuje síť regionálních železničních tratí, která zajišťuje obsluhu celého Moravskoslezského kraje (viz mapa železniční sítě). Nejvýznamnější železničními uzly v rámci kraje jsou stanice Ostrava-Svinov a Opava-východ. Spojení české části Euroregionu Silesia s Prahou je z Ostravy zajišťováno třemi dopravci přímými spoji několikrát denně (3–4 hodiny jízdy).

Většina železničních cest na území české části Euroregionu Silesia není elektrifikována. Elektrifikovány jsou pouze tři hlavní tratě, tj. trať č. 270 z Olomouce do Ostravy a Bohumína, dále trať č. 321 z Českého Těšína do Opavy východ a trať č. 323 Ostrava hlavní nádraží - Hostašovice adm.hr. VÚSC. Ostatní tratě jsou určeny pouze pro motorové vlaky, např. trať č. 276 Suchdol nad Odrou – Budišov nad Budišovkou, trať č. 277 Suchdol nad Odrou – Fulnek, trať č. 278 Suchdol nad Odrou – Nový Jičín město, trať č. 279 Studénka – Bílovec, trať č. 310 Dětrichov n. B. adm.hr. VÚSC – Opava východ, trať č. 315 Opava východ – Hradec nad Moravicí, trať č. 317 Opava východ – Hlučín nebo trať č. 318 Kravaře ve Slezsku – Chuchelná.

Z mapy nacházející se níže je patrné, že na území Euroregionu Silesia se v současné době nenachází žádné přímé železniční spojení s polskou stranou, které v minulosti existovalo. Nicméně existuje možnost cestování po železnici z území české části Euroregionu Silesia bez přestupování do Polska, a to např. na trase Praha – Ostrava Svinov – Ostrava hlavní nádraží – Bohumín – Chalupki – Rybník – Katowice – Warszawa.

Obrázek 13 - Mapa železniční sítě v Moravskoslezském kraji

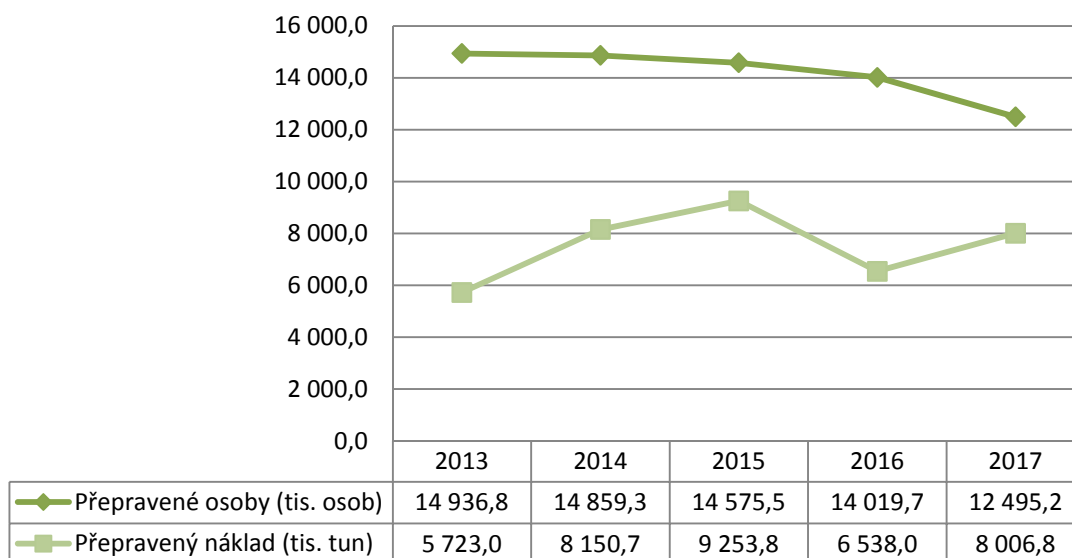

Zdroj: Železniční mapy ČR, Mapa zveřejněná v knižním jízdním řádu, <http://www.szdc.cz/o-nas/zeleznicni-mapy-cr.html>

Statistiky železniční přepravy

Železniční doprava je velice oblíbený způsob veřejné hromadné dopravy. Následující graf uvádí vývoj počtu přepravených osob v Moravskoslezském kraji. Počet cestujících v jednotlivých letech klesá, ale dlouhodobě se drží na průměru zhruba 14 mil. cestujících/rok.

Graf 1 – Vývoj počtu cestujících (v tis. osob) a přepraveného nákladu (tis. tun) železniční dopravou v Moravskoslezském kraji za rok

Zdroj: ročenky dopravy, vlastní zpracování

V grafu je zobrazen rovněž vývoj přepravovaného nákladu železniční dopravou. V jednotlivých letech hmotnost celkového přepraveného nákladu kolísá, nicméně dlouhodobě můžeme sledovat mírně rostoucí trend objemu nákladní přepravy.

Modernizace železničních cest

Dne 5. 11. 2013 bylo podepsáno Memorandum o spolupráci při řešení dopravní obslužnosti a rozvoji železniční infrastruktury v Moravskoslezském kraji za účelem vytvářet perspektivní dopravní systém s výrazným podílem kolejové dopravy a tím zlepšovat kvalitu dopravní obsluhy v kraji s důrazem na její hospodárnost, bezpečnost a šetrnost k životnímu prostředí, zejména ovzduší. Signatáři memoranda se shodli na spolupráci vybraných záměrů zásadních pro rozvoj dopravní obslužnosti a železniční dopravní infrastruktury realizovaných od roku 2014, mezi nimiž jsou pro českou část Euroregionu Silesia uvedeny následující projekty: Optimalizace tratě Ostrava – Frýdek – Místek, Modernizace uzlu Ostrava či Modernizace a elektrifikace železniční tratě Opava – Krnov – Olomouc.¹⁵

Průběžně dochází k modernizaci železničních cest v celé České republice, na území české strany Euroregionu Silesia a v jeho nejbližším okolí byly nebo jsou realizovány či připravovány k realizaci následující stavby:

V prosinci 2013 byla ukončena realizace stavby **Rekonstrukce a zkapacitnění trati Studénka – Mošnov**. Byly vytvořeny podmínky pro další navazující stavbu, která souvisí s vybudováním **kolejového napojení letiště Mošnov**. Tato stavba byla uvedena do provozu o rok později, tj. v prosinci 2014. Díky tomu byla významně zlepšena dopravní dostupnost letiště, posílena pozice mezinárodního Letiště Leoše Janáčka Ostrava na trhu regionálních letišť a zároveň vytvořeny podmínky pro další ekonomický rozvoj v okolí letiště, jako je napojení průmyslové zóny Mošnov i budoucích logistických a obchodních zón¹⁶.

V dubnu 2017 byla ukončena **rekonstrukce trati Opava – Krnov**. V rámci rekonstrukce byla opravena kolejová dráha, nástupiště, železniční mosty, zastávky a přejezdy, bylo modernizováno zabezpečovací zařízení. Na opravené trati mohou vlaky jezdit rychleji, a to až 120 kilometrů v hodině. Tato trať však nebyla elektrifikována, elektrifikace je plánována v dlouhodobém výhledu¹⁷.

V červnu 2017 byl dokončen projekt **Revitalizace trati Opava-východ – Olomouc**. Projekt přispěl v úseku mezi žst. Krnov a žst. Opava východ k zlepšení jízdního komfortu, zvýšení traťové rychlosti, zvýšení bezpečnosti na železničních přejezdech, rekonstrukce železničních stanic a zastávek pro současné a výhledové požadavky objednavatelů osobní dopravy, zlepšení komfortu cestujících zřízením nových nástupištních přístřešků a dálkové ovládní celého úseku¹⁸.

Změny zásadního charakteru navržené a připravené k realizaci na železniční infrastrukturu jsou obsaženy především ve dvou dokumentech, a to:

- Studii proveditelnosti „Beskydy“ zahrnující elektrifikaci a modernizaci tratí Ostrava - Valašské Meziříčí, Frýdek-Místek - Český Těšín, Frýdlant nad Ostravicí - Ostravice a Sedlnice – Veřovice
- Studii proveditelnosti „Uzel Ostrava“ zahrnující modernizaci úseku Ostrava hl.n. – Ostrava-Svinov

Dalšími cíli v železniční dopravě na území MSK bude zvýšení provozní a cestovní rychlosti

¹⁵ Zdroj: Memorandum o spolupráci při řešení dopravní obslužnosti a rozvoji železniční infrastruktury v MSK, <https://www.msk.cz/doprava/rozvoj-zeleznicni-infrastruktury-55339/>

¹⁶ Zdroj: <https://www.msk.cz/cz/investice/kolejove-napojeni-letiste-leose-janacka-ostrava-67199/>

¹⁷ Zdroj: <https://polar.cz/zpravy/opavsko/opava/1100006747/oprava-zel-trati-opava--krnov-dokoncena>, <https://www.denik.cz/moravskoslezsky-kraj/trat-z-krnova-do-opavy-ceka-velmi-dlouha-vyluka-20160117-blwd.html>

¹⁸ Zdroj: http://www.szdc.cz/modernizace-drahy/prehled-projektu.html?district=t&EU_contribution=all&programme=all&total_costs=all&building=all&state=all&c_orridor=all

na vybraných železničních tratích, a to stavebními úpravami, elektrifikací a provozním zabezpečením. Mezi vybranými tratěmi zasahující do české části Euroregionu Silesia jsou např. tyto tratě:

- trať 276 (Suchdol nad Odrou – Budišov nad Budišovkou) – zvýšení traťové rychlosti až na 100 km/h,
- trať 277 (Suchdol nad Odrou – Fulnek) – zvýšení traťové rychlosti až na 100 km/h,
- trať 278 (Suchdol nad Odrou – Nový Jičín město) – zvýšení traťové rychlosti až na 80 km/h,
- trať 279 (Studénka – Bílovec) – zvýšení traťové rychlosti až na 80 km/h,
- trať 310 (část Opava východ – Moravský Beroun) – zvýšení traťové rychlosti až na 160 km/h,
- trať 315 (Opava východ – Hradec nad Moravicí) – zvýšení traťové rychlosti až na 80 km/h,
- trať 317 (Opava východ – Hlučín) – zvýšení traťové rychlosti až na 140 km/h,
- trať 318 (Kravaře ve Slezsku – Chuchelná) – zvýšení traťové rychlosti až na 80 km/h¹⁹.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Úvodní informace

Železniční doprava v Polsku je v kompetenci Ministerstva infrastruktury a rozvoje. Důležitým orgánem je rovněž Úřad pro železniční dopravu (*UTK, Urząd Transportu Kolejowego*). Úřad pro železniční dopravu je regulačním orgánem pro regulaci trhu železniční dopravy, udělování licencí v železniční dopravě, technický dozor při provozu a údržbě železničních tratí a železničních vozidel, bezpečnost železničního provozu, dozor při dodržování práv cestujících v železniční přepravě, licence a potvrzení strojvedoucích. Většina železničních tratí je spravována společností PKP Polskie Linie Kolejowe, které patří do státních Polských železnic (*PKP, Polskie Koleje Państwowe*), přičemž hlavními osobními přepravci jsou společnost PKP Intercity, který je rovněž součástí Skupiny PKP, a podnik Przewozy Regionalne (*Regionální přeprava*), patřící vojvodstvím.

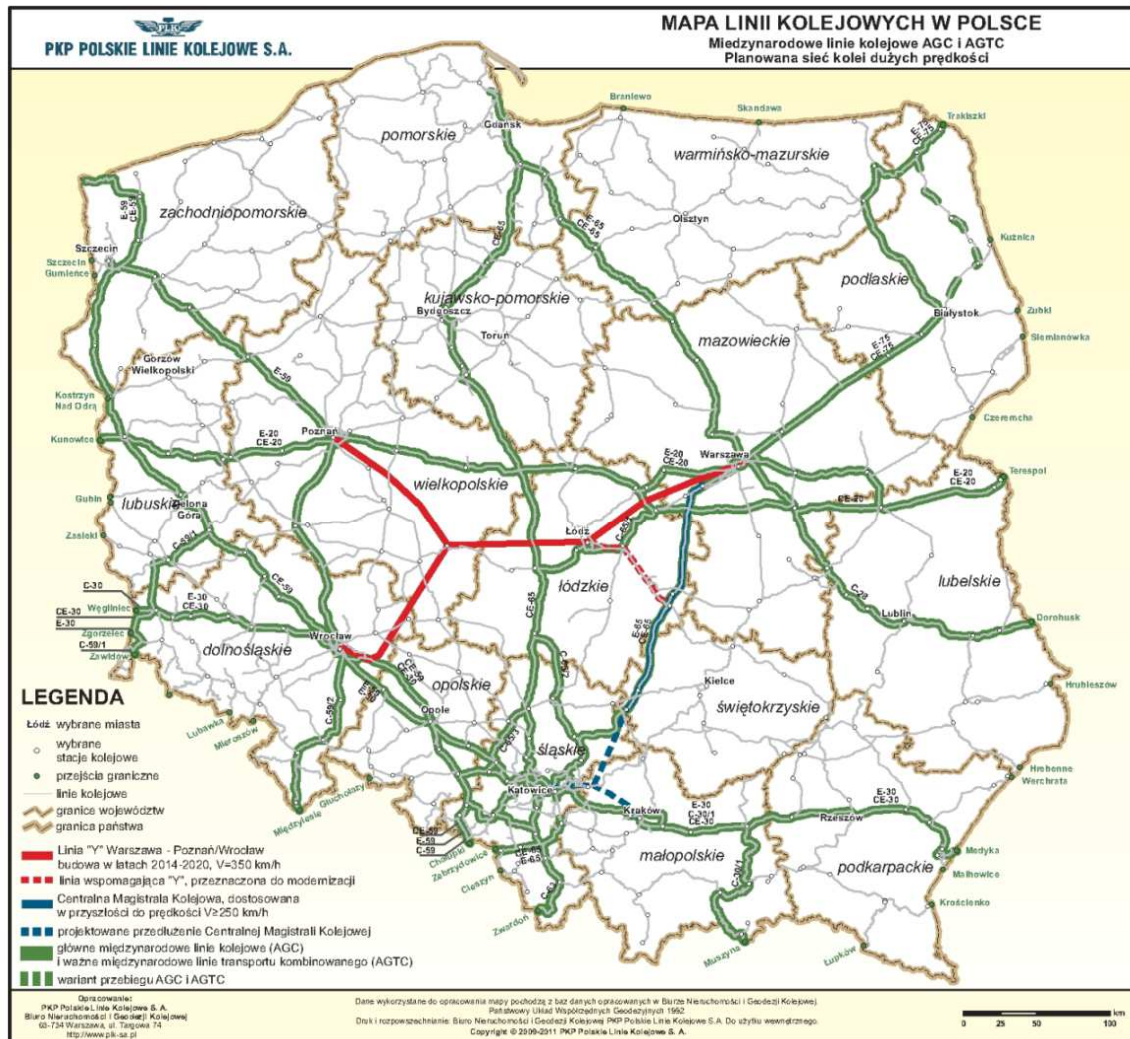
Aktuálně působí na železničním trhu v Polsku více než sto železničních přepravců, kteří mají licenci na přepravu osob, zboží a zpřístupňování trakčních vozidel.

Přes území Polska probíhají panevropské koridory č. I (včetně odbočky IA), II, III a VI.

- PANEVROPSKÝ KORIDOR č. I - Helsinky – Riga – Kaunas – Varšava (s odbočkou IA: Riga – Kaliningrad – Gdaňsk).
- PANEVROPSKÝ KORIDOR č. II – západní Evropa, Rusko, země východní Asie.
- PANEVROPSKÝ KORIDOR č. III – Berlín, Drážďany, Zgorzelec, Vratislav, Opole, Katowice, Krakov, Lvov, Kyjev.
- PANEVROPSKÝ KORIDOR č. VI – Gdaňsk, Varšava, Žilina, Brno, Bratislava, Vídeň, Triest, Benátky, Boloňa.

¹⁹ Zdroj: Plán dopravní obslužnosti území Moravskoslezského kraje na období 2017 – 2021, https://www.msk.cz/assets/doprava/plan-dopravni-obslužnosti-uzemi-moravskoslezskeho-kraje-na-období-2017-_-2021.pdf

Obrázek 14 - Mapa železničních tratí v Polsku, mezinárodní tratě AGC, AGTC

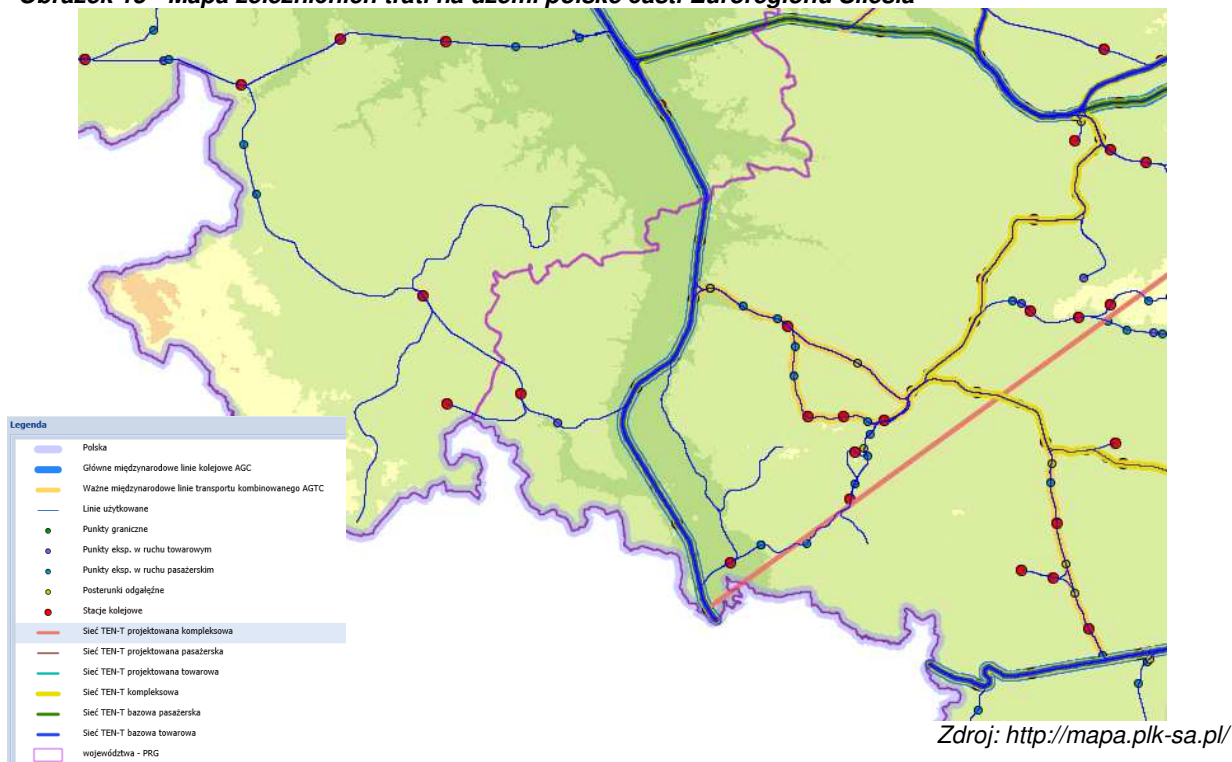
Zdroj: <http://www.plk-sa.pl/linie-kolejowe/siec-linii-kolejowych-w-polsce/mapy/>

Přes území Slezského vojvodství procházejí historicky důležité železniční tratě ve směru sever-jih a východ-západ, z čehož tři magistralní železniční tratě jsou zařazeny do mezinárodní sítě „E“ (AGC):

- E30 Drážďany – Zgorzelec – Vratislav – Katowice – Krakov – Medyka – Lvov – Kyjev – Moskva
- E59 Malmö – Ystad – Świnoujście – Zielona Góra – Vratislav – Racibórz – Chałupki
- E65 Gdyně – Varšava – Katowice – Zebrzydowice – Ostrava – Vídeň

S uvedenými koridory panevropského a mezinárodního významu je propojena síť tratí regionálního a místního významu.

Obrázek 15 - Mapa železničních tratí na území polské části Euroregionu Silesia

Osou železničního systému je na území polské části Euroregionu Silesia trať vedoucí z Opole přes Racibórz ve směru ke státní hranici. Lokálně je síť železničních tratí rozvinutá především mezi městy Wodzisław Śląski, Racibórz a Rybnik. Značně menší hustota železničních tratí a stanic je na území okresu Głubczyce.

3.4.3 Veřejná doprava

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Veřejnou dopravu lze rozdělit dle dvou hledisek, a to jakými dopravními prostředky je doprava zajištěna a jaké území doprava obsluhuje. Z pohledu dopravních prostředků můžeme na území české strany Euroregionu Silesia rozlišit dopravu železniční, autobusovou, trolejbusovou a tramvajovou. Z hlediska území lze veřejnou dopravu rozčlenit na městskou hromadnou dopravu (dále jen „MHD“) a příměstskou hromadnou dopravu (dále jen „PHD“), přičemž rozdíl mezi oběma typy je patrný už z názvu, tzn., MHD zajišťuje obsluhu daného města, příp. nejbližšího okolí, kdežto PHD zajišťuje spojení mezi obcemi a městy navzájem.

MHD se na území české strany Euroregionu Silesia nachází ve městech Opava, Ostrava a Nový Jičín. MHD Opava a Ostrava zajišťuje dopravní obslužnost i mimo území měst do příměstských oblastí. V ostatních obcích a městech je zajištěna PHD.

MHD Opava

Doprava je zajišťována společností Městský dopravní podnik Opava, a.s. Obyvatelé mohou využít autobusovou nebo trolejbusovou dopravu. Celkem se na území města nachází 26 linek, z toho je 15 autobusových a 11 trolejbusových. Průměrný interval mezi jednotlivými spoji na konkrétních linkách je 20-30 minut.

MHD Ostrava

Dopravu zajišťuje společnost Dopravní podnik Ostrava a.s. Obyvatelé mohou využít

55 autobusových, 17 tramvajových a 12 trolejbusových linek.
Průměrný interval mezi jednotlivými spoji na konkrétních linkách je 10–20 minut.

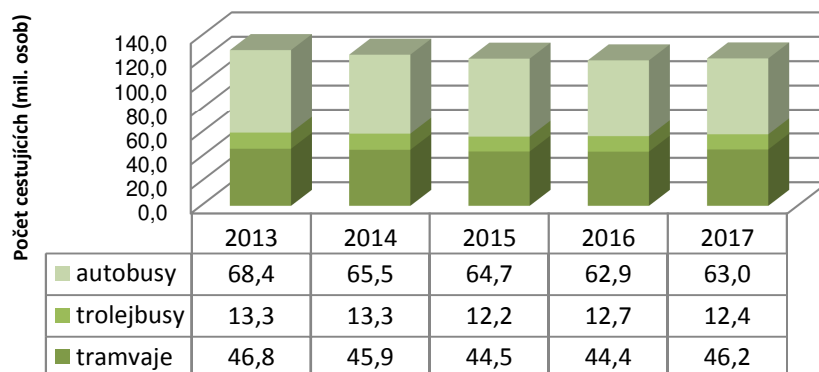
MHD Nový Jičín

Doprava je zajišťována firmou společností ARRIVA MORAVA. Obyvatelé mohou využít 4 autobusové linky.

Průměrný interval mezi jednotlivými spoji na konkrétních linkách je 60 minut.

Následující graf znázorňuje vývoj počtu přepravených osob MHD v Moravskoslezském kraji. Z grafu je patrný klesající trend počtu cestujících. V roce 2013 dosáhl celkový počet cestujících MHD v MSK 128,4 mil. osob. V následujících letech celkový počet cestujících klesá, a to až do roku 2016, kdy byl celkový počet cestujících prostřednictvím MDH nejnižší, zhruba 120 mil. osob. V roce 2017 celkový počet cestujících stoupl, a to na 121,6 mil. osob. Počty cestujících za tramvaje a trolejbusy zahrnují statistiky pouze statutárních měst Opava a Ostrava.

Graf 2 - Vývoj počtu cestujících městskou hromadnou dopravou v Moravskoslezském kraji (mil. osob) za rok

Zdroj: ročenky dopravy, vlastní zpracování

Příměstskou hromadnou dopravu zajišťuje na české straně Euroregionu Silesia několik dopravců. Jedná se především o společnost Arriva Morava a.s., TQM holding s.r.o., dále pak společnosti ČSAD Frýdek-Místek a.s., ČSAD Karviná a.s., ČSAD Havířov a.s., ČSAD Vsetín a.s., jež zajišťují spojení jiných regionů s Ostravou. Dopravní podnik Ostrava a.s. a Městský dopravní podnik Opava a.s. zajišťují vedle MHD také PHM s okolními obcemi.

Integrovaný dopravní systém

Na území Moravskoslezského kraje vznikl v roce 1995 Integrovaný dopravní systém Moravskoslezského kraje (dále jen „ODIS“). ODIS můžeme charakterizovat následujícími údaji:

- zapojeno 300 obcí, tj. všechny obce v kraji,
- zapojeno 13 dopravců,
- systém tvoří 490 linek.

ODIS je obecná forma organizace dopravy založená na jednotném tarifu, jednotných přepravních podmínkách, jednotném přístupu ke koordinaci jízdních řádů a koordinované nabídce více dopravců pro zajištění dopravní obsluhy na daném území. V ODISu je zapojena jak železniční, tak příměstská i městská hromadná doprava.

Autobusová přeprava

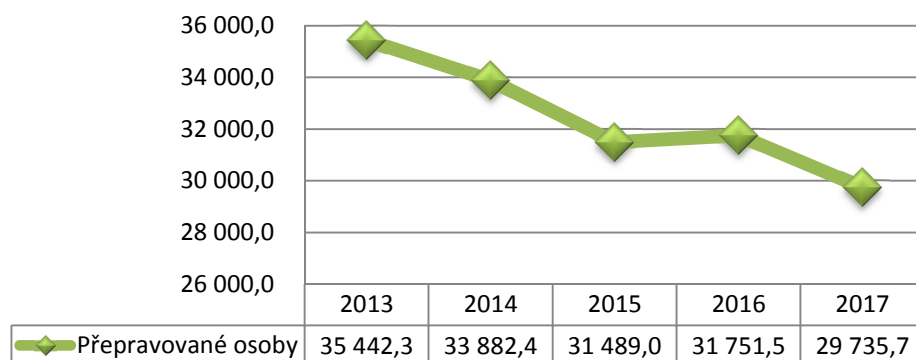
Autobusová doprava je oblíbený způsob veřejné hromadné dopravy. Následující graf uvádí vývoj počtu přepravených osob v Moravskoslezském kraji. Počet cestujících v jednotlivých

letech kolísá, dlouhodobě je však patrný klesající trend. Průměrný počet přepravených cestujících činí 32,4 mil. osob.

Všechny členské obce na území české části Euroregionu Silesia jsou napojeny na veřejnou autobusovou dopravu, napojení na železniční dopravu je omezeno vedením železničních tratí. Všechny obce jsou rovněž zapojeny do ODISu.

Přímé autobusové spojení (bez přestupu) s polskou částí Euroregionu Silesia existuje, např. Ostrava, Svinov – Bohumín – Dolní Lutyně (ČR) – (PR) Gorzyczki – Rybnik - Gliwice – Katowice, Airport.

Graf 3 – Vývoj počtu cestujících (tis. osob) veřejnou autobusovou dopravou v Moravskoslezském kraji v letech 2013 - 2017

Zdroj: ročenky dopravy, vlastní zpracování

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

V Polsku základní otázky týkající se veřejné hromadné dopravy upravuje zákon o veřejné hromadné dopravě ze dne 16. prosince 2010. Veřejná doprava v polské části Euroregionu Silesia existuje v podobě vlakových spojů a autobusové dopravy. V oblasti pohraničí železniční doprava nepatří mezi klíčové dopravní prostředky (především na polské straně), ačkoliv hustota železniční sítě ve slezském a opolském vojvodství patří mezi nejhustější v zemi (první a druhé místo ze všech polských vojvodství). Hlavní roli v rozsahu veřejné hromadné dopravy v polské části Euroregionu Silesia zastává veřejná autobusová doprava.

V Euroregionu Silesia se nachází pouze jedno místo pro železniční překročení hranice (Bohumín – Chałupki), které má zásadní význam pro nákladní dopravu mezi Polskem a Českou republikou.

Společné přeshraniční autobusové spoje v oblasti Euroregionu prakticky neexistují. Hlavním důvodem tohoto stavu je skutečnost, že autobusová doprava je v ČR a v Polsku v gesci územních samosprávných celků různé úrovně (v ČR jsou to krajské úřady – regionální úroveň, zatímco v Polsku jsou to okresy ve spolupráci s obcemi).

V předmětné oblasti chybí jakákoliv systémová řešení např. v rozsahu společných jízdének, koordinace jízdních řádů apod. Dojezdový čas mezi hlavními městskými středisky (např. na úrovni okresních měst) na obou stranách hranice dosahuje ve většině případů několika hodin, což vyplývá z absence společné dopravní politiky. Tento stav má velmi negativní vliv na tvoření a podporování přeshraničního rozvoje funkčního regionu (např. v rozsahu tvoření potenciálů rozvoje společného trhu práce, vzdělávání apod.).

Na území všech polských obcí Euroregionu Silesia existovala organizovaná autobusová doprava. Počet spojů poukazuje na poměrně dobré spojení s městy Racibórz a Rybnik. Systém vykazuje velmi nízkou úroveň přeshraničních spojů, a jediným městem majícím spojení s Ostravou a Opavou je Wodzisław Śląski.

Tabulka 38 - Stav spojení veřejné dopravy (ke dni 31.13.2017)

Územní jednotka	Autobusová doprava	Železniční doprava	Přímé spojení				Počet přímých spojů za jeden pracovní den a v jednom směru (počet spojů během 24 hodin)			
			Opava	Ostrava	Racibórz	Rybník	Opava	Ostrava	Racibórz	Rybník
Baborów	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	12	0
Branice	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	2	0
Gaszowice	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	0	0	14	14 +36
Głubczyce	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	15	0
Gorzyce	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	2	0
Jejkowice	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	0	0	10	0
Kietrz	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	17	0
Kornowac	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	0	0	6	2
Krzanowice	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	4+16*	0
Krzyżanowice	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	0	0	4+11*	0
Kuźnia Raciborska	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	0	0	5+20*	0
Lubomia	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	20	0
Lyski	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	0	0	13+14**	11+17+13***
Marklowice	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	0	0	0	2
Mszana	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	0	0	0	0
Nędza	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	0	0	11	5
Pietrowice Wielkie	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	26	0
Pszów	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	0	0	17	11
Racibórz	ANO	ANO	NE	NE	X	ANO	0	0	x	6
Rudník	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	10	0
Świerklany	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	0	0	0	5
Wodzisław Śląski	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	1	4	25	31+29*

Zdroj: vlastní na základě informací z obcí a Hlavního statistického úřadu (Databáze místních údajů)

* Vlakové + autobusové spoje

** Sumina - Racibórz - 14 vlakových spojů

***11-Lyski, 17-Zwonowice (autobus) + Sumina-Rybník 13 vlakových spojů

3.4.4 Cyklistická doprava

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Cyklistika je na české straně jak oblíbeným sportovním odvětvím, tak oblíbeným způsobem dopravy. Rozvoj cyklistické dopravy ovlivňuje také rozsáhlá výstavba a modernizace cyklistické infrastruktury. Na území české části Euroregionu Silesia, který je svou mírně zvlněnou krajinou k cyklistice předurčen, byla vybudována široká síť této infrastruktury, ať už v podobě vymezených cyklopruhů především ve městech, či v podobě zrekonstruovaných či nově vybudovaných cyklostezek vybavených značením a nezbytným mobiliářem.

Přes území české části Euroregionu Silesia vede dobudovaná cyklotrasa č. 8 (dříve č. 55) „Slezská magistrála“.

Přes Euroregion Silesia prochází rovněž cyklotrasa, která je součástí transevropské sítě EuroVelo, jedná se konkrétně o EV 4: Trasa střední Evropou, vedoucí z města Roscoff (Francie) až do Kyjeva (Ukrajina). Tuto trasu tvoří na území euroregionu trasa č. 5 přes Ostravu, Hlučín a Hať směrem do Polské republiky.

Obrázek 16 - Mapa národních dálkových tras (k 1. 1. 2013)

Zdroj: <http://www.cyklodoprava.cz/file/mapa-narodnich-dalkovych-tras-v-cr/>

Přehled významných cyklotras na území Euroregionu Silesia je uveden v následující tabulce.

Tabulka 39 – Popis evropských, páteřních a nadregionálních cyklotras a okruhů procházejících českou částí Euroregionu Silesia

Název cyklotrasy	Označení cyklotrasy	Vedení trasy	Délka trasy v km
Jantarová stezka	č. 5, EuroVelo 4	Hať (CLO) - Hlučín – Ostrava Svinov – Polanka nad Odrou – Nová Horka – Kunín – Starý Jičín – Palačov – Teplice nad Bečvou – Přerov – Olomouc – Plumlov – Ostrava u Macochy – Brno – Židlochovice – Hevlín (CLO)	303 km z toho 70,5 km v MSK
Slezská magistrála (část)	č. 55 a č. 56	Rejvíz (MSK/OK) – Drakov – Heřmanovice – Holčovice – Město Albrechtice – Krnov – Úvalno – Skrochovice – Holasovice – Opava – cyklotrasa č. 56: – Bohumín – Orlová – Havířov – Horní Bludovice – Těrlicko – Český Těšín (CZ/PL)	110
Radegast Cyklotrack Opava (speciální okruh)		Opava – Hlavnice – Hradec nad Mor. – Raduň – Kravaře – Malé Hoštice – Opava	80,1
Radegast Cyklotrack Slezsko (speciální okruh)		Studénka – Nová Horka – Albrechtice – Jistebník – Polanka nad Odrou – Ostrava – Třebovice – Plesná – Dobroslavice – Velká Polom – Horní Lhota – Čavisov – Klimkovice – Lubojaty – Bílovec – Velké Albrechtice – Studénka	88,3
Prajzská cesta	6092	Opava – Chlebičov – Chuchelná – Bělá – Píšť/Owsiszcze (CZ/PL)	26
Palackého stezka	6175 (bez speciálního označení)	Kunín – Šenov u Nového Jičína – Nový Jičín – Kojetín – Hostašovice	15

Zdroj: Koncepce rozvoje cyklistické dopravy, vlastní zpracování

Uvedené cyklotrasy jsou doplněny hustou sítí místních cyklotras, tj. cyklotras IV. třídy.

Propojenost tras mezi ČR a PR

Na území Euroregionu Silesia se nachází hned několik cyklistických tras, které jsou propojeny na obou stranách hranice. Jedná se o následující trasy (je uvedeno pouze místo přeshraničního přejezdu):

Úvalno (ČR) – Branice (PR)
Vávrovce (ČR) – Wiechowice (PR)
Opava (ČR) – Pilszcz (PR)
Oldřišov (ČR) – Pilszcz (PR)
Hněvošice (ČR) – Ściborzyce Wielkie (PR)
Sudický okruh – Spojení cyklotrasy č. 6153 na území ČR a cyklotrasy č. C2

na území Polské republiky.
Třebom (ČR) – Gródczanki (PR)
Strahovice (ČR) – Krzanowice (PR)
Chuchelná (ČR) – Krzanowice (PR)
Píšť (ČR) – Owsiszczce (PR)
Hať (ČR) – Tworków (PR)
Šilheřovice (ČR) – Chałupki (PR)

V současné době jsou již zpracovány či připravovány dokumentace k budování mnoha dalších přeshraničních cyklostezek. Jedná se např. o **Stežku horní Odry – zelené stezky pohraničím** - doplnění trasy o chybějící úseky stezek na území jednotlivých obcí nebo **Zpřístupnění Odry a Olše**, projekt má přispět ke zkvalitnění infrastruktury pro turistický ruch, vznikne značená a propojená síť cyklotras vč. mobiliáře pro turisty (např. zařízení pro úschovu kol, tzv. cykloboxů, piknikových posezení s grily, odpadkových košů a informativní tabule).

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Velký význam pro rozvoj cyklistického ruchu má příslušně připravená, rozšířená a modernizovaná cyklistická infrastruktura. Na polské straně Euroregionu Silesia nejsou vysoká horská pásma a blízkost velkých městských aglomerací vytváří dobré podmínky pro rozvoj cykloturistiky rodinného charakteru.

Cyklistický ruch patří na polské straně Euroregionu Silesia mezi populární formy trávení volného času a sportovní aktivity, kolo pak už méně slouží jako dopravní prostředek např. na cestu do práce apod.

Celková délka cyklistických stezek na území polských obcí Euroregionu Silesia činila téměř 61 km. Nejvíce úseků se nacházelo na území Raciborze a Krzanowic. V těchto obcích byla rovněž zaznamenána největší hustota, která se pohybovala mezi 3600-3850 km na 10 tis. km². Nejvíce úseků cyklistických stezek bylo pod správou obcí.

Tabulka 40 - Délka a hustota cyklotras/cyklistických stezek na území polské části Euroregionu Silesia v roce 2017

Obec	Cyklotrasy (cyklistické stezky celkem) [km]	Pod správou			Cyklotrasy na 10 tis. km ² [km]
		Obce	Okresu	Maršálkovského úřadu	
		[km]	[km]	[km]	
Głubczyce	2,1	0,0	0,0	2,1	71,3
Racibórz	28,9	22,7	6,2	0,0	3 852,8
Krzanowice	17,0	17,0	0,0	0,0	3 601,7
Krzyżanowice	0,3	0,3	0,0	0,0	43,0
Rudnik	1,4	0,0	1,4	0,0	189,5
Wodzisław Śląski	9,6	9,6	0,0	0,0	1 939,0
Gorzyce	1,6	0,0	1,6	0,0	247,8

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů Hlavního statistického úřadu

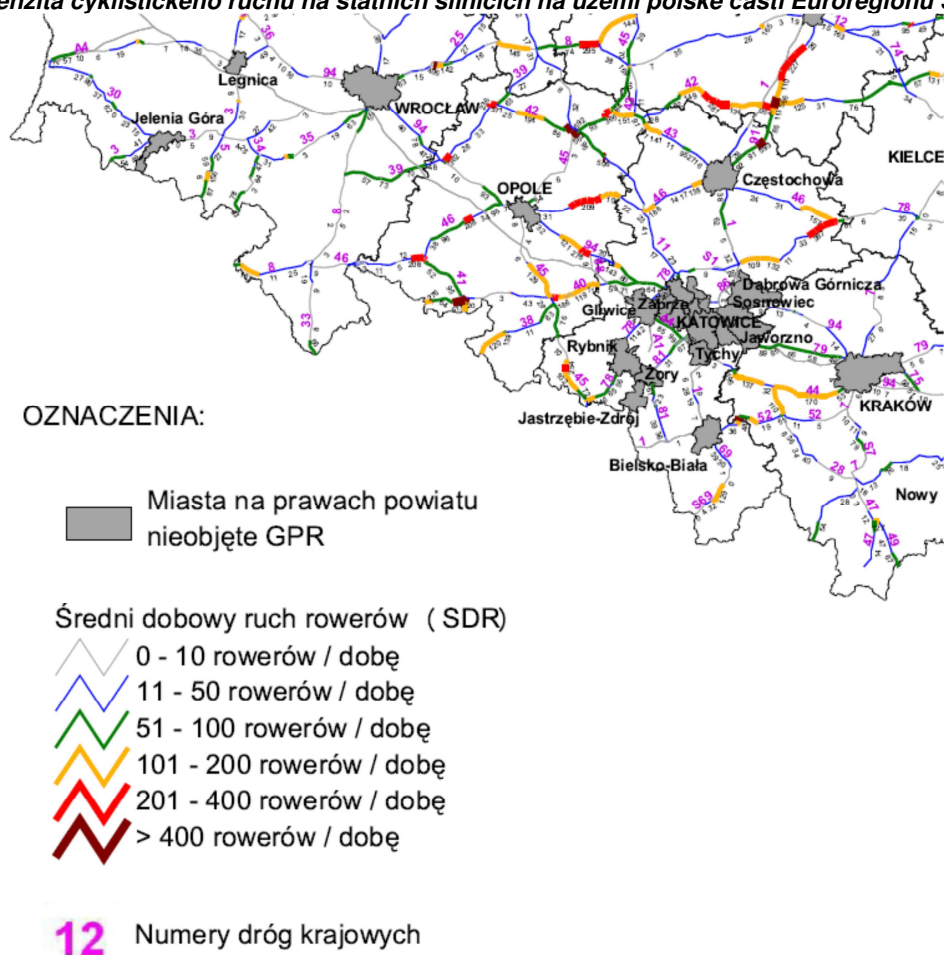
V Polsku neexistují komplexní údaje týkající se cyklistické dopravy. Mnoho obcí neprovádí měření provozu vůbec. Kromě toho měření provozu často cyklistickou dopravu klasifikují jako

„jiná vozidla“ spolu s taženými vozidly apod. Metodiky měření dopravy aplikovaných v Polsku nejčastěji nezahrnují cyklistickou dopravu uskutečňovanou na chodnicích, na cyklostezkách mimo silnice a neformálních stezkách mimo silnici. Navzdory tomu jsou dostupné zlomkové údaje, díky nimž si o stavu cyklistické dopravy v Polsku lze udělat obrázek. Nejlépe je cyklistická doprava identifikována na státních silnicích, a to navzdory tomu, že je menší nežli na obecních či okresních silnicích. Vyplyvá to ze skutečnosti, že Hlavní ředitelství státních silnic a dálnic (GDDKiA) každých 5 let provádí tzv. Generální měření dopravy (GPR). Roční měřicí cyklus zahrnoval 11 období, z toho 9 denních období (mezi 6-22) a 2 noční období (22-6 hodin).

Podle měření provedených GDDKiA v roce 2015 se největší intenzita cyklistické dopravy v Euroregionu Silesia vyskytuje v Raciborzi na státní silnici DK45. Denně tudy projíždí více než 200 cyklistů. Druhým úsekem s rekordní intenzitou dopravy je úsek státní silnice DK38 v Głubczycích (180 cyklistů denně), a následně Głubczyce – státní hranice 109 cyklistů. Na nejtíženém úseku státní silnice DK78 Zabełków-Gorzyce byla cyklistická doprava zaznamenána na úrovni překračující 100 cyklistů denně.

Cyklistická doprava na tazích státních silnic je pravděpodobně spojena s cestováním obyvatel za jinými účely nežli turistika. Měla by být vnímána jako doplňující prvek systému místní dopravy. Zvětšená míra cyklistické dopravy je pozitivním jevem, snižuje počet motorových vozidel na silnicích a související s tím emise znečištění.

Obrázek 17 - Intenzita cyklistického ruchu na státních silnicích na území polské části Euroregionu Silesia

Zdroj: Generální ředitelství silnic a dálnic

V polské části Euroregionu, navzdory absenci okázalých turistických atrakcí, panují dobré podmínky pro cyklistickou, pěší a jezdeckou turistiku. Role cyklistických tras turistického

významu je mnohem větší, což potvrzuje průběh významných cyklotras. Územím polské části Euroregionu vedou následující cyklotrasy:

MEZINÁRODNÍ TRASY

- Cyklotrasa R4. Evropská cyklotrasa (přibližně 4 000 km).

TRASY PRVNÍ TŘÍDY (HLAVNÍ)

- Cyklotrasa č. 2 Y: (přibližně 143 km).
- Cyklotrasa č. 6 C: Trasa stezkou polských husarů (přibližně 260 km).
- Cyklotrasa č. 9 N: Trasa údolím řeky Odry (přibližně 230 km).
- Cyklotrasa 24 C. Cyklistický okruh Euroregionu Těšínské Slezsko (přibližně 120 km).
- Cyklotrasa č. 34 N (přibližně 95 km).
- Cyklotrasa č. 8: Trasa údolím řeky Visly a Odry (přibližně 380 km).
- Cyklotrasa č. 69 S: Pravobřežní stezka Odry (přibližně 200 km).

TRASY DRUHÉ TŘÍDY

- Hlubčická oblast (231-250)
- Wodzisławska oblast (311-340)
- Ratibořská oblast (341-370)

3.4.5 Vodní doprava

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území české části Euroregionu Silesia jsou řeky, nádrže, rybníky, aj. využívány jako součást turistických aktivit, např. za účelem sjíždění, výletní plavby, koupání, poznávání krajiny a živočichů v ní při turistických a cyklistických výletech či rybaření.

Nejvýznamnějšími toky na území české části Euroregionu Silesia jsou řeka Odra a její přítok Opava, do které se vlévá řeka Moravice. U Vítkova teče do Odry řeka Budišovka. Na území Ostravy se do Odry vlévá zmiňovaná Opava a dále Porubka a Ostravice. Využití řek v rámci turistického ruchu je popsáno v rámci kapitoly 3.7.6 Vodní turistika. Na toku řeky Moravice se nachází nádrž Slezská Harta, jež je využívána pro průmysl, výrobu energie a také k rekreačním účelům. Jsou zde provozovány výletní plavby motorovou lodí. Vlastníkem plavidla je Veget servis s.r.o. a provozovatelem Activity sport club, z.s. V roce 2016 byla v přehradní nádrži Slezská Harta zahájena pravidelná vodní doprava, a to formou přívozu na elektrickém katamaranu, který pluje mezi obcemi Razová a Roudno. Vlastníkem a provozovatelem je obec Roudno. Financování provozu zajišťují vedle příjmů z tržeb obě uvedené obce a také MSK. V Plánu dopravní obslužnosti území Moravskoslezského kraje na období 2017 – 2021²⁰ se předpokládá začlenění tohoto spojení do integrovaného dopravního systému Moravskoslezského kraje ODIS včetně potřebného technického vybavení. Voda v přehradní nádrži Kružberk slouží k zásobování Ostravska pitnou vodou, tudíž její využití pro vodní dopravu není možné.

V letech 2017 a 2018 byl realizován projekt spolufinancovaný programem INTERREG V-A Česká republika-Polsko, Fond mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia, nazvaný ODRA OK, který se zabýval využitím potenciálu připravovaného usplavnění přeshraničního úseku Odry (Ostrava - Kędzierzyn-Koźle) pro udržitelný rozvoj území v česko-polském pohraničí. Výstupem projektu je studie využití²¹ usplavněné Odry pro zvýšení přístupnosti a atraktivity regionu a rozvoje podnikatelského prostředí, kterou zpracoval česko-polský tým expertů na základě předpokládané trasy vodního koridoru Odra-Dunaj v předmětném úseku.

²⁰ Dokument dostupný na adrese: https://www.msk.cz/assets/doprava/plan-dopravni-obslužnosti-uzemi-moravskoslezskeho-kraje-na-obdobi-2017-_-2021.pdf

²¹ Dokument dostupný na adrese <http://www.msunion.cz/hlavni-aktivity/projekty/odra-ok-1>

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území polské části Euroregionu Silesia se nachází jeden úsek vodní cesty nejnižší třídy la regionálního významu. Zahrnuje úsek Odry od města Racibórz do zdymadla ve městě Kędzierzyn-Koźle. Tato třída vodní cesty umožňuje plavbu lodí s pohonem a bárek o maximální délce 24 metrů, 3,5 metru šířky, 1 metru ponoru, minimální podjezdnou výšku pod mosty 3 metry. Na území polské části Euroregionu Silesia chybí vnitrozemský přístav²².

V rámci projektu Odra OK Ostrava – Kędzierzyn-Koźle vznikla *Studie využití splavné Odry pro zvýšení přístupnosti a atraktivity regionu a rozvoje podnikatelského prostředí*. Oderská vodní cesta je součástí vodního koridoru Dunaj – Odra – Labe. Studie poukazuje na důležitost úseku Ostrava – Kędzierzyn-Koźle z hlediska vodní dopravy i turistických funkcí.

Programovým dokumentem sektorové povahy týkajícím se správy vod je *Plán vodního hospodářství v povodí Odry* schválený premiérem na zasedání vlády dne 22. února 2011²³.

3.4.6 Letecká doprava

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území české části Euroregionu Silesia se nachází letiště Zábřeh, a to na území obce Dolní Benešov. Toto letiště spadá do kategorie veřejných vnitrostátních letišť a slouží pro letecký sport (vyhlídkové lety, fotolety, let kluzákem, seskok padákem, aj.). Provozovatelem letiště je Slezský aeroklub Zábřeh.

Dále se na území české části Euroregionu Silesia nachází SLZ plochy, tzv. plochy pro přistání a vzlet sportovních leteckých zařízení a letounů, a to SLZ Opava a SLZ Hať u Hlučína.

Z hlediska dostupnosti a rozvoje regionu má zásadní význam Letiště Leoše Janáčka Ostrava, které se nachází v obci Mošnov vedle Ostravy. Jedná se o veřejné mezinárodní letiště, jehož vlastníkem je od 1.7.2004 Moravskoslezský kraj a provozovatelem je společnost Letiště Ostrava, a.s. Letiště spojuje MSK s významnými centry²⁴ jako jsou, Dubaj, Milán, Londýn pravidelnými lety nebo destinace Korfu, Kos, Kréta, Rhodos, Zakynthos, Hurghada, Marsa Alam, Antalya, Malorca, Burgas, Varna pravidelnými či charterovými lety či destinace Thassos, Podgorica, Split, Ercan Almeria, Djerba a Monastir, kde je spojení zajištěno charterovými lety. Spojení s uvedenými destinacemi je přínosné zejména pro rozvoj cestovního ruchu či podnikatelských aktivit. Význam letiště je dále umocněn přímým železničním napojením letiště.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území polské části Euroregionu Silesia neexistuje mezinárodní letiště. Nejbližším letištěm je Mezinárodní letiště Katowice v Pyrzowicích, které je od Raciborze vzdáleno 95 km a nachází se v dosahu 1h 20 min. Jiným alternativním letištěm je Krakow Airport Jana Pavla II. vzdálené od Raciborze 140 km s dojezdovým časem 1h 37 min. Třetí alternativou je Letiště Wrocław nacházející se ve vzdálenosti 172 km, k němuž cesta trvá 2h. Poloha tohoto letiště je větší příležitostí pro obyvatele okresu Głubczyce.

²² Vnitrozemská plavba v Polsku v letech 2014–2017. Hlavní statistický úřad, 2018, Štětín.

²³ Plán vodního hospodářství v oblasti povodí Odry schválený premiérem na zasedání vlády dne 22. února 2011. Úřední věstník 1991, č. 40, pol. 451

²⁴ Letiště Leoše Janáčka Ostrava, Mapa destinací – červenec 2018.

3.4.7 Klíčová zjištění

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

- Euroregion Silesia se v rámci svých možností dlouhodobě a aktivně zapojuje do řešení problematiky dopravy a dopravní infrastruktury na svém území.
- Z pohledu zajištění finančních prostředků ze zdrojů EU na zkvalitnění dopravní infrastruktury je důležité dořešit začlenění západní části Moravskoslezského kraje do sítě TEN-T
- Z pohledu silniční dopravy je důležité do budoucna vyřešit nevyhovující stav silnice I/46 jako přímé spojnice české a polské části Euroregionu Silesia a silnice I/11 a I/57 s napojením na Polskou republiku.
- Základním podkladem pro řešení přeshraniční dopravní infrastruktury v Euroregionu Silesia je modelová studie „Border Crossing v Euroregionu Silesia“.
- Na některých bývalých hraničních přechodech jsou v současné době nevyužívané hraniční objekty.
- Česká strana Euroregionu Silesia je dostatečně napojena na železniční i silniční síť, nicméně je potřeba neustále modernizovat a rekonstruovat stávající infrastrukturu.
- V největších městech české části Euroregionu Silesia (Ostrava, Opava, Nový Jičín) existuje široce rozvinutá městská hromadná doprava.
- Na české straně Euroregionu Silesia existuje integrovaný dopravní systém.
- V Euroregionu Silesia existuje přímé spojení veřejnými hromadnými prostředky mezi českou a polskou stranou euroregionu, jako např. vlakové spojení Praha – Ostrava Svinov – Ostrava hlavní nádraží – Bohumín (ČR) – (PR) Chalupki – Rybnik – Katowice – Warszawa či přímé autobusové spojení (bez přestupu) Ostrava, Svinov – Bohumín – Dolní Lutyně (ČR) – (PR) Gorzyczki – Rybnik - Gliwice – Katowice, Airport.
- Síť cyklotras a cyklostezek je v české části Euroregionu Silesia hustá. Česká a polská část euroregionu je propojena několika cyklotrasami, připravuje se výstavba přeshraničních cyklostezek.
- Pravidelná vodní doprava nemá na území MSK či české části Euroregionu dlouholetou tradici. Pravidelná vodní doprava byla zahájena na přehradní nádrži Slezská Harta v roce 2016.
- Rozvojový potenciál pro příhraniční územní celky, kterými jsou Moravskoslezský kraj, Opolské a Slezské vojvodství v oblastech dopravy, cestovního ruchu, vodohospodářství či energetiky představuje záměr vytvoření víceúčelového vodního koridoru Dunaj – Odra – Labe, tj. prodloužení Oderské vodní cesty z polského Kędzierzyna-Koźle přes Racibórz, Bohumín, Ostravu až do Přerova, kde by Oderská větev měla navázat na větev Labskou i Dunajskou.
- Dobrá dostupnost regionu mezi významnými centry v Evropě (Milán, Londýn), ale i v Asii (Dubaj) je zajištěna prostřednictvím služeb Letiště Leoše Janáčka Ostrava, které je veřejným mezinárodním letišťem v obci Mošnov.
- Zázemí pro sportovní létání na letišti Zábřeh v Dolním Benešově a plochách pro přistání a vzlet sportovních leteckých zařízení a letounů v Opavě a Hati.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

- Je třeba zintenzivnit činnosti euroregionu vedoucí k aktivaci členských obcí při získávání externích prostředků určených na dofinancování dopravní infrastruktury.
- Je nutná integrace investičních plánů týkajících se rozvoje dopravní infrastruktury na obou stranách hranice tak, aby byly maximálním způsobem využity dostupné externí prostředky (zejména v následujícím období EU 2021-2027).
- Na polské straně Euroregionu Silesia neexistuje integrovaný dopravní systém.

- V Euroregionu Silesia (s výjimkou Wodzisławia Śląskiego) neexistují přímé spoje veřejné hromadné dopravy umožňující dopravu mezi polskou a českou stranou.

3.5 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

3.5.1 Zásobování vodou

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Zásobování vodou je na většině území české části euroregionu zajišťováno prostřednictvím veřejných vodovodů. Procento objektů napojených na veřejný vodovod se pohybuje nad 90 %. Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů činí v Moravskoslezském kraji 99,9 %.

Základním distribučním systémem zajišťujícím dodávku pitné vody v severní části Moravskoslezského kraje je vodárenská soustava Ostravského oblastního vodovodu (OOV). Má tři úpravní vody, které upravují vodu z údolních nádrží Kružberk, Šance a Morávka, jež jsou ve správě státního podniku Povodí Odry. K nádržím s vodárenským využitím je řazena nádrž Slezská Harta na Moravici, která zajišťuje svým objemem zabezpečení odběru vody pro OOV z nádrže Kružberk a je jejím stabilizátorem kvality vody. Surová voda z těchto nádrží je přiváděna na jednotlivé úpravní Nová Ves u Frýdlantu n. O. (maximální kapacita 2 200 l/s), Vyšní Lhoty (450 l/s) a Podhradí (2 200 l/s), a po úpravě je dopravována hlavními rozváděcími řady do vodojemů a do spotřebišť. Tyto hlavní zdroje jsou doplněny zdroji místními, většinou podzemními, které tvoří do 10 % celkového dodaného množství do systému OOV. Jako alternativní zdroje pitné vody jsou na české straně euroregionu využívány místní zdroje obcí (vrty apod.) a domovní studny.

Dodávka pitné vody je zajišťována především společností Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a.s.²⁵ (Opava, Nový Jičín). Ostravské vodárny a kanalizace a.s.²⁶ zajišťují dodávku pitné vody pro město Ostravu, přičemž 35 až 40 % pitné vody pochází z podzemních zdrojů nacházejících se v oblasti města Ostravy. Některá města řeší zajišťování pitné vody městskými společnostmi. Ve městě Hlučín je dodávka pitné vody zčásti zajišťována společností Vodovody a kanalizace Hlučín, s.r.o.²⁷, v okrese Bruntál využívají některé obce služby společnosti VaK Bruntál a.s.²⁸ Město Odry zajišťuje dodávku pitné vody do sousedních obcí prostřednictvím Oderské městské společnosti s.r.o.²⁹ Dále některé vodovody provozují samotné obce, příp. svazky obcí.

²⁵ www.smvak.cz

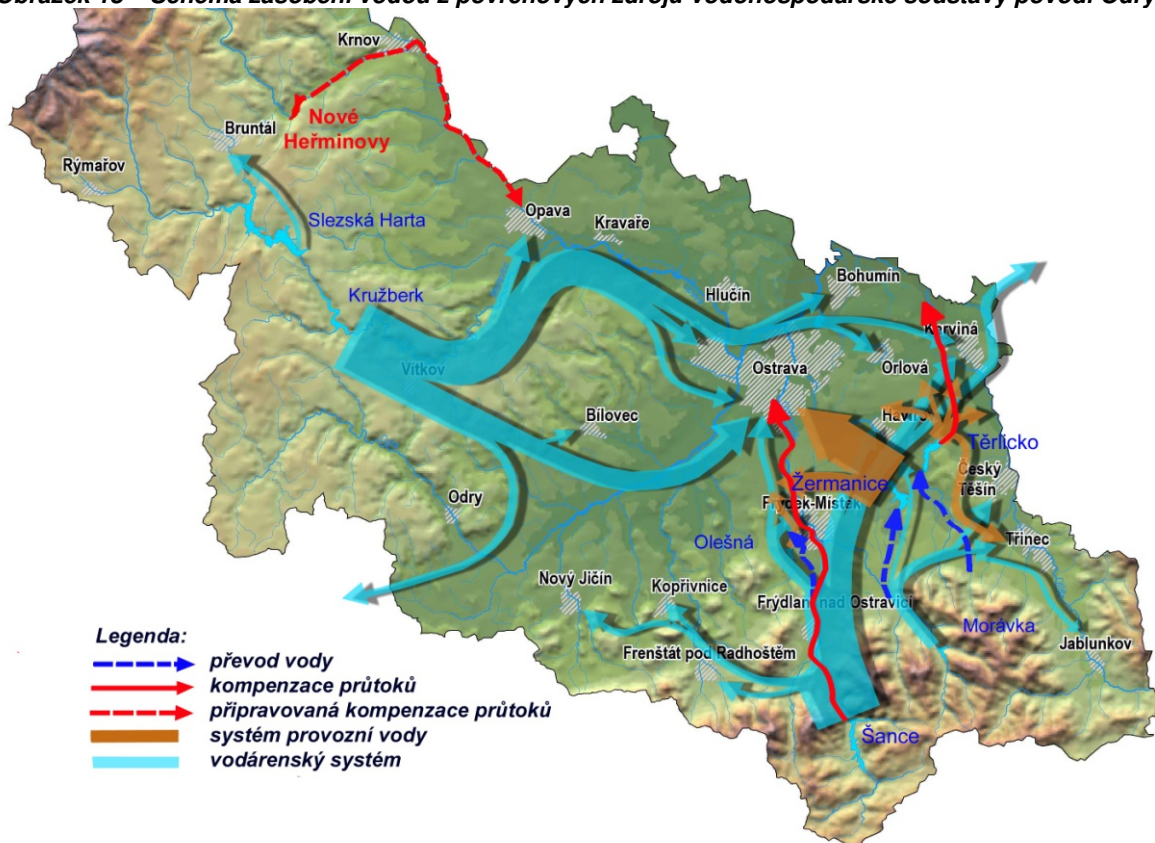
²⁶ www.ovak.cz

²⁷ www.vakhlucin.cz

²⁸ www.vakbruntal.cz

²⁹ www.oderkams.cz

Obrázek 18 – Schéma zásobení vodou z povrchových zdrojů vodohospodářské soustavy povodí Odry

Zdroj: Povodí Odry, s. p., <https://www.pod.cz/stranka/schema-zasobovani-vodou.html>

Počet obyvatel ve vybraných ORP zásobených vodou z veřejného vodovodu je uveden v následující tabulce.

Tabulka 41 - Zásobování obyvatel vodou z veřejného vodovodu ve vybraných obcích s rozšířenou působností (stav k 31.12.2017)

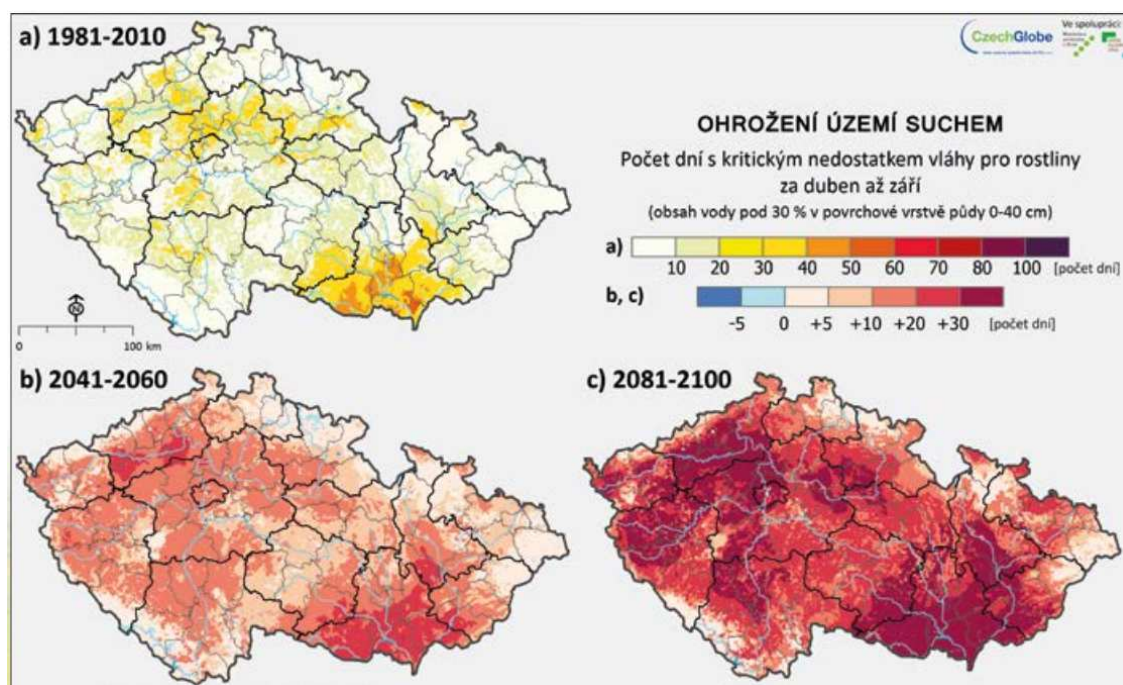
Obec s rozšířenou působností	Počet obyvatel v ORP	Podíl zásobených obyvatel k celkovému počtu obyvatel v ORP (%)	Celková délka vodovodního řádu (km)
Bílovec	25 582	100	234,8
Bruntál	36 666	88	320,2
Hlučín	48 777	82	274,6
Kravaře	16 968	100	140,7
Nový Jičín	40 599	100	389,7
Odry	21 263	73	91,2
Opava	101 168	99	639,9
Ostrava	322 419	100	1465,3
Vítkov	13 355	97	170,1

Zdroj: Ministerstvo zemědělství ČR, Vybrané údaje majetkové evidence vodovodů a kanalizací za rok 2017

Vodohospodářská soustava Ostravského oblastního vodovodu v minulosti obstála i v méně příznivých obdobích, tj. při povodních (v letech 2009, 2010), kdy mírnila povodňové průtoky, nebo v obdobích extrémně suchých (2014, 2015), kdy bylo zajištěno bezproblémové zásobování pitnou vodou a nedošlo k omezení průmyslové výroby z důvodu nedodání povrchové vody.

V oblastech, kde jsou obyvatelé zásobováni vodou z veřejných vodovodů, byly dodávky pitné vody standardně zajištěny i v období extrémního sucha. Naopak sucho představuje citelný problém v obcích využívajících lokální zdroje podzemních vod a v obcích, kde obyvatelé využívají individuální zdroje pitné vody (tj. studny).

S ohledem na probíhající klimatické změny se pozornost zaměřuje také na **problematiku sucha**. V podmínkách České republiky je primární příčinou vzniku sucha srážkový deficit v určitém časovém intervalu, často je doprovázeno nadnormálními teplotami vzduchu³⁰. Výskyt sucha je podpořen zrychleným odtokem vody z krajiny (napřimování vodních toků, technické úpravy vodních toků a niv, meliorace, hospodaření na velkých územních celcích orné půdy, zhutňování půdy, zemědělskou technikou, nedostatečná protierozní opatření, nedostatek organické hmoty v půdě v důsledku úbytku statkových hnojiv, nepropustnost povrchů ve městech a rychlý odtok prostřednictvím kanalizace apod.). Sucho lze definovat podle jeho projevů – klimatické, půdní a hydrologické či podle dopadů – zemědělské, socioekonomické³¹. Následující mapy zobrazují předpokládaný vývoj ohrožení území ČR suchem.

Zdroj: CzechGlobe, http://eagri.cz/public/web/file/542920/Strucne_o_vode_2017.pdf

V roce 2017 vláda České republiky schválila strategický dokument „Koncepce na ochranu před následky sucha na území České republiky“. Koncepce se zaměřuje na strategické cíle pro ochranu před suchem a navrhuje komplex opatření, kterými je možné nepříznivé důsledky sucha a nedostatku vody zmírnit či zcela eliminovat. Opatření vedou k vytvoření jednotné komunikační platformy k suchu, k posílení nebo vytváření nových vodních zdrojů, ke zvýšení objemu vody v půdě úpravami zemědělského hospodaření, což přispěje jak k omezení zemědělského sucha, tak k zachování dostatečných průtoků ve vodních tocích po delší dobu než dosud, a obsahují zásady zodpovědného hospodaření se srážkovými vodami a šetření vodou v různých technologiích.³²

³⁰ <http://stavsucha.cz/about-drought/>

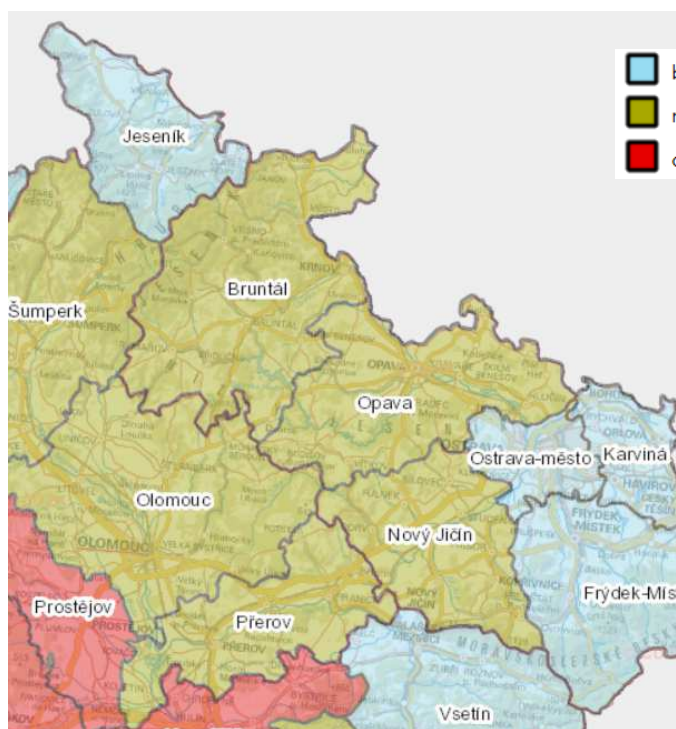
³¹ <http://stavsucha.cz/about-drought/>

³² <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/koncepce-a-strategie/koncepce-na-ochranu-pred-nasledky-sucha.html>

Od roku 1999 působí v povodí Odry Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním (MKOOpZ)³³. Je jednou z mezinárodních komisí působících v Evropě, zabývajících se problematikou řek a jezer, jejichž povodí leží na území více než jednoho státu. Do budoucna pravděpodobně rozšíří své působení také o řešení problematiky sucha.

Území Euroregionu Silesia je dle dostupných podkladů (viz následující obrázek) hodnoceno jako území mírně ohrožené suchem (okresy Bruntál, Opava, Nový Jičín) nebo jako území bez rizika ohrožení suchem (okres Ostrava).

Obrázek 19 – Míra ohrožení suchem dle okresů

Zdroj: <http://vuv.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=7ac53a5a1316423b9e09ab7afe2b4fba>

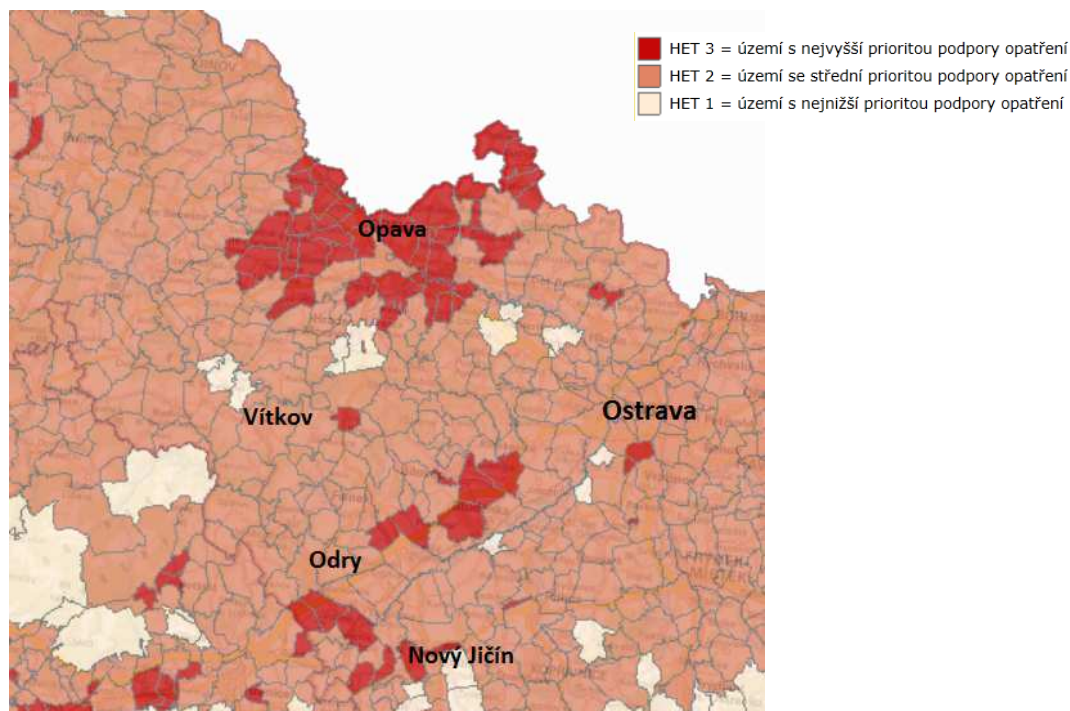
Zadržování vody v krajině je prioritou v oblasti hospodaření s vodou, v oblasti eliminace škod způsobených povodněmi a škod způsobených suchem. Zadržování vody v krajině lze podpořit přirozeným způsobem, tj. zajistit vhodné podmínky pro vsakování vody do půdy (meze, remízky, travnaté pásy) a pečovat o kvalitu půdy, neboť kvalita půdy silně ovlivňuje, jaké množství vody je půda schopna zadržet (obnova tůní, mokřadů a dalších vodních prvků v krajině, protierozní opatření, osevňovací postupy, organická hmota atd.). Dále je možné zadržování vody v krajině podpořit realizací technických opatření, např. suché poldry pro omezení povodňových vln. Pro zajištění dostatku pitné vody a vody jako suroviny pro hospodářské využití je nezbytné zadržovat vodu ve vodních nádržích.

Realizace přírodně blízkých opatření je podporována z Evropských fondů, dále prostřednictvím národních programů. Např. pro potřeby hodnocení projektů z Operačního programu Životní prostředí a Programu péče o krajinu byla Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR vytvořena datová vrstva „HET“, která je konstruována jako ukazatel potřebnosti krajinných (ev. dalších) opatření v jednotlivých katastrálních územích. Katastrální území s nejvyšší prioritou podpory opatření jsou zařazeny do kategorie HET3, území se střední prioritou do kategorie HET 2 a území s nejnižší prioritou podpory opatření do kategorie HET1. Z následující mapky je patrné, že krajinná opatření jsou v zájmovém území

³³ <http://www.mkoo.pl/>

nejvíce potřebná na Opavsku a Novojičínsku, dále v Poodří. Jedná se o zemědělský intenzivně využívané území s velkými celky orné půdy a erozně ohroženými pozemky.

Obrázek 20 – Potřebnost krajinných opatření v jednotlivých katastrálních územích dle vrstvy HET³⁴

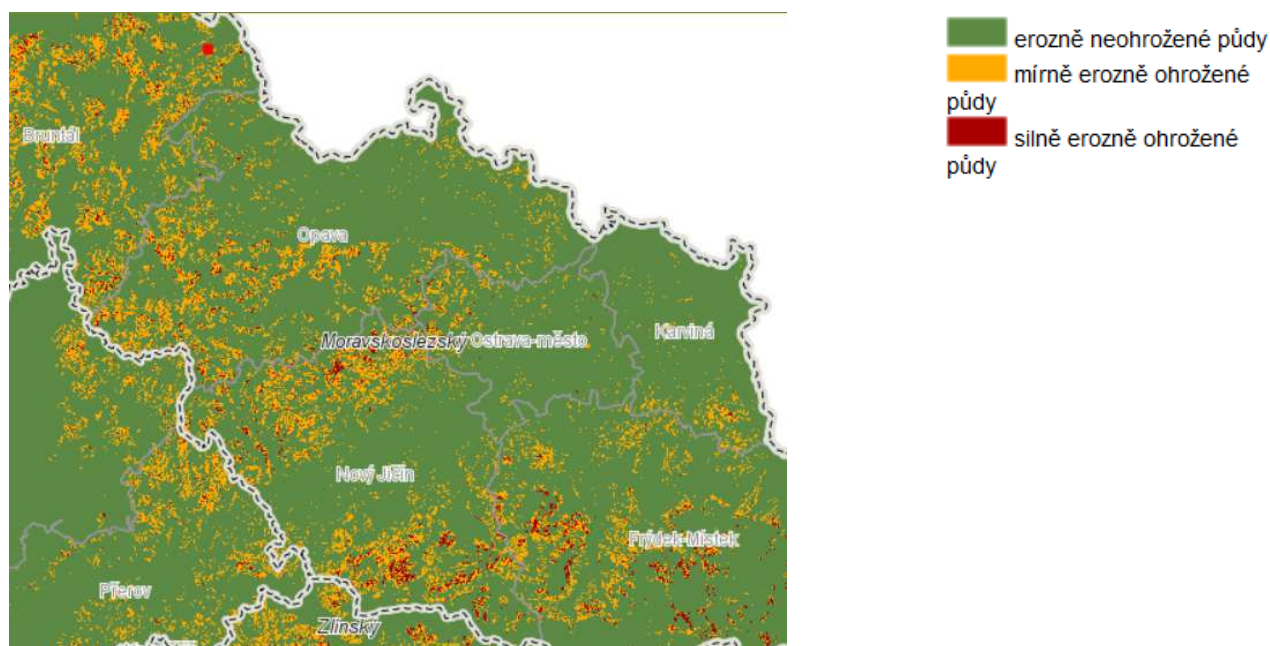
Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, <http://webgis.nature.cz/mapomat/>

Další organizací zabývající se problematikou zadržování vody v krajině je Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy v.v.i., který byl zřízen Ministerstvem zemědělství v roce 2006. Je veřejnou výzkumnou institucí v oblasti ochrany půdy, vody a krajiny a provozuje mimo jiné Geoportál SOWAC GIS, který nabízí informace v podobě mapových projektů (Půda v mapách, Půda v číslech, Informační systém melioračních staveb apod.) a specializovaných aplikací (Limity využití půdy, Protierozní kalkulačka, Monitoring eroze, RESTEP apod.).

Na následujícím mapovém výřezu je zobrazena ohroženost půd vodní erozí, která se odvíjí od náhynosti půdy k erozi, topografie, využití, způsobu hospodaření atd. V zájmovém území převažují erozně neohrožené půdy, v menší míře se zde vyskytují mírně až silně erozně ohrožené půdy.

³⁴ Vrstva HET je konstruována jako ukazatel potřebnosti krajinných (ev. dalších) opatření financovaných z OPŽP a PPK B. Územní jednotkou výpočtu je katastrální území. Ukazatel HET je založen na pěti dílčích výpočtech, z nichž každý zohledňuje jiný aspekt krajinné struktury či pokryvu (podíl orné půdy, podíl člověkem ovlivněné krajiny, členitost krajiny mimo město, diverzita v krajině mimo město, podíl přírodě blízkých biotopů). Výsledný ukazatel HET slučuje 5 dílčích výpočtů pro každé katastrální území do jediného koeficientu. Vstupem pro všechny dílčí výpočty je Konsolidovaná vrstva ekosystémů (KVES).

Obrázek 21 – Ohroženost půd vodní erozí

Zdroj: Státní pozemkový úřad a Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i., *Monitoring eroze zemědělské půdy*, dostupné z : <http://me.vumop.cz/mapserv/monitor/>

Zadržování vody v krajině přispívá nejen k eliminaci sucha, ale rovněž mírní výskyt povodní včetně povodní bleskových.

Protipovodňová ochrana je řešena v Plánu oblasti povodí Odry (preventivní opatření). Povodňové plány obcí s rozšířenou působností jsou základním dokumentem pro řízení ochrany před povodněmi, řeší opatření potřebná k odvrácení nebo zmírnění povodňových škod, obsahuje rozvedení úkolů a činností při provádění opatření k ochraně před povodněmi na úrovni povodňové komise (operativní opatření). Absolutní ochrana proti povodním neexistuje a cílem protipovodňových opatření může být pouze jejich důsledky na co nejmenší míru snížit, a to zejména pak v těch případech, kdy je jimi postihováno zastavěné území.³⁵

Ostrava je chráněna proti povodním prostřednictvím protipovodňových opatření na řece Odře (ohrazování Odry, vedení dálnice D1 v souběhu s řekou, dobudování protipovodňových opatření v lokalitě Ostrava-Koblov apod.) a na řece Ostravici (systém přehrad na horním toku Ostravice a přítocích stabilizoval průtoky dříve průtokově nejrozkolísanějšího toku na území ČR, nábrežní zdi podél řeky v centru města, ohrazování). Průtoky vodního toku Lučina (pravobřežní přítok Ostravice) jsou stabilizovány přítomností žermanické přehrady výše na toku. Na vodním toku Porubka, kde je problémem kapacitní nedostatečnost koryta na spodní třetině délky toku, proběhlo zkapacitnění a ohrazování koryta, které zajišťuje ochranu okolní zástavbě na dvacetiletou vodu.

Město Opava, především jeho zastavěná část, je z hlediska možného zaplavení chráněno proti stoleté vodě. Výjimku tvoří část obce Vávrovice a obec Držkovice (území, které je součástí městské části Opava Vávrovice) a lokálně některé nezastavěné plochy podél toků Hvozdnice, Moravice a Opava.³⁶ Na řece Opavě je níže po toku navrženo jako protipovodňová ochrana zastavěného území Kravař vybudování odlehčovacího kanálu a souvisejících opatření. Na horním toku Opavy se připravuje výstavba přehrady Nové

³⁵ <https://www.pod.cz/plan-oblasti-povodi-Odry/d-povodne/d-2.html>

³⁶ <http://www.opava-city.cz/cs/uzemi-ohrozene-zaplavami-protipovodnova-opatreni>

Heřminovy, která bude rovněž plnit protipovodňovou ochranu především pro město Krnov (mimo Euroregion Silesia), ale i pro města a obce níže po toku.

Území Oderska byly v minulosti (2009) zasaženy bleskovými povodněmi s rozsáhlými následky, např. Jeseník nad Odrou. V důsledku toho byly navrženy různé typy protipovodňových opatření v rámci komplexních pozemkových úprav včetně budování suchých poldrů, zasakovacích pásů, polních cest apod. Dle Povodňového plánu ČR³⁷ hrozí riziko bleskových povodní např. na území obce Horní Benešov a Staré Heřminovy.

Soustava suchých poldrů (celkem 9) je vybudována např. v obci Bolatice, kde protipovodňovou ochranu doplňují obnovené polní cesty a zatravnovací pásy. Protipovodňovou ochranu zajišťují poldry také např. v obcích Darkovice a Hať. V některých obcích se výstavba poldrů připravuje, např. v obci Kozmice, Chlebičov, Litultovice, jiné obce jsou zatím ve fázi plánování, např. město Hlučín.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Zásobování vodou na území polské části euroregionu zajišťují převážně veřejné vodovody. Počet osob využívajících vodovodní sítě v procentech ke všem obyvatelům polské části euroregionu činí 97,40 %.

Dodávkami pitné vody se na území polské části euroregionu zabývají komunální podniky. Mezi největší podniky tohoto typu patří: Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Raciborzu (<http://zwik-rac.com.pl>), Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wodzisławiu Śląskim (www.pwik-wodzislaw.pl), Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o w Rybniku (www.pwik-rybnik.pl/) a Głubczyckie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. (<http://www.wodociagi-glubczyce.pl>).

Tabulka 42 - Počet obyvatel využívajících vodovodní sítě a počet obyvatel využívajících vodovodní sítě v % ke všem obyvatelům na území polské části Euroregionu Silesia (2017)

Územní jednotka	Počet obyvatel připojených k vodovodní síti	Počet obyvatel využívajících vodovodní sítě v % celkového počtu obyvatel
Baborów	5 916	98,0
Branice	5 808	88,0
Gaszowice	9 640	99,9
Głubczyce	21 735	96,5
Gorzyce	21 054	99,8
Jejkowice	4 103	99,2
Kietrz	10 552	95,6
Kornowac	4 478	86,9
Krzanowice	5 437	94,5
Krzyżanowice	11 312	99,6
Kuźnia Raciborska	11 885	99,9
Lubomia	7 238	91,6
Lyski	8 687	90,2
Marklowice	5 442	99,9
Mszana	7 177	93,9
Nędza	7 190	96,6
Pietrowice Wielkie	6 726	97,0
Pszów	14 100	99,9
Racibórz	54 670	99,1
Rudnik	5 177	99,8
Świerklany	12 335	99,9
Wodzisław Śląski	47 201	97,6
POLSKO	35 375 876	92,0

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

³⁷ http://editor.dppcr.cz/pk_edt/

3.5.2 Odkanalizování

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Vstupem České republiky do Evropské unie se staly závaznými předpisy EU, na úseku vypouštění odpadních vod do vod povrchových především směrnice Rady ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod č. 91/271/EHS.

Dle směrnice rady ES 91/271/EH musí být do roku 2010 v aglomeracích nad 2 000 ekvivalentních obyvatel (dále jen EO) kanalizace ukončena čistírnou odpadních vod se sekundárním čištěním a v aglomeracích pod 2 000 EO musí být kanalizace, je-li vybudována, zakončena odpovídající čistírnou odpadních vod.

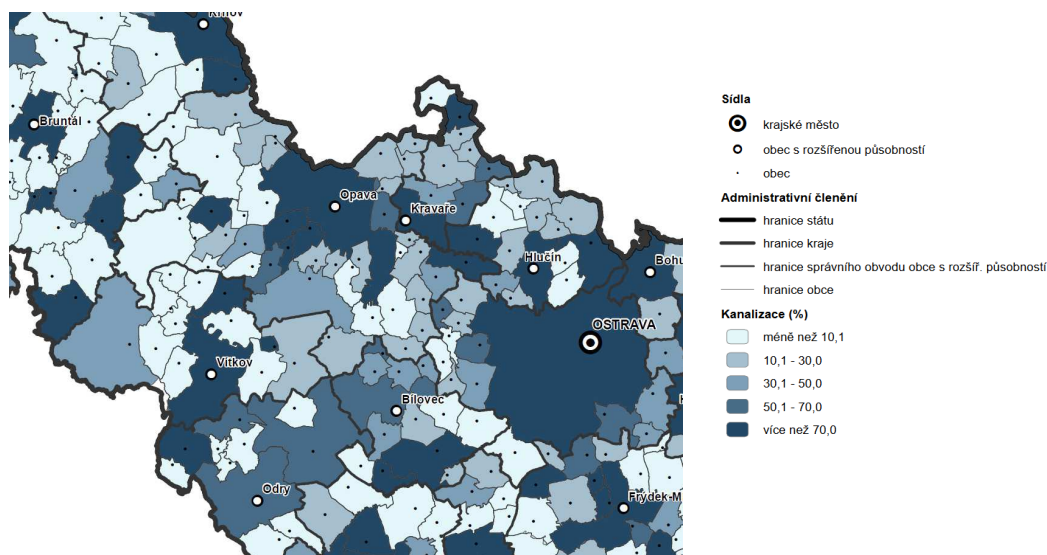
V souladu s čl. II odst. 6 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů jsou obce nad 2 000 ekvivalentních obyvatel povinny do 31. 12. 2010 zajistit odkanalizování a čištění jejich odpadních vod.

V rámci strategie financování implementace byl vytvořen Seznam aglomerací, ve kterém jsou aglomerace ČR větší než 2 000 EO rozděleny do několika kategorií podle velikosti a stavu připravenosti splnit závazek ČR na poli odkanalizování a čištění odpadních vod.

Aglomerace je oblast, kde je kanalizační systém nejúčinnějším nebo jediným možným řešením pro shromažďování městských odpadních vod a pro jejich adekvátní čištění. Budovy mimo hranice aglomerace musí být vybaveny adekvátním čištěním (domácí čistírna, jímka).

Plány rozvoje vodovodů a kanalizací na území ČR (PRVKÚ ČR, PRVKÚK) včetně jejich aktualizací představují střednědobou průběžně aktualizovanou koncepci oboru vodovodů a kanalizací. Jsou základem pro využití fondů Evropských společenství a národních finančních zdrojů pro výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací.

Obrázek 22 - Podíl obyvatel jednotlivých obcí napojených na kanalizační síť (2011)

Zdroj: Moravskoslezský kraj, https://www.msk.cz/assets/uzemni_planovani/58_kanalizace_msk_2017.pdf

S ohledem na možnost získání finanční podpory na výstavbu vodohospodářské infrastruktury z fondů EU a národních zdrojů (Ministerstvo zemědělství, Moravskoslezský kraj) dochází k budování kanalizační sítě a ČOV. V programovém období 2014 – 2020 byly např. v rámci Operačního programu Životní prostředí podpořeny projekty např. v Opavě, Slavkově, Hlučíně a Píšti.

V současné době má na české straně Euroregionu Silesia vybudovanou kanalizaci 41 obcí (80,4 % členských obcí). V některých případech se jedná o jednotnou kanalizaci, která není napojena na ČOV, ale ústí do místního recipientu (volné výustí). Napojení na ČOV je zajištěno ve 32 obcích (62,7 % členských obcí). Tradičně mají ČOV větší sídla (Ostrava, Opava, Nový Jičín, Kravaře, Hlučín, Bílovec), ale postupně byly ČOV dobudovány i v menších městech a obcích (Odry, Vítkov, Hradec nad Moravicí, Dolní Benešov aj.). Údaje ohledně podílu napojení obyvatel na kanalizaci a ČOV ve vybraných obcích s rozšířenou působností jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 43 - Napojení na kanalizaci a počet ČOV ve vybraných obcích s rozšířenou působností (stav k 31.12.2017)

Obec s rozšířenou působností	počet obyvatel v ORP	Podíl napojených obyvatel na stokovou síť k celkovému počtu obyvatel v ORP (%)	Podíl napojených obyvatel na stokovou síť zakončenou ČOV k celkovému počtu obyvatel v ORP (%)	Celková délka kanalizační stoky (km)	Počet ČOV na území ORP
Bílovec	25 582	87	72	118,6	7
Bruntál	36 666	71	71	130,2	11
Hlučín	48 777	80	50	265,3	6
Kravaře	16 968	100	100	148,3	9
Nový Jičín	40 599	97	88	204,0	19
Odry	21 263	51	43	44,8	3
Opava	101 168	88	74	414,5	20
Ostrava	322 419	95	90	1 037,3	12
Vítkov	13 355	63	63	37,9	5

Zdroj: Ministerstvo zemědělství ČR, Vybrané údaje majetkové evidence vodovodů a kanalizací za rok 2017

Provozovatelem veřejné kanalizace na české straně euroregionu jsou soukromé společnosti, městské společnosti, obce, příp. svazky obcí. Mezi největší provozovatelé patří následující společnosti:

- Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a.s. (www.smvak.cz),
- Ostravské vodárny a kanalizace a.s. (www.ovak.cz),
- Vodovody a kanalizace Hlučín, s.r.o. (www.vakhluucin.cz),
- VaK Bruntál a.s. (www.vakbruntal.cz),
- Oderská městská společnost s.r.o. (www.oderskams.cz) aj.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Právo Evropské unie upravující otázku týkající se odvádění a čištění komunálních odpadních vod definuje nařízení Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991. Zmíněné nařízení je adresováno členským zemím, které jsou povinny dosáhnout uvedeného cíle. Pro Polsko byly vyjednané dohody s Evropskou unií týkající se životního prostředí převedeny do smlouvy o přistoupení. Tento dokument zavazuje polskou vládu vybudovat, rozšířit nebo zmodernizovat čistírny komunálních odpadních vod a systémy kanalizační soustavy v aglomeracích do roku 2015.

Kanalizační síť je v polské části Euroregionu Silesia rozšiřována především za finanční podpory z prostředků Evropské unie. Procento obyvatelstva využívající kanalizaci na území polské části euroregionu činí 58,9 % a je mnohem nižší nežli celostátní průměr, který činí 70,5 %.

Čištění odpadních vod, a to jak komunálních tak i průmyslových, zmenšuje množství

znečištění emitovaných bezprostředně do životního prostředí, díky čemuž je významným nástrojem sloužícím ke zlepšení kvality povrchových vod. V posledních letech je na území polské části Euroregionu Silesia viditelný trend zvětšování podílu očištěných odpadních vod.

Tabulka 44 - Počet obyvatel využívajících kanalizace podle členských obcí polské části Euroregionu Silesia v letech 2014-2017 (v %)

Územní jednotka	Kanalizace			
	2014	2015	2016	2017
Baborów	56,7	56,3	55,7	54,3
Branice	33,0	38,9	38,3	38,3
Gaszowice	44,7	45,1	45,6	45,8
Głubczyce	74,7	75,7	77,4	77,4
Gorzyce	48,3	48,5	48,5	49,1
Jejkowice	40,6	45,1	47,6	49,2
Kietrz	39,6	39,5	37,1	37,4
Kornowac	6,7	10,0	10,0	10,3
Krzanowice	44,1	44,1	44,0	44,1
Krzyżanowice	0,0	0,0	0,0	0,0
Kuźnia Raciborska	37,9	45,3	45,1	44,8
Lubomia	0,0	1,5	4,1	4,1
Lyski	19,3	19,6	19,8	20,6
Marklowice	50,1	53,1	54,3	54,7
Mszana	69,3	70,1	71,3	72,5
Nędza	0,0	0,0	0,0	0,0
Pietrowice Wielkie	0,0	0,0	0,0	0,0
Pszów	59,0	60,7	60,8	61,7
Racibórz	95,1	95,2	95,2	95,3
Rudnik	24,2	26,3	29,3	29,6
Rydułtowy	62,1	67,8	68,6	(69,7)
Świerklany	60,2	60,9	61,6	62,7
Wodzisław Śląski	79,2	82,6	82,7	82,9
POLSKO	68,7	69,7	70,2	70,5

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Procento osob využívajících vodovodní síť na území polské části Euroregionu (97,4 %) je vyšší nežli celostátní průměr (91,9 %). V případě kanalizační a plynové instalace je situace opačná. Na území polské části euroregionu, ve srovnání s celostátním průměrem, tuto infrastrukturu využívá méně osob, ačkoliv v posledních letech se tato disproporce zmenšuje. Na tomto území stále existují obce, které vůbec nemají systém sanitární kanalizace (Krzyżanowice, Nędza, Pietrowice Wielkie) nebo plynové sítě (např. Krzanowice, Rudnik, Lyski). Nejkomplikovanější a nejnákladnější je čištění odpadních vod v malých obcích, v nichž je vzhledem k roztroušené zástavbě připojení budov ke kanalizaci s čističkou odpadních vod mnohem dražší nežli v urbanizovaných oblastech.

Mezi největší podniky zabývající se čištěním komunálních odpadních vod na území polské části euroregionu patří:

- Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Raciborzu (<http://zwik-rac.com.pl>),
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wodzisławiu Śląskim (www.pwik-wodzislaw.pl),
- Głubczyckie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. (<http://www.wodociagi-glubczyce.pl>),
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Rybniku (www.pwik-rybnik.pl) obsluhující síť v obcích Jejkowice a Gaszowice.

3.5.3 Zásobování plynem

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Zásobování plynem je realizováno prostřednictvím vysokotlakého plynovodu, který představuje soustavu potrubí s příslušenstvím a stanicemi. Z vnitrostátní soustavy je pak zemní plyn předáván přes předávací stanice do distribučních systémů regionálních distribučních společností a přímým odběratelům.

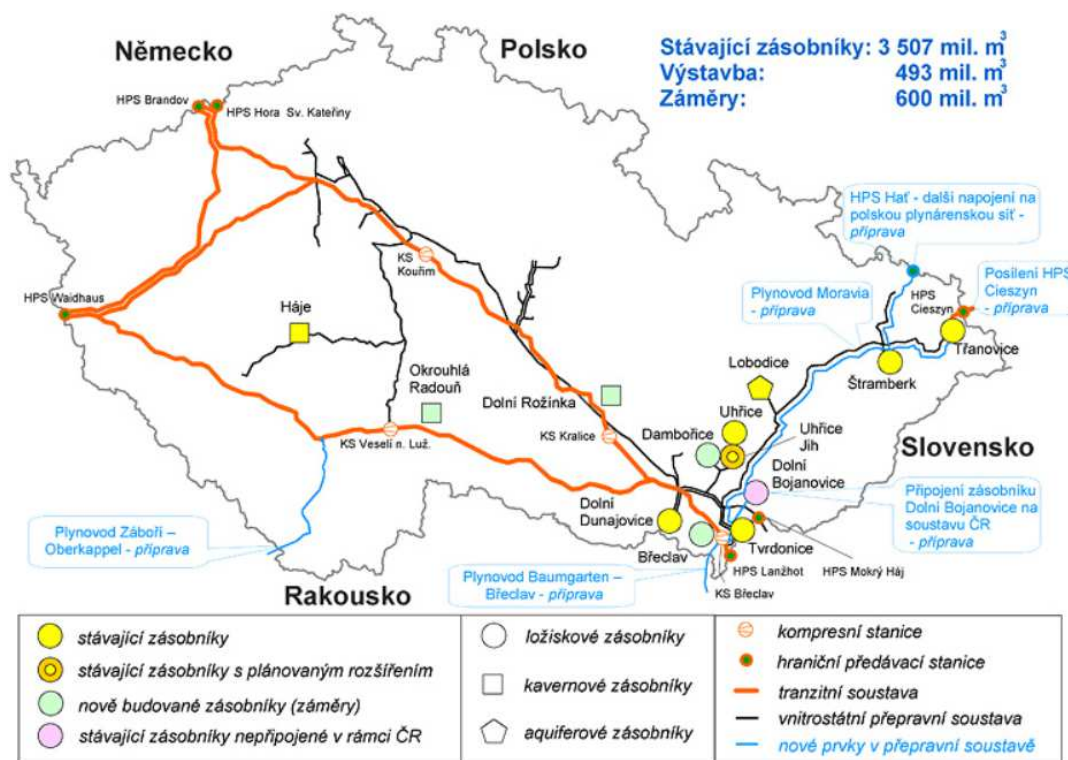
Dodávky plynu na území Euroregionu Silesia jsou realizovány z Ruské federace prostřednictvím hraničních předávacích stanic v Českém Těšíně a Lanžhotě. Provozovatelem přepravní soustavy plynu v ČR je společnost NET4GAS, s.r.o.

Projekt Česko-polského propojovacího plynovodu (STORK) spočíval ve vytvoření prvního přímého propojení přepravních soustav České republiky a Polska a v zahájení přepravy zemního plynu mezi systémy na úrovni 0,5 mlrd. m³/rok. V březnu roku 2012 byl ukončen zkušební provoz a stavba byla zkolaudována.

Další propojení České republiky a Polska by měl zajistit plynovod STORK II spojující Libhošť – Hať (CZ/PL) – Kędzierzyn (PL). Má být součástí Severojižního plynárenského koridoru spojujícího Chorvatsko s Polskem vedoucího ke snížení závislosti střední Evropy na dodávkách plynu z Ruska.

Navýšení kapacity pro oblast střední a severní Moravy je cílem vnitrostátního projektu Moravia. Nejdůležitějšími aspekty projektu Moravia jsou: zajištění dlouhodobých technicky spolehlivých dodávek plynu do moravských krajů, zvýšení vtláčecí kapacity a následné dodávky ze zásobníků plynu na území střední a severní Moravy a připravenost na případné další přepravní potřeby vyplývající z úsilí o zajištění ekologického zdroje energie pro průmyslovou výrobu v Jihomoravském, Moravskoslezském, Olomouckém a Zlínském kraji³⁸.

Obrázek 23 – Současný stav a rozvoj přepravní soustavy NET4GAS a zásobníků plynu

³⁸ https://www.net4gas.cz/files/rozvojove-plany/ntyndp19-28_cz_2018_konzultace.pdf

Podíl spotřeby zemního plynu v MSK na celkové spotřebě ČR činí 11,6 %. Dle dostupných údajů je již velká část obcí v Moravskoslezském kraji plynofikována, zůstává však velké množství mrtvých přípojek³⁹. V rámci Euroregionu Silesia je plynofikováno 49 obcí z 51. Plyn není zaveden do obcí Mikolajice a Staré Heřminovy.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Zásobování obcí polské části Euroregionu Silesia plynem probíhá pomocí plynovodu dodávajícího tuto surovinu z Ruska. Operátorem odpovědným za přepravu zemního plynu na území Polska je firma GAZ-SYSTEM S. A. V roce 2011 společnost předala do provozu propojovací plynovod Polsko – Česká republika. Propojení s českým přepravním plynovodem umožní odběr přibližně 0,5 mld. m³ zemního plynu ročně. Délka plynovodu na polské straně činí 22 km a plynovod prochází přes obce Cieszyn, Hażlach, Dębowiec a Skoczów. Délka českého úseku plynovodu je přibližně 10 km.

Největší polskou firmou zabývající se dodávkou plynu individuálním zákazníkům je společnost Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo (PGNiG).

Průměrně má v polské části Euroregionu Silesia přístup k plynové síti 40,5 % obyvatel. Největší procento obyvatel využívajících plynovou síť je v okresních městech. Maximum bylo zaznamenáno v Raciborzi, kde plyn využívá více než 85 % obyvatelstva. Nejnižší míra plynofikace byla zaznamenána v obcích Gaszowice, Jejkowice a Krzanowice.

Tabulka 45 - Obyvatelstvo využívající plynovodní síť v polské části Euroregionu Silesia v roce 2017

Územní jednotka	Počet osob	Procento obyvatelstva (%)
Baborów	2 449	40,6
Branice	1 635	24,8
Gaszowice	16	0,2
Głubczyce	11 874	52,7
Gorzyce	1 561	7,4
Jejkowice	8	0,2
Kietrz	4 820	43,6
Kornowac	213	4,1
Krzanowice	13	0,2
Krzyżanowice	2 526	22,2
Kuźnia Raciborska	47	0,4
Lubomia	338	4,3
Lyski	47	0,5
Marklowice	2 313	42,5
Mszana	2 243	29,3
Nędza	41	0,6
Pietrowice Wielkie	244	3,5
Pszów	3 021	21,4
Racibórz	47 160	85,5
Rudnik	147	2,8
Świerklany	5 730	46,4
Wodzisław Śląski	33 173	68,6
Euroregion Silesia - PL	119 619	40,5
POLSKO	20 030 753	52,1

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

³⁹ https://iszp.msk.cz/assets/zivotni_prostredi/zprava-o-uplatnovani-uek_end.pdf

3.5.4 Zásobování teplem

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Moravskoslezský kraj má ve srovnání s ostatními kraji ČR dlouhodobě vysoký podíl domácností vytápěných dálkově (48,1 % domácností v roce 2016) i zemním plynem (31,5 % domácností)⁴⁰.

Centrální zásobování teplem funguje v české části euroregionu převážně ve městech (např. Ostrava, Opava, Nový Jičín, Hlučín, Vítkov, Bílovec, Fulnek, Odry aj). Výrobu a dodávku tepla zajišťují soukromé nebo městské společnosti, částečně je využíváno také tepla z průmyslové výroby (ArcelorMittal Ostrava a.s.). Pro výrobu tepelné energie jsou v největší míře využívána fosilní paliva (černé uhlí, zemní plyn).

Společnost Veolia Energie ČR, a.s. (dříve Dalkia Česká republika) zajišťuje dodávku tepla např. v městech Ostrava, Opava, Nový Jičín. Společnost OPATHERM a.s. zajišťuje teplo pro město Opava a město Dolní Benešov, ve městě Odry jsou tyto služby zajištěny Oderskou městskou společností, Hlučín je zásobován teplem od společnosti Teplo Hlučín, s.r.o. apod.⁴¹

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území polské části euroregionu existují jak systémy individuálního vytápění, tak i hromadného vytápění (městské teplárny, kotelny). Největší městské teplárny se nacházejí ve městech Racibórz a Wodzisław Śląski (obě jsou součástí společnosti Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej w Jastrzębiu Zdroju S.A.).

Většina individuálních domácností využívá individuální vytápěcí systémy.

3.5.5 Zásobování elektrickou energií

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na české straně území euroregionu je dodávka elektrickou energií zajišťována prostřednictvím sítě elektrického vedení. Distribuce elektrické energie je zajišťována společností ČEZ Distribuce, a.s., která zajišťuje a spravuje síť elektrického vedení ke spotřebiteli.

K výrobě elektřiny je v Moravskoslezském kraji v největší míře využíváno černé uhlí (65 %), ostatní plyny (16 %) a biomasa (8 %). Z obnovitelných zdrojů je kromě biomasy zastoupena výroba elektřiny v bioplynových stanicích, ve vodních, větrných a fotovoltaických elektrárnách. Využití obnovitelných zdrojů energie pro výrobu elektřiny mělo do roku 2013 vzrůstající trend. V letech 2013 – 2017 výroba elektřiny z OZE stagnuje⁴².

Největší černouhelná elektrárna v České republice se nachází v Dětmovicích (Moravskoslezský kraj, okr. Karviná). Na území Euroregionu Silesia se černouhelné elektrárny nacházejí v Ostravě (Třebovice, Vítkovice).

⁴⁰ [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_zivotni_prostredi_kraje_2016/\\$FILE/SOPSZ-Moravskoslezsky_kraj-20180115.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_zivotni_prostredi_kraje_2016/$FILE/SOPSZ-Moravskoslezsky_kraj-20180115.pdf)

⁴¹ https://iszp.msk.cz/assets/zivotni_prostredi/podkladove-tabulky-mpo---moravskoslezsky_zprava-2016.pdf

⁴² http://www.eru.cz/documents/10540/462820/Rocni_zprava_provoz_ES_2017.pdf/521bff99-fdcf-4c86-8922-3a346af0bb88

Tabulka 46 - Podíl paliv a technologií na výrobě elektřiny brutto v Moravskoslezském kraji v roce 2017

Palivo	Vyrobená elektřina		Palivo	Vyrobená elektřina	
	GWh	%		GWh	%
Černé uhlí	3 714,5	65	Ostatní pevná paliva (mimo BRKO)	2,5	0
Ostatní plyny	928,8	16	Topné oleje	1,3	0
Biomasa	434,8	8	Jaderné palivo	0	0
Hnědé uhlí	202,3	4	Přečerpávací	0	0
Bioplyn	155,4	3	BRKO	0	0
Zemní plyn	94,3	2	Ostatní kapalná paliva	0	0
Fotovoltaické	59,5	1	Ostatní	0	0
Větrné	56,8	1	Koks	0	0
Vodní	45,4	1	Celkem	5 720,8	100
Odpadní teplo	25,2	0			

Zdroj: http://www.eru.cz/documents/10540/462820/Rocni_zprava_provoz_ES_2017.pdf/521bff99-fdcf-4c86-8922-3a346af0bb88

Z obnovitelných zdrojů energie je v podmínkách území MSK největší potenciál využití energie v biomase. V Krnově (mimo území Euroregionu Silesia) provozuje kotel na biomasu společnost Veolia Energie ČR, a.s.

Bioplynové stanice, využívající produkty ze zemědělské výroby (hovězí kejda, prasečí kejda, kukuřičná a travní siláž, řepné řízky apod.), se v rámci zájmového území nacházejí např. Horním Benešově a Holasovicích.

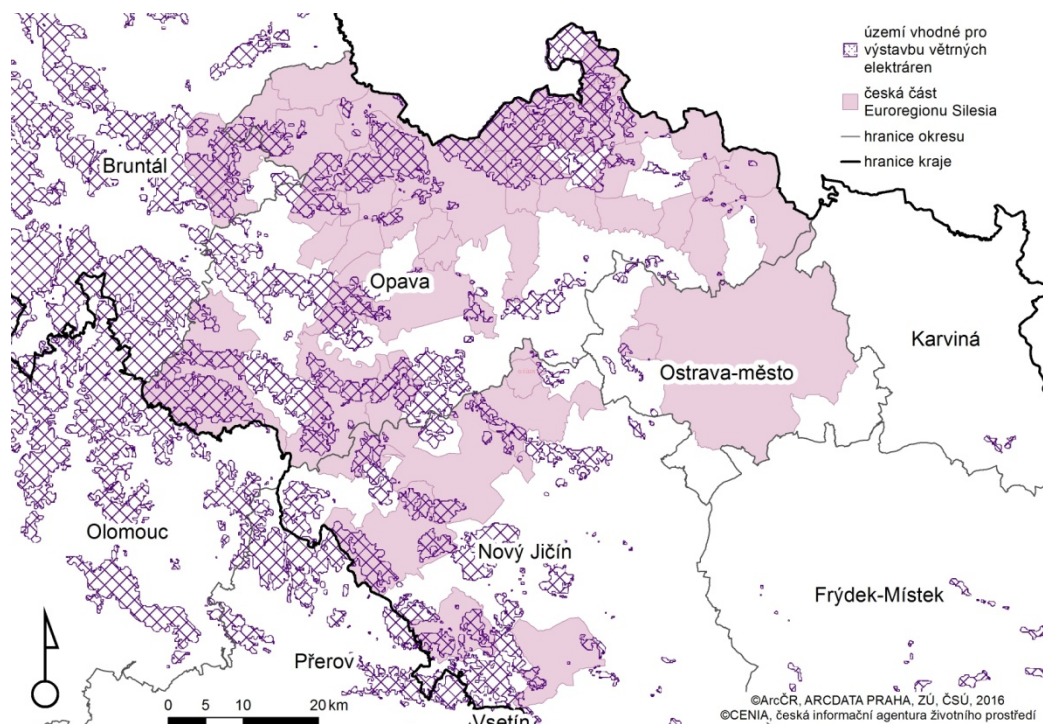
Vodní elektrárny většího rozsahu se na území Euroregionu nenacházejí (nejbližší přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně se nachází v Jeseníkách v Olomouckém kraji), malé vodní elektrárny jsou součástí vodních děl (např. Kružberk) a ve vlastnictví soukromých osob. V rámci zájmového území se nacházejí např. na řece Opavě (Kozmice) nebo na řece Ostravici (Ostrava).

Fotovoltaické elektrárny jsou stejně jako malé vodní elektrárny ve vlastnictví soukromých osob, dodávají elektřinu pro vlastní potřebu, přebytky odvádějí do sítě (Ostrava, Vítkov). Sluneční energie je častěji využívána jako zdroj tepla např. pro ohřev teplé vody, pžitápění apod.

Využitím potenciálu větrné energie na území Moravskoslezského kraje se zabývá územní studie z roku 2016 – Posouzení záměru velkých větrných elektráren v krajině Moravskoslezského kraje. Navazuje na již dříve zpracované studie z let 2013 a 2015. Celkem studie vyhodnocuje umístění záměrů větrných elektráren ve 28 lokalitách, které posuzuje také v souvislosti s již realizovanými větrnými elektrárnami na území kraje. V současné době jsou větrné elektrárny realizovány v Odrách (k.ú. Veselí u Oder), dále na Opavsku v obci Oldřišov a Hať, mimo území Euroregionu Silesia pak v obci Dvorce na Bruntálsku.

Následující mapa zobrazuje území vhodné pro výstavbu větrných elektráren.

Obrázek 24 – Území vhodná pro výstavbu větrných elektráren

Zdroj: CENIA, česká informační agentura životního prostředí, vlastní zpracování

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

V Polsku působí subjekty na trhu s elektrickou energií na základě ustanovení energetického zákona ze dne 10. dubna 1997 (Sb. z. č. 54/1997, ust. 348). Institucí upravující fungování trhu v Polsku je Energetický regulační úřad.

Účastníky na trhu s elektrickou energií v Polsku jsou výrobci elektrické energie, subjekty zabývající se přenosem elektrické energie, distributoři elektrické energie a společnosti obchodující elektrickou energií. Posledně jmenovaní musejí mít koncesi na tzv. obchodování elektrickou energií. Vydáváním koncesí v Polsku se zabývá Energetický regulační úřad.

Největším dodavatelem elektrické energie na území polské části euroregionu je firma TAURON – Polska Energia S. A.

3.5.6 Odpadové hospodářství

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Platný zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů, klade důraz na předcházení vzniku odpadů, prosazuje základní principy ochrany životního prostředí a zdraví obyvatel při nakládání s odpady.

Novela zákona č. 229/2014 Sb. zákona o odpadech č. 185/2001 Sb. ukládá obcím povinnost zajistit místo pro oddělené soustředování biologicky rozložitelného komunálního odpadu.

Zastupitelstvo Moravskoslezského kraje dne 25.02.2016 schválilo Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje pro období 2016 – 2026 a vydalo Obecně závaznou vyhlášku Moravskoslezského kraje č. 1/2016, kterou se vyhláší jeho závazná část.

Plán představuje dlouhodobou strategii určující základní směr v nakládání s hlavními skupinami odpadů v zájmu splnění 4. strategických cílů, kterými jsou předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů; minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí; udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se evropské "recyklační společnosti"; maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství. Je plně v souladu s Plánem odpadového hospodářství České republiky a zavazuje se k plnění evropských cílů ve všech oblastech nakládání s odpady⁴³.

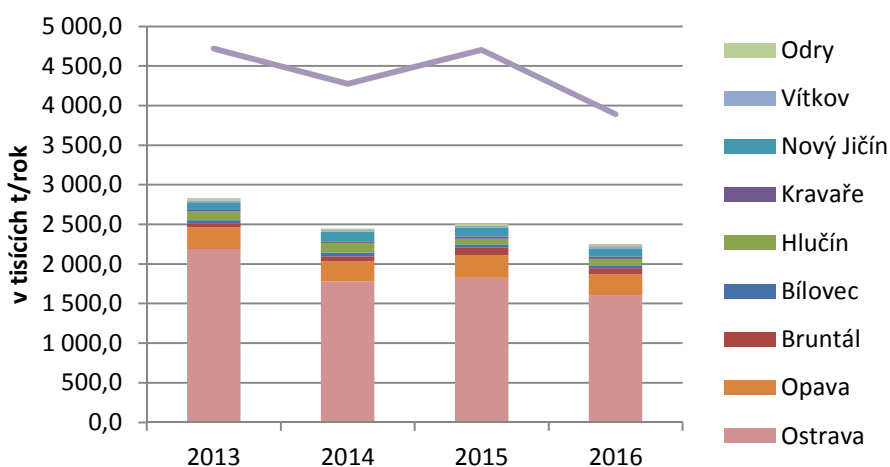
Produkce odpadů v Moravskoslezském kraji v letech 2013–2016

Z hlediska odpadů patří Moravskoslezskému kraji druhé místo v množství vyprodukovaného odpadu (první je Praha). Mezi producenty odpadů patří hlavně průmyslové podniky a také obyvatelé MSK, jakožto producenti komunálních odpadů.⁴⁴

Celková produkce všech odpadů v MSK v letech 2013–2016 vykazovala mírně klesající tendenci. Rovněž produkce komunálních odpadů v MSK za sledované období byla mírně klesající. Minima dosáhla produkce komunálních odpadů v roce 2015 (592 870,9 t/rok), maxima v roce 2014 (664 266,9 t/rok). Podíl produkce komunálních odpadů na celkové produkci odpadů činí ve sledovaném období necelých 15 %.

Na následujících grafech je zobrazen vývoj celkové produkce odpadů a vývoj produkce komunálních odpadů v letech 2013–2016 na území ORP, v rámci kterých se nacházejí členské obce Euroregionu Silesia, a celkově v Moravskoslezském kraji.

Graf 4 – Celková produkce všech odpadů dle vybraných ORP a celkově v MSK v letech 2013 - 2016

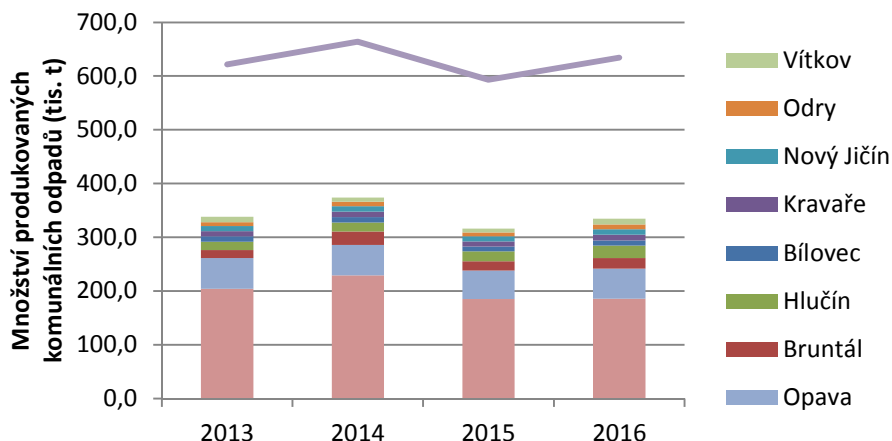

Zdroj: Informační systém odpadového hospodářství, https://isoh.mzp.cz/VISOH/Main/PrednastaveneZobraz;vlastni_zpracovani

⁴³ https://www.msk.cz/cz/zivotni_prostredi/plan-odpadoveho-hospodarstvi-pro-obdobi-2016-_-2026-69003/

⁴⁴ https://www.msk.cz/assets/zivotni_prostredi/poh-msk-uvod.pdf

Graf 5 – Celková produkce komunálních odpadů dle vybraných ORP a celkově v MSK v letech 2013 - 2016

Zdroj: Informační systém odpadového hospodářství, <https://isoh.mzp.cz/VISOH/Main/PrednastaveneZobraz>; vlastní zpracování

V Moravskoslezském kraji je vytvořena fungující síť zařízení pro nakládání s odpady. Kapacity zařízení pro nakládání s odpady ve vztahu k celkové produkci odpadů, produkci odpadů v příslušných kategoriích a produkci využitelných odpadů jsou dostačující. Rezervy jsou v systému nakládání s komunálními odpady ve vztahu k jejich dotřídění a maximálnímu materiálovému využití separovaných složek, kdy většinový podíl komunálních odpadů je odstraňován ukládáním na skládkách. Množství komunálního odpadu odstraněného skládkováním se nadále snižuje, stále však není dosahováno cílových hodnot stanovených POH MSK.

S ohledem na cíl snížit skládkování komunálního odpadu se nabízí energetické využití odpadu. V roce 2005 započal projekt na vybudování Krajského integrovaného centra nakládání s komunálními odpady (KIC), které by umožnilo energetické využití odpadů, neboť v kraji doposud takové zařízení chybí. Pro realizaci záměru byla vybrána lokalita v Karviné, v areálu bývalého dolu Barbora. Záměr nebyl doposud zrealizován, mimo jiné z důvodu negativního postoje místní samosprávy a občanů.

Dne 1.7.2012 nabyl účinnosti zákon č. 174/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů; tento přinesl zásadní změny při správě místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, zejména v rozšíření okruhu poplatníků poplatku a zvýšení horní hranice části poplatku, která je stanovena na základě skutečných nákladů obce předchozího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu.

Výše poplatku se tedy liší v jednotlivých obcích, pro příklad uvádíme výši poplatku 495 Kč v Opavě nebo 498 Kč v Ostravě pro rok 2018 za jednu osobu. Příjmy obcí z poplatku za odpad nepokryjí náklady na svoz a likvidaci komunálního odpadu. V některých městech a obcích je výše poplatku závislá na třídění odpadu, např. v Budišově nad Budišovkou, kde obyvatelé odpady třídí do pytlů s čárovými kódy a za každý kilogram tříděného odpadu získávají slevu na poplatku.

V Ostravě u společnosti OZO Ostrava, s.r.o., již od roku 2003 funguje „Centrum odpadové výuky“ (www.ozoostrava.cz/vzdelavani), které nabízí několik typů vzdělávacích programů pro různé věkové skupiny o systému nakládání s odpady a o správném nakládání s odpady, a to včetně exkurzí na skládku komunálního odpadu a k třídícím a zpracovatelským linkám.

Svoz komunálního odpadu je zajišťován na české straně euroregionu soukromými nebo

městskými společnostmi, např.:

- OZO Ostrava, s.r.o.
- Technické služby Opava
- AVE CZ odpadové hospodářství, s. r. o.
- Marius Pedersen a.s.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Nejdůležitějším právním aktem upravujícím problematiku nakládání s odpady v Polsku je zákon o odpadech ze dne 14. prosince 2012 (Sb. z. č. 21/2013, ust. 21). Tento zákon definuje prostředky sloužící k ochraně životního prostředí, života a zdraví lidí, zabraňující a snižující negativní vliv na životní prostředí a zdraví lidí vyplývající z vytváření odpadů a nakládání s nimi, omezující všeobecné následky využívání zdrojů a zlepšující efektivitu takového využívání.

V zákoně o odpadech byly obsaženy předpisy upravující všeobecná pravidla odpadového hospodářství, plány odpadového hospodářství, oprávnění nezbytná k nakládání s odpady, pravidla pro vedení registrů subjektů uvádějících na trh výrobky, výrobky v obalech, a subjektů nakládajících s odpady, a také pravidla vedení evidence odpadu.

Od 1. července 2013 jsou obce povinny odebírat odpad od obyvatel. V platnost vstoupil takzvaný odpadový zákon. Podle zákona obce zajišťují čistotu a pořádek na svém území a vytvářejí podmínky nezbytné pro jejich údržbu, a především:

- zajišťují výstavbu, údržbu a provoz vlastních nebo společných s jinými obcemi regionálních zařízení pro zpracování komunálního odpadu,
- zřizují sběrné dvory pro sběr komunálního odpadu tak, aby k nim všem obyvatelům obce zajistily snadný přístup, přičemž zde mohou být odevzdávána elektrická a elektronická zařízení z domácností.

Tabulka 47 - Údaje týkající se odpadového hospodářství v členských obcích polské části Euroregionu Silesia (stav k 31.12.2017)

Územní jednotka	Subjekt zajišťující odvoz komunálního odpadu	Skládky komunálního odpadu	Sběrná místa
Baborów	obec	na území obce	ano
Branice	obec	mimo území obce	ano
Gaszowice	obec	mimo území obce	ano
Głubczyce	obec	na území obce	ano
Gorzyce	obec	mimo území obce	ano
Jejkowice	obec	mimo území obce	ano
Kietrz	obec	na území obce	ano
Kornowac	obec	mimo území obce	ano
Krzanowice	obec	mimo území obce	ano
Krzyżanowice	obec	na území obce	ano
Kuźnia Raciborska	obec	mimo území obce	ano
Lubomia	obec	mimo území obce	ano
Lyski	obec	mimo území obce	ano
Marklowice	obec	mimo území obce	ano
Mszana	obec	mimo území obce	ano
Nędza	obec	mimo území obce	ano
Pietrowice Wielkie	obec	mimo území obce	ano
Pszów	obec	mimo území obce	ano
Racibórz	obec	na území obce	ano
Rudnik	obec	mimo území obce	ano
Świerklany	obec	mimo území obce	ano
Wodzisław Śląski	obec	mimo území obce	ano

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Tabulka 48 - Funkční skládky odpadů, na nichž je likvidován komunální odpad (stav v roce 2017)

Územní jednotka	funkční skládky odpadů, na nichž je likvidován komunální odpad
Powiat (okres) raciborski	2
Powiat (okres) rybnicki	0
Powiat (okres) wodzisławski	0
Powiat (okres) głubczycki	3

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Aktuálně komunální politika směřuje k rozšíření rozsahu tříděného sběru odpadu a nárůstu míry opětovného využití surovin. Výsledkem těchto opatření má být snížení množství odpadu a tím i ochrana životního prostředí. Nutno zdůraznit, že aktuálně platný právní rámec neumožňuje společné přeshraniční odpadové hospodářství (přeprava odpadu je možná pouze na základě individuálních rozhodnutí vydávaných jako výjimka).

3.5.7 Klíčová zjištění

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

- Zásobování vodou je převážně zajišťováno prostřednictvím veřejných vodovodů.
- Vodohospodářská soustava Ostravského oblastního vodovodu zajišťuje bezproblémové zásobování i v obdobích sucha (zajištěny dodávky pitné vody, zajištění dodávky vody pro průmyslové využití).
- Území Euroregionu Silesia je hodnoceno jako území mírně ohrožené suchem (okr. Opava, Bruntál, Nový Jičín), příp. bez ohrožení suchem (okr. Ostrava).
- Z pohledu zadržování vody v krajině se na české straně Euroregionu Silesia nacházejí oblasti s velkou potřebou vhodných krajinných opatření, která by pozitivně ovlivnila mimo jiné zadržování vody v krajině (omezení eroze, snížení rizika bleskových povodní apod.). Jedná se o území spojená s intenzivní zemědělskou činností – Opavsko, Novojičínsko, Odersko.
- V současné době má na české straně Euroregionu Silesia vybudovanou kanalizaci 41 obcí, napojení na ČOV je zajištěno ve 32 obcích (ostatní obce buď využívají ČOV v sousední obci nebo u nich není zajištěno čištění odpadních vod – volné výusti).
- V Moravskoslezském kraji je převážná část obcí plynofikována, zůstává ale velký počet tzv. „mrtvých“ přípojek. Na české straně Euroregionu Silesia je plynofikováno 49 obcí, 2 obce nejsou plynofikovány (Mikolajice, Staré Heřmínovy).
- Zásobování teplem v Moravskoslezském kraji je ve velké míře oproti jiným krajům ČR zajišťováno dálkově (48,1 %) a zemním plynem (31,5 %).
- K výrobě elektřiny je v Moravskoslezském kraji v největší míře využíváno fosilních paliv. Využití obnovitelných zdrojů energie od roku 2013 stagnuje.
- Z hlediska obnovitelných zdrojů je v podmínkách Moravskoslezského kraje největší potenciál využití energie v biomase, dále je zpracovaná studie ohledně využití potenciálu větrné energie, která vyhodnocuje umístění větrných elektráren ve 28 lokalitách na území Moravskoslezského kraje.
- V Moravskoslezském kraji je vytvořen fungující síť zařízení pro nakládání s odpady. Kapacity zařízení pro nakládání s odpady ve vztahu k celkové produkci odpadů jsou dostačující. Množství komunálního odpadu odstraněného skládkováním se nadále snižuje.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

- Počet osob využívajících vodovodní síť na území polské části euroregionu v procentech (97,4 %) je vyšší než celostátní průměr (91,9 %).

- Počet osob využívajících plynovodní a kanalizační síť na území polské části euroregionu je nižší než celostátní průměr.
- Na území polské části euroregionu existují jak systémy individuálního vytápění, tak i hromadného vytápění (městské teplárny, kotelny). Většina individuálních domácností však využívá individuální vytápěcí systémy.
- V červenci 2013 byl na území polské části euroregionu zavedený nový systém sběru a recyklace odpadů související s nabytím platnosti ustanovení zákona ze dne 1. července 2011 o změně zákona o udržování čistoty a pořádku v obcích a některých jiných zákonů.

3.6 OBČANSKÁ VYBAVENOST

3.6.1 Vzdělávací zařízení

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Ve vazbě na novelu školského zákona zavádí MŠMT systematicky a intenzivně inkluzivní vzdělávání, čímž nastoluje rovný přístup ke vzdělávání všech žáků v rámci ČR.

Na území české části Euroregionu Silesia se nacházejí vzdělávací zařízení všech stupňů od předškolního až po vysokoškolské, včetně speciálních škol pro žáky se speciálními potřebami či vzdělávací zařízení pro zájmové umělecké či jazykové vzdělávání.

Mateřské školy

Zajišťují předškolní vzdělávání pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let. Zřizovatelem mateřské školy je zpravidla příslušná obec/město/městská část. Na území české části Euroregionu Silesia fungují také speciální mateřské školy, jako je např. Mateřská škola Eliška v Opavě pro zdravotně postižené děti, mateřská škola při Psychiatrické nemocnici v Opavě, mateřská škola pro sluchově postižené v Ostravě - Porubě apod.

Základní školy

Základní škola zajišťuje povinné základní vzdělávání pro děti ve věku zpravidla od 7 do 15 let. Má 9 ročníků a člení se na první stupeň a druhý stupeň. První stupeň je tvořen 1.–5. ročníkem a druhý stupeň 6.–9. ročníkem. Pokud nejsou podmínky pro zřízení všech 9 ročníků, lze zřídit základní školu pouze s prvním stupněm nebo školu se sloučenými ročníky. Na území české části Euroregionu Silesia fungují také speciální základní školy, jako jsou např. speciální základní školy v Opavě pro děti se speciálními potřebami (pro zrakově postižené a děti s vadami řeči, pro tělesně postižené, základní škola při Psychiatrické nemocnici), Waldorfská základní škola v Ostravě apod. Zřizovatelem základní školy je zpravidla příslušná obec/město/městská část.

Střední školy

Zajišťují střední vzdělání, a to na gymnáziích, středních odborných školách a středních odborných učilištích. Školský zákon vymezuje střední vzdělání (1-2 roky), střední vzdělání s výučním listem (2-3 roky) a střední vzdělání s maturitní zkouškou (4 roky, popř. ukončením šestiletého nebo osmiletého gymnázia). Na území české části Euroregionu Silesia je evidováno dle Rejstříku škol a školských zařízení na 69 různých středních škol, přičemž v Bílovci (1), Hlučíně (2), Novém Jičíně (6), Odrách (2), Opavě (13), Ostravě (42), Šilheřovicích (1), Velkých Heralticích (1) a Vítkově (1). Přehled středních škol lze najít např. na www.stredniskoly.cz. Zřizovatelem středních škol je zpravidla příslušný kraj, pokud se nejedná o soukromou školu.

Na území Euroregionu Silesia se nenacházejí mateřské, základní ani střední školy poskytující vzdělávání v jazyce některé z národnostních menšin.

Konzervatoře

Zajišťují střední vzdělání v různých uměleckých oborech, které je po 4 letech zakončeno maturitní zkouškou nebo po 6 letech absolutoriem. Na území české části Euroregionu Silesia se nacházejí 2 konzervatoře:

- Janáčkova konzervatoř v Ostravě, příspěvková organizace (www.jko.cz) – nabízí studium v oborech hudba, zpěv, tanec, současný tanec, hudebně dramatické umění. Zřizovatelem školy je Moravskoslezský kraj.
- Církevní konzervatoř Opava (www.konzervator.cz) – nabízí studium oboru hudba a zpěv. Zřizovatelem školy je Bailiva Čechy, Morava a Slezsko.

Vyšší odborné školy

Zajišťují další odborné vzdělání pro absolventy střední školy s maturitní zkouškou. Ve srovnání se studiem na vysokých školách jsou obory vyššího studia zaměřeny především na praktickou profesní orientaci a trvají zpravidla 3 roky. Studium je zakončeno absolutoriem. V mnoha případech jsou tyto školy zřizovány příslušným krajem při středních školách, mnohé z těchto škol jsou však soukromé. Na území české části Euroregionu Silesia existuje 8 vyšších odborných škol⁴⁵:

- Střední škola hotelnictví a služeb a Vyšší odborná škola a Hotelová škola, Opava, příspěvková organizace (<http://www.sshsopava.cz/skola/>)
- Masarykova střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola, Opava, příspěvková organizace (www.zemedelka.opava.cz)
- Obchodní akademie a Vyšší odborná škola sociální, Ostrava-Mariánské Hory, příspěvková organizace (www.voss-ova.cz)
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Ostrava, příspěvková organizace (www.zdrav-ova.cz)
- AHOL – Vyšší odborná škola (město Ostrava) (www.ahol.cz)
- Soukromá vyšší odborná škola podnikatelská, s.r.o. (město Ostrava) (www.svosp.cz)
- Vyšší odborná škola Jana Ámose Komenského (město Ostrava) (www.vosjak.cz)
- Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky PRIGO, s.r.o. (město Ostrava) (www.prigo.cz)

Vysoké školy

Jedná se o nejvyšší článek vzdělávací soustavy, jejich činnost upravuje zákon o vysokých školách. Typy studijních programů na vysokých školách jsou bakalářský, magisterský a doktorský. Vysoké školy jsou veřejné, soukromé nebo státní (policejní a vojenské).

Na území české části Euroregionu Silesia se nachází 3 české vysoké školy a 1 zahraniční vysoká škola působící v ČR. Jedná se o tyto vysoké školy⁴⁶:

- Ostravská univerzita - veřejná vysoká škola (město Ostrava) (www.osu.cz)
- Slezská univerzita v Opavě - veřejná vysoká škola (město Opava) (www.slu.cz)
- Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava – veřejná vysoká škola (město Ostrava) (www.vsb.cz)
- Hornoslezská vysoká škola obchodní – evropská VŠ (město Ostrava) (www.hvso.cz)

Ostravská univerzita, Slezská univerzita v Opavě a Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava nabízí speciální vzdělávací programy pro seniory, tzv. univerzitu třetího věku.

⁴⁵ Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení, MŠMT, dostupný na adrese: <https://profa.uiv.cz/rejskol/>, k 17. 7. 2018

⁴⁶ Zdroj: Registr vysokých škol a uskutečněných studijních programů, MŠMT, dostupný na adrese: <http://krakatau.uiv.cz/registrvssp/>, aktualizace k 23.1.2018.

Základní umělecké školy

Poskytují zájmové vzdělávání v různých uměleckých oborech. Zpravidla je zřizuje příslušný kraj nebo město. Na území české části Euroregionu Silesia působí základní umělecké školy v Bílovci (1), Hlučíně (1), Hradci nad Moravicí (1), Kravařích (1), Novém Jičíně (1), Odrách (1), Opavě (1), Ostravě (11) a Vítkově (1)⁴⁷.

Níže je uveden počet škol a školských zařízení působících na území vybraných ORP, které zasahují na území české části Euroregionu Silesia.

Tabulka 49 – Počet škol a školských zařízení na území české části Euroregionu Silesia k 1.9.2017

Vybraný okres	MŠ	ZŠ	SŠ	KO	VOŠ	VŠ	ZUŠ
Okres Bruntál	54	45	13	0	0	0	5
ORP Bruntál	23	19	3	0	0	0	1
Okres Nový Jičín	63	69	14	0	1	0	9
ORP Bílovec	12	14	2	0	0	0	3
ORP Nový Jičín	24	22	6	0	0	0	1
ORP Odry	6	9	2	0	0	0	1
Okres Opava	81	80	18	1	2	1	6
ORP Hlučín	19	18	3	0	0	0	1
ORP Kravaře	9	8	0	0	0	0	1
ORP Opava	47	48	14	1	2	1	3
ORP Vítkov	6	6	1	0	0	0	1
Okres Ostrava-město	99	90	45	1	6	3	14
ORP Ostrava	99	90	45	1	6	3	14

Zdroj: Seznam škol a školských zařízení, https://www.msk.cz/skolstvi/seznam_skol.html a Registr vysokých škol a uskutečněných studijních programů

Přeshraniční spolupráce vzdělávacích zařízení

Podpora přeshraniční spolupráce škol všech stupňů a přeshraničních projektů zaměřených na výchovu a vzdělávání patří k prioritám Euroregionu Silesia. Jen v rámci Fondu mikroprojektů Euroregionu Silesia 2007-2013 představovaly projekty pro školy více než jednu třetinu všech projektů. Obdobně je tomu tak i v období 2014-2020. Největší zájem o přeshraniční spolupráci je na obou stranách hranice u základních škol. Již tradiční je spolupráce škol Opavy a Ratiboře, přeshraniční spolupráci navázaly také mnohé školy z Ostravy (především z Poruby, Svinova, Moravské Ostravy a Ostravy-Jih), mnoho úspěšných projektů realizovala jedna ze základních škol ve Vítkově (s polským partnerem mimo území Euroregionu Silesia). Zájem o přeshraniční spolupráci stále více projevují také školy ve větší vzdálenosti od hranice, např. v Budišově nad Budišovkou nebo Odrách. I přeshraniční spolupráce mateřských škol se rozvíjí, a to i přes tak nízký věk dětí, pro které se aktivity realizované v rámci česko-polských projektů stávají první přeshraniční zkušeností. V této oblasti jsou nejvíce aktivní mateřské školy z Moravské Ostravy a Přívozu.

Velký zájem o přeshraniční spolupráci je mezi středními školami. Výrazně větší zapojení středních škol je v rámci programu Erasmus+ než v programu Interreg V-A Česká republika – Polsko. Projekty středních škol české části Euroregionu Silesia se v rámci programu Erasmus+ zaměřují na aktivity mobility osob v odborném vzdělávání a přípravě či mobility osob ve školním vzdělávání, dále pak připravují a realizují projekty v oblasti strategického partnerství ve školním vzdělávání či výměny zkušeností. Přeshraniční spolupráce škol je podporována rovněž samotným MSK, který připravil projekt s názvem CIVEEL – Cooperation in vocational training for European labour market týkající se spolupráce v oblasti odborného vzdělávání pro Evropský trh práce se zahraničními partnery z Polska a Francie. Projekt je realizován od září roku 2017 do srpna 2019. Z české části Euroregionu Silesia se zapojily

⁴⁷ Zdroj:Rejstřík škol a školských zařízení, MŠMT, dostupný na adrese: <https://profa.uiv.cz/rejskol/>, k 17. 7. 2018

tyto střední školy: Střední škola technická a dopravní, Ostrava – Vítkovice, příspěvková organizace; Střední průmyslová škola chemická akademika Heyrovského, Ostrava, příspěvková organizace a Masarykova střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola, Opava, příspěvková organizace⁴⁸.

Velmi dobře je rozvinutá přeshraniční spolupráce vysokých škol, zejména pak Vysoké školy báňské-Technické univerzity v Ostravě, která v rámci Programu INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020 předložila a zároveň jí byly schváleny k 1.6.2018 dva projekty z různých fakult a pracovišť. V rámci prioritní osy 3 Vzdělávání a kvalifikace byly projekty zaměřeny na vzdělávání personálu rozvíjejícího nízkouhlíkové hospodářství v pohraničí či zvyšování uplatnitelnosti českých a polských absolventů technických oborů, další čtyři projekty v rámci prioritní osy 4 Spolupráce institucí a komunit se zaměřovaly na oblast rizik spojených s invazními druhy rostlin v příhraniční oblasti, spolupráci na průzkumu hořících hald, měření příhraničního přenosu znečišťujících látek v ovzduší a dopadům vyplývajících ze znečištění. Také česko-polská spolupráce Ostravské univerzity je široká. Do 1.6.2018 byly schváleny dva projekty Ostravské univerzity, a to jeden v rámci prioritní osy 3 zaměřený na inovace vzdělávání pro posílení uplatnitelnosti absolventů v ekoturistice a jeden projekt v rámci prioritní osy 4 věnující se dopadům znečištění ovzduší na zdravotní stav obyvatelstva v česko-polském příhraničí.

Spolupráce / smlouvy o spolupráci vysokých škol

Vysoké školy na území české části Euroregionu Silesia spolupracují / mají uzavřeny smlouvy o spolupráci s mnoha polskými vysokými školami v polsko-českém příhraničí, např.:

- Vysoká škola báňská-Technická univerzita v Ostravě:
 - o Politechnika Śląska w Gliwicach
 - o Politechnika Czestochowska
 - o Akademia Ekonomiczna im. Karola Adamieckiego w Katowicach
 - o Górnośląska Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości im. Karola Goduli
 - o University of Bielsko-Biala
- Slezská univerzita v Opavě:
 - o Uniwersytet Śląski w Katowicach
 - o Uniwersytet Opolski
 - o Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu
- Ostravská univerzita:
 - o Uniwersytet Śląski w Katowicach
 - o Uniwersytet Łódzki
 - o Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Konference rektorů slezských univerzit

Z iniciativy Slezské univerzity v Opavě byla v roce 2003 vytvořena Konference rektorů slezských univerzit. Toto uskupení vytvořili rektori šesti univerzit a vysokých škol sídlících na území českého a polského Slezska (dvou univerzit v Katovicích, univerzit ve Wroclawi, Opoli, Ostravě a Opavě). Základním cílem tohoto uskupení je jednotný postup při společných vědeckých výzkumech, výměně vědecko-pedagogických pracovníků, studentů, informací a kulturních aktivit, ale také spolupráce v procesu získávání vědeckých hodností pracovníků i pořádání odborných konferencí.

Konsorcium PROGRES 3

Z iniciativy Vysoké školy báňské-Technické univerzity v Ostravě vznikla v roce 2011 iniciativa s názvem PROGRES 3, jejímž hlavním smyslem je vytvořit přeshraniční vazby mezi univerzitami Moravskoslezského kraje, Slezského a Opolského vojvodství a Žilinského kraje v oblasti vědy, výzkumu a inovací. Cílem je vytvářet spojení výzkumných a inovačních

⁴⁸ Zdroj: KÚ MSK, odbor školství, mládeže a sportu

kapacit, což umožní větší koncentraci při plánování, řízení a praktické realizaci výzkumných projektů. Více informací je k dispozici na adrese: <http://progres3.vsb.cz>.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území polské části Euroregionu Silesia se nacházejí vzdělávací zařízení všech stupňů – od předškolních po vysokoškolská, včetně škol pro postižené žáky a zařízení pro odborné a jazykové vzdělávání.

Mateřské školy

Mateřské školy jsou určeny pro děti ve věku od 3 do 6 let, v mimořádných případech od 2,5 let. Pětileté a šestileté děti mají povinnost navštěvovat předškolní výchovu. Vedle mateřských škol působí rovněž předškolní skupiny v základních školách a předškolní zařízení a předškolní skupiny. Poslední dvě formy předškolní výchovy jsou určeny pro menší skupiny dětí a jsou zakládány v místech, která jsou vzdálená od mateřských a základních škol.

Základní školy

Osmiletá škola je rozdělena do dvou etap. V první etapě – ve třídách I-III, které jsou určeny pro děti ve věku 7-10 let – je realizováno rané školní vzdělávání. V současné době na žádost rodičů (zákonných zástupců) může být na základní školu přijato rovněž 6-leté dítě. Výuka probíhá formou integrovaného vzdělávání, čili bez členění na předměty, a vede ji jeden učitel-třídní, ačkoliv výuku cizího jazyka, hudební výchovu, výtvarnou výchovu, tělesnou výchovu a informatiku je možné svěřit učiteli-specialistovi. Na této etapě učitel nemusí dodržovat hodinový čas práce, tj. dělit čas práce žáků na 45-minutové vyučovací hodiny, jako tomu je ve vyšších třídách.

Etapa druhá – ve třídách IV-VIII vzdělávání probíhá v rámci předmětů, jejichž vedením jsou pověřováni učitelé-specialisté. Výuka probíhá v rámci následujících předmětů: polský jazyk, první novověký jazyk, druhý novověký jazyk ve třídách 7-8, hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis, základy společenských věd, zeměpis, biologie, chemie, fyzika, matematika, informatika, technika, tělesná výchova, bezpečnostní výchova, hodiny s třídním učitelem. Kromě toho škola organizuje hodiny náboženské výchovy nebo etiky, a to podle prohlášení rodičů.

„Gymnázia“ – bývalý druhý stupeň základní školy

V důsledku reformy systému vzdělávání se od školního roku 2017/18 neprovádí nábor do I. tříd dosavadních gymnázií (etapa mezi základní a střední školou) a odborných učilišť, které byly přeměněny na odbornou školu I. stupně. Tyto školy budou ve školském systému fungovat nejpozději do 31. srpna 2019.

Školy po základní škole (střední školy)

Reforma systému vzdělávání předpokládá, že po absolvování základní školy budou mít žáci na výběr následující školy:

- 4-letá všeobecná gymnázia
- 5-leté střední školy
- 3-leté odborné školy I. stupně
- 2-leté odborné školy II. stupně.

Vysoké školy

Vysoká škola v Polsku je státní, samosprávnou nebo soukromou organizační jednotkou, působící na základě ustanovení zákona o vysokých školách nebo v případě církevních vysokých škol na základě smlouvy vlády Polské republiky s orgány příslušné církve. V polském vzdělávacím systému se jedná o školu, která vzdělává absolventy lyceí a středních technických škol, kteří složili maturitní zkoušku. Studium prvního stupně je ukončeno přiznáním odborného titulu licenciáta nebo inženýra, zatímco studium druhého

stupně – magistra, magistra inženýra. Některé směry však mají formu jednotného magisterského studia a jsou ukončeny získáním titulu magistra nebo lékaře, zubního lékaře, veterinárního lékaře. Ukončení studia druhého stupně nebo jednotného magisterského studia umožňuje pokračovat ve vzdělávání na doktorandském studiu.

Tabulka 50 - Počet škol všech stupňů na území polské části Euroregionu Silesia (stav k 31.12.2017)

Územní jednotka	Počet základních škol v obci	Počet gymnázií v obci	Obecné střední školy pro mládež bez speciálních potřeb	Počet vysokých škol v obci
	2017	2017	2017	2017
Baborów	1	1	0	0
Branice	3	1	0	0
Gaszowice	3	1	0	0
Głubczyce	7	0	1	0
Gorzyce	8	0	0	0
Jejkowice	1	0	0	0
Kietrz	6	2	1	0
Kornowac	4	0	0	0
Krzanowice	3	1	0	0
Krzyżanowice	7	0	0	0
Kuźnia Raciborska	4	2	0	0
Lubomia	2	0	0	0
Lyski	5	1	0	0
Marklowice	2	0	0	0
Mszana	2	2	1	0
Nędza	4	1	0	0
Pietrowice Wielkie	4	0	0	0
Pszów	4	0	0	0
Racibórz	11	4	3	1
Rudnik	6	0	0	0
Świerklany	3	0	0	0
Wodzisław Śląski	13	0	4	1

Zdroj: vlastní zpracování na základě získaných informací z obcí a databáze statistických údajů

Na území polské části Euroregionu Silesia se nacházejí dvě vysoké školy, v Raciborzi a Wodzisławiu Śląskim. Tato města odehrávají velkou roli rovněž v rozsahu středního školství, jelikož se v nich nacházejí všeobecná gymnázia, a to 4 ve Wodzisławiu Śląskim a 3 v Raciborzi. Střední školy tohoto typu se nacházejí rovněž v Głubczycích, Kietrzu a Mszanie.

Síť základních a středních škol na území polské části euroregionu je z hlediska stávajících potřeb vyhovující. S ohledem na prognózované demografické tendence lze konstatovat, že tento stav bude dostatečný i v budoucnosti. V souvislosti s výše uvedeným lze rovněž očekávat, že postupně bude docházet ke spojování některých škol, zejména na venkově. V souvislosti s potřebami trhu práce existují zvláštní požadavky na specialisty v technických oblastech, a to jak v případě středních škol ukončených maturitní zkouškou, tak i odborných škol. V rámci vzdělávacího systému v polské části Euroregionu Silesia je důležité rovněž neustálé zvyšování důrazu na zlepšení jazykových dovedností absolventů (včetně výuky českého a anglického jazyka). Značný význam pro komunikaci mezi obyvateli polské a české části euroregionu má rovněž poměrně všeobecná znalost slezského jazyka, zejména v příhraničních venkovských oblastech.

3.6.2 Zařízení sociální služeb

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Sociální služby v ČR dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, zahrnují jak služby sociální péče, tak služby sociální prevence a sociálního poradenství. V české části Euroregionu Silesia se nachází většina typů zařízení zajišťujících sociální služby pro občany jednotlivých obcí, měst či spádových oblastí. Statisticky jsou v Moravskoslezském kraji sledované vybrané typy zařízení poskytujících sociální služby, a to jak v oblasti sociální péče, tak i sociální prevence dle okresů (viz tabulky níže).

Tabulka 51 - Přehled zařízení sociální péče ve vybraných okresech (počet), stav k 31. 12. 2016

Druh zařízení	Bruntál	Nový Jičín	Opava	Ostrava - město	Okresy celkem
Centra denních služeb	1	1	0	5	7
Denní stacionáře	2	6	3	5	16
Týdenní stacionáře	1	0	0	1	2
Domovy pro os. se zdravotním postižením	4	3	10	5	22
Domovy pro seniory	6	7	11	14	38
Domovy se zvláštním režimem	4	2	7	10	23
Chráněné bydlení	3	5	9	6	23
Zařízení sociální péče celkem	21	24	40	46	131

Pozn.: Kde se jev nevyskytoval, je uvedeno -.

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze, Zařízení sociálních služeb v SO ORP vybraného kraje

Tabulka 52 - Přehled zařízení sociální prevence ve vybraných okresech (počet), stav k 31. 12. 2016

Druh zařízení	Bruntál	Nový Jičín	Opava	Ostrava - město	Okresy celkem
Azylové domy	3	4	3	11	21
Domy na půl cesty	2	0	0	1	3
Zařízení pro krizovou pomoc	0	0	2	2	4
Nízkoprahová denní centra	1	2	1	2	6
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	9	4	4	9	26
Noclehárny	1	2	2	3	8
Pracoviště rané péče	1	0	0	2	3
Služby následné péče	0	0	2	4	6
Zařízení sociální prevence celkem	17	12	14	34	77

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze, Zařízení sociálních služeb v SO ORP vybraného kraje

Přeshraniční spolupráce zařízení sociálních služeb

Přestože oblast sociálních služeb nepatří mezi typické oblasti, v kterých by se odehrávala přeshraniční spolupráce, Euroregion Silesia podporuje rozvoj spolupráce i mezi těmito subjekty. Mezi úspěšné patří např. Domov pro seniory Kamenec, Slezská Ostrava, který navázal spolupráci s dvěma domovy na polské straně (Dom Pomocy Społecznej w Gorzycach a Miejski Dom Pomocy Społecznej w Rybniku) a dalším českým domovem v Euroregionu Těšínské Slezsko. Tyto čtyři domovy pak v průběhu let 2011–2012 společně realizovaly zajímavý projekt určený jak pro samotné seniory, tak pro zaměstnance. Další společné česko-polské projekty pak tyto domovy připravily pro rok 2014 a rok 2017. O přeshraniční spolupráci projevila zájem také např. Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, která je největším profesním sdružením sdružujícím poskytovatele sociálních služeb v ČR. K navázání přeshraniční spolupráce by byla vhodná také sdružení poskytující některé služby sociální prevence, jako je např. sdružení ELIM - křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii Opava, která nabízí různé volnočasové aktivity neorganizované mládeži, provozuje nízkoprahové kluby pro děti a mládež, nabízí pomoc obětem domácího násilí apod.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Základním právním předpisem upravujícím otázku sociální péče v Polsku je zákon o sociální péči ze dne 12. března 2004.

V rámci polského sociálního systému rozlišujeme:

- pomoc v pečovatelských zařízeních typu: domovy sociální péče, pečovatelské a výchovné ústavy,
- centra pomoci, mimo jiné klubovny, pomocná střediska (tj. centra denních služeb, noclehárny, útulky pro bezdomovce, domovy svépomoci pro osoby s psychickými poruchami),
- finanční a materiální pomoc a služby poskytované středisky sociální péče (v několika případech okresními centry pro pomoc rodinám).

V rámci struktury sociální podpory v Polsku můžeme vyčlenit:

- střediska sociální podpory /ośrodek pomocy społecznej/, které působí v každé obci formou sociální práce, poskytují peněžní dávky, pomoc formou služeb a materiální podpory a vydávají doporučení do středisek krizové pomoci /ośrodki wsparcia/;
- okresní centra pomoci rodině /powiatowe centrum pomocy rodzinie/ (ve městech s okresní působností – městská centra pomoci rodině); okresy zřizují domy sociální péče (domy pomoci społecznej), zajišťují péči pro děti v pečovatelských a výchovných zařízeních /placówki opiekuńczo-wychowawcze/ (tj. dětských domovech, azylových domech pro děti a mládež /pogotowie opiekuńcze/) a v pěstounských rodinách;
- regionální střediska sociální politiky /regionalne ośrodki polityki społecznej/ (u maršálovských úřadů) – věnují se koordinaci pomoci na území samosprávných vojvodství;
- na vojvodských úřadech oddělení sociální politiky – kontrola a dohled nad realizací úkolů obecní, okresní a vojvodské samosprávy, včetně kvality činnosti organizačních složek sociální pomoci (ale pouze v rámci přenesené činnosti);
- Ministerstvo práce a sociální politiky – věnuje se koordinaci sociální politiky na území celého Polska a připravuje změny v platné legislativě.

V polské části Euroregionu Silesia se nacházejí prakticky všechny typy v Polsku fungujících zařízení sociální pomoci. Podrobné informace na toto téma jsou uvedeny v níže připojené tabulce.

Tabulka 53 - Sociální zařízení na území polské části Euroregionu Silesia

Územní jednotka	Druh instituce / služeb	Název instituce
Baborów	Ústav sociálních služeb	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
	Rehabilitační ordinace	Stacja Opieki Caritas. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa [Pečovatelská stanice Charita. Dlouhodobá ošetrovatelská péče]
Branice	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecní ústav sociálních služeb]
	Rehabilitační ordinace	Stacja Opieki Caritas. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa [Pečovatelská stanice Charita. Dlouhodobá ošetrovatelská péče]
	Sociální a profesní rehabilitace postižených osob	Zakład Aktywności Zawodowej przy Stowarzyszeniu Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Branicach [Zařízení pro profesní rehabilitaci při Sdružení pro postižené osoby v Branicích]

Gaszowice	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomoc Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
Głubczyce	Ústav sociálních služeb Okresní centrum pomoci rodině (včetně zařízení pro krizovou intervenci)	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb] Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie [Okresní centrum pomoci rodině]
	Celodenní péče o samotné matky s dětmi.	Dom Samotnych Matek z Dziećmi MONAR-MARKOT [Domov samotných matek s dětmi MONAR-MARKOT]
	Dlouhodobá ošetrovatelská péče	Caritas Diecezji Opolskiej - Stacja opieki w Głubczycach [Charita opolské diecéze – Pečovatelská stanice Głubczyce]
	Peče o starší osoby	Dom Dziennego Pobytu w Głubczycach [Denní stacionář Głubczyce]
	Celodenní péče o válečné veterány a starší osoby (Głubczyce), celodenní péče o starší osoby (Klisino) a o osoby chronický duševně nemocné (Bliszczyce, Boboluszki, Branice, Dzbańce, Radynia).	Dom Pomocy Społecznej w Klisinie [Domov sociální péče v Klisinie (+pobočky: Bliszczyce, Boboluszki, Branice, Dzbańce, Głubczyce, Radynia)]
	Nepřetržitá 24hodinová péče a výchova dětí, které jsou úplně nebo částečně bez rodičovské péče.	Placówka Opiekuńczo Wychowawcza, Wielofunkcyjna -Dom Dziecka w Krasnym Polu - filia w Głubczycach [Multifunkční výchovné zařízení – Dětský domov v Krasném Poli – pobočka Głubczyce]
	Pomoc pro postižené osoby při rozvoji manuálních zručností.	Warsztat Terapii Zajęciowej [Terapeutická dílna]
Gorzyce	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
	Domov sociální péče pro matky s nezletilými dětmi a těhotné ženy	Dom Pomocy Społecznej Krajowy Ośrodek Socjalno-Szkoleniowy dla Kobiet [Domov sociální péče Národní sociálně-školicí středisko pro ženy]
	Celodenní péče o osoby v pokročilém věku a osoby tělesně postižené	Dom Pomocy Społecznej w Gorzycach [Domov sociální péče Gorzyce]
	Pomoc pro tělesně postižené osoby při rozvíjení jejich manuálních schopností	Warsztat Terapii Zajęciowej [Dílna pracovní terapie]
	Celodenní péče a výchova dětí úplně a částečně bez rodičovské péče	Powiatowy Dom dziecka w Gorzyczkach [Okresní dětský domov Gorzyczki]
Jejkowice	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
Kietrz	Ústav sociálních služeb	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
	Rehabilitační ordinace	Stacja Opieki Caritas. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa [Pečovatelská stanice Charita. Dlouhodobá ošetrovatelská péče]
	Dům s pečovatelskou službou pro mentálně postižené osoby (dívky a ženy)	Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi [Dům s pečovatelskou službou kongregace]

		sester františkánských misionářů Marie]
Kornowac	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
	Pomoc v životním osamostatnění a integraci s prostředím (celodenní středisko)	Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Pogrzebieniu [Multifunkční pečovatelsko-výchovný ústav v Pogrzebieniu]
Krzanowice	Ústav sociálních služeb	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
	Rehabilitační ordinace	Stacja Opieki Caritas. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa [Pečovatelská stanice Charita. Dlouhodobá ošetrovatelská péče]
Krzyżanowice	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
	Ústav pro duševně postižené ženy. Činnost: zajištění celodenní péče o osoby, které nemohou samostatně fungovat v každodenním životě.	Dom Pomocy Społecznej [Domov sociálních služeb]
	Celodenní péče o duševně postižená děvčata	Dom Pomocy Społecznej „Różany Pałac” w Krzyżanowicach [Domov sociální péče „Różany Pałac” v Krzyżanowicích]
	Rehabilitační ordinace	Stacja Opieki Caritas w Tworkowie. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa [Pečovatelská stanice Charita v Tworkowie. Dlouhodobá ošetrovatelská péče]
Kuźnia Raciborska	Ústav sociálních služeb	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
	Celodenní pečovatelské středisko pro chlapce společně se základní a střední školou	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Kuźni Raciborskiej [Výchovné středisko pro mládež v Kuźni Raciborskiej]
	Pomoc v životním osamostatnění a integraci s prostředím (celodenní středisko)	Placówka Opiekuńczo Wychowawcza [Pečovatelsko-výchovný ústav]
Lubomia	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
Lyski	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
	Celodenní péče o chronický duševně nemocné ženy	Dom Pomocy Społecznej w Lyskach [Domov sociální péče v Lyskách]
Marklowice	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
Mszana	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
Nędza	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
Pietrowice Wielkie	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
Pszów	Ústav sociálních služeb	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
Racibórz	Ústav sociálních služeb	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]

	Okresní centrum pomoci rodině	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie [Okresní centrum pomoci rodině]
	Celodenní péče o děti úplně bez rodičovské péče	Dom dla Dzieci [Dětský domov]
	Noclehárna a dům pro lidi bez domova	Arka -N. Dom dla Bezdomnych Stowarzyszenia Przyjaciół Człowieka Tęcza [Arka -N. Domov pro bezdomovce Sdružení přátel člověka duha]
	Klubovna pro dospělé osoby s duševními poruchami	Środowiskowa Świetlica "Nadzieja" w Raciborzu (Caritas) [Klubovna „Naděje“ v Raciborzu (Charita)]
	Celodenní péče o chronicky duševně nemocné osoby	Dom Pomocy Społecznej Prowadzony przez Siostry Maryi Niepokalanej - "Dom św. Notburgi" [Domov sociální péče vedený řádovými sestrami „Domov sv. Notburgi“]
	Denní péče o osoby vyžadující pomoc	Dzienny Dom Pomocy Społecznej [Denní domov sociálních služeb]
	Dlouhodobá ošetrovatelská péče	Stacja Opieki Pielęgniarska Opieka Długoterminowa (Caritas) [Pečovatelská stanice dlouhodobé péče (Charita)]
	Celodenní péče o osoby, které nejsou soběstačné z důvodu věku, nemoci nebo postižení	Dom Pomocy Społecznej "Złota Jesień" w Raciborzu [Domov sociální péče Zlatý podzim v Raciborzu]
Rudnik	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecní ústav sociálních služeb]
Świerklany	Ústav sociálních služeb	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
Wodzisław Śląski	Ústav sociálních služeb	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
	Okresní centrum pomoci rodině	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie [Okresní centrum pomoci rodině]
	Útulek pro muže bez domova	Towarzystwo Charytatywne Rodzina [Charitní sdružení rodina]
	Celodenní péče o duševně postižená děvčata a ženy	Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Opatrzności Bożej [Domov sociální péče vedený řádovými sestrami]
	Druh činností: vytváření podmínek pro sociální začlenění osob využívajících služeb „Střediska“ a také udržení efektu psychiatrické léčby a usnadnění klientům návratu do společnosti a zajištění jejich sociálních a zdravotních potřeb.	Powiatowy Ośrodek Wsparcia Perła w Wodzisławiu Śląskim [Okresní středisko podpory Perla v Wodzisławiu Śląskim]
	Služby pro oběti, svědky a pachatele násilí (konzultace, práce v korekčně-vzdělávací skupině)	Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie [Odborné okresní středisko pomoci obětem domácího násilí]
Pomoc pro tělesně postižené osoby při rozvíjení jejich manuálních schopností	Caritas Archidiecezji Katowickiej Warsztat Terapii Zajęciowej Św. Hiacynta i Franciszka [Charita Katovické arcidiecéze, Dílny pracovní terapie sv. Hyacinta a Františka]	

Zdroj: vlastní zpracování

3.6.3 Zdravotní péče

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

V české části Euroregionu Silesia se nacházejí zařízení zajišťující jak základní, tak odbornou péči pro občany jednotlivých obcí, měst či spádových oblastí. Statisticky jsou v Moravskoslezském kraji sledovány vybrané typy zdravotnických zařízení dle okresů (viz tabulka). V době zpracování byla dostupná data za rok 2016.

Tabulka 54 – Přehled zdravotnických zařízení ve vybraných okresech k 31. 12. 2016

Druh zařízení		Bruntál	Nový Jičín	Opava	Ostrava-město	Okresy celkem
Nemocnice	počet zařízení	2	4	1	3	10
	počet míst	447	722	535	2 488	4 192
Odborné léčebné ústavy včetně detašovaných pracovišť	počet zařízení	2	-	2	3	7
	počet míst	220	-	1 251	180	1 651
<i>z toho léčebny pro dlouhodobě nemocné*</i>	počet zařízení	1	-	-	1	2
Ostatní samostatná zdravotnická zařízení**	počet zařízení	35	85	61	175	356
Lékárny včetně odloučených pracovišť	počet zařízení	23	33	40	99	195
Zdravotnická zařízení celkem	počet zařízení	62	122	104	280	-

Pozn.: * Některé léčebny dlouhodobě nemocných se staly součástí nemocnic, nevykazují se jako samostatná zařízení.

** Zahrnuje samostatné stomatologické laboratoře, samostatné rehabilitační zařízení, domácí zdravotní péči, samostatné zařízení psychologa, logopeda apod.

Pokud se jev nevyskytuje, je uvedeno -.

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze, Zdravotnická zařízení podle okresů v roce 2016; UZIS, Zabezpečení zdravotní péče – územní srovnání

Mezi nejvýznamnější zdravotnická zařízení na území české části Euroregionu Silesia patří:

- Fakultní nemocnice Ostrava (www.fno.cz) - je největším zdravotnickým zařízením na území české části Euroregionu Silesia poskytujícím základní, specializovanou i vysoce specializovanou zdravotní péči o děti i dospělé v celé širší spektra lékařských oborů.
- Městská nemocnice Ostrava (www.mnof.cz)
- Slezská nemocnice v Opavě (www.nemocnice.opava.cz)
- Psychiatrická nemocnice v Opavě⁴⁹ (www.pnopava.cz) - zajišťuje poskytování komplexní psychiatrické péče ve spádovém území Moravskoslezského kraje. Jde o odborný léčebný ústav určený pro diagnostiku, léčbu a posouzení duševních chorob, léčení alkoholových a drogových závislostí včetně patologického hráčství.
- Rehabilitační ústav Hrabyně s detašovaným pracovištěm v Chuchelné (www.ruhrabyne.cz) - je odborným léčebným ústavem s dlouholetou tradicí v poskytování specializované rehabilitační péče, který patří mezi nejvýznamnější zařízení tohoto typu na území České republiky. Poskytuje specializovanou komplexní léčebnou rehabilitaci pacientům po úrazech a operacích pohybového ústrojí. Ústav má dvě pracoviště, v Hrabyni pro dospělé pacienty a v Chuchelné pro dospělé i dětské pacienty.
- Nemocnice Nový Jičín (<http://nemocnicenovyjicin.agel.cz>)

Přeshraniční spolupráce zdravotnických zařízení

Stejně jako oblast sociálních služeb ani oblast zdravotnictví nepatří mezi typické oblasti

⁴⁹ Ke změně názvu z původního "Psychiatrická léčebna v Opavě" na nový "Psychiatrická nemocnice v Opavě" došlo od 1. července 2013.

přeshraniční spolupráce. Přesto i zde se objevují společné přeshraniční aktivity některých subjektů, jako je např. dlouholetá spolupráce Psychiatrické nemocnice v Opavě s Psychiatrickou nemocnicí v Branicích (Samodzielny Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. ks. bp. Józefa Nathana w Branicach). O přeshraniční spolupráci projevili zájem také např. praktičtí lékaři či lékařská komora, kteří však jako fyzické osoby či jako profesní komora nejsou způsobilými žadateli o dotaci z programů česko-polské přeshraniční spolupráce. Nejvýznamnější posun ve vzájemné spolupráci učinila Fakultní nemocnice Ostrava a jejich polská partnerská nemocnice Wojewódzki szpital specjalistyczny NR 2 w Jastrzebiu Zdroju. Oba tyto partneři za přispění Fondu mikroprojektů v letech 2016 a 2017 úspěšně zrealizovali společný projekt se zaměřením na oblast medicíny katastrof. Zároveň tyto dva subjekty i nadále pokračují ve spolupráci, a to i za přispění finanční prostředků v rámci programu INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020. Tuto dlouhodobě rozvíjející spolupráci lze očekávat i v dalších letech.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Zdravotní péči v Polsku tvoří tři základní pilíře:

- ambulantní péče (ambulance v rozsahu základní péče, odborné ambulance, specializované ordinace, školní a závodní zdravotní péče);
- nemocniční péče (kliniky, nemocnice, sanatoria);
- neodkladná péče (záchranná služba).

V polské části Euroregionu Silesia se nacházejí zařízení nabízející zdravotní péči v základním rozsahu, jakož i zařízení specializované péče, nemocnice a záchranná služba.

K nejdůležitějším zdravotnickým zařízením na území polské části Euroregionu Silesia patří:

- Samostatná vojvodská nemocnice pro nervově a psychicky nemocné kněze biskupa Józefa Nathana, Branice (spolu s léčebně pečovatelským zařízením),
- Samostatné veřejné zdravotnické zařízení, Głubczyce (nemocnice spolu s léčebně pečovatelským zařízením),
- Okresní nemocnice Dr. Józefa Rostka, Racibórz,
- Ratibořské rehabilitační středisko pro postižené osoby,
- Regionální transfúzní stanice, Racibórz,
- Vojvodská odvykací léčebna a pečovatelské a léčebné zařízení, Gorzyce,
- Vojvodská plicní nemocnice Dr. Alojzego Pawelca, Wodzisław,
- Okresní veřejné zdravotnické zařízení, Rydułtowy a Wodzisław Śląski, sídlo Wodzisław Śląski (nemocnice).

S ohledem na odlišné systémy zdravotní péče a sociální péče platné v obou zemích existují pouze omezené možnosti česko-polské spolupráce.

3.6.4 Klíčová zjištění

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Vzdělávací zařízení

- Na území české části Euroregionu Silesia se nacházejí vzdělávací zařízení všech stupňů od předškolního až po vysokoškolské, včetně speciálních škol pro žáky se speciálními potřebami či vzdělávací zařízení pro zájmové umělecké či jazykové vzdělávání.
- Mateřské školy se nachází 92 % obcí a základní školy se nachází v 84 % obcí tvořících území české části Euroregionu Silesia.
- Na území české části Euroregionu Silesia je téměř 70 různých středních škol s mnoha studijními obory, dále pak 2 konzervatoře, a to v Ostravě a Opavě.

- Na území české části Euroregionu Silesia existuje 8 vyšších odborných škol, z toho 6 v Ostravě a 2 v Opavě, dále 4 vysoké školy, a to 3 v Ostravě a 1 v Opavě.
- Na území české části Euroregionu Silesia působí 19 základních uměleckých škol, které poskytují zájmové vzdělávání v různých uměleckých oborech.
- Podpora přeshraniční spolupráce škol všech stupňů a přeshraničních projektů zaměřených na výchovu a vzdělávání patří k prioritám Euroregionu Silesia.
- V rámci Fondu mikroprojektů Euroregionu Silesia představují projekty pro školy více než jednu třetinu všech projektů. Největší zájem o přeshraniční spolupráci je na obou stranách hranice u základních škol. Velmi dobře je rozvinutá také přeshraniční spolupráce vysokých škol.
- Z iniciativy Slezské univerzity v Opavě byla v roce 2003 vytvořena Konference rektorů slezských univerzit sídlících na území českého a polského Slezska.
- Z iniciativy Vysoké školy báňské-Technické univerzity v Ostravě vznikla v roce 2011 iniciativa s názvem PROGRES 3, jejímž hlavním smyslem je vytvořit přeshraniční vazby mezi univerzitami Moravskoslezského kraje, Slezského a Opolského vojvodství a Žilinského kraje v oblasti vědy, výzkumu a inovací.

Zařízení sociálních služeb

- Na území české části Euroregionu Silesia se nachází široká síť zařízení poskytujících sociální služby, a to jak v oblasti sociální péče, tak i sociální prevence.
- Euroregion Silesia podporuje rozvoj spolupráce mezi zařízeními poskytujícími sociální služby.
- Úspěšně se rozvíjí přeshraniční spolupráce především mezi domovy pro seniory.
- K navázání přeshraniční spolupráce by byla vhodná také sdružení poskytující některé služby sociální prevence, jako je např. sdružení ELIM v Opavě.

Zařízení zdravotní péče

- V české části Euroregionu Silesia se nachází široká síť zařízení zajišťujících jak základní, tak odbornou péči.
- Na území české části Euroregionu Silesia se nachází několik špičkových zdravotnických zařízení, jako je Fakultní nemocnice Ostrava, Psychiatrická nemocnice v Opavě či Rehabilitační ústav Hrabyně.
- Přeshraniční spolupráce zdravotnických zařízení na území české části Euroregionu Silesia se od roku 2016 začíná rozvíjet, a to díky vzájemné spolupráci Fakultní nemocnice Ostrava a Wojewódzki szpital specjalistyczny NR 2 w Jastrzebiu Zdroju.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Vzdělávací zařízení

- Nezbytné je zintenzivnit aktivity ve prospěch realizace společných projektů spočívajících v profesním vzdělávání.
- Síť základních a středních škol na území polské části Euroregionu je z hlediska stávajících potřeb odpovídající.
- V rámci Fondu mikroprojektů Euroregionu Silesia 2007-2013 projekty pro školy tvořily více než jednu třetinu všech projektů. Největší zájem o přeshraniční spolupráci přetrvává na základních školách, a to na obou stranách hranice. Dobře rozvinutá je rovněž přeshraniční spolupráce vysokých škol. V programové perspektivě 2014-2020 je zájem o přeshraniční spolupráci škol nadále vysoký.

Zařízení sociálních služeb

- Síť institucí sociální péče je přizpůsobená systému sociální péče a vyplývá z rozsahu vlastní působnosti a úkolů zadaných samosprávným územním celkem.

- Na území polské části Euroregionu Silesia se v každé obci nachází síť institucí poskytujících služby v rozsahu sociální péče, což vyplývá z organizace systému v Polsku.
- Euroregion Silesia podporuje rozvoj spolupráce mezi institucemi sociální péče.
- Úspěšně se rozvíjí především přeshraniční spolupráce mezi domovy pro starší osoby.

Zařízení zdravotní péče

- V polské části Euroregionu Silesia se nachází široká síť zdravotnických zařízení zajišťujících jak základní, tak i odbornou zdravotní péči.
- Na území polské části Euroregionu Silesia pracují vysoce kvalitní zdravotnická zařízení: Samostatná vojvodská nemocnice pro nervově a psychicky nemocné kněze biskupa Józefa Nathana, Branice, jakož i specializovaná Vojvodská plicní nemocnice Dr. Alojzego Pawelca, Wodzisław.
- Přeshraniční spolupráce zdravotnických zařízení není na území Euroregionu Silesia příliš rozvinuta.

3.7 KULTURA, SPORT, VOLNÝ ČAS A CESTOVNÍ RUCH

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Cestovní ruch

Česká republika se z pohledu cestovního ruchu dělí na 17 turistických regionů, které se dále dělí na turistické oblasti. Česká část Euroregionu Silesia je součástí turistického regionu Severní Morava a Slezsko, který je dále rozdělen na šest turistických oblastí: Jeseníky-východ, Opavské Slezsko, Ostravsko, Těšínské Slezsko, Poodří - Moravské Kravařsko a Beskydy – Valašsko. Území české části Euroregionu Silesia se nachází zejména ve 2 turistických oblastech - Opavské Slezsko a Ostravsko, okrajově pak zasahuje do oblastí Jeseníky, Poodří – Moravské Kravařsko a Beskydy – Valašsko⁵⁰.

Informační servis a služby spojené se zajištěním potřeb cestovního ruchu poskytuje široká síť turistických informačních center, která jsou certifikovaná nebo necertifikovaná. Základními parametry pro certifikaci je např. rozsah provozní doby, poskytnutí informací v cizích jazycích, zajištění průvodcovské služby, zprostředkování ubytovacích služeb či veřejný přístup k internetu. Do roku 2012 v ČR existovalo několik certifikovaných popisů činností turistických informačních center (TIC). Asociace turistických informačních center České republiky ve spolupráci s Českou centrálou cestovního ruchu - CzechTourism za podpory Ministerstva pro místní rozvoj ČR sestavily Jednotnou klasifikaci turistických informačních center České republiky, která je platná od dubna 2013.

Tabulka 55 - Přehled turistických informačních center na území české části ERS k 24. 4. 2018

Informační centrum	Město	Web	Turistická oblast
Certifikovaná informační centra			
Turistické informační centrum Bílovec	Bílovec	www.kcbilovec.cz	Poodří - Moravské Kravařsko
Městské informační centrum Fulnek	Fulnek	www.ic-fulnek.cz	Poodří - Moravské Kravařsko
Informační centrum Hlučín	Hlučín	www.info.hlucin.com	Opavské Slezsko
Turistické informační centrum Hradec nad Moravicí	Hradec nad Moravicí	www.ichradec.cz	Opavské Slezsko

⁵⁰ Zdroj: <http://www.czechtourism.cz/nase-sluzby-pro-vas/spoluprace-s-regiony/mapa-turistickych-regionu-a-oblasti,-kontakty/>

Turistické informační centrum Nový Jičín	Nový Jičín	www.icnj.cz	Beskydy - Valašsko
Městské informační centrum Odry	Odry	www.infocentrum.odry.cz	Poodří - Moravské Kravaňsko
Turistické informační centrum Opava	Opava	www.opava-city.cz/cs/mestske-informacni-centrum	Opavské Slezsko
Ostravský informační servis Věž	Ostrava	www.ostravainfo.cz	Ostravsko
Ostravský informační servis Svinov	Ostrava	www.ostravainfo.cz	Ostravsko
Ostravský informační servis s.r.o., pobočka Elektra	Ostrava	www.ostravainfo.cz	Ostravsko
Ostravský informační servis - pobočka Přívoz	Ostrava	www.ostravainfo.cz	Ostravsko
Ostravský informační servis s.r.o., pobočka Karolina	Ostrava	www.ostravainfo.cz	Ostravsko
Informační centrum Vítkov Vítkova	Vítkov	www.vitkov.info	Opavské Slezsko
Necertifikovaná informační centra			
Informační centrum a městská knihovna Horní Benešov	Horní Benešov	www.hbenesov.cz/informacni-centrum-a-mestska-knihovna/os-1016	Jeseníky-východ
Infocentrum Jeseník nad Odrou	Jeseník nad Odrou	www.regionpoodri.cz/o-regionu/15-informacni-centra/42-infocentrum-jesenik-nad-odrou	Poodří - Moravské Kravaňsko
Turistické informační centrum Kravaňe	Kravaňe	www.kravare.cz/turista/informacni-centrum	Opavské Slezsko

Zdroj: Agentury CzechTourism, Seznam certifikovaných TIC podle Jednotné klasifikace k 24.4.2018 a Seznam TIC v regionech k 24.4.2018 na adrese: <http://www.czechtourism.cz/nase-sluzby-pro-vas/spoluprace-s-regiony/informacni-centra/jednotna-klasifikace-turisticky-informacnich-cen/>

KLACR

Na území české části Euroregionu Silesia působil klastř cestovního ruchu – spolek KLACR, o.s. se sídlem v Ostravě, který sdružoval více než tři desítky subjektů působících v oblasti cestovního ruchu na území turistického regionu Severní Morava a Slezsko. Tento spolek je však od poloviny roku 2018 v likvidaci a v posledních letech je tento institut nahrazován novými řízenými strukturami v oblasti cestovního ruchu – **destinační managementy** (viz blíže podkapitola 3.1.4).

Činnost Euroregionu Silesia v oblasti cestovního ruchu

Záhy po svém založení zahájil Euroregion Silesia aktivity v oblasti cestovního ruchu s cílem propagovat své území, zvýšit zájem turistů o tuto příhraniční oblast a podpořit rozvoj přeshraničního cestovního ruchu.

V letech 2001–2005 euroregion vzal na sebe roli koordinátora při účasti na veletrzích cestovního ruchu. Ve spolupráci s Moravskoslezským krajem se podílel na organizačním a finančním zajištění prezentace svého území na mezinárodních veletrzích cestovního ruchu Regiontour v Brně, Holiday World v Praze, Tour Salon v Poznani či ITF SlovakiaTour v Bratislavě. Společnou česko-polskou expozicí na těchto veletrzích euroregion ukázal jednu z možností propagace příhraničního území, kde státní hranice nemá většího významu.

Díky svým zkušenostem v oblasti příhraničního turismu byla česká část euroregionu přizvána také do poradního sboru pro rozvoj cestovního ruchu Moravskoslezského kraje, kde působila v letech 2003–2006.

V letech 2004–2006 se Euroregion Silesia spolu s ratibořským okresem zapojil do mezinárodního projektu s názvem „Tour.com“. Tento projekt, který byl financován z prostředků Evropské unie prostřednictvím Iniciativy INTERREG IIIC (meziregionální spolupráce) a do kterého se zapojili partneři ze čtyř zemí (kromě polských a českých také partneři z Německa a Francie), byl zaměřen na problematiku cestovního ruchu v evropských příhraničních regionech.

V roce 2005 se česká část Euroregionu Silesia spolu s dalšími deseti partnery z šesti evropských zemí zapojila do mezinárodního projektu s názvem „E-learning Tools in Destination Management“ (E-learningové nástroje v destinačním managementu), financovaného z programu Leonardo da Vinci. Cílem projektu bylo vyvinout a zavést nový vzdělávací program v oblasti cestovního ruchu, a to jak pro pracovníky veřejné správy zabývající se cestovním ruchem, tak pro malé a střední podnikatele v oblasti cestovního ruchu.

V roce 2006 zástupci české části Euroregionu Silesia v rámci doprovodných akcí týdne evropských regionů a měst OPEN DAYS 2006 v Bruselu představili projekt atraktivní cyklistické stezky ve Slezsku podél polské hranice zvané „Slezská magistrála“. Tuto cyklostezku se díky městu Opava a dalším partnerům z řad obcí a měst na její trase podařilo dokončit v roce 2013.

Od roku 2012 je česká část Euroregionu Silesia partnerem města Opavy v projektech určených pro turistickou oblast Opavské Slezsko a financovaných z Regionálního operačního programu. V lednu 2012 uzavřela česká část euroregionu s městem Opava smlouvu o partnerství v projektu s názvem „Zpracování marketingové strategie cestovního ruchu turistické oblasti Opavské Slezsko a realizace jejích aktivit“. V březnu 2013 pak byla uzavřena další smlouva o partnerství v navazujícím projektu s názvem „Akční plán turistické oblasti Opavské Slezsko 2013-2014“. Jedním z hlavních úkolů těchto společných aktivit bylo zajistit fungování jednotky profesní organizace - destinačního managementu dané turistické oblasti. Toto se už podařilo bez přímé účasti české části euroregionu (viz blíže podkapitola 3.1.4).

Od roku 2016 se pak obě části Euroregionu Silesia pustili do systematické práce nad zcela novým a výjimečným přeshraničním turistickým produktem „Stezka rozhleden a vyhlídkových míst v Euroregionu Silesia“. Produkt je rozdělen do dvou rovin, a to investiční část spočívající v samotných výstavbách rozhleden a vyhlídkových míst na území pokrývající Euroregion Silesia dle samotných potřeb investorů (obcí a měst), a neinvestiční část spočívající ve vytvoření ojedinělého přeshraničního produktu s názvem „Silesianka“. Celý záměr bude realizován v období od 10/2019 až do 9/2021.

Z prostředků Evropské unie určené na přeshraniční spolupráci (Fondu mikroprojektů Euroregionu Silesia programu INTERREG IIIA ČR-Polsko 2004-2006, Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR-PR 2007-2013 a programu INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020) bylo finančně podpořeno mnoho projektů v oblasti cestovního ruchu včetně investičních celků (např. rozhledny a vyhlídková místa).

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Turistický ruch

Za turistický ruch jsou v Polsku odpovědné: státní orgány, samospráva, turistické agentury a specializované organizace. Ze státních orgánů se jedná o parlament schvalující příslušné právní akty (jako např. zákon o turistických službách), vládu, ministerstvo sportu, jehož součástí je odbor turistiky a Polská organizace pro turistický ruch.

Odbor turistiky na ministerstvu sportu odpovídá za:

- vypracovávání, zavádění, monitorování a spoluúčast při tvorbě strategických vládních dokumentů a programů ovlivňujících rozvoj turistiky,
- provádění činností souvisejících s rozvojem turistické infrastruktury v Polsku,
- hodnocení fungování sektoru turistických služeb,
- vyřizování záležitostí souvisejících s realizací výzkumu v oblasti turistiky,
- inspirování činností a vyřizování záležitostí v oblasti vzdělávání pracovníků v turistickém ruchu,
- přijímání opatření, jejichž cílem je zvýšení konkurenceschopnosti polské turistické nabídky,
- programování a monitorování využívání rozpočtu v kapitole „turistika“.

Polská organizace pro turistický ruch (Polska Organizacja Turystyczna - POT) vznikla v roce 2000 a byla jmenována parlamentem na základě zákona o Polské organizaci pro turistický ruch ze dne 25. června 1999. Hlavním úkolem Polské organizace pro turistický ruch je propagace Polska jako atraktivní turistické země.

Regionální organizace pro turistický ruch (Regionalne Organizacje Turystyczne - ROT) vykonávají činnosti v menším měřítku než Polská organizace pro turistický ruch, protože působí na území daného vojvodství (v celé zemi je jejich 16). Na území vojvodství, na nichž rovněž působí Euroregion Silesia (tj. Slezského a Opolského), působí dvě organizace tohoto typu – Slezská organizace pro turistický ruch a Opolská organizace pro turistický ruch.

Úkolem regionálních organizací pro turistický ruch je:

- koordinace propagačních činností ve vojvodství,
- vytvoření regionálního systému turistických informací,
- propagace turistických hodnot regionu v tuzemsku i v zahraničí,
- stimulování tvorby a rozvoje turistického produktu v regionu,
- inspirování a pomoc při vzniku místních organizací pro turistický ruch v regionu,
- vzdělávání pracovníků pro turistický ruch,
- provedení marketinkových výzkumů a analýz v oblasti turistického ruchu.

Místní organizace pro turistický ruch (Lokalne Organizacje Turystyczne - LOT) jsou nezávislými subjekty a nepodléhají organizacím o regionálního charakteru. Mezi úkoly těchto organizací můžeme zařadit:

- shromažďování a aktualizaci údajů týkající se místních hodnot a turistické nabídky,
- vytvoření a rozvoj turistické nabídky vzniklé na základě místních hodnot,
- integrace místní společnosti pro zlepšení turistické atraktivity vlastních míst.

Důležitou roli při rozvoji turistiky v Polsku hraje Polské turistické a vlastivědné sdružení.

Polské turistické a vlastivědné sdružení (Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze – PTTK) je nejstarším polským sdružením sdružujícím turisty a vlastivědce. Vzniklo ze spojení Polského tatranského sdružení (1873) a Polského vlastivědného sdružení (1906), kterých je právním nástupcem a dědicem jejich tradic, ideologie a rovněž majetku. Od vzniku v roce 1950 Polské turistické a vlastivědné sdružení rozvíjí a popularizuje vlastivědu a turistiku ve všech jejích formách. Nejpopulárnějšími disciplínami turistiky jsou: horská turistika, pěší turistika, kajaková turistika, jachtařská turistika, cykloturistika, mototuristika a lyžařská turistika.

Sdružení vypracovalo a zpopularizovalo vlastivědný program turistiky související s poznáváním vlasti, ochranou přírody, krajiny a památek. Vytváří podmínky usnadňující turistům a vlastivědcům cestování v tuzemsku i v zahraničí – pomáhá při individuálním cestování. Sdružení vytvořilo a popularizuje systém hodnocení a stupňů turistiky sloužící rozvoji zájmů o různé formy turistiky a vlastivědy. Polské turistické a vlastivědné sdružení

popularizuje znalosti o turisticky nejatraktivnějších polských regionech a propaguje doma i v zahraničí polský turistický produkt – aktivní turistiku.

Polské turistické a vlastivědné sdružení sdružuje téměř 70 tisíc členů, kteří působí ve více než 3 tisících kroužků a klubů Polského turistického a vlastivědného sdružení. Kroužky a kluby tvoří pobočky Polského turistického a vlastivědného sdružení – územní jednotky sdružení mající právní subjektivitu. V současnosti v Polsku působí 315 (k 11/2009) poboček Polského turistického a vlastivědného sdružení.

Na území polské strany Euroregionu Silesia pracují pouze 2 pobočky Polského turistického a vlastivědného sdružení:

- Pobočka Polského turistického a vlastivědného sdružení Ziemia Raciborska (*Ratibořsko*) v Ratiboři, www.raciborz.pttk.pl
- Pobočka Polského turistického a vlastivědného sdružení Wodzisław Śląski, www.wodzislawsl.pttk.pl

3.7.1 Kulturní památky a zajímavosti

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území české části Euroregionu Silesia se nachází řada kulturních, sakrálních, technických památek a zajímavostí, které lákají návštěvníky a obohacují život obyvatel. Turistické oblasti Opavské Slezsko dominuje především velké množství zámků a zachovalých pevností z 30. let 20. století. Ostravský region se pak právem pyšní řadou jedinečných technických památek. Dokumentují minulost města a tradici těžby černého uhlí. Díky své výjimečnosti jsou tyto památky světově unikátní. Bývalé významné doly a hutě jsou dnes využívány jako turistické atraktivity. V regionu ovšem naleznete také řadu dalších atrakcí pro celou rodinu – ZOO, Svět miniatur a Slezskoostravský hrad.

V následujících tabulkách jsou uvedeny nejvýznamnější památky a zajímavosti české části Euroregionu Silesia.

Tabulka 56 - Hrad a zámky

Název	Obec	Odkaz
Zámek Bílovec	Bílovec	www.zamekbilovec.estranky.cz
Zámek Dolní Benešov	Dolní Benešov	www.hrady.cz
Zámek Fulnek	Fulnek	www.ic-fulnek.cz/zamecky-komplex/o-1272
Zámek Hlučín	Hlučín	www.info.hlucin.com
Zámek Hradec nad Moravicí	Hradec nad Moravicí	www.zamek-hradec.cz
Zámek Chuchelná	Chuchelná	www.hrady.cz
Zámek Kravaře	Kravaře	www.kravare.cz
Zámek Litultovice	Litultovice	www.litultovice.cz
Zámek Neplachovice	Neplachovice	www.neplachovice.cz
Žerotínský zámek	Nový Jičín	www.muzeum.novy-jicin.cz
Zámek Šilheřovice	Šilheřovice	www.zameksilherovice.cz
Zámek Velké Heraltice	Velké Heraltice	www.hrady.cz
Zámek Velké Hoštice	Velké Hoštice	www.hrady.cz
Slezskoostravský hrad	Ostrava	http://hrad.cerna-louka.cz
Hrad Víkštejn - zřícenina	Vítkov	www.hrady.cz

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 57 – Katedrály, významné kostely, kláštery, kaple, poutní místa

Název	Obec
Kostel sv. Stanislava	Bolatice
Dřevěná zvonička Pocheň	Brumovice

Kostel sv. Josefa při Kapucínském Klášteře	Fulnek
Chrám sv. Matouše	Hať
Dřevěný kostel sv. Petra a Pavla	Hněvošice
Křížová cesta Slezská kalvárie	Hradec nad Moravicí
Kostel sv. Bartoloměje	Kravaře
Kostel sv. Antonína Paduánského	Melč
Kaple Nanebevzetí Panny Marie	Služovice
Kaple P. Marie Schönstattske	Strahovice
Kostel sv. Jana Křtitele	Sudice
Konkatedrála Nanebevzetí Panny Marie	Opava
Dominikánský kostel sv. Václava	Opava
Minoritský klášter s kostelem sv. Ducha	Opava
Kostel sv. Hedviky	Opava
Kostel sv. Vojtěcha	Opava
Kaple sv. Kříže (Švédská kaple)	Opava
Klášter řádu Dcer božské lásky s kaplí božského srdce páně (Marianum)	Opava
Katedrála Božského Spasitele	Ostrava
Filiální kostel sv. Václava	Ostrava
Kostel Neposkvrněného početí P. Marie	Ostrava – Přívoz
Dřevěný kostel sv. Kateřiny	Ostrava - Hrabová
Kostel svatého Pavla	Ostrava - Vítkovice
Kostel sv. Jana Křtitele	Velké Hoštice
Kostel Nanebevzetí Panny Marie	Vítkov

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 58 – Muzea, skanzeny, ZOO, památníky, technické památky

Název	Místo	Typ objektu	Odkaz
Muzeum Bílovec	Bílovec	Muzeum	www.muzeum.kcbilovec.cz
Skanzen lidových tradic a řemesel	Bolatice	Skanzen	www.bolatice.cz
Městské muzeum Břidlice	Budišov nad Budišovkou	Muzeum	www.budisov.eu
Pozůstatky železniční trati ve Fulneku	Fulnek	Technická památka	www.ic-fulnek.cz
Větrný mlýn v Hlavnici	Hlavnice	Technická památka	www.obechlavnice.cz
Muzeum Hlučínska	Hlučín	Muzeum	www.muzeum-hlucinska.cz
Muzeum Slezský venkov	Holasovice	Muzeum	http://slezskyvenkov.cz
Weisshuhnuv kanál v Žimrovicích	Hradec nad Moravicí – Žimrovice	Technická památka	www.hradecinfo.cz
Rozhledna Šance v Jakubčovicích	Hradec nad Moravicí – Jakubčovice	Rozhledna	http://rozhledny.infocesko.cz
Muzeum Chuchelná	Chuchelná	Muzeum	https://www.muzeum-chuchelná.com/#
Zámecké muzeum Kravaře	Kravaře	Muzeum	www.kravare.cz
Větrný mlýn v Cholticích	Litultovice-Choltice	Technická památka	www.litultovice.cz
Muzeum Novojičínska	Nový Jičín	Muzeum	www.muzeum.novy-jicin.cz
<i>Muzeum klobouků</i>	<i>Nový Jičín</i>	<i>Muzeum</i>	
<i>Památník Jana Amose Komenského ve Fulneku</i>	<i>Fulnek</i>	<i>Památník</i>	
Muzeum Oderska a muzeum městského práva – Katovna Odry	Odry	Muzeum	www.odry.cz
Vodní mlýn Wesselsky	Odry	Technická památka	www.vodnimlyn.cz

Veselská rozhledna a rozhledna Pohoří-Olišová	Odry	Rozhledna	www.odry.cz
Slezské zemské muzeum	Opava	Muzeum	www.szm.cz
<i>Arboretum</i>	<i>Stěbořice – Nový Dvůr</i>	<i>Arboretum</i>	
<i>Areál čs. opevnění</i>	<i>Hlučín – Darkovičky</i>	<i>Pevnost</i>	
<i>Památník II. světové války</i>	<i>Hrabyně</i>	<i>Památník</i>	
<i>Památník Petra Bezruče</i>	<i>Opava</i>	<i>Památník</i>	
Obecní dům	Opava	Obecní dům s muzeem a výstavní galerií	http://tic.opava-city.cz/cs
Dominikánský klášter – Dům umění	Opava	Dům umění	
Radniční věž Hláška	Opava	Vyhlídkové místo	
Ostravské muzeum	Ostrava	Muzeum	www.ostrmuz.cz
Areál MINIUNI – Svět miniatur	Ostrava	Venkovní expozice	www.cerna-louka.cz
Dolní oblast Vítkovice	Ostrava – Vítkovice	Technická památka	www.dolnivitkovice.cz
<i>Malý a velký svět techniky</i>	<i>Ostrava – Vítkovice</i>	<i>Muzeum</i>	
Důl Michal	Ostrava – Michálkovice	Technická památka	www.dul-michal.cz
Landek Park	Ostrava – Petřkovice	Technická památka	www.landekpark.cz
<i>Hornické muzeum v Landek Parku</i>	<i>Ostrava</i>	<i>Muzeum</i>	
Hasičské muzeum města Ostravy	Ostrava	Muzeum	www.hzsmsk.cz
Bolt tower Ostrava	Ostrava	Vyhliídka	www.dolnivitkovice.cz
ZOO Ostrava	Ostrava	Zoologická zahrada	www.zoo-ostava.cz
Rozhledna na Anenském vrchu	Sosnová	Rozhledna	www.sosnova.cz
Rozhledna Šlatina	Šlatina	Rozhledna	www.obecslatina.cz
Rozhledna Šibenice	Stěbořice	Rozhledna	www.steborice.cz

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 59 – Přehled chráněných památek a území

Název památky / území	Obec	Typ památky / území	Od roku
Bílovec	Bílovec	MPZ	1992
Budišov nad Budišovkou	Budišov nad Budišovkou	MPZ	2003
Bratrský sbor ve Fulneku (Památník Jana Ámose Komenského)	Fulnek	NKP	1962
Fulnek	Fulnek	MPZ	1992
Hlučín	Hlučín	MPZ	1992
Hradec nad Moravicí	Hradec nad Moravicí	MPZ	2003
Zámek Hradec nad Moravicí	Hradec nad Moravicí	NKP	2001
Nový Jičín	Nový Jičín	MPR	1967
Opava	Opava	MPZ	1992
Kaple sv. Kříže v Opavě	Opava	NKP	1995

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Opavě	Opava	NKP	1995
Odry	Odry	MPZ	1992
Důl Hlubina a vysoké pece a koksovna Vítkovických železáren	Ostrava	NKP	2002
Důl Michal v Ostravě	Ostrava	NKP	1995
Liskova vila v Ostravě	Ostrava	NKP	2008
Památník Rudé armády – mauzoleum v Ostravě	Ostrava	NKP	1978
Moravská Ostrava	Ostrava	MPZ	1992
Ostrava – Poruba	Ostrava	MPZ	2003
Ostrava – Přívoz	Ostrava	MPZ	2003
Ostrava – Vítkovice	Ostrava	MPZ	2003

Pozn.: NKP – národní kulturní památka; MPR – městská památková rezervace, MPZ – městská památková zóna
Zdroj: <http://monumnet.npu.cz/chruzemi/hledani.php>

Na území české části Euroregionu Silesia se rovněž nachází řada kulturních zařízení, jako jsou divadla, kulturní centra, galerie, výstavní síně apod. K těm nejvýznamnějším patří:

- Slezské divadlo, Opava
- Národní divadlo moravskoslezské, Ostrava (Divadlo Antonína Dvořáka a Divadlo Jiřího Myrona)
- Divadlo Petra Bezruče, Ostrava
- Divadlo loutek, Ostrava
- Beskydské divadlo, Nový Jičín
- Loutkové divadlo, Opava
- Galerie výtvarného umění, Ostrava
- Galerie MAGNA, Ostrava
- Opavská kulturní organizace (Obecní dům a Dům umění)
- Dům kultury Akord, Ostrava – Zábřeh
- Kulturní centrum Hlučín
- Městské kulturní centrum Fulnek
- Centrum kultury a vzdělávání Moravská Ostrava
- PLATO – Platforma pro současné umění v Ostravě
- Dům kultury Bílovec

Tabulka 60 – Akce, festivaly

Název	Místo konání	Zaměření
Štěrkovna Open Music	Hlučín	Hudba
Festival ohňostrojí	Hlučín	Zábava, umění
Beethovenův Hradec	Hradec nad Moravicí	Hudba
Kravařský odpust	Kravaře	Zábava
Bezručova Opava	Opava	Literatura, výtvarné umění, divadlo, film, hudba
Colours of Ostrava	Ostrava	Hudba
Dny NATO	Ostrava	Technika
Letní shakespearovské slavnosti Ostrava	Ostrava	Divadlo
Folklor bez hranic	Ostrava	Hudba, tanec, folklor
Janáčkův máj	Ostrava	Hudba
Beats for love Ostrava	Ostrava	Hudba
Ostravské dny	Ostrava	Hudba
Mezinárodní festival outdoorových filmů	Opava, Ostrava	Film
Jeden svět	Opava, Ostrava	Film

Zdroj: vlastní zpracování

Matice slezská

Na území české části Euroregionu Silesia působí osvětová a kulturní organizace Matice slezská, jejíž historie sahá do roku 1877 a jejíž sídlo je v Matičním domě v Opavě. Tato

organizace pečuje o zachování a rozvoj historických, kulturních, uměleckých a národních tradic Slezska. Při svých aktivitách spolupracuje s organizacemi na polské straně.

Organizace volného času

Na území české části Euroregionu Silesia působí mnoho různých organizací, které nabízejí nejrůznější volnočasové aktivity v podobě kroužků, kurzů, výletů, táborů apod. Jedná se především o střediska volného času a zájmová sdružení, z nichž některá již mají navázanu spolupráci s polskými partnery. Jsou to např. tato:

- Středisko volného času Opava - www.svcopava.cz
- Středisko volného času Budišov nad Budišovkou - www.svcbudisov.cz
- Občanské sdružení pro volný čas v Ostravě - www.osvolnycas.cz
- Světlo do života – občanské sdružení, Chlebičov - <http://svetlozivota.webnode.cz>
- Junák – svaz skautů a skautek ČR – střediska v jednotlivých městech - www.skaut.cz

K dalším organizacím volného času na území české části Euroregionu Silesia patří:

- Dům dětí a mládeže, Ostrava – Poruba - www.ddmporuba.cz
- Salesiánské středisko volného času Don Bosko Ostrava - <http://ostrava.sdb.cz/stredisko-volneho-casu>
- Středisko volného času Ostrava – Moravská Ostrava - www.svcoo.cz
- Středisko volného času Korunka, Ostrava - www.svc-korunka.cz
- Středisko volného času Ostrava – Zábřeh - www.svczabreh.cz
- Centrum volného času Kravaře - www.cvckravare.cz
- Dům dětí a mládeže Hlučín - www.ddmhlucin.cz
- Středisko volného času Vítkov - www.svc-vitkov.cz
- Středisko volného času Fokus Nový Jičín - www.fokusnj.cz
- Středisko volného času Odry, Odry – www.svcodry.cz
- Středisko volného času při SPgŠ a SZŠ sv. Anežky, Odry - www.cssodry.cz
- Dům dětí a mládeže Bílovec, Bílovec – www.ddmbilovec.cz

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

V polské části Euroregionu Silesia se nachází mnoho kulturních památek a jiných atrakcí, které svědčí o bohatém kulturním dědictví příhraničního regionu. Patří mezi ně takové objekty jako hrady, zámky, paláce, sakrální objekty, muzea, památníky, apod. Objekty, které si zaslouží pozornost, lze nalézt na území každé obce. Tyto zdroje mohou být základem pro vytvoření přeshraničního turistického produktu. Důležitou výhodou je rozmístění objektů tohoto typu, které tvoří síť pokrývající celou oblast. Nejdůležitější turistické atrakce polské části Euroregionu jsou uvedeny v následujících tabulkách.

Tabulka 61 - Hrady, zámky, sídla, palácové a parkové komplexy

Název obce	Název a popis zajímavosti
Baborów	Zámek Szczyty
Branice	Zámky Branice a Wysoka
Gaszowice	Zámeček vybudovaný pro roce 1685 v neogotickém slohu v Czernicy
Głubczyce	Zámek z 16. století (přestavěný v 19. století) Grobniki Klasicistní zámek z 19. století Pielgrzymów Zámek Pomorzowice postavený v roce 1614 starostou krnovského kněžství Hartwiche von Stitten, přestavěný v roce 1905. Zámek Klisinie (aktuálně Domov s pečovatelskou službou)
Gorzyce	Zámek a park Gorzyce, který se skládá z: zámku hraběte Arco, loveckého zámečku a anglického parku
Kietrz	Trosky paláce Gaszynów z 17. století Barokní zámek Nasiedle s výzdobou ve stylu régence z 18. století
Kornowac	Zámek Rzuchow Zámek Pogrzebień
Krzanowice	Palác Wojnowice – palácový a parkový komplex

Krzyżanowice	Palácový a parkový komplex Krzyżanowice pocházející z 19. století Zámek v Chałupkach obklopený parkem s pozůstatky příkopu a pozůstatky bastionových opevnění Trosky zámku Tworków
Kuźnia Raciborska	Pocisterciácký klášter a zámecký a parkový komplex v Rudach
Lyski	Parkový a palácový komplex z přelomu 19. a 20. století v Dzimierzu Palácové budovy pro služebnictvo z počátku 20. století v Dzimierzu Klasicistní zámeček z roku 1800, Lysky Lovecký zámeček Zwonowice
Marklowice	Zámeček Marklowice Dolne, jehož dějiny sahají do 16. století Zámeček z 19. století v Markłowicích Górnych, tak zvaný „Zameczek“ z druhé poloviny 19. století
Nędza	Lovecký zámeček v rezervaci Łęczczok
Pietrowice Wielkie	Zámek v Krowiarkach Zámeček v Samborowicích
Pszów	Zámeček z 19. století v Krzyżkowicach
Racibórz	Piastovský hrad s hradní kaplí Lovecký zámeček „RAFAKO“
Rudnik	Paláce v Rudniku, Ślawikowie, Łubowicach, Brzeźnicy, Czerwięcicach, Szonowicach, Jastrzębiu, Modzurowie, Strzybniku
Wodzisław Śląski	Palác Dietrichsteinů – postavený v letech 1743-1747. Současně zde je Městské muzeum a Matriční úřad. Kolem paláce je zámecký park. Palácový a parkový komplex v městské části Kokoszyce – barokní, postavený v roce 1783 Zámeček v Jedłowniku - postavený v polovině 19. století

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

Tabulka 62 - Chrámy, kostely, kláštery, kaple, poutní místa, památky a sakrální objekty

Název obce	Název a popis zajímavosti
Baborów	Dřevěný kostelík sv. Josefa v Baborově - jeden z nejkrásnějších dřevěných sakrálních objektů na Horním Slezsku Kaple Ježíšova srdce v Baborově Mariánský sloup v Baborově Kostely v Suchej Psinie, Babicach, Boguchwałowie, Dziećmarowie, Dzielowie, Księżym Polu, Baborowie, Rakowie Czerwonkowie, Tłustomostach Kaplička v Sułkowie
Branice	Kostely v Bliszczycach, Branicach, Wysokiej, Wiechowicach, Włodzieninie, Lewicach, Wódce Klášter sester Neposkvrněné Marie, Branice
Gaszowice	Kostel Nejsvětější Panny Marie Polské Královny v Czernicy Farní Kostel Prozřetelnosti Boží v Gaszowicach Kostel Maksymiliana Marii Kolbego v Szczerbicach Kaplička u cesty sv. Jana Nepomuckého
Głubczyce	Farní kostel Narození Panny Marie z 2. poloviny 13. století Pozdně barokní klášterní komplex Františkánů z 18. století Mariánský sloup z roku 1738 Kostel sv. Trojice v Opawicy postavený v letech 1701-1706 Kostel Povýšení svatého kříže z roku 1910 v Bogdanowicích Kostel sv. Jana Křtitele z roku 1575 v Chomiąży Kaple sv. Barbory ze sklonku 18. a 19. století, u kterého je pramínek, ze kterého voda podle místních pověstí od 17. století měla zázračnou moc Kostel Povýšení svatého kříže v Klisinie
Gorzycy	Socha sv. Jana Nepomuckého v Bluszczově postavená na vrcholu rozlehlého kopce Kamieniec Svatostánek Matky Boží Fatimské v Turzy Śląskiej Památková kaple Svaté Rodiny v Olzie Starý hřbitov u kostela v Gorzycach Kostel Krále Krista v Czyżowicach Kostel Svatého Anděla Strážného v Gorzycach

	Kostel Nejsvětější Marie Panny Královny Míru v Olzie Kostel Svatého Ducha v Gorzycach Osinach Kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Rogowie
Jejkowice	Farní kostel MB Škapulířské a Sv. Piuse X. Kaplička Svatého Jana Nepomuckého z roku cca 1890
Kietrz	Barokní farní kostel sv. Tomáše s trojlodní bazilikou s valenou klenbou (17. století) Pozdně barokní hřbitovní kaple sv. Kříže z poloviny 17. století Klášteřínský kostel Tří králů v Raciborskiej ulici Socha navštívení sv. Alžběty z roku 1730 Barokně klasicistický farní kostel v Nowej Cerekwi Goticko-renesanční farní kostel z konce 16. století v Pilszczu Kostel sv. Bartoloměje, Dzierżysław Kaple sv. Anny, z roku 1842, Kozłówki Kostel narození nejsvětější Panny Marie, z roku 1906, kostelní hřbitov, ze 17. století, ohrazení s kaplemi s výklenky ze 17. století, Lubotyń
Kornowac	Kostel Svatého Bartoloměje v Pogrzebieniu Kaple Svatého Jana Nepomuckého v Pogrzebieniu Kaple Svatého Blažeje v Pogrzebieniu Kaple Svatého Jana v Kornowacu Kostel Neposkvrněného Srdce NMP v Kobyli Kaple v Kobyli Kaple v Łańcach Kostel Svatého Kryštofa v Rzuchowie Kaple Svatého Augustína v Rzuchowie
Krzanowice	Pozdně barokní kostel Povýšení svatého kříže v Krzanowicích Kostel sv. Václava Kostel sv. Mikuláše v Krzanowicích Kaple a kostel sv. Barbory v Pietraszynie Kostel sv. Augustína v Borucinie Kostel Krista krále v Bojanově
Krzyżanowice	Kostel sv. Petra a Pavla v Tworkowie, ve kterém je krypta s rakvemi z roku 1650 Kostel sv. Anny v Krzyżanowicích Poutní kostel Svatého Urbana z roku 1779
Kuźnia Raciborska	Bazilika Nanebevzetí Nejsvětější Panny Marie / Sanktuarium Matky Boží Pokorné v Rudach Kostel Svaté Máří Magdalény na hřbitově v Rudach Kostel Svaté Máří Magdalény v Kuźni Raciborskiej Kostel Nejsvětějšího Srdce Pana Ježíše v Turzu Kaple Svatého Jana Nepomuckého v Kuźni Raciborskiej Pomník Svatého Jana Nepomuckého v Kuźni Raciborskiej z 18. století Hřbitovní kaple v Kuźni Raciborskiej Farní budova v Rudach
Lubomia	Buków: Růžencová kaple z roku 1770 Lubomia: socha sv. Jana Nepomuckého, kaple z 17. Století Farní kostely v Lubomi, Syryni, Nieboczowach, Bukowie
Lyski	Kaple Boží Matky Andělské Královny z roku 1854 v Adamowicích Neogotický farní kostel sv. Markéty z roku 1906 v obci Lysky Hřbitov z 16. století společně s komplexem historických náhrobků z 19. a začátku 20. století a neogotickou hřbitovní kaplí rodiny Poledníků z 19. století v obci Lysky Kajčnický kříž ve tvaru písmena „T“ z období mez 14. a 16. stoletím v obci Lysky Neorománský kostel z roku 1905 sv. Mikuláše, který je také nejstarším patronem slezských kostelů v Pstrážne Neorománský farní kostel sv. Apoštolů Šimona a Judy Tadeáše z roku 1911 společně s hřbitovem ze 17. století v obci Raszczyce Kostel Adamowice Kostel Zwonowice

	Kostel/Kaple Żytna
Marklowice	Farní kostel sv. Stanislava Biskupa a Mučedníka
Mszana	Hřbitov z první poloviny 15. Století Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Połomi Neogotický kostel sv. Jiřího v Mszaně z roku 1898 společně s územím kolem kostela
Nędza	Kostel Matky Boží Růžencové v Nedze Farní kostel Svaté Anny v Babicach Farní kostel Dobrého Pastýře v Górkach Ślaskich Kostel Józefa Robotníka v Zawadzie Ksiazecej
Pietrowice Wielkie	Dřevěný poutní kostelík sv. Kříže v obci Pietrowice Wielkie Farní kostely v Krowiarkach, Makowie, Pawłowie, Cyprzanowie, Samborowicach, Pietrowicach Wielkich Modlitební kapličky a polní kříže
Pszów	Barokní bazilika Narození Svaté Panny Marie s křížovou cestou Křížová cesta se zděnými kapličkami Kostel Nejsvětějšího Srdce Pana Ježíše v Krzyzkowicach Historický hřbitov z 19. století Kláster Sester Boromejek
Racibórz	Mariánský sloup Bývalý dominikánský kostel sv. Ducha – Muzeum Kostel Nanebevzetí Panny Marie (farní) Bývalý dominikánský kostel sv. Jakuba Kostel sv. Mikuláše Kostel sv. Jana Křtitele Kostel Boží Matky Hrob bohobojné Dulcissimy Barokní socha Svatého Jana Nepomuckého na náměstí Plac Dlugosza a v ulici Bosacka Kostel Svatého Srdce Ježíšova Kostel Svatého Kříže Kostel Svatého Josefa Kostel Matky Boží Růžencové Kostel Svatého Matouše a Matěje Kostel Svatého Paschalisa
Rudnik	Kostel v Rudniku Kostel v Ślawikowie Kostel v Łubowicach Kostel v Modzurowie Kostel v Gamowie Laski (neogotická kaplička u cesty s věžičkou a zvonem) Grzegorzowice (kaplička u cesty z 19. století s lidovou barokní sochou sv. Jana Nepomuckého a středověký žulový kajcnický kříž) Ponięcice (zámecký hřbitov a hřbitovní kaple z 18. století, kaplička z konce 18. a začátku 19. století s lidovou barokní sochou sv. Jana Nepomuckého) Czerwięcice (hřbitovní kaple z 19. století, kapele z 18. století s barokním lidovým oltářem a lidovým obrazem Panny Marie Čenstochovské, u kapličky je nejstarší kamenný kříž na Ratibořsku s datem 1720) Szonowice (kaplička u cesty z 19. století, uvnitř dřevěný neogotický oltář s barokní lidovou sochou sv. Jana Nepomuckého) Gamów (kapličky z 18. a 19. století) Strzybnik (kaplička u cesty z 19. století s sochou sv. Jana Nepomuckého)
Świerklany	Kostel Těla a Krve Páně v Jankowicach Studánka v Jankowicach Kostel Svaté Anny ve Świerklanach Dolnych
Wodzisław Śląski	Farní kostel Nanebevzetí Panny Marie, postavený v letech 1909-1911 v neogotickém slohu Bývalý františkánský komplex – kostel a klášter. Klášterní kostel, původně Svaté Trojice byl postaven v 15. století Socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1745

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

Tabulka 63 - Muzea, skanseny, technické památky, kulturní dědictví

Název obce	Název a popis zajímavosti
Baborów	Vodovodní tlaková věž v Baborowě a Dziećmarowie
Branice	25 archeologických stanovišť vepsaných do vojvodského seznamu památek Kamenné sochy a dřevěné polychromie v Branicach, Jakubowicach, Jędrychowicach a Włodzieninie
Gaszowice	Šachta/důl Cecylia v Czernicy Šachta/důl Erbreich v Czernicy
Głubczyce	Kniha městských práv Okresní muzeum v Głubczycach
Gorzycy	Archeologické stanoviště - středověké hradiště v Gorzyczkach
Kietrz	Archeologická stanoviště pod dohledem Vojvodského konzervátora památek v obci Dzierżysław Tříobloukový železniční viadukt z roku 1907
Kornowac	Stežka polských husarů
Krzanowice	Muzeum hororu (Zámek Wojnowice) Muzeum dávného venkova (Zámek Wojnowice) Regionální světnice v Borucinie v místním kulturním středisku Regionální světnice v Wojnowicach
Krzyżanowice	Muzeum kovářství v Bieńkowicích Mlýn v Tworkowě
Kuźnia Raciborska	Památková stanice úzkokolejné železnice v Rudach
Lubomia	Muzeum v ZSO Syrynia (Školní pamětní síň)
Mszana	Regionální světnice v Gogolowej
Nędza	Úzkokolejná dráha
Pietrowice Wielkie	Franská zástavba v obci Cyprzanów a částečně v Pietrowicach Wielkich
Pszów	Objekty po bývalé šachtě/dolu „Anna“ – dva výtahové stroje šachty Chrobry I, budova bývalého kasina, elektroteplárna
Racibórz	Slezská geofyzikální observatoř Muzeum v Ratiboři s historicko-etnografickou expozicí (v tom také „egyptská mumie“) Zámecký pivovar Zemědělská sýpka v Sudole
Rudnik	Gamów (mlýn z roku 1916) Památky po Josefu von Eichendorffu v Łubowicích Vesnické muzeum lužické kultury v Łubowicích Mlýn v Brzeźnicy Zahrady Biskupa Gawliny v Strzybniku
Świerklany	Dům galerie umění rodiny Holesz ve Świerklanach
Wodzisław Śląski	Štola s expozicí důlní technologie Městské muzeum

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

Tabulka 64 - Památkové objekty, historické pomníky, pamětní místa

Název obce	Název a popis zajímavosti
Baborów	Smírčí kříže v Baborowie a Dzielowie Neogotická kaple Srdce Ježíšova v Baborowie Dřevěný kostel Svatého Josefa a Barbory v Baborowie
Branice	Vyhlídková věž Włodzienin
Gaszowice	Historická část základních škol v Piecach a v Czernicy Pomník českého letce Jarolíma Gucmana v Czernicy Obelisk na počest padlých během slezských povstání a během okupace II. světové války u ZS Czernica Pomník věnovaný povstalcí Janu Barciokowi
Głubczyce	Renesanční radnice postavená v roce 1570 na místě dávného měšťanského domu z 14. století s využitím prvků původní budovy, zničená během druhé

	světové války a zrekonstruovaná v letech 2006-2008. Náměstí ve tvaru čtvrtiny kruhu Městský úřad Głubczyce Městské hradby s věžemi
Gorzyce	Zámecký a parkový komplex v Gorzycach jehož součástí je zámek hraběte Arco, lovecký zámeček a park v anglickém stylu Socha Svatého Jana Nepomuckého z 18. století v Bluszczowie Historické hornické obytné domy „familoki“ v Kolonii Fryderyk Kaple Svaté Rodiny z roku 1801 v klasicistním slohu
Jejkowice	Lesní chata spolu s komplexem zástavby v ul. Niewiadomska Krčma „Strzelec“ v ul. Główna Hřbitov v ul. Niedobczycka
Kietrz	Park z 17. Století a hospodářské budovy v Nasiedlu Franská zástavba v obci Pilszcz
Kornowac	Pomník obětí II. světové války v Pogrzebieniu Pomník obětí nacistického tábora v Pogrzebieniu Pomník obětí Rudé armády a NKVD v Pogrzebieniu Pomník památce padlých v III. slezském povstání – areál zámku v Rzuchowie
Krzanowice	Pomníky padlých vojáků z dob I. a II. světové války v lokalitách Krzanowice, Pietraszyn Wojnowice, Bojanów, Borucin Deska věnovaná padlým a nezvěstným během I. světové války obyvatelům Pietraszyna Hřbitov u kostela sv. Václava v Krzanowicach
Krzyżanowice	Smírčí kříž v Rudyszwaldu – kamenný pomník středověké jurisdikce vytesaný z pískovce Lamusy (sýpky) v Boleslawiu a Bieńkowicach
Kuźnia Raciborska	Pomník vítězství, Kuźnia Raciborska, Plac Zwycięstwa Nemocnice Sester svatého Františka - "Nemocnice Rogera" z roku 1858 Rudy, ul. Raciborska 10 Budova císařské pošty, Rudy, ul. raciborska 19 Rudy - Parkový komplex, Budova zahradníka Rudy - Parkový komplex, „čtyřák“ (byvalá hudební škola) Vila v Kuźnii Raciborskiej, ul. Powstańców 5 Budova pošty v Kuźnii Raciborskiej, ul. Powstańców 9 Pomník padlých v I. světové válce - Kuźnia Raciborska u kostela Pomník padlých v I. světové válce v Rudach - u kostela Sv. Rogera
Lubomia	Grabówka: špejchar (sýpka) z 18. století
Lyski	Lesnická chata, postavená kolem roku 1890 v Adamowicach Budovy zámečku tzv. „čtyřáky“ z počátku XX. století v Dzimierzu Budova střediska sociální péče postavená jako tzv. Dům pro chudé, Josefem Benediktem Polednikiem v Lyskach Dřevěno-zděný dům v Suminie, postavený ve tvaru písmena „L“ z roku 1870 na předchozích základech Budova polského celního úřadu a služebny policie v Suminie u bývalé polsko – německé hranice, existující v letech 1922 - 1939 Hladomorny (sklepy) s křížově-žebrovou klenbou na kopci Bernadkowiec (Raszczyce) Lovecký zámeček ve Zwonowicach vybudovaný kolem roku 1887 Deska věnovaná obětem nacistického teroru (Pstrązna, Kostel sv. Mikuláše v Pstrąznej ul. Wyzwolenia), Hrob polského vojáka Jana Balcer, který zahynul při odminování polí (Pstrązna, farní hřbitov ul. Wyzwolenia), Pomník připomínající návrat z 3. povstání 9. roty SPP Rybnického regionu 1921, (Pstrązna, na svahu v ul. Wyzwolenia), Pomník věnovaný padlým slezským povstalcům 1919-1921 a zastřeleným a zavražděným v koncentračních táborech 1939-1945 (Pstrązna, farní hřbitov ul. Wyzwolenia), Hromadný hrob 33 vězňů KL Auschwitz -Birkenau zavražděných německými fašisty na evakuační trase v lednu 1945, z tzv. „Pochodu smrti“

	<p>(Zwonowice, lesní cesta vedlejší ul. Sumińskiej), Hromadný hrob 9 politických vězňů zavražděných během evakuace tábora v Osvětimi v lednu 1945 z tzv. „Pochodu smrti“ (Raszczyce, vedlejší silnice ul. Rybnicka), Válečný hromadný hrob 27 vězňů zavražděných během evakuace tábora v Osvětimi v roce 1945 (Lyski, ul. Sikorskiego), Pomník věnovaný padlým obyvatelům Lysek a okolí během Slezských povstání a těm, kteří zahynuli v německých koncentračních táborech (Lyski, farní hřbitov ul. Rybnicka), Deska věnovaná paměti vojáka I. Armády polského vojska Jana Lubczyńskiego, který zahynul při odminování polí (Raszczyce, hřbitov u farního kostela), Pomník věnovaný padlým obyvatelům Raszczyc a Budzina, kteří zahynuli jako vojáci německé armády během I. a II. světové války (Raszczyce, hřbitov u farního kostela), Pomník věnovaný neznámým vězňům KL Auschwitz-Birkenau zavražděným během evakuace tábora v Osvětimi z tzv. „Pochodu smrti“, slezským povstalcům padlým v letech 1919-21 a během II. světové války 1939-45 (Żytna, ul. Rybnicka).</p>
Marklowice	<p>Školní budova v Markłowicach-Chałupkach 1903-5 Budova mateřské školky z roku 1844 Pomník slezských povstalců Pamětní deska věnovaná obyvatelům města padlým za druhé světové války, na stěně farního kostela Památník osvětimských vězňů Pomník postavený v roce 2000 u příležitosti 700. výročí založení obce Marklowice</p>
Mszana	<p>Klasicistická fara v Polomni z prvního čtvrtletí 19. století, památkově chráněná (zapsaná do seznamu památek slezského vojvodství pod č. 741/66) Památník obětem pochodu smrti na hřbitově v Mszanie Hrob povstalců v Mszanie Hrob povstalců v Polomi</p>
Nędza	<p>Lomecký zámek v rezervaci Łęczczok Hromadný hrob obětí z Osvětimi v Górkach Ślaskich na farním hřbitově</p>
Pietrowice Wielkie	<p>Pomník padlých během I. a II. světové války v Pietrowicach Wielkich Pomník padlých během I. a II. světové války v Samborowicach Zámecký park v Krowiarkach</p>
Pszów	<p>Bazilika Narození Nejsvětější Panny Marie Pszowska kalvárie Pamětní místo válečných veteránů Pomník připojení Slezska k Polsku</p>
Racibórz	<p>Obranná věž městského opevnění Soudní budovy Bludný balvan z doby ledové</p>
Rudnik	<p>Rudnik (stodola z konce 19. století, palírna z roku 1910) Brzeźnica (zámecký špejchar z 19. století) Strzybnik (kovárna z počátku 20. století, lihovar z konce 19. století)</p>
Świerklany	<p>Kříž u cesty z roku 1905 (ul. Boguszowicka Jankowice) Kříž u cesty z roku 1909 (ul. Grażyńskiego Jankowice) Římskokatolický farní kostel Těla a Krve Páně v Jankowicach Římskokatolická farnost Těla a krve Páně v Jankowicach (1898) Stodola Římskokatolické farnosti Těla a Krve Páně v Jankowicach Socha Umučeného Krista u cesty (ECCE HOMO) (ul. Rybnicka v Jankowicach) Mariánský sloup z roku 1871 (ul. Rybnicka v Jankowicach) zapsaný do seznamu památek č. B/296/15 Náhrobní kříž (ul. Rybnicka Jankowice) – v mezích zápisu do seznamu památek č. A-562/66 Kříž u cesty z roku 1888 (ul. Wowry Jankowice)</p>

	Kříž u cesty z roku 1877 (ul. Boryńska/Parytetyczna/Szkolna Świerklany) Kaplička sv. Jana Nepomuckého ve Świerklanach Kříž u cesty z roku 1950 (ul. Plebiscytowa Świerklany) Kříž u cesty z roku 1884 (ul. Żorska Świerklany) Chalupa z let 1890-1893 ve Świerklanach – zapsaná do seznamu památek č. A-1638/97 Kříž u cesty z roku 1920 (ul. Jagielły Świerklany) Dům galerie umění rodiny Holeszových ve Świerklanach Kaplička z roku 1950 (ul. Kucharzówka Świerklany) Římskokatolický farní kostel sv. Anny ve Świerklanach - zapsaný do seznamu památek pod č. A-142/05 Fara z roku 1936 u kostela sv. Anny ve Świerklanach Náhrobní kříž z roku 1879 (ul. Ligonja Świerklany) Kříž u cesty z roku 1950 (ul. 3 Maja Świerklany) Cihelna ve Świerklanach Pomník věnovaný památce obětí „Pochodu smrti“ ve Świerklanach
Wodzisław Śląski	Památkový komplex staroměstského náměstí Rytířská věž (Romantická věž) postavená v roce 1857

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

Na území polské části Euroregionu nechybějí rovněž četně pořádané události, akce a festivaly. Během celého kalendářního roku se na území polské části Euroregionu koná řada kulturních, společenských a rekreačně-sportovních akcí, a také obchodně-výstavních událostí. Vybrané události tohoto typu jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 65 - Pravidelné akce, festivaly a kulturní události

Obec	Název akce	Téma
Baborów	Slavnost v Babicach věnovaná obětem zločinu genocidy v Pieniacké huti spáchaného ukrajinskými nacionalisty	Historická událost
	Šachový turnaj Andrzeja Rippy	Sport, rekreace
	Běh Baborowa Edwarda Gorczyńskiego	Sport, běhání
	Sportovně-hasičské závody	Sport, běhání, venkovní podívaná
	Velikonoční trhy	Výstava, tradice opolského Slezska. Prodej tradičních potravin, řemeslo
	Slavnosti přivítání léta	Hudba, tanec, představení
	Vánoční trhy	Výstava, tradice opolského Slezska. Prodej tradičních potravin, řemeslo
	Obecní fotbalový turnaj mládeže Stanisława Tokarze	Sport, běhání
	Slavnosti spojené s výročním narozením Felikse Steuera	Výstava, historické události
	Obecní fotbalový turnaj o pohár starosty	Sport, běhání, představení
Branice	Mezinárodní výstava vánočních betlémů v Uciechowicach	Expozice, výstava
Gaszowice	Czernický běh, historický piknik	Běhání, terénní hry, historická představení
Głubczyce	Dny Głubczyc, Głubczycké kulturní dny, Hornoslezský festival	Hudba, tanec, folklor
Gorzyce	Rock & Reggae Summer Party	Hudba, tanec
	Výstava železničních maket	Modelářství
	Svatojánská noc	Kultivování tradic slezské kultury
	Průjezd „Papežského vlaku“	Integrační akce
Jejkowice	Jejkowický chodoběh, Jejkowický Nordic Walking, Obecní dožínky	Sport, běhání, slezské tradice

Kietrz	Půlmaraton Kietrz-Rohov	Sport, běhání
Kornowac	Cyklistický závod kolem obce Kornowac, Piknik sv. Huberta	- sport, turistika
Krzanowice	Rodinný cyklistický závod, Májový pochod Nordic Walking, preventivní běh „Bez násilí“, Rozsvícení vánočního stromu na krzanowickém náměstí, Aktivní v životním prostředí oceňování místních činovníků, Pořádání prázdninových akcí pro děti a mládež, workshopy/výlety	Venkovní události
Krzyżanowice	Trhy na hranici	Obchodování se starožitnostmi, svátek obchodu
	Mezinárodní sjezd historických vozidel	Auto-moto událost
	Koncert věnovaný památce Ludvíka van Beethovena a Ference Liszta Festival žesťových orchestrů	Kulturně-historická hudební událost
Kuźnia Raciborska	Dny Kuźni Raciborskiej Mezinárodní závody Hry s kapslemi	Hudba Sport
	Lesní půlmaraton RAFAMET Plavidlo / Přístaviště Turze	Sport, běhání představení, hudba, taneční zábava
	Amatérský automobilový závod Industriada (Rudy)	Sport, závody Svátek stezky technických památek, zábava, hudba, ukázky
	Kovadlina	Umělecká přehlídka mládežnických výchovných středisek
Lubomia	Obecní dožínky	Svátek plodin
Lyski	Festival „Magia Rocka“	Hudba, tanec
Marklowice	Jarní koncert, Taneční festival „Aplauz“, Den dětí, Sjezd motocyklů, Dny Marklowic, Dožínky, Celostátní setkání UKS na kolečkových lyžích a Závody o pohár Slezska, Běh v ulicích, Turnaj ve stolním tenisu, Volejbalový turnaj,	Hudba, tanec, sjezd motocyklů, běhání, sport
Mszana	Lyžařský závod o pohár starosty obce Mszana	Sport, lyžování
	Obecní cyklistický závod	Sport, cyklistika
	Lyžařský závod o pohár starosty obce Mszana Obecní cyklistický závod	Sport, lyžování Sport, cyklistika
Nędza	Rodinné slavnosti (1.-3. května)	
Pietrowice Wielkie	Eko -výstava, Velikonoční procesí na koních, EKO cross, Závody v trénování koní (během každoročního květnového víkendu)	Prezentace firem z oboru stavebnictví-zahrada-topné systémy-interiéry
Pszów	Festival Rock Trendy	Hudba, tanec
	Běh o pohár starosty	Sport
	Sjezd motocyklů	Kulturně-zábavní akce
Racibórz	Cestovatelský festival „WIATRAKI“	Prezentace slajdů, reportáže, zprávy z cest, cestovatelské workshopy

	Trhy sv. Marcela Vánoční trhy	Podej tradičních potravin, řemeslo,
	Raciborský středověký festival	Historické představení, inscenace středověkých bitev
	INTRO Festival	Festival elektronické hudby a světla
	Historické prezentace	Historické inscenace navazující na slavnosti Střeleckých bratrství Raciborze
	Mezinárodní umělecké setkání „Śląsk – země mnoha kultur“	Tanec, hudba, folklor
	Raciborská svatojánská noc	Tanec, hudba, zpěv, folklor, venkovní představení
	Raciborski Festival náboženské písně „Potkal jsem Pána spolu s doprovodnými akcemi“	Hudba, zpěv, divadlo
	Festival japonské kultury a umění Budo Gala	Multižánrový festival japonského umění a kultury
	Festival židovské kultury	Hudba, divadlo, tvůrčí workshopy
	Festival raciborské Ulice FRU	Venkovní akce, divadlo, živé řezby, hudba, happeningy, performance
	Memoriál Mł. Kap. A. Kaczyny a dh. A. Malinowskiego (akce je věnována památce tragické smrti dvou hasičů, kteří zahynuli během hašení požáru lesa u Kuźni Raciborskiej)	Hudba, tanec, hasičské závody, sportovní závody, cyklistický závod
	Dny Raciborze	Hudba, tanec, plavba „plavidel“, sport, výstavy
Racibórz/Krzyżano wice	„Pływadło“	Venkovní akce, sjezd na kánoích
Rudnik	Sjezd na kánoích "Mezi hrady"	Sport, kánoe, prohlídka památek
	Rodinný cyklistický závod	Cyklistika
Świerklany	„Obecní den dětí“	Rekreační akce, určená především pro děti a jejich rodiny
	„Přivítání prázdnin – Svatojánská noc“	Rodinné slavnosti kulturně-zábavní povahy. Akce je určená pro širokou skupinu osob
	Slavnosti ve Świerklanach	Zábavní akce pro všechny věkové kategorie
	Obecní dožínky	Událost propagující lidovou kulturu a tradici
	Mezinárodní malířský plenér spojený s malířskými workshopy pro obyvatele naší obce	Plenér končí výstavou v galerii a vyhotovením a vydáním katalogu z plenéru
	Turnaje plážového volejbalu	Pořádané během venkovních akcí v obou sportovních a rekreačních střediscích
	Jarní a letní prázdniny v obci	Umělecké a sportovní akce pro děti, a také výlety a taneční zábavy
	Venkovní silvestry v obou sportovních a rekreačních střediscích	Zábavní akce
	Setkání s Mikulášem	Zábavní akce pro děti spojená s uměleckou událostí

	Sváteční trhy	Prezentace rukodělné výroby a moučníků s možností jejich zakoupení
	Obecní turnaj klubů venkovských hospodyň	Soutěžní akce, jejímž účelem je popularizace činnosti klubů venkovských hospodyň
	Den slezského nářečí	Akce bez věkových omezení, jejímž cílem je propagace slezského nářečí
Wodzisław Śląski	Reggae festival nejteplejší místo na zemi	Hudba, tanec, zábava
	Ples MIX	Taneční ples
	Historický piknik u příležitosti 3. května	Zábava
	Svatební festival	Pořádání akcí
	Dny města	Hudba, tanec, zábava
	Wodzisławská divadelní noc	Zábava
	Muzykon	Hudba, zábava
	Wodzisławská setkání s folklorem	Hudba, zábava

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

3.7.2 Přírodní zajímavosti

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Přírodní potenciál české části Euroregionu Silesia je jedním ze stěžejních předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu v regionu. Vytváří totiž podmínky pro různé typy turismu, od aktivního vyžití, přes relaxační pobyty až po poznávací cestovní ruch. V české části Euroregionu Silesia se nachází velké množství přírodních zajímavostí. Naleznete zde parky, skály, rezervace a spousty jiných divů, které vznikly bez lidského přičinění. Detailní přehled přírodních památek a rezervací české části euroregionu Silesia je uveden v kapitole 3.1 Základní charakteristika, podkapitole 3.1.2 Poloha.

Jedním z nejpřirozenějších způsobů, jak poznat zajímavosti daného území, je pěší turistika.

Turistika

Česká republika se vyznačuje kvalitním, jednotným a lehce srozumitelným značením pěších turistických tras. Jejich značení i údržbu provádí Klub českých turistů, který je spolkem s celostátní působností aktivních turistů, příznivců a přátel turistiky (www.kct.cz). Klub českých turistů se zabývá nejen značením pěších tras, ale i tras lyžařských, cykloturistických, jezdeckých, vozíčkářských, apod.

Pěší trasy jsou značeny pásovými značkami, které se skládají ze tří vodorovných pásů. Prostřední pás, který určuje barvu značené trasy, je červený, modrý, zelený nebo žlutý. Oba krajní pásy jsou bílé. Ve městech, vesnicích, na křižovatkách s jinou značenou trasou a na dalších turisticky významných místech je malované značení doplněno tabulkami a směrovkami. Z tabulky se dozvíte název místa, popř. jeho nadmořskou výšku, směrovky informují o kilometrových vzdálenostech k dalším cílům na trase.

K nejvýznamnějším pěším trasám v české části Euroregionu Silesia patří:

- Červená turistická trasa z Hradce nad Moravicí na Kružberk
- Červená turistická trasa Opava – Nové Sedlice – Hrabyně
- Červená turistická trasa Bílovec - Fulnek
- Městská turistická trasa IVV MPR Nový Jičín
- Modrá turistická trasa - Hradce nad Moravicí – Fulnek – Odry

- Modrá turistická trasa Šudice (ČR/PR) – Chuchelná – Bohuslavice - Hlučín
- Modrá turistická trasa Štáblovice – Filipovice – Radkov – Podhradí
- Zelená turistická trasa z Hradce nad Moravicí do Kyjovic
- Zelená turistická trasa z Litultovic do údolí Moravice
- Zelená turistická trasa Píšť (z centra obce) – Bělá – Bolatice
- Zelená turistická trasa Vávrovice (ČR/PR) – Stěbořice – Litultovice – Podhradí

Specifickým druhem tras jsou naučné stezky, které si kladou za cíl vzdělat, resp. přinést lidem, kteří místem procházejí, určitý typ informací. Využívány jsou k tomuto účelu nejčastěji informační panely nebo tištěné brožury. Naučné stezky jsou zpravidla značeny pásovými značkami nebo speciálními značkami pro naučné stezky, tj. bílým čtvercem s úhlopříčným zeleným pruhem.

Tabulka 66 – Naučné stezky české části Euroregionu Silesia

	Název	Téma	Odkud	Kam	Délka (km)
1	Břidlicová stezka	geologie - těžba břidlice, paleontologie - zkameněliny, místopis obcí	Budišov nad Budišovkou	Černná ve Slezsku	33
2	Dědictví břidlice	těžba břidlice, historie regionu	Rekreační středisko Bílá Holubice Mokřinky	Rekreační středisko Bílá Holubice Mokřinky	4
3	Moravice	příroda, historie, botanika, zoologie	Vítkov – Podhradí	zřícenina hradu Vikštejn	1,2
4	Hanuše	přírodovědná - lesního typu, botanika, zoologie, historie	Hradec nad Moravicí – u odbočky silnice k hotelu Belaria	Hradec nad Moravicí – u Žimrovického splavu	4,5
5	Hvozdnice	informace o květeně, zvířené a geologických poměrech v posledním zbytku lužního lesa na Opavsku	zastávka ČD ve Slavkově u Opavy	zastávka ČD ve Slavkově u Opavy	9,5
6	Lovecká stezka Lichnovských (Bukový chodník)	přírodovědecká stezka	Hradec nad Moravicí - zámecký park, asi 300 m nad Bílým zámkem	Hradec nad Moravicí - Bukovina	6
7	Raduň - Jakubčovice	historie, 2. světová válka	Raduň	Jakubčovice	7,5
8	Přírodní park Mariánské louky	přírodovědecká naučná stezka - botanika, technické památky, historie	Hradec nad Moravicí - u hotelu Belaria nebo u Žimrovického splavu	Hradec nad Moravicí - vodní elektrárna	1,9
9	Městská NS Hradec nad Moravicí	vlastivědná naučná stezka	Hradec nad Moravicí	Hradec nad Moravicí - hřbitov	2,9

10	Městskými parky Opavy	poznávání stromů a parků Opavy	Dvořákovy sady Opava	Opava – Sady u muzea	2
11	Stříbrný chodník	geologie, botanika, archeologie, historie, ekologie	Odry u železničního přejezdu před areálem "U Spurného"	Odry – poblíž městského koupaliště	7,5
12	Odra – Landek (Hornická NS, Přírodovědná NS)	archeologie, hornictví a geologie, přírodověda	Ostrava – autobus.zast. – Hornické muzeum OKD	Restaurace Sněhota – Petřkovice	7,7
13	Starý Svinov - přírodní rezervace Rezavka	přírodně historický okruh	Ostrava - ul. Rudná, zastávka U korýtka	Ostrava - železniční most Polanecké spojky	3
14	Naučná vlastivědná stezka Františka Palackého	přírodovědné, krajinářské, kulturní, historické, geologické a geografické	Nový Jičín - Janáčkovy sady	Hostašovice – železniční zast. Hodslavice-Hostašovice	11,5
15	Lesní naučná stezka v Chuchelenském lese	fauna a flóra místního lesa a regionu	Bolatice - Borová, ul. K Lesu	Bolatice - Borová, ul. Bělská (K Lesu)	5,8
16	Po devíti suchých poldrech v Bolaticích	protipovodňová ochrana	Bolatice, K Hrázi	Bolatice, K Hrázi	7,0

Zdroj: vlastní zpracování informací z www.msregion.cz/cz/priroda/naucne-stezky/default.htm

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

V polské části Euroregionu Silesia se nachází mnoho turistických atrakcí přírodního charakteru. Jejich přítomnost byla identifikována v 18 z 22 obcí polské části euroregionu, což svědčí o jejich všeobecnosti. Podrobný přehled atrakcí tohoto typu vyskytujících se v polské části Euroregionu je uveden výše v podkapitole 3.1.2.

Tabulka 67 - Přírodní atraktivita polské části Euroregionu Silesia

Název obce	Název atrakce
Branice	300 metrový lyžařský vlek – kotva na tzv. České hůrce v Bliszczykach (Bliżčice) Les Mokre - Lewice se vzácně se vyskytujícími ukázkami rostlin a stromů
Gaszowice	Přírodní památka dub letní (<i>Quercus robur</i>) rostoucí v Czernicy
Głubczyce	Chráněná krajinná oblast v oblasti Mokre - Lewice, zahrnující část Zlatohorské vrchoviny (Góry Opawskie) Głubczycký les se nachází severně od města, zahrnuje část povodí Straduně spolu s četnými soutěskami a stržemi Lipová alej – přírodní památka Městský park v Głubczycach

Gorzyce	Hojné vodní plochy a lesní komplexy (zahrnuje např. rozvětvení Olše a Odry, Lesní komplex „Szwajcaria Czyżowicka” a polder Buków)
Kietrz	Góra Gipsowa (Sádrová hora) – přírodní rezervace
Kornowac	Vyhlídková místa v Kobyli a Pogrzebieniu Ochranné pásmo Chráněné krajinné oblasti „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe” („Cisterciácké krajinné kompozice”) Fragmenty dubové aleje v Rzuchowě Okolí rybníků v Łańcach a Rzuchowě Přírodní lokality „Zapaście” a „Bociek” v Pogrzebieniu Přírodní památka dub letní v zámeckém parku v Rzuchowie
Krzanowice	Oblast náměstí v Krzanowicach
Krzyżanowice	Chráněná krajinná oblast – Hraniční meandry Odry Přírodní park „Las Tworkowski” Parky v Tworkowie, Krzyżanowicach a Chalupkach Alej pomníků Hroza v Tworkowie
Kuźnia Raciborska	Cisterciácké krajinné kompozice Rud Wielkich (vycházkové, cyklistické a lovecké terény v rudských lesích) 15 kusů stromů se statutem přírodní památky
Lubomia	Chráněná lokalita „Wielikąt” Vodní plochy
Lyski	„Żelazowiec” – soustava rybníků v Nowé Wsi s rozlehlými rákosišti a mladými hájky Dub letní (<i>Quercus robur</i>) v Pstrążné s obvodem kmene 550 cm, vysoký přibližně 24 m – přírodní památka od roku 1955 „Bednarkowiec” – pahorek v Raszczycích, na kterém stál kdysi dřevěný zámek, pivovar, chlěvy a salaš Říční údolí střední Suminy – lužní lesy a mokřady, místa výskytu bobra evropského Žyciňský les (lokalita Żytna) s nejmohutnějším stromem zdejšího lesa - Dub Eliáš - obvod kmene 460 cm, s kamenem vrostlým do kmene ve výšce 4 m – přírodní památka ustanovena Usnesením obecní rady Lyski ze dne 28.9.2017
Mszana	200letá lípa – přírodní památka nacházející se na hřbitově ve Mszaně
Nędza	Přírodní rezervace „Łęczczok” Alej dubů a líp u bývalého rekreačního střediska dolu „Borynia” v Malej Nedze (v současné době kemp AQUA-BRAX) Dubová alej v Górkach Śląskich
Pietrowice Wielkie	Alej vedoucí do lesa v Kornicach Arboretum v údolí Św. Krzyża (sv. Kříže) Údolí řeky Troje Hřebčín v Kornicach
Racibórz	Arboretum Moravské brány v Ratiboři včetně Mini-ZOO, Zelené třídy, Začarované zahrady, Mlýnského kola a Středověkého hradiště u parkoviště Přírodní lesní a rybníková rezervace Łęczczok Alej lísky turecké (<i>Corylus colurna</i>)
Rudnik	Zámecké parky v Rudniku, Sławikowie, Strzybniku, Łubowicach (zaječí stezka), Modzurowie Soutěska v Ligocie Książce
Świerklany	Les Królewioł a Podlesie Pramen „Studzienkou v Jankowicach”
Wodzisław Śląski	Jezero Balaton v lese na Grodzisku

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

Na území polské části Euroregionu Silesia se nachází rovněž bohatá síť naučných (vzdělávacích) stezek, jejichž cílem je vzdělávání a regulace cestovního ruchu. Tyto stezky umožňují spojení přírodního či historického vzdělávání s vášní pro putování. Jsou nejen součástí alternativního vzdělávání dětí a mládeže, ale také zajímavým způsobem pro trávení volného času. V následující tabulce jsou představeny stezky nacházející se v polské části Euroregionu Silesia.

Tabulka 68 - Naučné/vzdělávací stezky na území polské části Euroregionu Silesia (stav k 31.12.2017)

Obec	Název	Téma	Odkud	Kam	Délka (km)
Baborów	Stezka maltézských rytířů v Opolsku	Popularizace kulturně atraktivních míst, souvisejících s dějinami Maltézského řádu se zvláštním zřetelem na maltézské památky. Stezka maltézských rytířů prochází 3 místy obce Baborów: Baborów, Dziećmarów a Babice.	Grobniki	Ludmierzyce	cca 70 km
Baborów	„Turista na trase“	Minimálně jedna informační tabule umístěná v každé osadě – celkem 20. Každá tabule obsahuje mapu, fotografie a popis nejzajímavějších míst a atrakcí, které stojí za to v dané obci vidět.	Území celé obce	Území celé obce	116,97 km ²
Gaszowice	Přírodovědná naučná stezka s informačními tabulemi	Přírodovědná	Park u kulturního střediska v Czernicy		
Gorzyce	Přírodovědná naučná stezka v Czyżowicach	Přírodopisná, zeměpisná, vzdělávací	Czyżowice v blízkosti hájovny	Czyżowice v blízkosti hájovny	cca 1,3 km
Kietrz	Přírodovědná naučná stezka „Rezervace hory Góra Gipsowa“	Přírodovědná	Cesta Kietrz – Ściborzyce Wielkie	Cesta Kietrz – Ściborzyce Wielkie	cca 1,2 km
Krzanowice	S dějinami na kole po stezce rodu Lichnovských	Historicko-vzdělávací	Krzanowice bývalá železniční stanice	Chuchelná, Kaple Sv. Kříže	40 km
Krzyżanowice	Přírodovědná stezka „Meandry řeky Odry“ - Evropský přírodní fenomén	Přírodovědná tematika. 8 naučných zastávek v polském a českém jazyce včetně vzdělávacích cvičení k provedení v terénu.	Zabelków u vjezdu na cyklostezku Meandry řeky Odry	Chałupki – konec cyklostezky Meandry řeky Odry	3,5 km cca 1-2h
Kuźnia Raciborska	Stezka polských husarů	Historická	Będzin (železniční stanice Będzin Miasto)	Krzanowice (okolí náměstí)	155,4 km
	Stezka škol polských menšin	Historická	Chałupki (polsko-česká hranice u ul. Długa)	Bierawa (vlakové nádraží)	85,3 km

	Lesní naučná cyklostezka	Přírodovědná, historická, kulturní	Rudy (klášterní a zámkový komplex)	Rudy (klášterní a zámkový komplex)	16 km
	„Mrtvé rameno řeky u kláštera v Rudach Wielkich“	Přírodovědná, krajinná	Rudy (klášterní a zámkový komplex)	Rudy (klášterní a zámkový komplex)	2 km
Lubomia	Stezkou legend a historicko-přírodopisných památek	Krajinná, kulturní, historická, zeměpisná, přírodovědná	Syrynia – škola	Horní Suchá – škola	40 km
Nędza	Stezka polských husařů	Historická	Będzin (železniční stanice)	Krzanowice (okolí náměstí)	155,4 km
	Stezka škol polských menšin	Historická	Chałupki (hraniční přechod)	Bierawa (vlakové nádraží)	85,3 km
Racibórz	Naučná stezka v areálu Arboreta moravské brány	V areálu Arboreta moravské brány se nacházejí dvě stezky:	Arboretum moravské brány	Arboretum moravské brány	celkem 4,5 km
		a) ekologická naučná stezka – stezka se skládá z 12 zastávek s možností se seznámit s různými lesními a nelesními společenstvími	Raciborz – parkoviště v ulici Markowicka	Ocúnová louka v Arboretu moravské brány v Raciborzu	2,5 km
		b) dendrologická stezka – stezka se skládá z 11 zastávek, jejím účelem je poznávání domácích i cizokrajných stromů a keřů	Poblíž informační tabule nedale hlavního vstupu do Arboreta moravské brány	Areál Arboreta moravské brány v Raciborzu – křižovatka dvou nezpevněných cest v místě, kde sousedí dubový a sosnový porost za účasti modřínu	2 km

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

3.7.3 Sportovní atraktivity

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Sport a pohybové aktivity se uskutečňují v rámci občanských sdružení jako organizované sportovní činnosti pod odborným vedením, ve specifických zařízeních zaměřujících se na nejrůznější pohybové i pasivní činnosti ve formě služeb a jako sportovní aktivity, kterým se věnují občané individuálně a neorganizovaně.

V Moravskoslezském kraji působí několik sportovních organizací a sdružení. Mezi nejvýznamnější patří⁵¹:

- Asociace školních sportovních klubů České republiky (působí na 307 ZŠ a SŠ),
- Autoklub České republiky (60 spolků),
- Česká obec sokolská – SOKOL (61 jednot),
- Český střelecký svaz (47 střeleckých klubů),
- Klub českých turistů (65 odborů),

⁵¹ Zdroj: <https://www.msk.cz/cz/skolstvi/seznam-krajskych-stresnich-sportovnich-organizaci-15693/>

- Moravskoslezská krajská asociace Sport pro všechny (153 tělovýchovných jednot),
- Moravskoslezský krajská organizace Českého svazu tělesné výchovy (1 138 oddílů),
- Orel (40 jednot),
- Sdružení sportovních svazů České republiky (269 klubů).

Téměř v každé obci lze nalézt nějaké zařízení pro sport a volný čas - větší či menší sportovně-rekreační areál, fotbalové hřiště, bazén či aquapark. Mezi nejvýznamnější sportovní či sportovně-rekreační zařízení české části Euroregionu Silesia patří např.:

- OSTRAVAR ARÉNA (dříve ČEZ Aréna), Ostrava, www.arena-vitkovice.cz/ostravar-arena/
- Sportovní a rekreační zařízení města Ostravy, www.sareza.cz
- Stadion Bazaly⁵², Ostrava
- Víceúčelová hala Opava, www.hala-opava.cz
- Sportovní hala Hlučín, www.sak-hlucin.cz/informace/sportovni-hala/90
- Buly Aréna Kravaře, Kravaře, www.bulyarena.cz
- HEIpark Tošovice, www.heipark.cz
- Cvičná stěna v Bílovci, www.steny-msk.webnode.cz/prehled-sten

K nejnámějším aquaparkům a bazénům pro obyvatele a návštěvníky patří:

- Aquapark Kravaře, www.aquapark-kravare.cz
- Krytý bazén Ostrava-Poruba, www.sareza.cz
- Vodní svět, Ostrava, www.sareza.cz
- Městské koupaliště Opava, www.koupalisteopava.cz

Součástí sportovního života jsou také různé sportovní akce, závody a turnaje, z nichž k nejvýznamnějším patří:

- Atletický mítink Zlatá tretra v Ostravě
- DAVIS CUP v Ostravě
- Grand Prix Pepa Opava
- Czech Dance Open Ostrava
- fotbalová utkání (FC Baník Ostrava, Slezský FC Opava) a hokejová utkání (HC Vítkovice)

Golf

Golf má v MSK již dlouhou tradici. Na území české části Euroregionu Silesia se nachází golfová hřiště v Kravařích a Šilheřovicích.

- Golf Šilheřovice - hřiště bylo založeno již v roce 1968, jedná se o klasické 18 jamkové golfové hřiště. Golfový areál, jehož dominantou je Rotschildův zámek, je umístěn v zámeckém parku. Více informací na www.golf-ostrava.cz
- Golf Kravaře - hřiště v anglickém parku s alejí staletých stromů funguje od roku 1997. Pro návštěvníky je k dispozici vnitřní golfové odpaliště, 3D golfový simulátor. Samotné golfové hřiště je 18 jamkové. V blízkém okolí se nachází zámek Kravaře. Více informací na www.golf-kravare.cz

Zároveň se v posledních letech rozvíjí zcela netradiční a mladý golfový sport, a to „DiscGolf“. Na území české části Euroregionu Silesia lze nalézt několik discgolfových hřišť např. v Opavě, v Budišově nad Budišovkou, v Litultovicích, v Hlučíně, v Ostravě nebo v Novém Jičíně.

Sportovní létání

Zájem o sportovní létání v České republice stoupá. Do leteckých sportů především radíme akrobacii, letecké a raketové modelářství, létání v balónu, obecné letectví, plachtění, létání na závěsných a padákových kluzácích, ultralehké létání, parašutismus či létání

⁵² Po dokončení demoličních prací bude postaven na Bazalech moderní tréninkový areál pro mládež z celého Moravskoslezského kraje.

vrtulníky. V ČR se leteckému sportu věnují: Aeroklub České republiky, Letecká amatérská asociace a Svaz modelářů ČR.

Na území české části Euroregionu Silesia se nachází letiště, plochy využívané pro sportovní létání⁵³, a to: (název – ICAO kód – Status – odkaz)

VFR letiště

- Zábřeh - LKZA – veřejné vnitrostátní letiště, www.lkza.cz
provozovatel: Slezský aeroklub Zábřeh,
služby: letecké školy: 4, pronájem letadel, letecké servisy

SLZ plochy

- Opava - LK33 – plocha SLZ neveřejná, www.lkopava.webnode.cz
- Hať u Hlučína – LK1U - plocha SLZ neveřejná

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

V polské části Euroregionu Silesia se nacházejí rovněž atrakce určené pro milovníky sportu. V následující tabulce jsou uvedeny nejdůležitější atraktivity tohoto typu nacházející se na území polské části Euroregionu.

Tabulka 69 - Sportovní atraktivity polské části Euroregionu Silesia

Název obce	Druh sportovní aktivity	Název
Branice	Vodní sporty	Tři sportovní haly Koupací bazén a přírodní koupaliště na hraniční řece Opavě
Głubczyce	Vodní sporty	Koupaliště v Pietrowicach Głubczyckich Městský bazén v Głubczycach
Gorzyce	Vodní sporty	Obecní středisko turistiky sportu a rekreace „Nautica“ Rekreační středisko „OLZA“ v Olzie Tábořiště „Europa“ v Olzie
Jejkowice	Sporty pro všeobecné cvičení	Nordic Walking
Kietrz	Vodní sporty/ wellness	Krytý bazén HYDROSFERA
Krzanowice	lehká atletika	Multifunkční sportovní hala v Krzanowicach
Krzyżanowice	Vodní sporty	Přírodní park - Hraniční meandry Odry Koupaliště ve Tworkowie
	Extrémní sporty	Skatepark v Chałupkach
	Sporty pro všeobecné cvičení	Venkovní posilovny v Chałupkach, Krzyżanowicach a Tworkowie
Kuźnia Raciborska	Vodní sporty	Koupaliště v Kuźni Raciborskiej (Rekreační vodní středisko WODNIK)
Lubomia	Sportovní hry	Turnaj o pohár starosty
Lyski	Sporty pro všeobecné cvičení	Sportovní komplex Orlik v Lyskach

⁵³ Zdroj: <https://www.aeroweb.cz/letiste>

Marklowice	Sporty: in-line, armwrestling, taekwondo, kopaná	Sportovní hala Tři hřiště s umělým povrchem Obecní rekreační středisko „Słoneczna Wyspa” Obecní sportovní středisko
Mszana	Vodní sporty	Nekrytý bazén Krytý bazén Połomia
Pietrowice Wielkie	Jezdecké sporty	Hřebčín v Kornicach
Pszów	Bruslení, hokej, posilovna, tenisové kurty	Multifunkční sportovní objekt s umělým ledem
Racibórz	Vodní sporty	Krytý bazén u PWSZ Krytý bazén u ZSOMS Nekrytý bazén „Obora“ Aquapark H2O
Świerklany	Cyklotrasy	- 27 km cyklotras: Modrá trasa (5,6 km) Zelená trasa (14 km) Červená trasa (6,5 km) Žlutá trasa (1,2 km)
	Kopaná	Obecní sportovní objekt ve Świerklanach, při kterém působí LKS Forteca Obecní sportovní objekt v Jankowicach, při kterém působí LKS Orzeł
	Jezdectví	Lidový jezdecký sportovní klub Eldorado ve Świerklanach
	Taekwondo	RCSW „TAEKWON-DO FIGHTER-TKM”
	Šachy	Mladí mistři šachů Świerklany
	Karate	Škola bojových umění LAO HU
Wodzisław Śląski	Vodní sporty	MOSiR – Centrum (Koupaliště Balaton, krytý bazén) Rodinný zábavní park „Trzy Wzgórza“

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

3.7.4 Cykloturistika

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Česká republika má dobře propracovaný systém značených cyklotras. Garantem značení sítě číselných cyklotras je Klub českých turistů, který je za podpory státu a regionů i udržuje. Cyklotrasy jsou dle důležitosti rozděleny do čtyř tříd⁵⁴:

- I. Cyklotrasy I. třídy jsou označeny jednomístným evidenčním číslem. Jedná se o cyklotrasu mezinárodního charakteru. Na území české části Euroregionu Silesia se jedná o cyklotrasu č. 5, tzv. Jantarová stezka. Jedná se o greenway spojující dvě středoevropské metropole Krakov – Vídeň.
- II. Cyklotrasy II. třídy jsou značeny dvoumístnými čísly. Na území české části Euroregionu Silesia se jedná o cyklostezky č. 55 a 56, část Slezské Magistrály.
- III. Cyklotrasy III. třídy jsou označovány třímístným evidenčním číslem. Jedná se

⁵⁴ Uvedená data jsou s platností k 1. 1. 2015 a vychází ze soupisu vyznačených cyklotras, který je k dispozici na stránkách www.cykloserver.cz.

o regionální trasy. Na území české části Euroregionu Silesia se nachází cyklotrasa č. 551 Kružberk, přehrada – Hradec nad Moravicí – Opava. Horním Benešovem vede cyklotrasa č. 503, která leží na ose Starý Jičín – Kružberk – Krnov.

- IV. Cyklotrasy IV. třídy jsou označeny čtyřmístným evidenčním číslem. V moravskoslezském regionu začíná značení cyklotras číslem 6. Tyto cyklotrasy tvoří na území české části Euroregionu Silesia hustou síť mezi jednotlivými městy a obcemi.

Cyklotrasy jsou vedeny po silnicích II. a III. třídy a místních komunikacích nebo po cyklostezkách či polních a lesních cestách. Tomu také odpovídá značení pro cyklisty. Na silnicích je značení součástí veřejného dopravního značení. Všechny značky pro cyklisty mají žlutou barvu a obsahují symbol kola. Cyklotrasy vedené po polních, lesních cestách vedoucích terénem jsou značeny pásovými značkami, které jsou velmi podobné značce v pěší turistice, s tím rozdílem, že je použita jako základní žlutá barva a mohou být o něco větší. Podrobné informace o jednotlivých cyklotrasách je možno dohledat například na www.infomorava.cz nebo www.cykloserver.cz.

Více informací o možnostech cykloturistiky na území české části euroregionu Silesia je uvedeno v kapitole 3.4 Doprava, podkapitole 3.4.4 Cyklistická doprava.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Síť cyklotras v Polsku je poměrně hustá, ale platné předpisy týkající se široce chápaného cyklistického ruchu vzbuzují pochybnosti. Týká se to mimo jiné nekompaktnosti zákona o silničním provozu s Vídeňskou úmluvou o silničním provozu, znění nařízení ministra infrastruktury ze dne 3. července 2003 o podrobných technických podmínkách pro silniční značky a signály, dále zařízení pro bezpečnost silničního provozu a podmínek jejich umístění na silnicích (stav k roku 2008)⁵⁵.

V polských předpisech o dopravě jsou různé, níže uvedené definice:

- a) **Cesta pro cyklisty** (rovněž: *cyklostezka*) — vyhrazený pás terénu (komunikace) určený pro cyklistický ruch. Podle zákona o silničním provozu je to silnice nebo její část určená k jízdě jízdních kol, označená příslušnými silničními značkami a oddělená od ostatních silnic nebo vozovek stejné konstrukční silnice nebo pomocí zařízení bezpečnosti silničního provozu. V praxi se setkáváme s dvěma typy cest pro cyklisty:
- *Cesta pro cyklisty* — část veřejné komunikace, která zahrnuje vyhrazený *jízdní pruh pro jízdní kola* po obou stranách vozovky nebo méně často protisměrné jízdní pruhy a vyhrazené cesty pro cyklisty. Ve městech západní Evropy a ve Spojených státech jsou na rozdíl od Polska, kde jsou vyhrazené pruhy pro jízdní kola součástí vozovky, převládajícím typem cest pro cyklisty (umožňují bezpečnou a rychlou jízdu bez rizika pro bezpečnost chodců).
 - *Cyklostezka* — část vyhrazená ze stávajícího chodníku.
- b) Existují rovněž **turistické cyklotrasy**. Cyklotrasy nelze nezaměňovat s cestou pro cyklisty. Turistické trasy pro jízdní kola jsou označeny cyklostezkami, které mohou vést jak po cestách pro cyklisty ve městě, po vyhrazených samostatných cyklostezkách mimo města, tak i po obvyklých veřejných nebo neveřejných komunikacích. Příkladem turistických sítí cyklotras je EuroVelo.

Cyklostezky v Polsku jsou označeny speciálními symboly pro označení jejich průběhu a usnadnění nalezení správné cesty. V souladu s normami pro značení definovanými Polským turistickým a vlastivědným sdružením jsou cyklostezky označeny bílými čtverečky s černým symbolem jízdního kola a proužkem v barvě tratě (domácí tratě), nebo písmenem R a číslem cyklostezky (mezinárodní tratě). Protože jsou používány častěji než chodníky

⁵⁵ „Standardy pro cyklotrasy realizované v rámci Operačního programu pro rozvoj východního Polska“, Krakov, leden 2010.

pro chodce na veřejných komunikacích, byly značky cyklostezek zařazeny mezi doplňkové dopravní značky a byly jim přiděleny symboly R-1, R-1a, R-1b, R-2, R-2a a R-3.

Cesta pro cyklisty a cyklostezka

Výše byly uvedeny různé definice „cesty pro cyklisty“ používané v polském zákonodárství. I přes nejednoznačné definování pojmu cesty pro cyklisty je třeba zdůraznit, že v každém případě je cesta pro cyklisty pruhem určeným výhradně pro jízdu na jízdním kole. Na druhé straně cyklostezka nemusí využívat výhradně cestu pro cyklisty, ale může být vedena po veřejně dostupných (veřejných a vnitřních), lesních nebo polních komunikacích.

Síť cyklotras na území polské části euroregionu je poměrně hustá. Velký význam zde má i to, že přes území euroregionu prochází 1 trasa mezinárodního významu, 7 tzv. tras první třídy a téměř 20 tras druhé třídy.

V polské části euroregionu jsou i přes nedostatek pozoruhodných turistických atraktivit dobré podmínky pro cykloturistiku, pěší turistiku a pro jízdu na koni. Absence vysokých horských pásem a blízkost velkých městských aglomerací vytváří dobré podmínky především pro rozvoj cykloturistiky rodinného charakteru.

Přes území polské části euroregionu procházejí tyto důležité cyklistické trasy:

Mezinárodní trasy

Cyklotrasa R4. Evropská cyklotrasa: Middelburg – Bonn – Frankfurt – Praha – Brno – Krakov – Lvov – Kišiněv – Oděsa (4 000 km).

Úsek: Chałupki – Zabelków – Olza – Uchylsko – Gorzyczki – Łaziska – Godów – Głęboz – Gołkowice – Borowica – Szotkowice – Moszczenica – Jastrzębie Zdrój – Bzie Zameckie – Bzie Dolne – Szyrówka – Golasowice – Podbór – Zbytków – Strumień – Pszczyna – Miedźna – Brzeszcze (přibližně 140 km).

Trasy první třídy (hlavní)

Cyklotrasa č. 2 Y: Katowice – Mikołów – Czerwionka-Leszczyny – Rybnik – Racibórz – Pietrowice Wielkie – Kietrz – Głubczyce – Pietrowice, hraniční přechod – Krnov (přibližně 143 km).

Cyklotrasa č. 6 C: Trasa procházející stezkou polských husarů (Krakov, Staré Město – Krowodrza – Tonie – Modlnica – Tomaszowice – Ujazd – Bolechowice – Zelków – Wierzchowice – Bębło – Jerzmanowice – okraj Przegini – Czubrowice – Raclawice – Zawada – Witeradów – Olkusz – Stary Olkusz – Hutki – Laski – Krzykawka – Krzykawa – Sławków) – Strzemieszyce Wielkie – Gołonóg – Łęknice – Zielona - Ksawera – Będzin – Grodziec – Dąbrowka Wielka – Bobrowniki – Piekary Śląskie – Dąbrowa Miejska – Zabrze Mikulczyce – Żerniki – Gliwice – Pilchowice – Rudy – Nędza – Racibórz – Krzanowice/Strahovice, hraniční přechod – Opava (přibližně 260 km).

Cyklotrasa č. 9 N: Trasa údolím řeky Odry (Vratislav – Jelcz-Laskowice – Nowy Dwór – Bystrzyca – rezervace „Grodzisko Ryczyńskie“ – Brzezina – Brzeg okraj – Kościerzycy – Kościerzycy, rekreační středisko – Czepielowice – Nowe Kolnie – Odłogi – Stobrawa – Stare Kolnie – Wapienniki – Karłowice – Lubienia – Nowe Siołkowice – Stare Siołkowice – Kwašno – Chróścice – Dobrzeń Wielki – Brzezine – Czarnowąsy – Wróblin – Zakrzów – Opole – Nowa Wieś Królewska – Grudzice – Malina – Kosorowice – Kamień Śląski – Siedlec – Sprzęcice – Ligota Dolna – Góra Św. Anny – Leśnica – Pokój – Krasowa – Raszowa – Kłodnica – Koźle-přístav – Koźle (Kędzierzyn-Koźle) – Kobylice – Landzmiery – Cisek – Bełk – Roszowski Las – Przewóz – Podlesie – Dąbrowa – Miejsce Odrzańskie – Grzegorzowice – Łubowice – Brzeźnica – Miedonia – Proszowice – Racibórz – Bieńkowice – Tworków – Krzyżanowice – Roszków – Zabelków – Chałupki, hraniční přechod (přibližně 230 km)).

Cyklotrasa 24 C: Cyklistický okruh Euroregionu Těšínské Slezsko, polská část (Chałupki, hraniční přechod – Zabelków – Olza – Uchylsko – Gorzyczki – Łaziska – Godów – Głębobcz – Gołkowice – Szotkowice – Moszczenica – Jastrzębie Zdrój – sídliště Chrobrego – Libowiec – Ruptawa – Mariowiec – Marklowice Górne – Zebrzydowice – Podlesie Północne – Podświnioszów – Kaczyce Dolne – Kaczyce Górne – Folwarczek – Pogwizdów – Marklowice – Boguszowice – Przedmieście Frysztaćkie – Cieszyn – Mnisztwo – Dziegielów – Goleszów – Kozakowice Górne – Kozakowice Dolne – Bładnice – Górny Bór – Międzywieć – Skoczów – Harburtowice – Nierodzim – Kuźnia – Ustroń – Poniwiec – Polana – Sucha Dobka – Obłaziec – Jawornik – Wisła – Nowa Osada – Czerniańskie jezero – Zameczek – horské sedlo Szarcuła – Stecówka – Skała – Łączyna – Zaolzie – Burowie – Istebna – Krzyżowa – Zagroń – Jasnowice/Bukovec, hraniční přechod (přibližně 120 km)).

Cyklotrasa č. 34 N: Trasa Głogówek – Głubczyce – Branice – Kietrz „Opawice“ (Głogówek – Mochów – Dzierżysawice – Raclawice Śląskie – Klisino – Kolonia Klisino – Pomorzowice – Pomorzowiczki – Sławoszów – Zamkowa – Głubczyce – Gadzowice – Gołuszowice – Równe – Dobieszów – Opawice – Lenarcice – Krasne Pole – Chomiaza – Pietrowice – Ciermięce – Zalesie – Zubrzyce – Lewice – Bliszczycze – Branice – Wysoka – Dzierzkowice – Wiechowice – Pilszcz – Rozumice – rezervace „Sádrová hora“ – Kietrz (přibližně 95 km)).

Cyklotrasa č. 8: Trasa údolními řeky Visly a Odry (Vratislav – Jelcz-Laskowice – Brzeg – Karłowice – Popielów – Dobrzeń Wielki – Opole – Tarnów Opolski – Kamień Śląski – Góra Św. Anny – Leśnica – Kędzierzyn-Koźle (Koźle) – Cisek – Łubowice – Racibórz – Krzyżanowice – Roszków – Zabelków – Olza – Czyżowice – Turza – Szotkowice – Moszczenica – Jastrzębie Zdrój – Bzie Zameckie – Bzie Dolne – Szyrówka – Golasowice – Podbór – Zbytków – Strumień – Wisła Mała – Kol. Wisła Wielka – Fyrszt – Roszkowice – Młycezek – Łąka – Sznelowice – Pszczyna – sídliště Piastów – Goczałkowice Wieś – Goczałkowice Zdrój – Borki – Rudolów – Dębina – Rudawki Drugie – Grzawa – Zawadka – Góra -Zarudzie – Dębnik – Brzeszcze – Oświęcim – Babice – Alwernia – Balice – Krakow-Wawel (přibližně 380 km)).

Cyklotrasa č. 69 S: Pravobřežní stezka Odry (Chałupki, hraniční přechod – Zabelków – Olza, most – Buków – rybníky Wielikąt – Ligota Tworkowska – Nieboczowy – Płonia – Ostróg (Racibórz) – Markowiak – Orzeszków – Łęg – Zawada Książęca – Ciechowice, prám – Turze – Ruda – Ruda-Brzeg – Księża Łąka – Podświęcie – Dziergowice – Lubieszów – Bierawa – Lasoki – Stare Koźle – Brzeźce – Pogorzelec (Kędzierzyn-Koźle) – Koźle-přístav – Kłodnica, okraj – Otok – Lesiany – plavební komora Januszkowice – Wielmierzowice – Solownia (Zdzieszowice) – plavební komora Krępna – Łęg – Krępna, rybníky – Obrowiec – plavební komora Krapkowice – Otmęt – Odrowąż – Malnia – Chorula – Kąty Opolskie – Przywory, okraj – Grotowice, okraj – Groszowice – Opole – Zakrzów – Wróblin – Czarnowąsy – Borki – Dobrzeń Mały – Dobrzeń Wielki – Ostrówek – Kąty – Babi Las – Biadaszki – Stare Siołkowice, okraj – plavební komora Zawada – Kolonia Popielowska – plavební komora ústí Nysy – Stobrawa – Odłogi – Nowe Kolnie – ústí Stobrawy do Odry – cesta do Babiego Lochu – Kościerzycze, luha nad Odrou – Brzeg (přibližně 200 km)).

Trasy druhé třídy

Hlubčická oblast (231-250)

- 231 Z: Krowiarki – Amandów – Baborów – Dzielów – Kietrz – rezervace „Sádrová hora“ – Dzierżysław – Lubotyń – Nasiedle – Wódka – Posucice – Michałkowice – Lewice – Braciszów – Mokre – Dobieszów – Pielgrzymów – Radynia – Pietrowice (přibližně 85 km).
- 241 S: Równe – Zopowy – Zubrzyce – Włodzienin – Wojnowice – Boguchwałów – Babice – Grobniki – Debrzyce – Lisięcice – Kazimierz (přibližně 30 km).
- 242 Z: Głubczyce – Osada Lwowska – Las Marysieńka – Ściborzyce Małe – Klisino – Małe Klisino – Głogowice – Dzierżysławice – Mochów – Głogówek (přibližně 30 km).

Wodzisławská oblast (311-340)

- 311 C: Rybnik – Okrzeszowiec – Ławczok – Niedobczyce – Rymer – Radlin I – Radlin Dolny – Wodzisław Śląski – Jedłownik – Turzyczka – Turza (přibližně 21 km).
- 312 S: Jastrzębie Zdrój – Moszczenica – Szotkowice – Skrzyszów – Krostoszowice – Granice – Turza – Kraskowice – Gorzyce – Uchylsko (přibližně 25 km).
- 313 Z: Racibórz – Brzeziny – Pogrzebień – Lubomia – Syrynia – Rogów – Belsznica – Osiny – Gorzyce – Gorzyczki (přibližně 30 km).
- 314 N: Lyski – Czernica – Rydułtowy – Biertułtowy – Radlin I – Studzionka – Jankowice Rybnickie (přibližně 68 km).
- 315 Z: Radlin-Obszary – Marklowice Dolne – Balaton – Wilchwy – Sakandrzak – Marusze – Turza – Łaziska (přibližně 20 km).
- 316 Z: Radlin Dolny – Kokoszyce – Czyżowice (přibližně 12 km).
- 317 Y: Racibórz – Nieboczowy – Trawnik – Paprotnik – Lubomia – Świątłowiec – Szybik – Zawada – Kokoszyce – Jedłownik – Wodzisław Śląski – Grodzisko – Marklowice Dolne – Studzionka – Jankowice Rybnickie (přibližně 42 km).
- 318 S: Pszów – Stara Maszyna – Zawada – Wytrzęsów – Rogów – Odra – Olza (přibližně 20 km).
- 319 N: Racibórz – Nieboczowy – Trawnik – Paprotnik – Lubomia – Świątłowiec – Szybik – Zawada – Kokoszyce – Jedłownik – Wodzisław Śląski (přibližně 33 km).
- 320 S: Wodzisław Śląski – Sakandrzok (přibližně 5 km).
- 321 S: okraj Krzyżkowic – Świątłowiec – hradiště Lubomia (přibližně 10 km).
- 322 C: Owsiszczce, hranice – Krzyżanowice – Buków – Wielikąt – Grabówka – Świątłowiec – Pszowskie Doły – Kalwaria – Rydułtowy – Radoszowy – Blizowiec – Jejkowice – Gzel (přibližně 45 km).

Ratibořská oblast (341-370)

- 341 Y: Owsiszczce, hranice – Tworków (přibližně 5 km).
- 342 S: Lyski – Nędza – Kuźnia Raciborska – Bierawa – Kędzierzyn-Koźle (přibližně 40 km).
- 343 Z: Rudy – Kuźnia Raciborska (přibližně 11 km).

3.7.5 Agroturistika

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

V současné době přetrvává celá řada nových forem cestovního ruchu, které spojuje šetrnost vůči cílovým místům pobytu, ohleduplnost vůči přírodě i celému životnímu prostředí. Agroturistika je forma přírodní – venkovské turistiky, je typem rodinné dovolené, která umožňuje trávit volný čas ve zdravém prostředí venkova. Je charakterizována touhou návštěvníků splynout s přírodou, respektuje a chrání přírodu. Rejstřík možností agroturistiky je pestrý: např. jízda na koni, výuka vaření z místních surovin, exkurze na farmě, rybolov, možnost ubytování na rodinné farmě. Oblibu agroturistiky potvrzuje počet zařízení zřízených na území české části Euroregionu Silesia. Bylo zde zjištěno přes 20 farem a jízdáren. Největší koncentrace farem a jízdáren je v okolí města Nový Jičín, Opava, Ostrava, Hlučín, Hradec nad Moravicí a Vítkov.

Výčet zjištěných farem a jízdáren v jednotlivých obcích české části Euroregionu Silesia se nachází v následující tabulce.

Tabulka 70 – Přehled zařízení nabízejících služby v oblasti agroturistiky

Název obce	Nabízené služby	Název zařízení
okres Opava		
Bolatice	chov trakénských koní	Jezdecký klub Hřebčín Amona
Budišov nad Budišovkou	vyjížďky na koních, agroturistika	Penzion Modrá laguna
Černá ve Slezsku	přirozený způsob chovu koní, jízdárna, letní tábory na koních, plavení koní, výuka na koních	Monteho Ranch
Hlučín	výuka jezdeckví, vyjížďky na koních, pobytové programy v přírodě, malá rehabilitační ZOO, rukodělné práce, pěstitelství, zprac. dřeva	Dětský ranč Hlučín
	tréninkové služby, ustájení koní, kolbiště, jízdárna	Jezdecký klub Baloušek
	ustájení koní, vyjížďky na koních, pořádání závodů	Jezdecký klub Jasénky o.s.
Hradec nad Moravicí	příprava koní do drezurních a parkurových soutěží, výuka jízdy na koni, vícedenní soustředění, ustájení koní	Jezdecký klub STEALLY
	trénink koní a jezdců, výuka jízdy na koni	Jezdecký areál TG Hradec n/Mor.
Litultovice	vodění na poníkovi nebo na velkém koni, procházky na koni v okolí areálu ranče, pronájem kolbiště s koněm	Ranč Na konci hor
Opava	výcvik na koních i pony, jízda na koni, ustájení koní	Sportovní klub Starý mlýn
	výcvik a ustájení koní, výuka jízdy na koni	Stáj Lagamon
	provoz jezdeckého klubu	Jezdecký klub Opava - Kateřinky
	provoz jezdeckého klubu	Jezdecký klub Milostovice
Slavkov	provoz jezdeckého klubu	Jezdecký klub Agrostyl
Šilheřovice	provoz jezdeckého klubu	JK Šilheřovice
Vítkov	letní tábory, volnočasové aktivity, chov koní, koz a oveček, jezdecký oddíl, ubytování, víkendové pobyty na farmě	Ranč u Kulhavé sovy
	chov, výcvik koní, vyjížďky na koních, ubytování, agroturistika	Františkův Dvůr
okres Bruntál		
Horní Benešov	ustájení koní, písková jízdárna, výběhy, vyjížďky na koních	JK Dolní mlýn
Horní Životice	jízdárna a koňský ranč	Elvira Edeltraud Kruppa
okres Nový Jičín		
Fulnek	provoz jezdeckého klubu	TJ Jezdecký klub Karina
Nový Jičín	rekreační ježdění, parkurové skákání, chov koní	Jezdecký klub chovatelů koní Nový Jičín
	chov koní a hospodářských zvířat, jezdecký oddíl, pobyty pro děti, vyjížďky na koních, návštěvy farmy	Venkovská škola Bludička, z.s.
	provoz jezdeckého klubu, chov koní, organizace prázdninových výcvikových pobytů	Hermelín ranč
	jízdárna, chov koní, jezdecký sport, agroturistika	Farma Nový Jičín
okres Ostrava – město		
Ostrava	hipoterapie, canisterapie, vlastní nezastřešená i krytá jízdárna, pořádání příměstských táborů, kurzy v rámci ekologické výchovy a osvěty	Středisko Dvůreček
	výcvik koně i jezdců, letní příměstské tábory s koňmi, ustájení koní, vyjížďky na koních	SK Mušketýr
	kryté jízdárny, travnaté kolbiště, výuka jízdy na koních, ustájení koní	Jezdecký klub Baník Ostrava

Zdroj: vlastní zpracování

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Agroturistická činnost v polské části Euroregionu Silesia není ve srovnání se sousedními regiony příliš populární. Následující tabulka obsahuje informace týkající se agroturistických farem působících na území polské části Euroregionu. Subjekty tohoto typu byly identifikovány v 10 obcích. Nejčetnější skupina se vyskytuje v obci Głubczyce a Rudnik.

Tabulka 71 - Agroturistické farmy v polské části Euroregionu Silesia

Obec	Lokalita	Druh atrakce	Název
Branice	Boboluszki	Cyklistika, tenisové kurty, běžecké lyžování	Agroturistická farma Lucyna a Jan Lenartowicz
Głubczyce	Głubczyce	Jízda na koni	Hřebčín v ul. Warszawskiej
	Radynia	regionální produkty	Agroturistika „Zielone Wzgórze”
	Pielgrzymów	Trekking, nordic walking, pěší turistika, cyklistika	Agroturistická farma Antończyk
	Zubrzyce	Rybaření	Loviště ryb
Gorzyce	Czyżowice		Westernový ranč - P.W Agrodom"
	Rogów	Hipoterapie, výuka jízdy na koni	Lesní park u Kaczyny
Kietrz	Pilszcz		Penzion Krysia S.C.
Krzanowice	Wojnowice	Ubytování	Turistická ubytovací zařízení a místa pro krátkodobé ubytování „Agroturistika u Henriety”
Marklowice	Marklowice	Odpocinek v sedle, Nordic walking, pěší turistika, cyklistika	Agroturistická farma "Stajnia Na Górcé"
Nędza	Nędza		AquaBrax
Pszów			Jezdecké centrum a Hipoterapie „Dobrawa”
Rudnik	Gamów	Mini zoo, jízda na koni	Agroturistická farma, Mini-ZOO
	Gamów	Pěší turistika a cyklistika	Starý větrný mlýn
	Rudnik	Pěší turistika a cyklistika	Agroturistická farma
Świerklany	Świerklany	Jízda na koni	Lidový jezdecký sportovní klub Eldorado ve Świerklanach

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

3.7.6 Vodní turistika

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Vodáctví je jednou z forem turistiky, která jako prostředek k přesunu z jednoho místa na jiné využívá různé druhy plavidel. Nejvíce je rozšířena na říčních tocích. Přes území české části Euroregionu Silesia protékají tři řeky, které jsou pro vodáky sjízdné, a to řeka Moravice, Opava a Odra.

Řeka Moravice je rozlohou čtvrtým největším tokem v povodí Odry a protéká hned přes dvě přehradní díla (Slezská Harta a Kružberk). Moravice je vodácky nejoblíbenější řekou v Moravskoslezském kraji. Nad přehradními nádržemi je sjízdná od Velké Štáhle spíše jen výjimečně. Vodácká turistika se hromadně provozuje až od 45. km a níže. Délka splavného úseku je okolo 16 km do Vítkova – Podhradí a dalších 17 km do Žimrovic.

Řeka Opava patří mezi využívané toky. Horní úsek je sjízdný z Vrbna pod Pradědem do Krnova (na jaře a po deštích statisticky nejvíce dní v dubnu). Dolní úsek je sjízdný z Krnova do Ostravy celoročně. Obvyklý začátek a konec sjezdu: Vrbno pod Pradědem, Karlovice, Široká Niva, Nové Heřminovy, Krnov, Opava, Kravaře a Ostrava.

Řeka Odra patří také mezi vodácky využívané toky. Horní úsek je sjízdný do Jakubčovic nad

Odrou, a to v jarních měsících. Spodní část od Suchdolu nad Odrou po soutok s Olší je vyhledávána celoročně. Obvyklý začátek a konec sjezdu: soutok s Budišovkou, Heřmánky, Jakubčovice nad Odrou, Loučky, Suchdol nad Odrou, Studénka, Kašetka, Polanka nad Odrou, Ostrava, Bohumín, výstupní místo za soutokem s Olší Zabelków (Polsko).

V těsné blízkosti zmíněných řek se nachází krásná příroda a mnoho kulturních zajímavostí, jejichž výčet je uveden v publikaci „Vodácký průvodce řekami Moravskoslezského kraje“.

Návštěvníci české části Euroregionu Silesia také mohou navštívit vodní nádrže či jezera v přírodě. Přírodní koupaliště „Stříbrné jezero Opava“ vzniklo zatopením sádrovcového lomu a slouží k rekreaci, koupání a rybolovu. Vodní nádrž Čerták Nový Jičín je vybudována na Kojetínském potoce a slouží především k rekreaci, sportovnímu rybaření. Hlučínské jezero Štěrkovna je ideálním místem pro sport, zábavu a odpočinek, na jezeře je možnost vodního lyžování, windsurfingu, projíždek na loďkách a rybolovu. Štěrkovna Dolní Benešov je oblíbeným místem ke koupání a rybolovu, nachází se zde také půjčovna loděk.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Přes území Euroregionu Silesia protéká řeka Odra, která pramení na východě České republiky v Oderských vrších ve Východních Sudetech ve výšce 634 m n. m., protéká Oderskou nížinou a v severozápadní části Polska u severního okraje města Police se vlévá do Štětínského zálivu. Největšími městy na řece Odře jsou Vratislav, Štětín a Opole v Polsku a Ostrava v České republice. Na polské straně řeka protéká rovněž přes obce polské strany Euroregionu Silesia: Krzyżanowice, Racibórz a Kuźnia Raciborska.

Odra, druhá největší řeka Polska, má velký turistický potenciál, který je tvořen přírodními, krajinnými, turistickými a hospodářskými hodnotami. Atraktivita Odry spočívá ve velké rozmanitosti jejího toku a v jejím přírodním okolí – od těžkých, téměř horských úseků po zcela snadné úseky v nížině. Spojení s vodním evropským systémem prostřednictvím kanálů Odra-Havola a Odra-Spréva je dalším trumfem Odry. I přes svůj půvab, množství atrakcí a mezinárodní charakter není Odra zcela využívána, protože existující turistická infrastruktura je nedostatečná. I když je Odra opomíjena, je poměrně dobře připravena pro turistické aktivity.

Důležitou iniciativou obcí, které leží podél řeky Odry (především Racibórz, Krzyżanowice, Kuźnia Raciborska) a jejích přítoků, je pravidelná roční akce nazvaná „Plavidlo“. Jedná se o pravidelnou akci, kdy její účastníci na vlastnoručně vyrobených plavidlech nebo i standardních kajacích, splavují určené splavné úseky řeky Odry. Akci doprovázejí početné koncerty, pikniky a festivaly. Cílem akce je popularizace rekreačních plaveb na řece Odře, upozornění na potřebu lepšího využívání jejího rekreačního potenciálu a stavby protipovodňové ochrany.

Níže uvedená tabulka obsahuje informace týkající nabídky vodní turistiky na území polské části euroregionu.

Tabulka 72 - Nabídka vodní turistiky v polské části Euroregionu Silesia

Název obce	Název zajímavosti
Branice	Koupaliště na hraniční řece Opavici
Głubczyce	Koupaliště v Pietrowicach Głubczyckich Městský bazén v Głubczycach
Gorzyce	Obecní středisko turistiky sportu a rekreace „Nautica“ Rekreační středisko „Olza“ Tábořiště „Europa“ v Olzie
Kietrz	Krytý bazén HYDROSFERA v Kietrzu
Krzyżanowice	Přírodní park - Hraniční meandry Odry (včetně rovněž sjezdů na kánoích: např. úsek ze Starého Bohumína do Zabelkowa, cca 7,5 km a úsek Zabelków –

	Krzyżanowice, cca 5,5 km) Koupaliště ve Tworkowie
Kuźnia Raciborska	Sjezdy na kánoích na řece Odře (Úsek: Racibórz- Turze) Sjezdy na kánoích na řece Ruda (Úsek: Rybnik – Ruda Kozielska – Kuźnia Raciborska) Koupaliště vODNIK v Kuźni Raciborskiej
Marklowice	„Źródłana Oaza” – vodní nádrž Z6 – loviště ryb.
Mszana	Krytý bazén Połomia
Nędza	Centrum Aquabrax v Szymocicach
Racibórz	Sjezdy na kánoích na řece Odrze (Úsek: Bohumín - Chałupki – Zabełków - Krzyżanowice – Racibórz – Kędzierzyn Koźle) Bazén „Obora“ Rybník Brzeziniak
Wodzisław Śląski	Koupaliště Balaton

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

3.7.7 Kongresová turistika

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Kongresová turistika je specifickou formou cestovního ruchu. Hlavním motivem účasti v této oblasti je předávání nových poznatků, navázání obchodních kontaktů nebo setkávání se s odborníky v dané oblasti. V roce 2017 se MSK konalo 620 konferencí v hromadných ubytovacích zařízeních⁵⁶. Hlavním místem pro pořádání konferencí, seminářů a školení je město Ostrava, které nabízí dostatečnou hotelovou kapacitu a kongresovou infrastrukturu v odpovídajícím standardu. Potenciál k rozvoji kongresové turistiky mají také některá další města a obce české části Euroregionu Silesia.

Tabulka 73 – Kongresová turistika – příklady vhodných zařízení

Název obce	Název zařízení
okres Opava	
Opava	Kulturní dům Na Rybníčku
	Obecní dům
	Sněmovní sál Minoritského kláštera
	Hotel Iberia
	Hotel Koruna
	Parkhotel Opava
	Wellness hotel Opava
Hradec nad Moravicí	Hotel Belaria Resort
	Hotel Červený zámek
	Hotel Sonáta
Kravaře	hotel Buly Aréna Kravaře
	Silesia Golf Resort Kravaře
Šilheřovice	Hotel golf Šilheřovice
	Hotel U sv. Jana
Hlučín	Pension Svatý Florian
Vítkov	Rekreační a školící zařízení v Podhradí
okres Nový Jičín	
Fulnek	Hotel Amos
Nový Jičín	Wellness Hotel Abácie
Odry	Hotel Dělnický dům
okres Ostrava – město	

⁵⁶ Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze, Konference v hromadných ubytovacích zařízeních. Počet konferencí je souhrnem zpracovaných údajů pouze za předložené dotazníky. Jsou započteny akce od 50 účastníků.

Ostrava	Clarion Congress Hotel Ostrava
	Harmony Club hotel
	Hotel Imperial Ostrava
	Multifunkční aula GONG
	Park Inn by Radisson Ostrava
	Hotel Bonum
	Brioni Boutique Hotel
	Hotel Jan Maria
	Hotel Maria
	Best Western Hotel Vista

Zdroj: vlastní zpracování

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Kongresová turistika je v polské části Euroregionu Silesia okrajovým jevem. Nachází se zde málo míst a objektů umožňujících rozvoj turistiky tohoto typu. Na území polských obcí euroregionu Silesia existuje 7 objektů s konferenčním sálem, z čehož 3 se nacházejí ve Wodzisławiu Śląskim. Celkem je zde 10 konferenčních sálů, které pojmu 620 osob.

Tabulka 74 - Objekty s konferenčním zázemím v roce 2017

Název obce	s konferenčním sálem	počet konferenčních sálů	počet míst v konferenčních sálech
	[objekty]	[počet]	[místa]
Wodzisław Śląski	3	4	260
Racibórz	2	3	100
Głubczyce	1	2	150
Kuźnia Raciborska	1	1	150
Nędza	1	2	110
Celkem	7	10	620

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Nejvíce ubytovacích míst se nachází ve městě Racibórz, kde je soustředěno téměř 50% tohoto turistického zázemí. V euroregionu se nachází 9 kategorizovaných hotelů, včetně jednoho 4hvězdičkového objektu ve Wodzisławiu Śląskim. Globálně turistický potenciál euroregionu zahrnuje 1 210 ubytovacích míst, z čehož na hotely připadá 43%.

Tabulka 75 - Turistická ubytovací zařízení

Obec	Celkem			Hotely			Kategorie hotelů		
	Objektů celkem	Celoroční objekty	Ubytovacích zařízení celkem	Objektů celkem	Celoroční objekty	Ubytovacích zařízení celkem	4****	3***	2**
Racibórz	7	7	440	3	3	251		2	1
Głubczyce	4	1	237	1	1	80		1	
Wodzisław Śl.	3	3	118	2	2	72	1	1	
Pszów	2	2	182	0	0	0			
Kuźnia R.	2	2	72	2	2	72		1	1
Nędza	1	1	49	0	0	0			
Krzyżanowice	1	1	38	1	1	38			1
Krzanowice	1	1	22	0	0	0			
Gorzyce	1	1	21	0	0	0			
Mszana	1	1	20	0	0	0			

Branice	1	1	11	0	0	0			
Razem	24	21	1 210	9	9	513	1	5	3

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

3.7.8 Klíčová zjištění

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

- V ČR funguje síť turistických informačních center a také Jednotná klasifikace turistických informačních center České republiky. Na území obcí a měst české části Euroregionu Silesia poskytuje služby 13 certifikovaných turistických informačních center a tři necertifikovaná turistická informační centra.
- Euroregion Silesia již od svého založení vyvíjí široké aktivity v oblasti cestovního ruchu.
- Na území české části Euroregionu Silesia se nachází velké množství historických, kulturních, technických, přírodních a jiných zajímavostí, které vytvářejí velmi dobrý potenciál pro cestovní ruch.
- Na území české části Euroregionu Silesia působí řada kulturních organizací a organizací pro volnočasové aktivity, z nichž některé již vyvíjejí přeshraniční aktivity.
- Přírodní potenciál české části Euroregionu Silesia je jedním ze stěžejních předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu v regionu.
- Území české části Euroregionu Silesia je protkáno sítí pěších turistických a cyklistických tras, podél kterých postupně vzniká doprovodná infrastruktura v podobě odpočívek, úschoven apod.
- Na území české části Euroregionu Silesia se nachází hustá síť sportovních zařízení. Některá tato zařízení jsou místem konání sportovních akcí celorepublikového či dokonce mezinárodního významu.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

- Z ekonomického hlediska je pro Euroregion nejdůležitější víkendová rodinná turistika (rekreační a sportovní), se zvláštním podílem cykloturistiky. Je však nutno pamatovat na to, že vzhledem k nejednotnému systému vytyčování a značení cyklotras je pro zajištění soudržnosti úrovně značení nutno zajistit odpovídající koordinaci aktivit v rámci Euroregionu Silesia spočívající ve společném vypracovávání cílových sítí cyklotras.
- Určité možnosti rozvoje, vzhledem k dosti velkému nasycení kulturními památkami, existují rovněž v rozsahu kulturní turistiky.
- Velké možnosti v tomto rozsahu nabízí rovněž vodní turistika (především s odkazem na přírodní park - Hraniční meandry Odry), a také veškeré jiné formy využití potenciálu řeky Odry,
- Tak jako v případě ostatních oblastí polsko-českého pohraničí se turistika na území polské části Euroregionu vyznačuje sezónností a je závislá na povětrnostních podmínkách.
- Za účelem rozvoje turistiky na území Euroregionu je nezbytný další rozvoj základní a doprovodné infrastruktury. Obzvláště důležité je rovněž další stimulační rozvoj propagačních nástrojů zahrnujícího především využití nových technologií.

3.8 BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

3.8.1 Policie, pohraniční stráž

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území české části Euroregionu Silesia funguje **Policie České republiky** pod hlavičkou Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje⁵⁷ se sídlem v Ostravě. Krajské ředitelství bylo zřízeno k 1. lednu 2010 a dále se dělí na jednotlivé územní odbory služby kriminální policie a vyšetřování a vnější služby, které jsou dislokovány na jednotlivých okresech. V celém Moravskoslezském kraji dohlíží na pořádek zhruba 4 100 policistů⁵⁸ pořádkové a dopravní policie, služby kriminální policie a vyšetřování a ostatních složek policie. Na území české strany Euroregionu Silesia fungují územní odbory Opava, Bruntál, Nový Jičín a Městské ředitelství Ostrava⁵⁹.

V rámci analýzy fungování policie na území obcí na české straně Euroregionu Silesia bylo zjišťováno fungování státní a obecní/městské policie na území každé obce a města sledovaného území. Státní policie funguje na území měst jako Bílovec, Fulnek, Hlučín, Horní Benešov, Hradec nad Moravicí, Kravaře, Nový Jičín, Odry, Opava, Ostrava, Velké Heraltice a Vítkov. Na území obcí státní policie své služby nemá.

Fungování **obecní policie** se řídí zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou. Obecní policie zřízená městem se označuje jako městská policie⁶⁰. Obce české části Euroregionu Silesia služebnami obecní policie nedisponují. Ve všech městech české části Euroregionu Silesia městská policie funguje a má zde své služby.

Dále uvedená tabulka uvádí přehled služben státní a obecní/městské policie v jednotlivých obcích české části Euroregionu Silesia.

Tabulka 76 – Policejní jednotky

Název obce	Státní policie	Městská policie	Název obce	Státní policie	Městská policie
Okres Opava			Píšť	ne	ne
Bolatice	ne	ne	Rohov	ne	ne
Branka u Opavy	ne	ne	Slavkov	ne	ne
Brumovice	ne	ne	Služovice	ne	ne
Budišov nad Budišovkou	ne	ano	Sosnová	ne	ne
Čermná ve Slezsku	ne	ne	Stěbořice	ne	ne
Darkovice	ne	ne	Strahovice	ne	ne
Dolní Benešov	ne	ne	Sudice	ne	ne
Dolní Životice	ne	ne	Šilheřovice	ne	ne
Hať	ne	ne	Velké Heraltice	ano	ne
Hlavnice	ne	ne	Velké Hoštice	ne	ne
Hlučín	ano	ano	Větrkovice	ne	ne
Hněvošice	ne	ne	Vítkov	ano	ano
Holasovice	ne	ne	Vřesina	ne	ne
Hradec nad Moravicí	ano	ne*	Okres Bruntál		
Chlebičov	ne	ne	Horní Benešov	ano	ne
Chuchelná	ne	ne	Horní Životice	ne	ne

⁵⁷ Do 31.12.2009 pod názvem Krajské ředitelství policie Severomoravského kraje

⁵⁸ Stav leden 2017

⁵⁹ <http://www.policie.cz/clanek/zakladni-informace-o-krajskem-reditelstvi-policie-moravskoslezskeho-kraje.aspx>

⁶⁰ <http://www.pracepropravniky.cz/zakony/zakon-o-obecni-policii>

Jezdkovice	ne	ne	Staré Heřminovy	ne	ne
Kobeřice	ne	ne	Okres Nový Jičín		
Kozmice	ne	ne	Bílovec	ano	ano
Kravaře	ano	ano	Fulnek	ano	ne
Litultovice	ne	ne	Jeseník nad Odrou	ne	ne
Melč	ne	ne	Nový Jičín	ano	ano
Mikolajice	ne	ne	Odry	ano	ano
Neplachovice	ne	ne	Slatina	ne	ne
Oldřišov	ne	ne	Okres Ostrava – město		
Opava	ano	ano	Ostrava	ano	ano
Otice	ne	ne			

Pozn.: Ne, spolupráce s jinou obecní/městskou policií.

Zdroj: <http://www.policie.cz/SCRIPT/imapa.aspx>, <http://www.policie-cr.cz/mestska-policie.php>

Přeshraniční spolupráce policejních složek

Od roku 2009 realizovala česká a polská státní policie několik přeshraničních projektů financovaných z prostředků Evropské unie. V posledních letech se Policie Moravskoslezského kraje účastní v projektech „Drugstop - přeshraniční spolupráce policejních jednotek v oblasti boje s drogovou kriminalitou“ a „Zefektivnění česko-polské spolupráce v boji proti kyberkriminalitě“, které byly schváleny k financování z programu INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020. Mimo všech pěti příhraničních českých krajských policií jsou do těchto projektů zapojeni polští partneři Krajské ředitelství policie ve Wrocławu, v Katovicích a v Opoli, v případě druhého zmíněného projektu i Univerzita Palackého v Olomouci. Policie Moravskoslezského kraje realizovala také několik různě tematicky zaměřených projektů financovaných z Fondu mikroprojektů Euroregionu Silesia, a to jak s policií Slezskeho vojvodství, tak s policií Opolskeho vojvodství.

Míra přeshraniční spolupráce městských policií na území Euroregionu Silesia je v současné době nízká a finanční prostředky určené Evropskou unií na přeshraniční spolupráci byly pro spolupráci městských policií využity minimálně.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území polské části Euroregionu Silesia působí jednotky státní policie⁶¹, nejdůležitější organizační jednotku tvoří Vojvodské policejní velitelství v Katovicích. Vojvodské policejní velitelství je organizační jednotkou státní policie, která tvoří pomocný aparát, s jehož pomocí slezský vojvodský policejní velitel, jednající jménem slezského vojvody nebo jménem vlastním, plní úkoly policie, stanovené v zákonech a prováděcích předpisech vydaných na jejich základě, v oblasti ochrany bezpečnosti lidí a zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku na území Slezskeho vojvodství.

Nejdůležitějšími policejními organizačními jednotkami působícími na území euroregionu jsou Okresní policejní velitelství se svým okresním velitelem nebo komisařem v jednotlivých obcích.

Činnost vojvodského policejního velitelství podléhá:

1. dozoru hlavního policejního velitele v záležitostech vyplývajících ze zákonných funkcí nadřízeného všech policistů a centrálního orgánu vládní správy, příslušného ve věci ochrany bezpečnosti lidí a zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku,
2. vedení slezského vojvody, vykonávanému při působení vojvodských sdružených služeb, inspekce a stráže, s výjimkou:
 - a) záležitostí týkajících se vykonávání provozních, průzkumných a vyšetřovacích činností a činností týkajících se stíhání trestných činů,

⁶¹ Právním základem činnosti státní policie v Polsku je zákon o státní policii ze dne 6. dubna 1990.

- b) záležitostí ve správním řízení, u nichž je orgánem vyššího stupně na základě ustanovení zákonů vrchní policejní velitel.

Policie je uniformovanou a ozbrojenou složkou sloužící společnosti a je určena na ochranu bezpečnosti lidí a na zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku. Policie realizuje rovněž úkoly vyplývající z mezinárodních smluv a dohod, podle zásad a v rozsahu v nich uvedených.

Na území polské části euroregionu působí rovněž tzv. jednotky dozorované Vojvodským policejním velitelstvím v Katovicích. Jsou jimi městská policejní velitelství a okresní policejní velitelství.

Právní rámce fungování obecních (městských) strážníků v Polsku stanovuje zákon o obecních strážnících ze dne 29. srpna 1997 (Sb. z. č. 123/1997, ust. 779 s pozdějšími změnami). V Polsku jsou obecní a městští strážníci uniformovanou složkou vytvořenou zastupitelstvem města (obce), jejímž cílem je ochrana veřejného pořádku na území města (obce). V souladu s platnými předpisy zákona o obecních strážnících v obcích, v nichž je výkonným orgánem starosta (primátor města), nosí strážníci název „městská policie“.

Níže uvedená tabulka představuje informace týkající se jednotek státní / obecní (městské) policie v polských členských obcích Euroregionu Silesia.

Tabulka 77 - Jednotky státní/obecní (městské) policie v polských členských obcích Euroregionu Silesia

Název obce	Policie	Městská policie
Baborów	Policejní stanice v Baborowie	NE
Branice	Policejní stanice v Branicach	NE
Gaszowice	Policejní stanice v Gaszowicach	NE
Głubczyce	Okresní ředitelství Policie v Głubczycach	ANO
Gorzyce	Policejní stanice v Gorzycach	NE
Kietrz	Policejní stanice v Kietrzu	ANO
Krzyżanowice	Policejní stanice v Krzyżanowicach	NE
Kuźnia Raciborska	Policejní stanice v Kuźni Raciborskiej	NE
Lyski	nevztahuje se	ANO
Pszów	Policejní stanice v Pszowie	NE
Racibórz	Okresní ředitelství Policie v Raciborzu	ANO
Wodzisław Śląski	Okresní ředitelství Policie v Wodzisławiu Śląskim	ANO

Zdroj: vlastní zpracování

Česko-polská přeshraniční spolupráce policejních jednotek

Pro policejní jednotky stanovuje právní rámce pro provádění činností na území druhé země smlouva mezi Polskou republikou a Českou republikou o spolupráci při potírání trestné činnosti, o ochraně veřejného pořádku a o spolupráci na příhraničním území ze dne 21. června 2006 (Sb. z. č. 177/2007, ust. 1246). Na základě výše uvedené smlouvy jsou realizovány činnosti související s prevencí a aktivním potíráním trestné činnosti přeshraničního charakteru. Mezi hlavní prvky spolupráce patří výměna informací o ztracených osobách a vozidlech, potvrzování totožnosti osob, zabezpečení silničního provozu, provádění základních činností souvisejících s trestnými činy. Na základě článku 8 výše uvedené smlouvy jsou prováděny rovněž společné hlídky v pásmu 25 kilometrů od hranice po obou jejích stranách. Společné zásahy se týkají hlavně hledání ztracených osob a koordinace činností při potírání trestné činnosti přeshraničního charakteru. V tomto rozsahu, na rozdíl od požární ochrany, hlídka z dané země nesmí sama zasahovat na území druhé země.

Mezi hlavní problémy současného stavu spolupráce policejních jednotek patří právní omezení (např. pohyb policejních vozidel, použití zbraně na území sousední země), omezení při provádění společných činností přeshraničního charakteru, absence společného

radiotelekomunikačního systému a jazyková bariéra.

Pohraniční stráž je ozbrojená a uniformovaná složka, jejímž úkolem je ochrana pozemní a vodní státní hranice a kontrola pohybu na hranicích. Organizaci a pravidla jejího fungování upravuje zákon ze dne 12. října 1990 o pohraniční strážní v platném znění.

Základem organizace Pohraniční stráže je centralizace a hierarchická struktura. Centrálním orgánem vládní administrativy, který je příslušný pro záležitosti v rozsahu ochrany státní hranice a kontroly pohybu na hranicích, je generální ředitel pohraniční stráže. Podléhá ministrově vnitra. Generálního ředitele pohraniční stráže jmenuje a odvolává předseda vlády, a to na návrh ministra vnitra. Na návrh generálního ředitele ministr vnitra může jmenovat zástupce generálního ředitele.

V terénu jsou orgány pohraniční stráže ředitelé poboček pohraniční stráže, a také ředitelé stanic a divizí pohraniční stráže.

Na území polské strany Euroregionu Silesia funguje „Slezská pobočka Pohraniční stráže“ se sídlem v Raciborzu.

Slezská pobočka Pohraniční stráže je jednou z devíti poboček působících v organizační struktuře pohraniční stráže. Ze západu sousedí s Nadoderskou pobočkou Pohraniční stráže v Krošnie Odrzańskim, a z východní strany s Karpatskou pobočkou Pohraniční stráže v Nowym Sączu. Územní dosah působnosti pobočky zahrnuje oblast dvou vojvodství: slezského a opolského.

Organizační strukturu Slezské pobočky Pohraniční stráže tvoří ředitelství pobočky v Raciborzu a stanice pohraniční stráže. Ředitelství pobočky je úřadem podléhajícím Řediteli Slezské pobočky Pohraniční stráže, které mu zajišťuje věcnou, organizační, právní a kancelářskou podporu nezbytnou pro efektivní realizaci jeho zákonných úkolů jako terénního orgánu pohraniční stráže. Pobočku řídí ředitel pobočky ve spolupráci se zástupci ředitele pobočky, hlavním účetním a vedoucími organizačních složek pobočky. Po reorganizaci související s přizpůsobením efektivní realizaci úkolů po zrušení kontroly na vnitřních hranicích Evropské unie jsou v současné době součástí Slezské pobočky Pohraniční stráže čtyři stanice pohraniční stráže. Tři z nich se nacházejí na území slezského vojvodství, (z toho jedna působící na Mezinárodním letišti „Katowice“ v Pyrzowicích), a jedna stanice se nachází na území opolského vojvodství.

Na území slezského vojvodství se stanice pohraniční stráže nacházejí v:

- Bielsku-Białej,
- Rudzie Śląskiej,
- Katowicích – Pyrzowicích.

Na území opolského vojvodství se nachází stanice pohraniční stráže v Opole.

3.8.2 Požární ochrana

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území české části Euroregionu Silesia působí **Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje** se sídlem v Ostravě (<http://www.hzscr.cz/hzs-moravskoslezskeho-kraje.aspx>), který je tvořen 6 územními odbory, z toho 3 na území české části Euroregionu Silesia (v Opavě, Ostravě a Novém Jičíně). Tyto jednotlivé územní odbory mají hasičské stanice (ÚO v Opavě má hasičské stanice v Opavě, Hlučíně a Vítkově; ÚO v Novém Jičíně má hasičské stanice v Novém Jičíně a Bílovci; ÚO v Ostravě má hasičské stanice ve 2 městských obvodech a 4 integrovaná výjezdová centra). V hasebním obvodu těchto stanic je celé řešené území Euroregionu Silesia, přičemž jednotlivé hasičské stanice mají mezi sebou rozdělené také konkrétní podniky, firmy a další organizace na svém území.

Běžnou oblastí zásahů jsou zástavby rodinných domů, výškové budovy, nízkopodlažní budovy, domovy důchodců, léčebny dlouhodobě nemocných, školy a školky. Příslušné hasičské stanice mají ve své působnosti navíc specifické objekty, jako je např. Rehabilitační ústav a Ústav sociální péče v Hrabyni s velkou koncentrací osob s omezenou schopností pohybu⁶², který je v působnosti Hasičské stanice Opava.

Ve všech členských obcích na české straně Euroregionu Silesia byla zjišťována existence jednotek požární ochrany (JPO). Pro účely plošného pokrytí území ČR JPO se dle operační hodnoty dělí JPO do šesti kategorií JPO I až JPO VI:

Tabulka 78 – Kategorie jednotek požární ochrany v České republice

Kategorie	Popis jednotky
JPO I	jednotka Hasičského záchranného sboru ČR, zajišťující výjezd jednoho až tří družstev o zmenšeném početním stavu (1+3), družstev (1+5) nebo jejich kombinaci, poskytuje pomoc obcím speciální a ostatní technikou v území své působnosti, v místě dislokace plní úkoly místní jednotky PO; u početně málo obsazených stanic zpravidla v součinnosti s místní jednotkou SDH obce.
JPO II/1	jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000
JPO II/2	jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000
JPO III/1	jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000
JPO III/2	jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000
JPO IV	jednotka hasičského záchranného sboru podniku zřizovaná právnickou nebo fyzickou podnikající osobou; poskytuje speciální techniku na výzvu OPS HZS ČR zpravidla na základě písemné dohody
JPO V	jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO V, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu
JPO VI	jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku zřizovaná právnickou nebo fyzickou podnikající osobou; poskytuje speciální techniku na výzvu OPS HZS ČR zpravidla na základě písemné dohody.
Nezařazené	jednotky PO nezařazené do plošného pokrytí. Nezařazená jednotka sboru dobrovolných hasičů obce má základní početní stav jako jednotka kategorie JPO V. Nezařazené jednotky PO se zpravidla zařazují do druhého a vyššího stupně poplachu v poplachových plánech.

Zdroj: vlastní zpracování

Analýzou existence JPO v členských obcích na české straně Euroregionu Silesia bylo zjištěno, že největší zastoupení má kategorie JPO V – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu. Kategorie JPO V se objevuje u 23 obcí. Další nejvíce zastoupenou kategorií je JPO II/1 – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000. Tato kategorie se vyskytuje u 14 obcí. V dalších 9 obcích funguje JPO v kategorii JPO III/1 – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000. U žádné obce v české části Euroregionu Silesia nebyla zjištěna existence kategorie JPO III/2 a JPO VI. U tří obcí nejsou zřízeny JPO, požární ochrana je v takovém případě zajištěna jinou okolní JPO na základě smluvního vztahu.

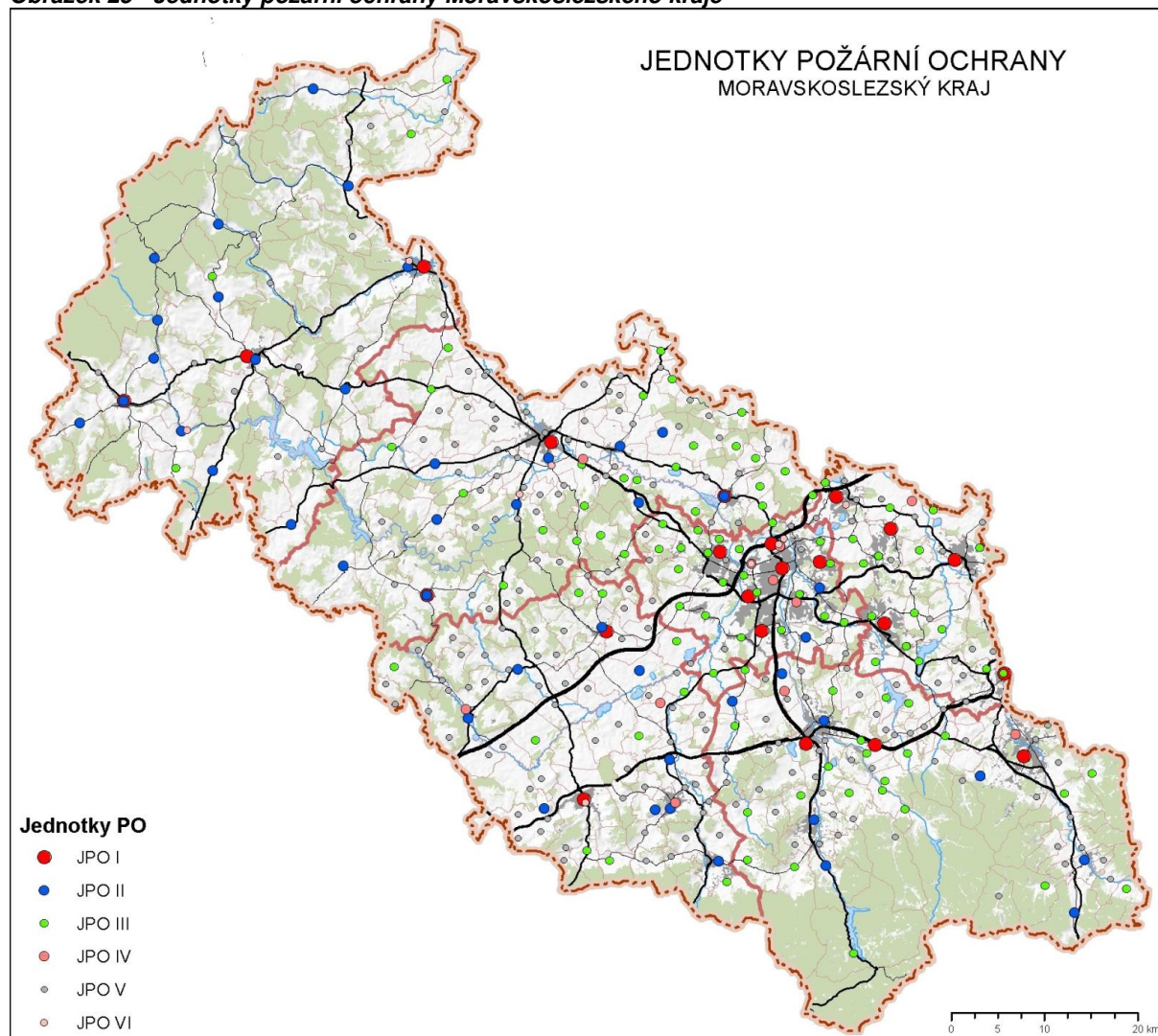
⁶² <http://www.hzscr.cz/clanek/organizacni-slozky-uo-opava-ij.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

Tabulka 79 – Jednotky požární ochrany

Název obce	Druh jednotky požární ochrany (1–6)	Název obce	Druh jednotky požární ochrany (1–6)
Okres Opava		Píšť	JPO III/1
Bolatice	JPO II/1	Rohov	JPO V
Branka u Opavy	JPO V	Slavkov	JPO V
Brumovice	JPO III/1	Služovice	JPO V
Budišov nad Budišovkou	JPO II/1	Sosnová	není
Čermná ve Slezsku	JPO V	Stěbořice	JPO V
Darkovice	JPO V	Strahovice	JPO V
Dolní Benešov	JPO III/1	Šudice	JPO III/1
Dolní Životice	JPO V	Šilheřovice	JPO III/1
Hať	JPO V	Velké Heraltice	JPO III/1
Hlavnice	JPO V	Velké Hoštice	JPO II/1
Hlučín	JPO II/1	Větrkovice	JPO V
Hněvošice	JPO V	Vítkov	JPO II/1
Holasovice	JPO V	Vřesina	JPO III/1
Hradec nad Moravicí	JPO II/1	Okres Bruntál	
Chlebičov	JPO V	Horní Benešov	JPO II/1
Chuchelná	JPO V	Horní Životice	není
Jezdkovice	JPO V	Staré Heřminovy	není
Kobeřice	JPO III/1	Okres Nový Jičín	
Kozmice	JPO V	Bílovec	JPO II/1
Kravaře	JPO III/1	Fulnek	JPO II/1
Litultovice	JPO II/1	Jeseník nad Odrou	JPO V
Melč	JPO II/1	Nový Jičín	JPO II/1
Mikolajice	JPO V	Odry	JPO II/1
Neplachovice	JPO V	Slatina	JPO III
Oldřišov	JPO V	Okres Ostrava-město	
Opava	JPO I	Ostrava	JPO I
Otice	JPO V		

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 25 - Jednotky požární ochrany Moravskoslezského kraje

Zdroj: <https://www.hzscr.cz/imgDetail.aspx?docid=22154778>, stav k 1.3.2013

Přeshraniční spolupráce požárních složek

V roce 2008 byla uzavřena „Dohoda o spolupráci a vzájemné pomoci při záchranných pracích při katastrofách, živelních pohromách a jiných mimořádných událostech“ mezi Moravskoslezským krajem, Slezským vojvodstvím a hasičskými záchrannými sbory obou regionů a stejně tak mezi Moravskoslezským krajem, Opolským vojvodstvím a hasičskými záchrannými sbory obou regionů.

Přeshraniční spolupráce je nejvíce rozvinuta na úrovni jednotek sborů dobrovolných hasičů v obcích v bezprostřední blízkosti hranice. Tyto jednotky, popř. obce realizovaly mnoho přeshraničních projektů financovaných z prostředků Evropské unie určené na přeshraniční spolupráci. K nejvýznamnějším patřil projekt města Opavy, obcí Holasovice a Brumovice a Gminy Branice s názvem „Posílení akceschopnosti JSDH při povodních“, realizovaný v letech 2009 – 2012. Na ochranu před povodněmi byl zaměřen další projekt s názvem „Protipovodňová ochrana na ratibořsko-opavském pohraničí formou logistického vybavení a zdokonalování činnosti krizových složek“, realizovaný městy Racibórz a Kravaře. Zajímavým projektem financovaným z Fondu mikroprojektů Euroregionu Silesia byl projekt obce Šilheřovice a Gminy Krzyżanowice s názvem „Vybudování protipovodňového systému na česko-polském pohraničí“. Tyto přeshraniční projekty požárních jednotek významně napomáhají společné prevenci a ochraně obyvatel na obou stranách hranice.

I Euroregion Silesia se aktivním způsobem spolupodílí na rozvoji přeshraniční spolupráce a akceschopnosti příhraničních požárních jednotek. Pod jeho vedením byl připraven projekt s názvem „READY TO HELP – systém společné ochrany hraničních obcí v Euroregionu Silesia“ a ten byl v červnu 2017 schválen k financování z programu INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020 v rámci prioritní osy „Společné řízení rizik“. Výše celkových výdajů převyšujících 1 mil. EUR byly naplánovány pro celkem 10 partnerů projektu: Euroregion Silesia - CZ jako vedoucí partner celého projektu, 7 hraničních obcí z české strany: Sudice, Rohov, Strahovice, Chuchelná, Píšť, Hať a Šilheřovice a 2 gminy (střediskové obce) z polské strany: Krzanowice a Krzyżanowice. Projekt je realizován v úzké spolupráci s Hasičským záchranným sborem Moravskoslezského kraje, územním odborem v Opavě, a Okresním velitelstvím státního požárního sboru v Polsku. Hlavní cíl projektu je vytvoření systému společné ochrany na území hraničních obcí Euroregionu Silesia prostřednictvím zlepšení technického zázemí 22 požárních jednotek dobrovolných hasičů (7 českých a 15 polských) a jejich připravenosti ke společným zásahům při požárech a jiných živelných pohromách v pohraničí.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území polské části Euroregionu Silesia působí jednotky státní požární ochrany a sboru dobrovolných hasičů. Státní hasičské záchranné sbory – profesionální, uniformovaná složka vybavená specializovaným zařízením určená pro boj s požáry, živelnými pohromami a dalšími místními hrozbami. Vrchní velitel hasičských záchranných sborů je orgánem podřízeným ministru vnitra.

Státní hasičské záchranné sbory působí na základě ustanovení zákona ze dne 24. srpna 1991 o státních hasičských záchranných sborech (Sb. z. č. 81/1991, ust. 351). Úkoly státních hasičských záchranných sborů jsou podle zákona:

- identifikace požárních hrozeb a dalších místních ohrožení;
- organizování a provádění záchranných akcí během požárů, živelných pohrom nebo likvidace místních ohrožení;
- provádění pomocných specializovaných záchranných činností během živelných pohrom nebo likvidace místních ohrožení jinými záchrannými sbory;
- vzdělávání pracovníků pro potřeby státních hasičských záchranných sborů a dalších jednotek protipožární ochrany a všeobecného systému ochrany obyvatel;
- dozor nad dodržováním protipožárních předpisů;
- provádění výzkumných prací v rozsahu protipožární ochrany a ochrany obyvatel;
- spolupráce s vedoucím národního centra pro informace týkající se kriminality v rozsahu nezbytném pro realizaci jeho zákonných úloh.

Sbory dobrovolných hasičů (SDH) fungují na základě ustanovení zákona o sdruženích ze dne 7. dubna 1989 (Sb. z. č. 79/2001, ust. 855 s pozdějšími změnami), zákona o protipožární ochraně ze dne 24. srpna 1991 (Sb. z. č. 178/2009, ust. 1380 s pozdějšími změnami), přičemž jejich podrobné úlohy a organizaci definuje vlastní statut.

Hlavní cíle a úlohy SDH jsou:

- provádění činností, jejímž cílem je zabránění požárům a spolupráce v této oblasti se státními hasičskými záchrannými sbory, samosprávnými orgány a dalšími subjekty,
- účast na záchranných akcích prováděných během požárů, ekologických hrozeb souvisejících s ochranou životního prostředí, nehod a jiných pohrom a událostí,
- informování obyvatelstva o stávajících požárních a ekologických hrozbách a způsobech ochrany před nimi,
- popularizace, zejména mezi svými členy, tělesné kultury a sportu a provádění kulturní a osvětové činnosti,
- plnění úkolů vyplývajících z předpisů o protipožární ochraně,

- činnosti zaměřené na ochranu životního prostředí,
- podpora rozvoje místního společenství na vlastním území,
- provádění jiných úloh stanovených ve statutu SDH,
- vystoupení na sportovních a hasičských soutěžích.

Tabulka 80 - Jednotky hasičského záchranného sboru v polských členských obcích Euroregionu Silesia (stav k 31.12.2017)

Název obce	Druh jednotky*	Počet jednotek	Celostátní hasičský záchranný systém (počet jednotek v CHZS a název jednotky)
Baborów	OSP	9	2: Sucha Psina, Baborów
Branice	OSP	9	2: Branice, Lewice
Gaszowice	OSP	4	2: Gaszowice, Szczerbice
Głubczyce	PSP / OSP	1 + 15**	3: Grobniki, Równe, Zopowy
Gorzyce	OSP	9	4: Gorzyce, Czyżowice, Olza, Rogów
Jejkowice	OSP	1	1: Jejkowice
Kietrz	OSP	9	3: Dzierżysław, Kietrz, Ściborzycy Wielkie
Kornowac	OSP	4	2: Łańce, Kobyla
Krzanowice	OSP	5	2: Krzanowice, Bojanów
Krzyżanowice	OSP	10	2: Krzyżanowice, Tworków
Kuźnia Raciborska	OSP	8	5: Kuźnia Raciborska, Jankowice Rudy, Ruda Kozielska, Siedliska
Lubomia	OSP	4	2: Lubomia, Syrynia
Lyski	OSP	9	2: Lyski i Zwonowice
Marklowice	OSP	1	1: Marklowice
Mszana	OSP	3	2: Mszana, Połomia
Nędza	OSP	5	1: Nędza
Pietrowice Wielkie	OSP	10	2: Pietrowice Wielkie, Cyprzanów
Pszów	OSP	2	2: Krzyżkowice, Pszów
Racibórz	PSP / OSP	1 + 4**	3: OSP Racibórz – Brzezie OSP Racibórz – Markowice OSP Racibórz - Sudół
Rudnik	OSP	6	2: Rudnik, Modzurów
Świerklany	OSP	2	2: Świerklany, Jankowice
Wodzisław Śląski	PSP / OSP	1 + 5**	2: Wodzisław Śl.- Radlin II Wodzisław Śl.- Zawada

*) OSP = SDH tj. Sbor dobrovolných hasičů; PSP = HZS tj. Hasičský záchranný sbor

***) PSP+OSP

Zdroj: vlastní zpracování

Přeshraniční spolupráce hasičských sborů

Činnosti integrovaného záchranného systému přeshraničního charakteru byly stanoveny v mezivládních smlouvách, které upravují zásady provádění záchranných akcí na druhé straně hranice. Základem činnosti hasičských sborů je smlouva mezi Polskou republikou a Českou republikou o spolupráci a vzájemné pomoci v případě katastrof, živelných pohrom a jiných mimořádných událostí (ze dne 8. června 2000). Tato smlouva definuje obecné rámce zásad provádění činností na druhé straně hranice. Na jejím základě podepisují jednotky odpovědné za koordinaci integrovaných záchranných akcí (na české straně kraj, na polské straně vojvodské úřady) podrobné smlouvy týkající se procedur varování a realizace činností na území druhé země. V současnosti platí smlouvy tohoto typu mezi Opolským vojvodstvím a Moravskoslezským krajem a rovněž mezi Slezským vojvodstvím a Moravskoslezským krajem. Logika zásahu je založena na maximálním zkrácení času příjezdu do ohrožených oblastí. Proto jsou v rámci smluv uvedena přesná místa, do nichž mají kratší čas příjezdu jednotky z druhé strany hranice (např. s ohledem na geografické podmínky). Rozsah přeshraničních činností zahrnuje pásmo 25 kilometrů od hranice na obou jejích stranách.

Smlouvy rovněž velmi přesně definují rozdělení úkolů, systému rychlého varování (na dvoujazyčných tiskopisech) a stanovují územně odpovědná operační centra. V rámci smluv jsou prováděna rovněž společná tematická cvičení (např. vodní záchranná služba, záchranné akce na výtazích apod.). Jednou ročně jsou prováděna opatření, jejichž cílem je evaluace fungování společného systému. Společné zásahy se týkají hlavně zabezpečení míst dopravních nehod, včetně úniků nebezpečných látek, požárů (včetně lesních požárů). Vybavení hasičského sboru nezbytné pro provádění akcí je kompatibilní a plně funkční. Mezi vážné problémy související s prováděním činností přeshraničního charakteru patří především: absence kompatibilního systému rádiové komunikace (komunikace probíhá telefonicky nebo faxem, což rozhodně ztěžuje koordinaci činností), absence společného systému používání světelných a zvukových signálů zásahových vozidel, které se zúčastňují akcí na území druhého státu (nebo projíždějících tranzitem), absence osvobození od poplatků za zásahová vozidla z druhého státu na placených komunikacích (e-Myto, eToll). Mezi slabé systémové stránky současného stavu integrovaného záchranného systému patří jazyková bariéra, nedostatečné znalosti provozních struktur a procedur na druhé straně hranice a absence společného systému informací o hrozbách (např. hlášení o počasí, podvodních apod.).

Systemy včasného varování

V oblasti zlepšení bezpečnosti v pohraničí zrealizovaly obce Euroregionu Silesia přímo hraničící s Českou republikou velmi zajímavé a příkladné projekty, jejichž cílem je zlepšení bezpečnosti oblasti pohraničí vybudováním kompaktního systému včasného varování obyvatel před ohrožením. Tyto projekty byly zrealizovány obcemi Racibórz, Krzyżanowice, Gorzyce, Krzanowice, Pietrowice Wielkie, Kuźnia Raciborska a Rudnik na polské straně (zahrnující svým rozsahem přibližně 525 km²) spolu s partnery na české straně, tedy Bohumínem a obcemi Rohov, Bolatice, Sudice a Kobeřice.

Geografická poloha a členitý terén polských příhraničních obcí má za následek, že velká část ohrožení, zvláště hydrologických, přichází z terénu České republiky. Téměř všechny vodní toky (řeka Odra, Olše, potoky Biała Woda, Bełk a mnoho jiných menších potoků) tečou všeobecně ve směru na sever, tedy z České republiky do Polska. Při vydatných srážkách způsobují povodňové ohrožení. Tato specifická poloha obcí a z ní vyplývající ohrožení a rovněž neúplně vyřešené otázky týkající se včasného varování v jednotlivých obcích, vedly k potřebě najít způsob pro vyřešení tohoto problému. Hlavním, a v jistém smyslu společným cílem všech těchto projektů, bylo vytvoření systému včasného varování před ohrožením všech obyvatel prostřednictvím pořízení a montáže příslušných zařízení a vytvoření systému výměny informací o ohroženích pocházejících z druhé strany hranice. Kromě toho téměř ve všech těchto projektech byla uspořádána školení, hlavně pro děti a mládež, a byly připraveny příslušné informátory v obou jazycích.

4 PROGRAMY ČESKO-POLSKÉ SPOLUPRÁCE A FOND MIKROPROJEKTŮ

Euroregion Silesia plní významnou roli v programech Evropské unie určených na podporu česko-polské přeshraniční spolupráce, a to již od předvstupních programů Phare CBC CZ-PL 1999–2003, v rámci kterých spravoval tzv. Společný fond malých projektů (grantové schéma - alokace 10 % prostředků programu). Po vstupu České republiky a Polska do EU v květnu 2004 se mohly obě země připojit k Iniciativě INTERREG IIIA. V programu INTERREG IIIA Česká republika - Polsko 2004 – 2006 se zástupci obou stran Euroregionu Silesia stali členy Řídícího a Monitorovacího výboru a oba sekretariáty vykonávaly funkci tzv.

Správce Fondu mikroprojektů, který byl součástí tohoto programu (opatření 2.2 – alokace 15 % prostředků programu). Ještě před ukončením posledních projektů v rámci programu INTERREG IIIA byl zahájen nový Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia jako součást Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007-2013 (oblast podpory 3.3 - alokace 20 % prostředků programu) a ve funkci Správce Fondu mikroprojektů Euroregion Silesia pokračuje i v období 2014 – 2020 v rámci programu INTERREG V-A ČR – Polsko. Stejně jako v období 2007 – 2013 i v tomto období mají obě strany Euroregionu Silesia také zastoupení v Monitorovacím výboru, který zodpovídá za výběr projektů a monitorování programu.

Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia je určen pro žadatele z území okresů Opava, Ostrava-město a Nový Jičín na české straně a na polské straně pro žadatele z území okresů ratibořského, wodislavského, hlubčického a rybnického a okresních měst Rybnik a Żory.

Územní vymezení Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia

- na české straně:
 - území NUTS III kraj Moravskoslezský - území okresů Opava, Ostrava, Nový Jičín
- na polské straně:
 - část území NUTS III podregion Opolski – vojvodství Opolskie – okres (powiat) głubczycki
 - část území NUTS III podregion Rybnicki – vojvodství Śląskie – okres (powiat) raciborski, rybnicki, wodzisławski – část (Pszów, Radlin, Rydułtowy, Wodzisław Śląski, Gorzyce, Lubomia, Marklowice, Mszana), město (powiat grodzki) Rybnik a Żory

Obrázek 26 - Územní vymezení Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia

Zdroj: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=programy-EU-cil2-fond-mikroprojektu&open_menu=195

4.1 OPERAČNÍ PROGRAM PŘESHRAŇIČNÍ SPOLUPRÁCE ČR-PR 2007-2013 A FOND MIKROPROJEKTŮ V EUROREGIONU SILESIA

Operační program přeshraniční spolupráce ČR – PR 2007 – 2013 byl ukončen ke dni 31. 12. 2015.

V rámci tohoto programu měl Euroregion Silesia toto zastoupení v Monitorovacím výboru:

- česká strana Euroregionu Silesia:
 - člen: Daniel Procházka, starosta obce Rohov
 - náhradnice: Jana Novotná Galuszková, tajemnice Euroregionu Silesia – CZ
- polská strana Euroregionu Silesia:
 - člen: Mirosław Lenk, primátor města Racibórz
 - náhradník: Józef Matela, starosta Gminy Kietrz

4.1.1 Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia 2007-2013

Fond mikroprojektů jako samostatná oblast podpory Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR – PR 2007 – 2013 představoval pružný nástroj pro realizaci projektů menšího rozsahu s maximální dotací z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) do výše 30 000 EUR.

Tabulka 81 - Finanční rámec Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia

Euroregion Silesia	Příspěvek z EFRR (v EUR)	z toho (v EUR)	
		na mikroprojekty	na administraci
česká část	3 063 000	2 603 550	459 450
polská část	3 900 000	3 343 900	556 100
Celkem	6 963 000	5 947 450	1 015 550

Zdroj: vlastní zpracování

Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia byl vyhlášen dnem 28. 4. 2008. Od tohoto termínu běžela průběžná výzva k předkládání žádostí se stanovenými termíny pro jednotlivá zasedání Euroregionálního řídicího výboru (EŘV) a příjem žádostí pro tato zasedání (v rámci tzv. kol).

V roce 2015, který byl posledním rokem realizace Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR – PR 2007 – 2013, se uskutečnilo poslední, v pořadí 15. zasedání EŘV (26. 2. 2015). Dne 18. 9. 2015 se ve Wodzislawi Śl. uskutečnil „Galavečer Fondu mikroprojektů“, na kterém bylo provedeno závěrečné zhodnocení Fondu.

Tabulka 82 - Celkový přehled o Fondu mikroprojektů a čerpání alokace na mikroprojekty za obě strany Euroregionu Silesia

	CZ část	PL část	Celkem
Počet kol příjmu žádostí		15 (14. kolo jen pro PL žadatele)	15
Počet zasedání EŘV		15	15
Počet oběžných procedur		6	6
Počet zaevidovaných žádostí	250	372	622

Počet vyřazených žádostí	19	12	31
Počet zaregistrovaných žádostí	231	360	591
Počet schválených žádostí	199	306	505
Počet pozastavených žádostí	16	9	25
Počet neschválených žádostí	30	52	82
Schválená výše dotace z EFRR na mikroprojekty (v EUR)	3 242 143,74	4 314 854,19	7 556 997,93

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci 15 kol průběžné výzvy bylo předloženo více než 600 žádostí českých a polských žadatelů z území Euroregionu Silesia. Společný česko-polský Euroregionální řídicí výbor (EŘV), složený z 22 hlasujících členů (11 českých a 11 polských), schválil k financování celkem 505 projektů z obou stran hranice. Ze 199 schválených projektů českých žadatelů bylo zrealizováno 191 projektů, 8 projektů nebylo realizováno z důvodu rezignace žadatelů na schválenou dotaci. Z 306 schválených projektů polských žadatelů bylo zrealizováno 299 projektů. 1 projekt byl zrealizován, ale polský Správce Fondu po realizaci vypověděl smlouvu pro neplnění podmínek smlouvy, 1 projekt nebyl zrealizován a na 5 schválených projektů žadatelé sami zrezignovali.

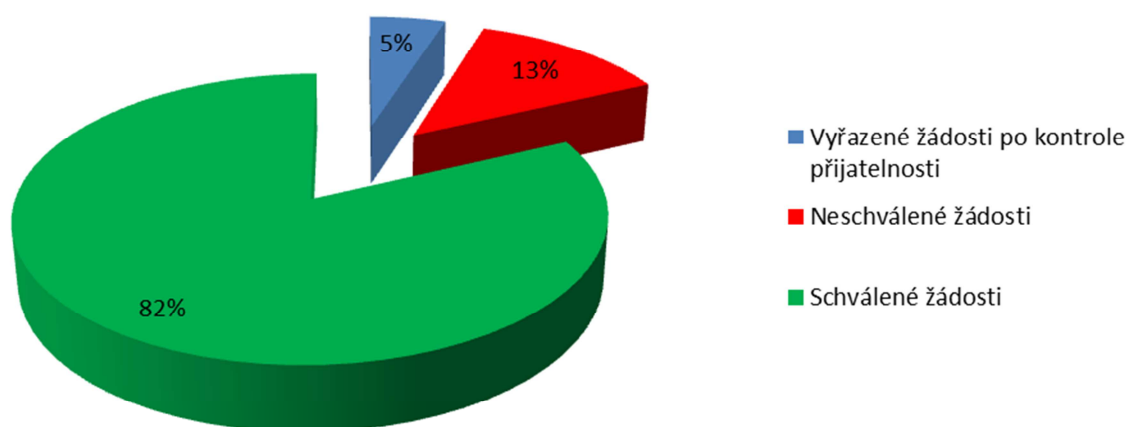
Tabulka 83 - Přehled vyčerpání prostředků EFRR na mikroprojekty

ER Silesia	Alokace z EFRR (v EUR)	vyčerpáno		nevyčerpáno	
		v EUR	v %	v EUR	v %
CZ část	2 603 550	2 575 891,45	98,94	27 658,55	1,06
PL část	3 343 900	3 312 680,91	99,06	31 219,09	0,94
Celkem	5 947 450	5 888 572,36	99,01	58 877,64	0,99

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci Fondu mikroprojektů bylo možné realizovat projekty napříč všemi oblastmi podpory programu. S ohledem na charakter Fondu mikroprojektů převažovaly „měkké“ neinvestiční projekty, nicméně byly realizovány i menší investiční záměry v oblasti ochrany historického dědictví česko-polského příhraničí, bezpečnosti, infrastruktury cestovního ruchu či sportu.

Graf 6 - Úspěšnost žadatelů o dotaci z Fondu mikroprojektů 2007-2013 v Euroregionu Silesia

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.2 Administrace Fondu mikroprojektů 2007-2013

Finanční prostředky určené na administraci („obsahu“) Fondu mikroprojektů byly předem vymezeny v maximální výši 15 % celkové alokace pro příslušný euroregion. Pro obě strany ER Silesia se jednalo o částku ve výši 1 194 766 EUR⁶³, přičemž celá tato částka byla pokryta příspěvkem (dotací) z EFRR a státních rozpočtů ČR a PR.

Čerpání dotací mělo podobu refundace skutečných výdajů souvisejících s FM na základě průběžných žádostí o platbu předkládaných každé čtvrtletí – celkem 27 žádostí. V květnu 2016 byla uhrazena poslední platba z prostředků EFRR. **Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia byl ukončen ke dni 30. 9. 2015.**

Tabulka 84 - Přehled finančních prostředků EFRR a státních rozpočtů na administraci FM a celkové shrnutí vyčerpání

ER Silesia	Alokace z EFRR a SR (v EUR)	vyčerpáno		nevyčerpáno	
		v EUR	v %	v EUR	v %
CZ část	540 530	504 959,26	93,42	35 570,74	6,58
PL část	654 236	610 385,55	93,3	43 850,45	6,7
Celkem	1 194 766	1 115 344,81	93,35	79 421,19	6,65

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 INTERREG V-A ČR-POLSKO A FOND MIKROPROJEKTŮ 2014-2020 V EUROREGIONU SILESIA

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRAZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Program česko-polské přeshraniční spolupráce pro období 2014-2020 s názvem **INTERREG V-A Česká republika – Polsko** byl Evropskou komisí schválen dne 23. června 2015.

Tabulka 85 - Struktura programu INTERREG V-A Česká republika – Polsko

Číslo osy	Název prioritní osy v programu	Alokace z EFRR (v EUR)	Alokace z EFRR (v %)
Specifický cíl prioritní osy			
1.	Společné řízení rizik	12 215 972	5,4 %
Zvýšení přeshraniční akceschopnosti při řešení mimořádných událostí a krizových situací			
2.	Rozvoj potenciálu přírodních a kulturních zdrojů pro podporu zaměstnanosti	135 733 026	60 %
Zvýšení návštěvnosti regionu prostřednictvím vyššího využití potenciálu přírodních a kulturních zdrojů			
3.	Vzdělání a kvalifikace	10 179 978	4,5 %
Zlepšení úrovně zaměstnanosti absolventů			
4.	Spolupráce institucí a komunit	54 519 432	24,1 %
Zvýšení intenzity spolupráce institucí a komunit v příhraničním regionu			
5.	Technická pomoc	13 573 302	6 %
	Celkem	226 221 710	100 %

Zdroj: vlastní zpracování

V období 2015-2018 se konalo 12 zasedání Monitorovacího výboru, na kterých bylo schváleno více než 160 standardních projektů s celkovou dotací z prostředků EU převyšující 147 milionů EUR. Kromě těchto „velkých“ projektů byly schváleny také alokace v celkové

⁶³ Jedná se o částku po přesunu části prostředků PL strany z administrace na mikroprojekty provedenou v 3/2015

výši 45,244 milionů EUR pro tzv. Fondy mikroprojektů realizované v šesti euroregionech česko-polského příhraničí a určené k financování projektů malého rozsahu – mikroprojektů.

V rámci tohoto programu má Euroregion Silesia toto zastoupení v Monitorovacím výboru:

- česká strana Euroregionu Silesia:
 - člen: Petr Toman, starosta obce Oldřšov
 - náhradnice: Jana Novotná Galuszková, tajemnice Euroregionu Silesia – CZ
- polská strana Euroregionu Silesia:
 - člen: Grzegorz Gryt, starosta Gminy Lyski (do r. 2018 Mirosław Lenk, primátor města Racibórz)
 - náhradník: Grzegorz Utracki, starosta Gminy Krzyżanowice (do r. 2018 Grzegorz Gryt, starosta Gminy Lyski)

4.2.1 Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia 2014-2020

Stejně jako v předchozích obdobích je součástí programu Fond mikroprojektů, který je určen k financování projektů menšího rozsahu – tzv. mikroprojektů. Finanční alokace Fondu mikroprojektů z prostředků EFRR, která představuje 20 % rozpočtu programu, tj. 45 244 343 EUR celkem na celé programové období, byla rozdělena na alokace pro území jednotlivých euroregionů – Správců Fondu a dvě etapy:

- 1. etapa: 1. 10. 2015 – 31. 12. 2018
- 2. etapa: 1. 1. 2019 – 30. 6. 2023

Na první etapu bylo uvolněno 75 % prostředků alokovaných na Fond mikroprojektů. Uvolnění zbývajících 25 % („výkonnostní rezerva“) záviselo na tom, zda příslušný euroregion ke dni 31. 12. 2018 splní tyto předem stanovené podmínky:

- 1) počet projektů s uzavřenou smlouvou: min. 35 % z alokace příslušného ER
- 2) počet projektů s vedoucím partnerem: min. 10 % z alokace příslušného ER
- 3) splnění indikátorů pro daný FM: min. 15 %
- 4) projekty nových žadatelů⁶⁴: min. 5 % z alokace příslušného ER (+ dalších 5 % do konce programu)

Typy a finanční limity mikroprojektů:

- 1) typ A: společný (= s vedoucím partnerem) – o dotaci žádá vedoucí partner jménem obou/všech partnerů projektu
- 2) typ B: partnerský – o dotaci žádá každý z partnerů sám
- 3) typ C: samostatný – o dotaci žádá jen jeden z partnerů

Fond mikroprojektů se zaměřuje na projekty malého rozsahu (mikroprojekty), a to jak neinvestičního, tak investičního charakteru. Mikroprojekty mohou být financovány z prostředků prioritních os 2, 3 a 4, přičemž příslušný euroregion jako Správce Fondu mikroprojektů určil, zda využije všechny prioritní osy a v jaké míře. Dotace na mikroprojekt z EFRR je od 2 000 EUR do 20 000 EUR v případě mikroprojektů tematicky spadajících do prioritní osy 3 a 4 nebo do 30 000 EUR v případě projektů tematicky spadajících do prioritní osy 2. V případě mikroprojektů aplikujících tzv. princip vedoucího partnera je maximální výše dotace dvojnásobná. Celkový rozpočet mikroprojektu nesmí přesáhnout dvojnásobek maximální výše dotace. Maximální dotace z EFRR činí 85 % celkových způsobilých výdajů.

⁶⁴ Jedná se o subjekty, které v období 2007-2013 neměly schválený žádný projekt z Fondu mikroprojektů.

Postavení Fondu mikroprojektů a euroregionů v rámci programu

Fond mikroprojektů má v rámci programu podobu 6 „zastřešujících“ projektů předkládaných jednotlivými euroregiony jako jejich Správci. Euroregiony tak nejsou implementační strukturou programu, ale mají postavení příjemců dotace (byť svým způsobem specifických). Doba trvání těchto projektů je stanovena od 1. 10. 2015 do 30. 6. 2023.

Rozhodnutí o dotaci z EFRR ve výši 7 226 000 EUR na projekt „Fond mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia“ bylo Ministerstvem pro místní rozvoj ČR vydáno 25. 2. 2016. Rozhodnutí o dotaci ze státního rozpočtu ČR ve výši 76 199,83 EUR, které se týká jen české strany Euroregionu Silesia, bylo Ministerstvem pro místní rozvoj ČR vydáno 12. 4. 2016.

Tabulka 86 - Finanční rámec Fondu mikroprojektů v ER Silesia

Euroregion Silesia	Příspěvek z EFRR (v EUR)	z toho (v EUR)	
		na mikroprojekty	na administraci
česká část	2 679 000	2 247 201	431 799
polská část	4 547 000	3 894 950	652 050
Celkem	7 226 000	6 142 151	1 083 849

Tabulka 87 - Struktura Fondu mikroprojektů 2014-2020 v ER Silesia a průběh čerpání k 31. 12. 2018

Prioritní osa	Název prioritní osy	Alokace v %		Alokace z EFRR v EUR*	Vyčerpáno**	
					v EUR	v %
2.	Rozvoj potenciálu přírodních a kulturních zdrojů pro podporu zaměstnanosti	30 %	CZ	674 160	481 481,28	71,42
			PL	1 168 485	504 872,93	43,21
			celkem	1 824 645	986 354,21	53,53
3.	Vzdělání a kvalifikace	5 %	CZ	112 360	23 360,85	20,79
			PL	194 748	31 063,99	15,95
			celkem	307 108	54 424,84	17,72
4.	Spolupráce institucí a komunit	65 %	CZ	1 460 681	963 059,27	65,93
			PL	2 531 717	1 576 554,44	62,27
			celkem	3 992 398	2 539 613,71	63,61
Celkem za Fond mikroprojektů v ER Silesia		100 %		6 142 151	3 580 392,76	58,29

*Tabulka uvádí finanční prostředky v celé výši, t.z. včetně výkonnostní rezervy, avšak neuvádí finanční prostředky určené na administraci Fondu

**Z uvedených částek jsou již odečteny schválené dotace, na které žadatelé zrezignovali

Zdroj: vlastní zpracování

Výzva v rámci Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia

Průběžná výzva ve Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia byla vyhlášena 1. 4. 2016. V rámci této průběžné výzvy probíhají jednotlivá kola příjmů a schvalování žádostí.

Tabulka 88 - Harmonogram Fondu od jeho vyhlášení v dubnu 2016 do konce roku 2018

Zasedání Euroregionálního řídicího výboru (EŘV)	Termín předložení žádosti nejpozději do	Termín zasedání Euroregionálního řídicího výboru
Vyhlášení výzvy k předkládání žádostí o dotaci do Fondu mikroprojektů - 01. 04. 2016		
1.	16.05.2016	04.08.2016
2.	03.10.2016	20.12.2016
3.	16.01.2017	06.04.2017

4.	29.05.2017	31.08.2017
5.	30.10.2017	01.02.2018
6.	05.03.2018	14.06.2018

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 89 - Celkový přehled o FM a čerpání alokace na mikroprojekty v Euroregionu Silesia k 31.12.2018

	CZ část	PL část	Celkem
Počet ukončených kol příjmu žádostí		6	6
Počet zasedání EŘV		6	6
Počet oběžných procedur		4	4
Počet zaregistrovaných žádostí	98	130	228
Počet vyřazených žádostí po kontrole přijatelnosti	10	10	20
Počet žádostí projednaných EŘV	91	121	212
Počet schválených žádostí	79	113	192
- z toho typ A*	51		
Počet neschválených žádostí	8	7	15
Schválená výše dotace z EFRR na mikroprojekty (v EUR)	1 483 719,05	2 189 168,68	3 672 887,73**
Schválená výše dotace z celkové alokace na mikroprojekty (v %)	66,03 %	56,21 %	59,8 %

* V projektech typu A je vždy schválena dotace pro české i polské subjekty v rámci jedné podané žádosti. V celkovém počtu 51 schválených projektů typu A je schválena dotace celkem pro 109 subjektů. Projekty s CZ vedoucím partnerem jsou zatím financovány s CZ alokací Fondu a naopak, přičemž po určité době se udělá rekapitulace vyváženosti čerpání prostředků z alokací jednotlivých stran na projekty typu A a případně bude předložena žádost o změnu spočívající v přesunu části alokace z jedné strany ER Silesia na druhou.

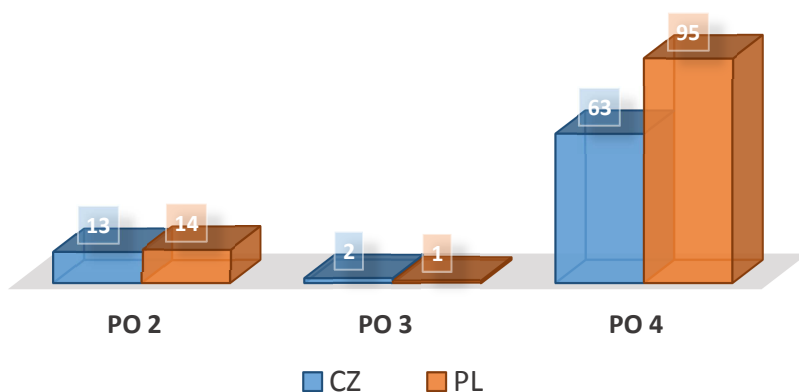
** Z uvedených částek nejsou odečteny schválené dotace, na které žadatelé zrezignovali

Zdroj: vlastní zpracování

Shrnutí 1. etapy

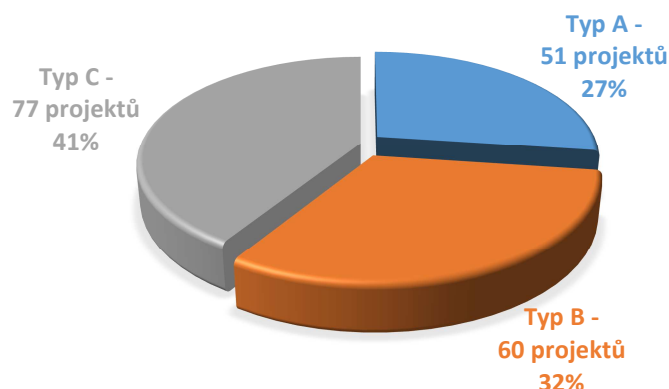
Ke dni 31. 12. 2018 bylo ve Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia prostřednictvím systému MS2014+ zaregistrováno 228 projektových žádostí českých a polských žadatelů. Z celkového počtu zaregistrovaných žádostí bylo vyřazeno 20 žádostí, které neprošly kontrolou přijatelnosti. V průběhu 6 zasedání a 4 oběžných procedur Euroregionálního řídicího výboru bylo schváleno celkem 192 žádostí, přičemž smlouvy o financování byly uzavřeny na 188 z nich. Podmínky pro získání výkonnostní rezervy Euroregion Silesia k 31.12.2018 splnil.

Graf 7 - Počet nasmlouvaných mikroprojektů k 31.12.2018 podle jednotlivých os

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 8 - Počet nasmlouvaných mikroprojektů k 31.12.2018 podle typů

Zdroj: vlastní zpracování

4.3 PŘÍPRAVA PROGRAMU ČESKO-POLSKÉ PŘESHHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE NA OBDOBÍ 2021-2027

V květnu 2018 Evropská komise zveřejnila první návrhy nařízení pro nadcházející programové období 2021–2027. Do návrhu nařízení týkajícího se přeshraniční, resp. evropské územní spolupráce, tj. „*Nařízení Evropského parlamentu a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Evropská územní spolupráce (Interreg) podporovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj a nástrojů financování vnější činnosti*“ (dále jen Nařízení k EÚS) jsou poprvé v historii zakotveny i Fondy malých projektů. Tímto se Fondy malých projektů stanou legitimním nástrojem programů přeshraniční spolupráce.

Fondy malých projektů jsou zakotveny v článku 24 výše uvedeného Nařízení k EÚS. Jak je uvedeno v odst. 2 článku 24 Nařízení k EÚS, subjektem, který může spravovat/administrovat Fond malých projektů (v Nařízení jako „příjemce fondu malých projektů“), musí být přeshraniční právní subjekt nebo ESÚS – evropské seskupení pro územní spolupráci, nicméně snahou je toto doplnit o euroregiony. V tuto chvíli však není jasné, zda toto bude ze strany Evropského parlamentu a Rady akceptováno.

Euroregion Silesia, který představuje pouze smlouvu o spolupráci dvou národních sdružení (Euroregionu Silesia – CZ a Stowarzyszenia Gmin Dorzecza Górnej Odry) a který tudíž nemá právní subjektivitu, výše uvedenou podmínku nespĺňuje. Pokud nedojde ke změně v příslušném článku daného Nařízení, musí obě národní sdružení zahájit kroky, které v konečném důsledku povedou k založení ESÚS dle příslušného nařízení Evropského parlamentu a Rady a v souladu s národní legislativou. Orgány Euroregionu Silesia se touto záležitostí zabývaly na svých zasedáních již v průběhu roku 2018. Rada české části Euroregionu Silesia doporučila Prezidiu obnovit činnost společné pracovní skupiny pro záležitosti ESÚS, která byla ukončena k 31. 12. 2015, a zahájit přípravné kroky ke zřízení Euroregionu Silesia jako evropského seskupení pro územní spolupráci.

V průběhu roku 2018 byla zahájena také příprava nového programu česko-polské přeshraniční spolupráce. Pro přípravu nového programu je ustavena pracovní skupina, tzv. Task Force, v které mají – stejně jako dosud – zastoupení i euroregiony (vždy 1 zástupce a 1 náhradník za všechny euroregiony z příslušné strany hranice). Euroregiony se dohodly na tomto zastoupení:

- za českou stranu euroregionů:
 - o zástupce ER Glacensis – člen (Jaroslav Štefek)
 - o zástupce ER Nisa – náhradník (Ondřej Havlíček)
- za českou stranu euroregionů:
 - o zástupce ER Těšínské Slezsko – člen (Bogdan Kasperek)
 - o zástupce ER Silesia – náhradník (Daria Kardaczyńska)

5 SWOT ANALÝZA

Doprava

SILNÉ STRÁNKY		BODY	SLABÉ STRÁNKY		BODY
S1	Napojení na silniční a železniční síť TEN-T (dálnice D1- na české straně, dálnice A1, A4, železnice 151 – na polské straně)	95	W1	Nevyhovující technický stav státních i krajských komunikací (silnic), na české a polské straně ERS, nevyhovující stav či chybějící mostní objekty	95
S3	Blížkost mezinárodního letiště Leoše Janáčka Ostrava (Mošnov) s odbavovací kapacitou pro všechny typy letadel a letiště Katowice	52	W2	Nedokončené či chybějící obchvaty měst a obcí ERS	58
S2	Hustá silniční síť na území ERS včetně přeshraničního spojení místního významu	44	W8	Nedostatek parkovacích míst ve městech ERS	37
S4	Hustá síť cyklotras a cyklostezek na území ERS	33	W3	Neexistence přímého spojení veřejnými hromadnými prostředky (autobusy, vlaky) v západní části ERS	27
S5	Hustá síť veřejné dopravy na území ERS a na české straně také její napojení na integrovaný systém regionu (Integrovaný dopravní systém Moravskoslezského kraje)	18	W9	Nedostatečně rozvinutá infrastruktura pro rozvoj ekologické dopravy (elektromobilita, CNG)	15
S7	Napojení ERS na železniční síť (včetně elektrizované)	13	W6	Nevyhovující technický stav železničních tratí a jejich nízká míra elektrizace	14
S6	Dlouholetá aktivní činnost ERS v oblasti rozvoje dopravy	12	W4	Chybějící integrace jízdních řádů přeshraničních autobusových a vlakových spojení	12
S8	Železniční napojení na Letiště Leoše Janáčka Ostrava (dále LLJO)	11	W5	Rozdílnost v kategorizaci a tonáži silnic na jednotlivých stranách hranice	10
			W7	Technický stav železničních vozových souprav, pomalá obnova železničního vozového parku	9
			W10	Neuzavřená Smlouva mezi ČR a PR o výstavbě a údržbě mostních objektů a údržbě společných úseků silnic na česko-polských státních hranicích a její naplňování	5

PŘÍLEŽITOSTI		BODY	HROZBY		BODY
O1	Využití finančních prostředků EU v období 2021 – 2027 na zkvalitňování dopravní infrastruktury – cíl „Propojenější Evropa“	71	T2	Růst intenzity dopravy neodpovídající kapacitním možnostem stávajících komunikací	78
O2	Dokončení rekonstrukce a výstavba komunikací a zvýšení standardu přeshraničních komunikací a komunikací spojujících ERS s dálnicemi v ČR a PR	57	T1	Neinvestování do dopravní infrastruktury v ERS	48
O4	Silný hospodářský potenciál na území ERS předurčující potřebu dalšího růstu a rozvoje dopravní infrastruktury	39	T5	Nárůst individuální automobilové dopravy na úkor dopravy veřejné	35
O3	Prohloubení vzájemné spolupráce při dalším rozvoji přeshraniční dopravní infrastruktury a veřejné dopravy	23	T4	Omezené možnosti rozvoje přeshraniční infrastruktury místního významu a doprovodné infrastruktury v příhraničí	29
O8	Vybudování kontejnerových terminálů a překladišť (silnice –	20	T3	Nezařazení silničního a železničního koridoru v západní části	26

	železnice – letecká a vodní doprava)			Moravskoslezského kraje a příhraničních okresů na území ERS do sítě TEN-T	
O9	Rozvoj vodní dopravy – využití přeshraničního úseku Odry	17	T8	Nedostatečné využití osobní veřejné dopravy (autobusové, železniční), omezování regionálních spojů	19
O6	Optimalizace železničních tratí	15	T7	Průtahy při řešení a při vyřizování příslušných povolení u liniových staveb	17
O7	Zahájení aktivit spojených se sladěním standardů a tonáže komunikací vedoucích k hranici na obou stranách	10	T6	Omezené možnosti zvýšení standardu komunikací a zvýšení jejich propustnosti (např. zvýšení tonáže přeshraniční dopravy)	17
O10	Rozvoj ekologické dopravy (elektromobilita, CNG)	9	T9	Klesající trend využití letiště LLJO	16
O11	Aktualizace modelová studie „Border Crossing v ERS“ – základ plánování přeshraniční dopravní infrastruktury v ERS	8			
O5	Integrace veřejné dopravy na polské straně ERS	6			

Cestovní ruch, kultura a sport

SILNÉ STRÁNKY		BODY	SLABÉ STRÁNKY		BODY
S1	Historické, kulturní, přírodní, technické a turistické zajímavosti	80	W1	Nedostatečná přeshraniční provázanost cyklostezek	61
S2	Existence sportovních zařízení nadregionálního významu na straně české	49	W2	Chybějící přeshraniční integrovaný systém turistických informací na území ERS	34
S3	Hustá síť značených pěších a cykloturistických tras	42	W4	Relativně malá turistická atraktivnost ve srovnání s ostatním územím česko-polského pohraničí	34
S4	Relativně nízké ceny turistických služeb	29	W3	Nedostatečná doprovodná infrastruktura, např. „parkoviště“ pro kola, půjčovny kol, nabíjecí stanice pro elektrokola	25
S10	Dostupnost Letiště Leoše Janáčka Ostrava a letiště v Katowicích	22	W7	Nedostatečná přeshraniční propagace a chybějící turistická nabídka atraktivit	24
S11	Nabídka s „industriální turistikou“	21	W6	Nedostatečný přehled o cyklotrasách, cyklostezkách, naučných a tematických stezkách na území ERS včetně přeshraničních	21
S5	Hustá síť sportovních a kulturních zařízení	12	W9	Nedostačující ubytovací a stravovací kapacita (kromě města Ostravy)	19
S7	Relativně dobrá infrastruktura cestovního ruchu	11	W8	Nevyhovující technický stav sportovních a kulturních zařízení	15
S9	Velká a stabilní nabídka volnočasových aktivit	9	W11	Chybějící hotely vyššího standardu	11
S12	Řízený rozvoj cestovního ruchu (CZ území - destinační management, PL území – ROT = regionální nebo lokální turistické organizace)	9	W10	Jazyková bariéra na úrovni odborného jazyka v oblasti cestovního ruchu (především se to týká osob pracujících v oblasti obsluhy turistů)	10
S8	Golfová hřiště se zázemím na české straně	8	W5	Chybějící dostupnost přeshraničních vlakových a autobusových spojení	8
S6	Aktivní IC včetně existence certifikovaných turistických IC na české straně ERS	6			

PŘÍLEŽITOSTI		BODY	HROZBY		BODY
O1	Využití potenciálu atraktivit cestovního ruchu (historických, kulturních, technických a přírodních zajímavostí)	72	T2	Nízká míra propagace a informovanosti o potenciálu ERS	45
O3	Možnosti využití vnějších zdrojů financování	39	T1	Omezení možností využití dotačních prostředků pro oblasti CR, kultury a sportu	44
O7	Zvětšující se role aktivního odpočinku jako formy trávení volného času	38	T3	Špatná image části ERS – ekologické zátěže, znečištěné životní prostředí	42
O4	Vznik nových ojedinělých turistických atraktivit	26	T9	Velká konkurence turistických nabídek na jiných územích	34
O2	Podpora volnočasových aktivit posilující soudržnost ERS (slavnosti regionu, mezinárodní sportovní aktivity apod.)	23	T8	Možný růst cen turistických služeb	14
O13	Výhodná geografická poloha a blízkost městských aglomerací	23	T6	Izolované zájmy v oblasti rozvoje CR	13
O8	Nárůst investic v infrastruktuře cestovního ruchu na základě partnerství veřejného a soukromého sektoru	21	T4	Nízké zapojení soukromých investic do infrastruktury cestovního ruchu	12
O9	Propagace turistických atraktivit a akcí v ERS	20	T5	Nižší zájem turistů o návštěvu ERS	8
O15	Využití společné historie ERS	17	T7	Nedostatečná legislativa v oblasti cestovního ruchu v ČR	5
O18	Rozvoj „industriální turistiky“	16			
O5	Rozvoj přeshraničního cestovního ruchu prostřednictvím řízených struktur na obou stranách ERS	15			
O17	Rozvoj vodní a letecké turistiky	9			
O16	Nárůst podílu nových technologií ve službách cestovního ruchu	7			
O11	Rozvoj zařízení kongresové turistiky	6			
O12	Rozvoj „indoorové“ turistiky	6			
O10	Zvýšení standardu turistických objektů	4			
O14	Zavedení společné měny euro	1			
O6	Jednotná klasifikace a funkční síť turistických IC na obou stranách ERS	0			

Vzdělání, podnikání

SILNÉ STRÁNKY		BODY	SLABÉ STRÁNKY		BODY
S3	Geografická a jazyková blízkost umožňující vytvoření společného trhu práce bez nutnosti migrace	74	W3	Nedostatečná spolupráce podniků a škol při obsahovém zaměření vzdělávání na SŠ a učebních oborech (praxe a přeshraniční praxe)	41
S1	Průmyslová tradice území ERS	52	W4	Chybějící předfinancování a složitý proces vyúčtování v přeshraničních programech	37
S2	Široká nabídka vzdělávacích zařízení všech stupňů včetně speciálních škol a vzdělávacích zařízení	51	W2	Malý zájem o studium na technických školách (řemeslné obory) na české straně	28
S4	Široká a aktivní přeshraniční spolupráce škol na území ERS	37	W1	Nesoulad mezi kvalifikační strukturou pracovních sil na straně nabídky a poptávky	25
S7	Zemědělsko-zpracovatelský potenciál	22	W15	Nízká podnikatelská aktivita vzhledem k celostátnímu	24

				průměru	
S5	Kvalifikovaná pracovní síla zejména v technických oborech	19	W11	Nízká míra investic do brownfields (popř. nevyužité části města), což vytváří neestetický a nefunkční pohled na město	21
S10	Integrovaná teritoriální investice ostravské aglomerace, západního subregionu a Opolského vojvodství	17	W9	Jazyková bariéra u mladých lidí, v technických oblastech (odborný jazyk)	17
S9	Koncentrace špičkových vědeckých pracovišť na malé ploše (Vědecko-technologický park Ostrava)	16	W5	Chybějící propagace polské značky na českém trhu	15
S6	Ochota firem k přeshraniční spolupráci	12	W7	Rozdíly v legislativě, veřejné správě a daňovém systému	11
S8	Spolupráce s řadou institucí zejména vzdělávacími v Moravskoslezském kraji	6	W14	Chybějící kompatibilní systém certifikace povolání a vydávání živnostenských oprávnění	9
			W6	Chybějící přímé financování MSP v rámci prostředků EU na česko-polskou spolupráci	8
			W10	Nedostatečný a neucelený systém informací v oblasti podnikání a trhu práce na opačné straně hranice	6
			W8	Nedostatek pracovních příležitostí pro občany s vysokou kvalifikací a úzkou profesní specializací	5
			W13	Zvyšující se podíl lidí se základním vzděláním	4
			W12	Systém nastavení fungování komor v ČR a PR (není povinné členství)	3

PŘÍLEŽITOSTI		BODY	HROZBY		BODY
O2	Využití relevantních evropských fondů na období 2021-2027 – cíle „Sociálnější Evropa“ a „Inteligentnější Evropa“	38	T1	Nebezpečí odlivu vzdělanějších a mladších skupin obyvatel	87
O8	Společné projekty škol	37	T5	Postupující depopulace s důsledkem úbytku osob v produktivním věku	40
O7	Blížkost velkých průmyslových podniků v ČR a PR	36	T6	Nedostatečná podpora MSP v ČR a PR	20
O1	Blížkost trhu s velkým potenciálem odbytu	32	T2	Nárůst nezaměstnanosti	20
O11	Podpora dalšího rozvoje vzdělávání a vazby počátečního a dalšího vzdělávání	20	T3	Pokles počtu podnikatelských subjektů	20
O4	Potenciál brownfields a využití objektů na bývalých hraničních přechodech	17	T4	Přemístění sídel a provozoven mimo území ERS	18
O12	Posílení flexibility a mobility pracovní síly a její motivace k zapojení se na přeshraničním trhu práce	15	T7	Velká závislost ekonomického prostředí na situaci největších zaměstnavatelů na území ERS (oblast hornictví, hutnictví, strojírenství)	18
O10	Zavedení přímého financování MSP z prostředků EU na česko-polskou spolupráci	14	T8	Pokračující negativní mediální kampaň polských výrobků	14
O21	Zvýšit zájem o obory technického/řemeslného charakteru	14	T10	Riziko zpomalení hospodářského růstu na obou stranách hranice	10
O14	Rozšíření průmyslových zón v regionu (nové pracovní příležitosti)	13	T9	Legislativní a administrativní bariéry získávání prostředků na přeshraniční spolupráci	9

O13	Investiční pobídky	10	T11	Rušení mateřských a základních škol z důvodu nedostatku žáků	2
O3	Rozvoj podnikání v oblasti turistiky	10			
O20	Spolupráce školských zařízení s podnikatelskými subjekty za účelem zlepšení situace na trhu práce	10			
O5	Spolupráce s ČPOK a hospodářskými komorami na území ERS	8			
O17	Modernizace technického a didaktického vybavení škol	6			
O6	Restrukturalizace regionu	6			
O9	Potenciál nabídky služeb pro seniory	5			
O15	Spolupráce s ESÚS TRITIA	3			
O19	Využití potenciálu žen v podnikání	3			
O18	Existence Konference rektorů slezských univerzit sídlících na území českého a polského Slezska	2			
O22	Zvyšující se podíl lidí s vysokoškolským vzděláním	2			
O16	Iniciativa PROGRES 3 – přeshraniční vazby mezi univerzitami Moravskoslezského kraje, Slezského a Opolského vojvodství a Žilinského kraje v oblasti vědy, výzkumu a inovací	1			

Lidé a prostředí pro život

SILNÉ STRÁNKY		BODY	SLABÉ STRÁNKY		BODY
S1	Blížkost slezské a ostravské aglomerace	43	W2	Znečištění ovzduší vlivem dopravy, lokálních topenišť a průmyslu	113
S2	Široké přeshraniční aktivity obcí týkající se bezpečnosti na území ERS – především hasiči a policie	43	W3	Nízká míra odkanalizování na území venkova	46
S3	Existence integrovaného záchranného systému na území ERS	41	W6	Ekologické zátěže po průmyslové činnosti	33
S8	Napojení obcí ERS na technickou infrastrukturu – vodovod, elektrická energie, plynovod, teplovod apod.	25	W7	Chybějící systémová řešení v oblasti revitalizace bývalých průmyslových oblastí	33
S6	Fungující systém sběru, svozu a separace komunálního odpadu na české straně ERS	22	W1	Nevyužité lokality na území ERS (brownfields)	32
S11	Integrovaná teritoriální investice ostravské aglomerace, západního subregionu a Opolského vojvodství	17	W4	Nízká kvalita zdravotní péče na polské straně ERS ve srovnání s českou stranou	18
S4	Existence specializovaných zařízení poskytujících služby zdravotní péče v ERS	15	W8	Stagnace ve využívání obnovitelných zdrojů	15
S10	Dostatečné zásobování pitnou vodou prostřednictvím Ostravského oblastního vodovodu	10	W5	Nízká míra recyklace komunálních odpadů	12
S9	Existence „Centra odpadové výchovy“ na české straně ERS	8	W10	Slabě fungující systém sběru, svozu a separace komunálního odpadu na polské straně ERS	12
S7	Systém veřejné dopravy s významným podílem vozidel šetrným k ŽP na české straně ERS	8	W9	Výstavba podnikatelských objektů na „zelené louce“	4
S5	Komplexní síť zařízení poskytujících služby sociální péče i	7			

	prevence na území ERS			
S12	Tvorba komunitních plánů sociálních služeb na české straně	3		

PŘÍLEŽITOSTI		BODY	HROZBY		BODY
O1	Podpora využívání obnovitelných zdrojů energie, technologií šetrných k ŽP a snižování energetické náročnosti	79	T3	Ohrožení zdraví obyvatelstva vinou silného znečištění životního prostředí a jako důsledku nevhodného životního stylu	100
O2	Rozvoj občanské společnosti a aktivity nevládních organizací (včetně místních akčních skupin) v oblasti přeshraniční spolupráce	28	T1	Návrat k vytápění méně kvalitními palivy, které zatěžují ŽP v důsledku zdražování plynu a el. energie	51
O6	Změna životního stylu obyvatel a jeho přístupu k životnímu prostředí	25	T2	Odliv obyvatelstva z území ERS	43
O3	Realizace projektů v rámci ochrany ŽP, bezpečnosti, technické infrastruktury a maximální využití vnějších zdrojů financování	24	T7	Ohrožení zásobování obyvatel pitnou vodou (Polská republika je statisticky nejhorší v EU)	34
O5	Podpora využívání nových technologií pro zpracování a využívání všech složek komunálního odpadu	19	T4	Zhoršující se dostupnost a kapacita zařízení poskytujících zdravotní péči (privatizace, rušení nemocnic, rušení ordinací lékařů aj.) a sociální péči (nedostatek veřejných financí, nárůst počtu seniorů aj.)	30
O7	Rozšíření přeshraniční spolupráce bezpečnostních složek, zařízení sociálních služeb a péče	18	T5	Chybějící zájem o ekologické zdroje energie v domácnostech	22
O8	Rozvoj ekologické a zdravotní výchovy a osvěty se zaměřením na celou veřejnost	17	T6	Degradace půd vlivem erozního ohrožení a nevhodného zemědělského hospodaření	21
O9	Energetické využívání odpadů	17			
O10	Využívání obnovitelných zdrojů energie (větrná, biomasa)	14			
O11	Kohezní politika EU na období 2021-2027 - cíl „Zelenější a bezuhlíková Evropa“	12			
O4	Koordinace aktivit s cílem efektivního využívání prostředků EU ze strany subjektů odpovědných za realizaci veřejné politiky	6			

NÁVRHOVÁ ČÁST

6 POPIS ZPRACOVÁNÍ NÁVRHOVÉ ČÁSTI

6.1 POPIS ZPRACOVÁNÍ NÁVRHOVÉ ČÁSTI

Druhým postupným krokem aktualizace Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2014–2020 jako základního strategického dokumentu pro budoucí přeshraniční spolupráci a podporu činnosti subjektů realizující přeshraniční spolupráci byla aktualizace návrhové části. Práce byla organizována na úrovni pracovní skupiny za úzké spolupráce projektového týmu.

Návrhová část byla aktualizována na jednáních pracovní skupiny, a to v období od března 2018 do dubna 2019. Návrhová část Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2014–2020 vychází z aktualizované analýzy současného stavu euroregionu a zaktualizovaných SWOT analýz jednotlivých tematických oblastí, a to:

- DOPRAVA
- CESTOVNÍ RUCH, KULTURA A SPORT
- VZDĚLÁNÍ, PODNIKÁNÍ
- LIDÉ A PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT

které byly aktualizovány, projednány a obodovány pracovní skupinou (viz blíže kapitola 4).

Návrhová část strategie je koncipována jako komplexní plán rozvoje vymezeného území a přeshraniční spolupráce.

Obsahuje:

- formulaci poslání Euroregionu Silesia;
- definici vize Euroregionu Silesia;
- definici vize dané tematické oblasti;
- vytyčené strategické cíle dané tematické oblasti;
- identifikaci konkrétních opatření ke strategickým cílům a na ně navazujících možných projektových záměrů vedoucích k naplnění strategie.

Jednání pracovních skupin s ohledem na zastoupení obou stran ERS probíhala dvoujazyčně. Zde se projevovaly odlišnosti nejen legislativní či zvyklostní v obou zemích, ale mnohdy se ukázalo, že obě země mají svá specifika, která zejména v jazyce souseda nenajdou vhodný ekvivalent či stejný význam.

Ze společných pracovních setkání vyplynulo, že pozitivum přeshraniční spolupráce spočívá zejména v možnosti využití tzv. dobré praxe „sousedů za čarou“, a tím v možnosti využití jeho zkušeností samozřejmě za předpokladu dodržení nezbytných zákonů a pravidel té dané země.

Cílem při aktualizaci návrhové části strategie bylo zaktualizovat konkrétní potřeby euroregionu, identifikovat priority rozvoje ERS a doplnit taková opatření, která povedou k jeho naplňování. Při aktualizaci návrhové části strategie byly zároveň nastaveny tyto vstupní podmínky:

- aktualizace konkrétních projektů či aktivit bude vycházet z potřeb území Euroregionu Silesia jako celku a nebudou omežovány vlastními možnostmi sdružení tvořících Euroregion Silesia, tj. sdružení Euroregion Silesia – CZ a Sdružení obcí povodí Horní Odry (technickými, personálními, finančními, legislativními apod.)
- aktualizované konkrétní projekty či aktivity nemusí mít vždy nutně přeshraniční charakter, musí však přispívat k dalšímu rozvoji území na příslušné straně hranice, a tudíž přispívat k rozvoji území Euroregionu Silesia jako celku
- při aktualizaci konkrétních projektů či aktivit nebude přihlíženo k možnostem jejich financování z programu INTERREG V-A ČR-PR 2014–2020 či jiných externích zdrojů

- aktualizace konkrétních projektů či aktivit budou uvedeny jako příklady vhodných projektů či aktivit a jejich výčet nebude představovat úplný a v dané chvíli finální seznam. Zároveň budou tvořit základní kámen pro implementaci strategického dokumentu.

Nad rámec vytyčených tematických oblastí byly dále představiteli Euroregionu Silesia aktualizovány další potřeby rozvoje euroregionu jako instituce (viz dále kapitola 11 a 12).

7 POSLÁNÍ EUROREGIONU

Poslání je vyjádřením dlouhodobé strategie organizace v několika málo větách. Je to de facto nejvyšší možný abstrakt celé strategie. Veškeré dílčí cíle, opatření, projekty by měly směřovat k jeho naplnění.

Výstupem z jednání jednotlivých pracovních skupin, odsouhlaseným řídicí skupinou, je poslání pro Euroregion Silesia v tomto znění:

Intenzivní přeshraniční spolupráce – náš společný a trvale udržitelný rozvoj

8 STRATEGICKÁ VIZE EUROREGIONU

Vize bývá doplněním poslání, která blíže definuje způsoby a limity na cestě při dosažení poslání. Smyslem vize je deklarování toho, čeho chce Euroregion Silesia do roku 2020 dosáhnout.

Výstupem z jednání jednotlivých pracovních skupin, odsouhlaseným řídicí skupinou, je vize Euroregionu Silesia v tomto znění:

Prosperující česko-polský region, který podporuje ideu evropské jednoty a společně rozvíjí svou budoucnost na základě partnerské spolupráce

9 VIZE, STRATEGICKÉ CÍLE A OPATŘENÍ TEMATICKÝCH OBLASTÍ

9.1 I. TEMATICKÁ OBLAST: DOPRAVA

9.1.1 Vize tematické oblasti

Dopravní infrastruktura v euroregionu v dostatečné kapacitě a technické kvalitě zlepšuje kvalitu života, zvyšuje mobilitu obyvatel a přispívá k udržitelnému rozvoji regionu

9.1.2 Strategické cíle, opatření

I.1. Dobudování obchvatů a zkapacitnění silnic včetně hraničních mostů

Vazba na SWOT: W1, W2, W10, O1, O2, O3, O4, T2, T1, T4, T7

- I.1.1. Zkapacitnění silnic mezi největšími městy ERS a ve směru CZ-PL hranice
- I.1.2. Rekonstrukce/modernizace a výstavba silnic na obou stranách hranice
- I.1.3. Výstavba silnice „Droga Główna Południowa Rydułtowy - Wodzisław Śląski - Jastrzębie Zdrój“ s napojením na dálnici A1
- I.1.4. Výstavba regionální silnice na úseku Racibórz – Rybnik včetně výstavby východního obchvatu města Racibórz a napojením na silnici č. 45
- I.1.5. Rekonstrukce/modernizace a výstavba hraničních mostů včetně přístupových komunikací

I.2. Rozvoj a optimalizace veřejné dopravy včetně přeshraniční přepravy osob

Vazba na SWOT: S5, S7, S6, S8, W3, W6, W4, W7, O1, O3, O6, O10, O5, T5, T8, T9

- I.2.1. Rozvoj přeshraniční hromadné dopravy (zejména v západní části ERS)
- I.2.2. Zvýšení informovanosti o možnostech hromadné přepravy v rámci ERS
- I.2.3. Integrované systémy veřejné hromadné dopravy

I.3. Rozvoj regionální a lokální dopravní infrastruktury

Vazba na SWOT: S4, S6, W1, W8, W9, W6, W7, O1, O8, O9, O10, O11, T4, T7

- I.3.1. Rekonstrukce a modernizace silnic včetně doprovodné infrastruktury (zejména parkovací místa apod.)
- I.3.2. Modernizace a výstavba přeshraniční infrastruktury pro pěší a cyklisty
- I.3.3. Podpora rozvoje vodní dopravy v souladu s národními a regionálními strategiemi s ohledem na ochranu životního prostředí
- I.3.4. Vybudování kontejnerových terminálů a překladišť
- I.3.5. Podpora rozvoje ekologické dopravy (elektromobilita, CNG) včetně doprovodné infrastruktury

9.2 II. TEMATICKÁ OBLAST: CESTOVNÍ RUCH, KULTURA A SPORT

9.2.1 Vize tematické oblasti

Euroregion Silesia – přeshraniční turistická destinace s širokou nabídkou historických, technických, přírodních a kulturních zajímavostí. Integrovaným přístupem zajistíme společnou propagaci, která zvýší informovanost o Euroregionu Silesia a zlepší jeho image. Cíleným rozvojem cestovního ruchu chceme dosáhnout větší návštěvnosti.

9.2.2 Strategické cíle, opatření

II.1. Společná realizace kulturních, sportovních a volnočasových akcí

Vazba na SWOT: S1, S5, S7, S12, W2, W4, O1, O3, O4, O2, O13, O15, O16, T6

II.1.1. Podpora kulturních aktivit posilující soudržnost ERS

II.1.2. Podpora sportovních a volnočasových aktivit posilující soudržnost ERS

II.2. Společná propagace Euroregionu Silesia jako přeshraničního turistického regionu

Vazba na SWOT: S12, S6, W2, W7, W6, O3, O4, O9, O5, O16, O6, T2, T1, T9

II.2.1. Přeshraniční integrovaný systém turistických informací

II.2.2. Rozvoj přeshraničního cestovního ruchu prostřednictvím řízených struktur

II.2.3. Vznik a podpora rozvoje přeshraničních turistických produktů/nabídek

II.3. Rozvoj atraktivity Euroregionu Silesia

Vazba na SWOT: S1, S2, S4, S10, S11, S5, S7, S9, S8, W4, W7, W9, W8, W11, W10, O1, O3, O4, O13, O8, O18, O17, O11, O10, T3, T9, T4, T5

II.3.1. Vznik nových a revitalizace stávajících turistických a volnočasových atraktivit

II.3.2. Rozvoj ubytovacích a stravovacích zařízení

II.3.3. Rozvoj vodní a letecké turistiky

II.3.4. Rozvoj agroturistiky

II.3.5. Rozvoj „industriální“ turistiky

II.3.6. Eliminace jazykové bariéry

II.3.7. Řeka Odra – společný symbol ERS

II.4. Uchování, využití a rozvoj přírodního, kulturního a historického dědictví v ERS

Vazba na SWOT: S1, S11, S5, S9, W4, W8, O1, O3, O7, O4, O2, O9, O15, T2, T4

II.4.1. Propagace společné historie

II.4.2. Propagace tradičních řemesel a výroby na území ERS

II.4.3. Přírodní bohatství, kulturní a historické dědictví na území ERS

II.4.4. Aktivní odpočinek jako forma trávení volného času

II.5. Rozvoj cyklistických a turistických stezek včetně doprovodné infrastruktury

Vazba na SWOT: S3, W1, W4, W3, W7, W6, O8, O16, O10

II.5.1. Budování a modernizace sítí cyklostezek

II.5.2. Rozvoj tematických naučných stezek

II.5.3. Rozvoj zázemí a doprovodné infrastruktury

9.3 III. TEMATICKÁ OBLAST: VZDĚLÁNÍ, PODNIKÁNÍ

9.3.1 Vize tematické oblasti

Tvoříme atraktivní euroregion, ve kterém lidé chtějí a mohou žít, vzdělávat se a pracovat

9.3.2 Strategické cíle, opatření

III.1. Kvalifikovaná pracovní síla v souladu s trhem práce

Vazba na SWOT: S1, S5, S9, W3, W2, W1, W10, W13, O2, O7, O12, O21, O17, T1, T3

III.1.1. Podpora technického vzdělávání a řemeslných oborů

III.1.2. Spolupráce podnikatelských subjektů a škol v oblasti odborného vzdělávání včetně odborné praxe

III.1.3. Podpora přeshraničních aktivit v souladu s trhem práce (v oblasti technického vzdělávání, pracovní výchovy)

III.2. Rozvoj přeshraniční spolupráce škol všech stupňů a podpora dalších přeshraničních aktivit v oblasti vzdělávání

Vazba na SWOT: S2, S4, S10, S9, S8, W9, O2, O8, O11, O21, O17, O18, O22, T11

III.2.1. Odborně/tematicky zaměřená přeshraniční spolupráce v oblasti vzdělávání, výzkumu a odborného výcviku

III.2.2. Odbourávání bariér mezi dětmi a mládeží na obou stranách hranice

III.2.3. Společné projekty škol

III.3. Rozvoj podnikatelského prostředí/Rozvoj podnikání

Vazba na SWOT: S10, W11, W6, W10, W12, O2, O1, O4, O10, O14, O13, O3, O5, T1, T5, T3, T7

III.3.1. Výměna informací a vzdělávání pro podnikatele

III.3.2. Podpora přeshraniční spolupráce mezi hospodářskými komorami, dalšími organizacemi podporujícími podnikání a samosprávami

III.3.3. Řešení bývalých průmyslových oblastí a objektů (brownfields) a dalších nevyužívaných objektů

9.4 IV. TEMATICKÁ OBLAST: LIDÉ A PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT

9.4.1 Vize tematické oblasti

Vysoce rozvinutý euroregion nabízející zdravé, příjemné a bezpečné místo pro život s odpovídajícími službami a zázemím

9.4.2 Strategické cíle, opatření

IV.1. Rozšíření přeshraniční spolupráce bezpečnostních a záchranných složek

Vazba na SWOT: S2, S3, O3, O7, O4

IV.1.1. Rozvoj přeshraniční spolupráce policejních a bezpečnostních složek

IV.1.2. Rozvoj přeshraniční spolupráce hasičských záchranných sborů

IV.1.3. Společná prevence a řešení v oblasti kriminality, ochrany proti povodním, požárům a živelným pohromám

IV.2. Rozšíření přeshraniční spolupráce zařízení sociálních a zdravotních služeb

Vazba na SWOT: S11, S4, S5, W4, O2, O7, O8, T3, T4

IV.2.1. Rozvoj přeshraniční spolupráce zařízení sociálních služeb a péče

IV.2.2. Rozvoj přeshraniční spolupráce zařízení zdravotních služeb

IV.3. Rozvoj ekologického přístupu k životnímu prostředí a zdravého způsobu života

Vazba na SWOT: S6, S11, S9, S7, W2, W3, W6, W7, W8, W5, W10, O1, O2, O6, O3, O5, O8, O9, O10, O11, O4, T3, T1, T5, T6

IV.3.1. Podpora environmentální výchovy, vzdělání a osvěty a zdravého způsobu života

IV.3.2. Snižování energetické náročnosti a podpora využívání obnovitelných zdrojů energie

IV.3.3. Posílení ochrany krajiny včetně zpracování ekologických a fyziografických studií

IV.3.4. Rozvoj systémů nakládání s odpady

IV.4. Rozvoj nevyužitých lokalit na území ERS (brownfields)

Vazba na SWOT: W6, W7, W1, W9

IV.4.1. Systémová řešení v oblasti revitalizace městských, venkovských, bývalých průmyslových, zemědělských a vojenských oblastí a objektů

IV.5. Rozvoj technické infrastruktury

Vazba na SWOT: S8, S6, S10, S9, W3, W5, W10, O1, O3, O5, O9, T7

IV.5.1. Rozvoj technické infrastruktury v oblasti nakládání s odpady

IV.5.2. Rozvoj technické infrastruktury v oblasti zásobování vodou a odkanalizování

IV.5.3. Rozvoj technické infrastruktury v oblasti veřejného osvětlení

IV.6. Rozvoj občanské společnosti a aktivity ostatních organizací (včetně místních akčních skupin) v oblasti přeshraniční spolupráce

Vazba na SWOT: S11, S5, S12, O2, O3, O7, T4

IV.6.1. Společná prevence a řešení negativních sociálních jevů

IV.6.2. Společné přeshraniční aktivity zaměřené na handicapované osoby

IV.6.3. Společné přeshraniční aktivity zaměřené na seniory

IV.6.4. Rozvoj přeshraniční spolupráce MAS

10 PŘÍKLADY MOŽNÝCH PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ

10.1 I. TEMATICKÁ OBLAST: DOPRAVA

I.1. Dobudování obchvatů a zkapacitnění silnic včetně hraničních mostů

- I.1.1. Zkapacitnění silnic mezi největšími městy ERS a ve směru CZ-PL hranice
 - I.1.1.1 Studie proveditelnosti (nositel: ERS)
 - I.1.1.2 Výstavba nové silnice I/56 včetně obchvatů obcí a měst na trase (nositel: ŘSD ČR)

- I.1.2. Rekonstrukce/modernizace a výstavba silnic na obou stranách hranice
 - I.1.2.1 Zahájení výstavby západní části severního obchvatu Opavy (nositel: ŘSD ČR)
 - I.1.2.2 Zkvalitnění napojení severovýchodního obchvatu města Krnova na hraniční přechod Krnov-Pietrowice
 - I.1.2.3 Dokončení rekonstrukce a modernizace silnice č. 38 do Głubczyc včetně výstavby jižního obchvatu města Głubczyc vhodné i pro nákladní dopravu (nositel: ŘSD ČR, GDDKiA)
 - I.1.2.4 Akcelerace projektové přípravy jižního obchvatu Opavy-Komárova na silnici I/11 (nositel: ŘSD ČR)
 - I.1.2.5 Akcelerace projektové přípravy severního obchvatu Nových Sedlic na silnici I/11 včetně přeložky obchvatu Štítiny (nositel: ŘSD ČR)
 - I.1.2.6 Akcelerace projektové přípravy obchvatu Skrochovic na silnici I/57 a rekonstrukce silnice Brumovice – Boboluszki - Branice (nositel: ŘSD ČR, Powiat Głubczycki)
 - I.1.2.7 Vydání územního rozhodnutí a stavebního povolení v rámci stavby I/57 Linhartovy (odstranění bodové závady, nositel: ŘSD ČR)
 - I.1.2.8 Rekonstrukce silnice město Albrechtice – Opavice – Pietrowice Głubczyckie (nositel: Powiat Głubczycki)
 - I.1.2.9 Modernizace vojvodských silnic č. 919, 421, 922, 915 (nositel: Zarząd Dróg Wojewódzkich/Správa vojvodských silnic)

- I.1.3. Výstavba silnice „Droga Główna Południowa Rydułtowy - Wodzisław Śląski - Jastrzębie Zdrój“ s napojením na dálnici A1
 - I.1.3.1 Výstavba „Hlavní jižní silnice Rydułtowy – Wodzisław Śląski – Jastrzębie Zdrój“ (nositel: Slezské vojvodství)

- I.1.4. Výstavba regionální silnice na úseku Racibórz – Rybnik včetně výstavby východního obchvatu města Racibórz a napojením na silnici č. 45

- I.1.5. Rekonstrukce/modernizace a výstavba hraničních mostů včetně přístupových komunikací
 - I.1.5.1 Výstavba nového mostu Opava–Vávrovice/Wiechowice včetně modernizace přístupové komunikace do Głubczyc 1201O (nositel: MSK, Powiat Głubczycki)
 - I.1.5.2 Rekonstrukce mostu Opava-Držkovice/Dzierzkowice včetně přístupové komunikace do Gminy Branice (nositel: MSK, Gmina Branice)
 - I.1.5.3 Rekonstrukce mostu Úvalno/Branice včetně přístupové komunikace do Gminy Branice a obce Úvalno
 - I.1.5.4 Rekonstrukce dalších mostů na území ERS

I.1.5.5 Projekt a výstavba nového mostního přechodu na Odře mezi obcemi Nędza a Rudnik (nositel: Zarząd Dróg Wojewódzkich/Správa vojvodských silnic)

I.2. Rozvoj a optimalizace veřejné dopravy včetně přeshraniční přepravy osob

- I.2.1. Rozvoj přeshraniční hromadné dopravy (zejména v západní části ERS)
 - I.2.1.1 Analýza potřeb a možností hromadné přeshraniční přepravy osob
 - I.2.1.2 Rozvoj přeshraničních železničních spojů na trase Wodzisław Śląski – Bohumín/Ostrava (nositel: Slezské vojvodství / PKP IC)
- I.2.2. Zvýšení informovanosti o možnostech hromadné přepravy v rámci ERS
- I.2.3. Integrované systémy veřejné hromadné dopravy
 - I.2.3.1 Přenos příkladů dobré praxe v oblasti integrovaného systému veřejné dopravy (nositel: KODIS)
 - I.2.3.2 Integrace a rozvoj hromadné dopravy (nositel: Město Wodzisław Śląski)

I.3. Rozvoj regionální a lokální dopravní infrastruktury

- I.3.1. Rekonstrukce a modernizace silnic včetně doprovodné infrastruktury (zejména parkovací místa apod.)
 - I.3.1.1 Aktualizace studie Border Crossing (nositel: ERS)
 - I.3.1.2 Rekonstrukce/modernizace místních přeshraničních komunikací (nositelé: obce, MSK, gminy, powiaty, województwa)
 - I.3.1.3 Výstavba parkovacích domů a budování parkovišť (nositel: obce)
 - I.3.1.4 Oprava chodníků a obecních komunikací (nositel: obce)
 - I.3.1.5 Realizace „bezpečných přechodů“ pro chodce, instalace retardérů a semaforů pro snížení rychlosti (nositel: obce)
 - I.3.1.6 Realizace silničních investic na území města Wodzisław Śląski v rámci Plánu rozvoje silniční sítě (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - I.3.1.7 Zlepšení bezpečnosti na silničních modernizací přechodů pro chodce na území města, tj. dodatečné osvětlení a značení (nositel: Město Wodzisław Śląski/ZDM)
- I.3.2. Modernizace a výstavba přeshraniční infrastruktury pro pěší a cyklisty
 - I.3.2.1 Budování přeshraničních cyklostezek (nositel: obce)
- I.3.3. Podpora rozvoje vodní dopravy v souladu s národními a regionálními strategiemi s ohledem na ochranu životního prostředí
- I.3.4. Vybudování kontejnerových terminálů a překladišť
- I.3.5. Podpora rozvoje ekologické dopravy (elektromobilita, CNG) včetně doprovodné infrastruktury

10.2 II. *TEMATICKÁ OBLAST: CESTOVNÍ RUCH, KULTURA A SPORT*

II.1. Společná realizace kulturních, sportovních a volnočasových akcí

- II.1.1. Podpora kulturních aktivit posilující soudržnost ERS

- II.1.1.1 Podpora zvýšení návštěvnosti divadel z obou stran hranice (nositel: divadla na české straně a ERS)
 - II.1.1.2 Rozvoj spolupráce v oblasti kultury na obou stranách hranice (nositel: kulturní zařízení – kulturní domy, muzea apod., ERS)
 - II.1.1.3 Zpracování průvodce kulturou ERS (nositel: kulturní zařízení - kulturní domy, muzea aj., ERS)
 - II.1.1.4 Květnové slavnosti v obci Nędza (nositel: Gmina Nędza)
 - II.1.1.5 Rozvoj spolupráce v oblasti kultury – výměna fotografických, malířských výstav v knihovně, autorská setkání, projekt "Zaczytani"/"Začtení" – čtení na obou stranách hranice. (nositel: Městská a okresní veřejná knihovna Wodzisław Śląski)
 - II.1.1.6 Rozvoj kina – premiérové kino ve Wodzisławiu Śląském (nositel: město Wodzisław Śląski)
 - II.1.1.7 Podpora v oblasti zvýšení návštěvnosti na kulturních akcích pořádaných na obou stranách hranice (hudební, divadelní akce, tematické veletrhy, promítání filmů apod.); (nositel: město Wodzisław Śląski, Wodzisławskie Centrum Kultury/ Vladislavské kulturní středisko)
 - II.1.1.8 Podpora partnerských kulturních projektů založených na potenciálu skupin Amatérského uměleckého hnutí (kulturní domy a další instituce a nevládní organizace); (nositel: Město Wodzisław Śląski, Vladislavské kulturní středisko)
 - II.1.1.9 Zpracování průvodce kulturou ERS (inventarizace kulturních zdrojů na příhraničním území); (nositel: Město Wodzisław Śląski, Vladislavské kulturní středisko)
 - II.1.1.10 Zpracování polsko-českého kulturního informačního systému (využití moderních technologií a zařízení pro společnou prezentaci a propagaci kulturní nabídky, např. dálkově ovládané monitory ve veřejných budovách); (nositel: Město Wodzisław Śląski, Vladislavské kulturní středisko)
 - II.1.1.11 Modernizace infrastruktury usnadňující dostupnost kulturních zajímavostí (včetně pro skupiny se zvláštními potřebami jako jsou např. zdravotně postižení, rodiny s dětmi, senioři) (nositel: Město Wodzisław Śląski, Vladislavské kulturní středisko)
- II.1.2. Podpora sportovních a volnočasových aktivit posilující soudržnost ERS
 - II.1.2.1 Udržitelný rozvoj značky „Pohár Euroregionu Silesia“ (nositel: ERS, organizátoři volnočasových a sportovních aktivit)
 - II.1.2.2 Zpracování inventarizace zařízení pro sport a volný čas z obou stran hranice (nositel: ERS)
 - II.1.2.3 Vytvoření seznamu potencionálních zájemců o partnerskou spolupráci v oblastech sportu a volného času (nositel: obce, ERS)
 - II.1.2.4 Mezinárodní mistrovství Polské republiky v mondioringu v obci Nędza (nositel: Obec Nędza)

II.2. Společná propagace Euroregionu Silesia jako přeshraničního turistického regionu

- II.2.1. Přeshraniční integrovaný systém turistických informací
 - II.2.1.1 Společné propagační aktivity – webové stránky, bulletiny, letáky, billboardy aj. (nositel: ERS)
 - II.2.1.2 Přenos zkušeností s funkční sítí turistických IC a destinačního managementu z české strany na polskou stranu (nositel: ERS, jednotlivá IC, organizace destinačních managementů)
- II.2.2. Rozvoj přeshraničního cestovního ruchu prostřednictvím řízených struktur
 - II.2.2.1 Navázání a rozvoj spolupráce s institucemi v oblasti CR (nositel: ERS, příslušné instituce)

- II.2.3. Vznik a podpora rozvoje přeshraničních turistických produktů/nabídek
 - II.2.3.1 Přeshraniční turistický produkt „Silesianka“ – stezka rozhleden a vyhlídkových míst (nositel: ERS)
 - II.2.3.2 Společná mobilní turistická aplikace (nositel: DSO, MAS, ERS)

II.3. Rozvoj atraktivity Euroregionu Silesia

- II.3.1. Vznik nových a revitalizace stávajících turistických a volnočasových aktivit
 - II.3.1.1 Rozhledny na území ERS (nositel: příslušné obce)
 - II.3.1.2 Naučné stezky
 - II.3.1.3 Revitalizace a rekultivace oblasti po zrušeném černouhelném dolu „ANNA“ v Pszowě (nositel: Město Pszów)
 - II.3.1.4 Vznik informačních center (nositel: Obec Jejkowice)
 - II.3.1.5 Vytvoření střediska vodních sportů – revitalizace vladislavského Balatonu (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - II.3.1.6 Vodní dětská hřiště – nová místa pro zábavu a rekreaci pro nejmladší (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - II.3.1.7 Vytvoření sportovně rekreačního střediska na vladislavském Městském stadionu (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - II.3.1.8 Rozvoj rodinného zábavního parku „Trzy Wzgórza“ (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - II.3.1.9 Lákavé náměstí Starého města (estetika a funkčnost) – výstavba pohodlných tras pro pěší na ulicích obklopujících náměstí ve Vladislavi (Wodzisław), nový mobiliář, nové veřejné osvětlení ulic a prostranství, výzdoba města (nositel: Město Wodzisław Śląski)
- II.3.2. Rozvoj ubytovacích a stravovacích zařízení
 - II.3.2.1 Budování a rekonstrukce ubytovacích a stravovacích zařízení (nositel: podnikatelé)
- II.3.3. Rozvoj vodní a letecké turistiky
 - II.3.3.1 Rozvoj využití řeky Odry a jejích přítoků pro rekreační plavbu
 - II.3.3.2 Podpora rozvoje atraktivity vodních ploch na území ERS (nositel: obce, zájmové skupiny, organizace destinačního managementu)
- II.3.4. Rozvoj agroturistiky
 - II.3.4.1 Propagace služeb a produktů agroturistiky – propagační materiály, letáky, zážitkové balíčky (nositel: obce, DSO, ERS, podnikatelé)
- II.3.5. Rozvoj „industriální“ turistiky
 - II.3.5.1 Propagace „industriální“ turistiky – propagační materiály, letáky, zážitkové balíčky (nositel: obce, DSO, ERS, organizace destinačního managementu)
 - II.3.5.2 Komplexní revitalizace oblasti po zrušeném černouhelném dolu „ANNA“ v Pszowě pro kulturní a společenské účely (nositel: Město Pszów)
- II.3.6. Eliminace jazykové bariéry
 - II.3.6.1 Základní kurz českého jazyka a polského jazyka pro zaměstnance v CR (nositel: ERS)
 - II.3.6.2 Zajištění nabídky turistických služeb a produktů v jazyce přeshraničního partnera (nositel: poskytovatelé služeb a produktů)
 - II.3.6.3 Jazykové kurzy pro dospělé a seniory (nositel: obce)
- II.3.7. Řeka Odra – společný symbol ERS

- II.3.7.1 Mezinárodní sympozium „Odra z pohledu česko-polského pohraničí“ (nositel: ERS)
- II.3.7.2 Vytvoření expozice řeky Odry – příroda, historie, lidé (nositel: obce, Povodí Odry, ERS)
- II.3.7.3 Vydání publikace „Cesta řeky Odry“ (nositel: obce, Povodí Odry, RZGW, ERS)

II.4. Uchování, využití a rozvoj přírodního, kulturního a historického dědictví v ERS

- II.4.1. Propagace společné historie
 - II.4.1.1 Venkovní výstavy na náměstí ve Vladislavi (Wodzisław) a v Galerii Muzeum. Budou věnovány dějinám města a regionu. Organizace kulturních akcí – historických rekonstrukcí od pradávných dob do období PLR (nositel: Muzeum ve Wodzisławu Śląském)
- II.4.2. Propagace tradičních řemesel a výroby na území ERS
 - II.4.2.1 Vyhledávací studie o tradičních řemeslech a výrobě na území ERS
- II.4.3. Přírodní bohatství, kulturní a historické dědictví na území ERS
 - II.4.3.1 Realizace společenských akcí zaměřených na propagaci a udržování kulturního dědictví, tradic, nářečí (nositel: obce, DSO)
 - II.4.3.2 Přírodní zajímavosti na území ERS – zmapování, průvodce, naučné stezky (nositel: obce, DSO, ERS, MAS)
 - II.4.3.3 Historická poutní místa na území ERS - zmapování, průvodce
 - II.4.3.4 Propagace CHKO Rud Wielkich a přírodní rezervace Łęczczok (nositel: Obec Nędza)
 - II.4.3.5 Revitalizace oblastí s přírodním nebo historickým bohatstvím (nositel: Obec Jejkowice)
 - II.4.3.6 Společné proznačení území s přírodním dědictvím ve městě Wodzisław Śląski a městském obvodu Ostrava-Jih (nositel: Město Wodzisław Śląski)
- II.4.4. Aktivní odpočinek jako forma trávení volného času

II.5. Rozvoj cyklistických a turistických stezek včetně doprovodné infrastruktury

- II.5.1. Budování a modernizace sítí cyklostezek
 - II.5.1.1 Mapovací studie a koncepce rozvoje cyklostezek na území ERS (nositel: ERS, MSK, ESÚS TRITIA, obce)
 - II.5.1.2 Realizace cyklostezek na území ERS (nositel: obce)
 - II.5.1.3 Výstavba cyklostezky Nędza – Petrovice Velké – Velké Hoštice – Malá Silesia (nositel: Obec Nędza)
 - II.5.1.4 Nové pěší a cyklistické stezky spojující mj. sídliště Batory (Jedłownik Osiedle) a Wilchwy s Rodinným zábavním parkem „Trzy Wzgórza“ a s centrem města (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - II.5.1.5 Železná cyklotrasa – pokračování aneb Rozvoj cykloturistiky v ERS vytvořením systému cyklotras na bázi zrušených železničních tratí (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - II.5.1.6 Výstavba nových a rozvoj stávajících pěších a cyklistických tras kolem Balatonu a v okolí Bašty (nositel: Město Wodzisław Śląski)
- II.5.2. Rozvoj tematických naučných stezek
 - II.5.2.1 Budování naučných stezek (nositel: obce, spolky, DSO)
- II.5.3. Rozvoj zázemí a doprovodné infrastruktury
 - II.5.3.1 Parkoviště pro kola (nositel: obce)

- II.5.3.2 Půjčovny kol (nositel: podnikatelé)
- II.5.3.3 Instalace doprovodné infrastruktury včetně značení (posezení, informační tabule, odpadkové koše, stojany na kola, dobíjecí stanice na elektrokola apod.) k cyklostezkám a cyklotrasám (nositel: obce, DSO)

10.3 III. TEMATICKÁ OBLAST: VZDĚLÁNÍ, PODNIKÁNÍ

III.1. Kvalifikovaná pracovní síla v souladu s trhem práce

- III.1.1. Podpora technického vzdělávání a řemeslných oborů
 - III.1.1.1 Dny otevřených dveří na školách (nositel: školy)
 - III.1.1.2 Workshopy se zaměřením na technické a řemeslné obory pro žáky základních škol (nositel: školy, úřady práce, MAS, podnikatelé)
- III.1.2. Spolupráce podnikatelských subjektů a škol v oblasti odborného vzdělávání včetně odborné praxe
 - III.1.2.1 Spolupráce s podniky a rozvoj trhu práce (nositel: Město Wodzisław Śląski)
- III.1.3. Podpora přeshraničních aktivit v souladu s trhem práce (v oblasti technického vzdělávání, pracovní výchovy)
 - III.1.3.1 Hodiny kreativity a zájezdy do science center na české a polské straně po předškolní děti a žáky základních škol (nositel: Město Wodzisław Śląski)

III.2. Rozvoj přeshraniční spolupráce škol všech stupňů a podpora dalších přeshraničních aktivit v oblasti vzdělávání

- III.2.1. Odborně/tematicky zaměřená přeshraniční spolupráce v oblasti vzdělávání, výzkumu a odborného výcviku
 - III.2.1.1 Vytvoření kompendia (almanachu) příkladů dobré praxe v oblasti vzdělávání (nositel: ERS)
- III.2.2. Odbourávání bariér mezi dětmi a mládeží na obou stranách hranice
 - III.2.2.1 Česko-polské dětské tábory (nositel: spolky)
 - III.2.2.2 Jazykové kurzy ve školách (nositel: obce)
- III.2.3. Společné projekty škol

III.3. Rozvoj podnikatelského prostředí/Rozvoj podnikání

- III.3.1. Výměna informací a vzdělávání pro podnikatele
- III.3.2. Podpora přeshraniční spolupráce mezi hospodářskými komorami, dalšími organizacemi podporujícími podnikání a samosprávami
 - III.3.2.1 Společná setkání zástupců podnikatelské veřejnosti, hospodářských komor, úřadů práce z obou stran hranice (nositel: úřad práce, hospodářská komora, podnikatelé, DSO)
- III.3.3. Řešení bývalých průmyslových oblastí a objektů (brownfields) a dalších nevyužívaných objektů
 - III.3.3.1 Zpracování koncepčního dokumentu na využití brownfields v ERS (nositel: MSK, VŠ, ERS)
 - III.3.3.2 Rekultivace oblastí po těžbě šterku na území obce Nędza (nositel: Obec Nędza, podnikatelé)

- III.3.3.3 Zavedení programu „Máte nápad – máte prostory“ – zvýhodněné podmínky pronájmu prostor, kde mohou vzniknout žádoucí místa v kulturním a gastronomickém odvětví (nositel: Město Wodzisław Śląski)
- III.3.3.4 Zavedení podpurných programů pro podnikatele (Staré město Vladislavi) (nositel: Město Wodzisław Śląski)

10.4 IV. TEMATICKÁ OBLAST: LIDÉ A PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT

IV.1. Rozšíření přeshraniční spolupráce bezpečnostních a záchranných složek

- IV.1.1. Rozvoj přeshraniční spolupráce policejních a bezpečnostních složek
- IV.1.2. Rozvoj přeshraniční spolupráce hasičských záchranných sborů
 - IV.1.2.1 Společná cvičení hasičských jednotek (nositel: JSDH, HZS, ERS)
- IV.1.3. Společná prevence a řešení v oblasti kriminality, ochrany proti povodním, požárům a živelným pohromám

IV.2. Rozšíření přeshraniční spolupráce zařízení sociálních a zdravotních služeb

- IV.2.1. Rozvoj přeshraniční spolupráce zařízení sociálních služeb a péče
- IV.2.2. Rozvoj přeshraniční spolupráce zařízení zdravotních služeb

IV.3. Rozvoj ekologického přístupu k životnímu prostředí a zdravého způsobu života

- IV.3.1. Podpora environmentální výchovy, vzdělání a osvěty a zdravého způsobu života
 - IV.3.1.1 Přeshraniční výměna zkušeností a přenos dobré praxe v oblasti ekologické výchovy a osvěty (nositel: ERS-koordinátor, školy, zájmová sdružení, obce aj.)
 - IV.3.1.2 Ekologická výchova (nositel: školy, sdružení, aj.)
 - IV.3.1.3 Společné aktivity v oblasti ochrany životního prostředí
 - IV.3.1.4 Zpracování učebnice pro ekologické vzdělávání žáků (v české a polské jazykové mutaci) – včetně ukázkových hodin věnovaných např. vytváření ekologického povědomí (jak postupovat při ochraně životního prostředí), přínosům recyklace
 - IV.3.1.5 Projekty zaměřené na zvýšení povědomí dětí a dospělých o problémech vyplývajících z přílišného konsumerismu, včetně vypracování příslušných závěrů a zavedení změn v životním stylu
 - IV.3.1.6 Projekty zvyšující povědomí veřejnosti o významu zdravého, aktivního životního stylu a zdravotní prevence za účelem snížení výdajů na zdravotnictví a předcházení civilizačním chorobám
 - IV.3.1.7 Projekty zaměřené na eliminaci komunálního odpadu a ochranu životního prostředí – kampaně, přednášky (nositel: obce, DSO)
 - IV.3.1.8 Péče o bezpečnost a zdraví dětí – vzdělávání v oblasti zdraví (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - IV.3.1.9 Zajištění vzdělávání a péče na nejvyšší úrovni, včetně rozvoje vzdělávací a sportovní základny (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - IV.3.1.10 Vzdělávací projekty zaměřené na zlepšení kvality ovzduší (nositel: školy, obce)
- IV.3.2. Snižování energetické náročnosti a podpora využívání obnovitelných zdrojů energie

- IV.3.2.1 Využití vodní energie toků na území ERS (nositel: podnikatelé, Povodí Odry)
- IV.3.2.2 Podpora využití drobné nekomerční fotovoltaiky (nositel: obce)
- IV.3.3.3 Podpora přechodu na dálkové a centrální energetické zdroje (nositel: obce)
- IV.3.3.4 Podpora rozvoje elektromobility - osvětová činnost (nositel: podnikatelé, příslušné subjekty)
- IV.3.2.5 Zavedení vladislavského programu boje o lepší kvalitu ovzduší (nositel: Město Wodzisław Śląski)
- IV.3.2.6 Modernizace a renovace městských bytových domů (mj. zateplení budov) (nositel: Město Wodzisław Śląski)

- IV.3.3. Posílení ochrany krajiny včetně zpracování ekologických a fyziografických studií
 - IV.3.3.1 Vyhledávací studie pro drobné vodní plochy (voda v krajině)
 - IV.3.3.2 Návrat rozptýlené zeleně do krajiny včetně výsadby (nositel: obec)
 - IV.3.3.3 Tvorba nástroje pro efektivní a transparentní řízení kvality ovzduší „AQMS“ (nositel: VŠB-TUO, ESÚS Třitia)
 - IV.3.3.4 Mapování výskytu a likvidace invazivních rostlin a jmelí (nositel: obec, MSK, powiat, DSO)
 - IV.3.3.5 Realizace protipovodňových a protierozních opatření (nositel: obec)
 - IV.3.3.6 Realizace opatření pro zadržování vody v krajině (nositel: obec, podnikatelé)
 - IV.3.3.7 Rozvoj zeleně a rekreačních prostranství (nositel: obec)

IV.3.4. Rozvoj systémů nakládání s odpady

IV.4. Rozvoj nevyužitých lokalit na území ERS (brownfields)

- IV.4.1. Systémová řešení v oblasti revitalizace městských, venkovských, bývalých průmyslových, zemědělských a vojenských oblastí a objektů
 - IV.4.1.1 Inventarizace nevyužívaných objektů a lokalit (nositel: ERS, obce, VŠ)
 - IV.4.1.2 Revitalizace městských oblastí
 - IV.4.1.3 Revitalizace bývalých průmyslových oblastí
 - IV.4.1.4 Komplexní revitalizace pro kulturní, společenské a hospodářské účely, včetně rekultivace okrajových oblastí a ekologických zátěží po zrušeném černouhelném dole „ANNA“ v Pszowě ze společenského, hospodářského a územního hlediska (nositel: Město Pszów)
 - IV.4.1.5 Revitalizace zničených center měst a okrajových oblastí (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - IV.4.1.6 Příprava investičních území typu brownfield – území bývalého černouhelného dolu 1 – Maja ve Vladislavi (nositel: Město Wodzisław Śląski)

IV.5. Rozvoj technické infrastruktury

- IV.5.1. Rozvoj technické infrastruktury v oblasti nakládání s odpady
 - IV.5.1.1 Budování sběrných dvorů (nositel: obec, podnikatelé)
 - IV.5.1.2 Budování kompostáren (nositel: obec, podnikatelé)
 - IV.5.1.3 Projekt umožňující finanční podporu pro výstavbu/přípravu výstavby závodu na termické zpracování odpadů jako úkol více obcí (obce / komunální společnost / soukromý sektor)
- IV.5.2. Rozvoj technické infrastruktury v oblasti zásobování vodou a odkanalizování
 - IV.5.2.1 Rozvoj kanalizační sítě (nositel: Město Wodzisław Śląski, ve spolupráci s Podnikem vodovody a kanalizace)

IV.5.3. Rozvoj technické infrastruktury v oblasti veřejného osvětlení

IV.5.3.1 Efektivní energetický management – výměna osvětlení na území města Wodzisław Śląski (nositel: Město Wodzisław Śląski)

IV.6. Rozvoj občanské společnosti a aktivity ostatních organizací (včetně místních akčních skupin) v oblasti přeshraniční spolupráce

IV.6.1. Společná prevence a řešení negativních sociálních jevů

IV.6.1.1 Společné volnočasové aktivity dětí ze sociálně slabého prostředí (tábory, setkání, soutěže, výstavy, poznávací zájezdy)

IV.6.1.2 Společné aktivity dětských domovů

IV.6.1.3 Tvorba komunitních plánů sociálních služeb (nositel: obec, neziskové organizace)

IV.6.2. Společné přeshraniční aktivity zaměřené na handicapované osoby

IV.6.2.1 Obohacení života handicapovaných osob společným setkáním

IV.6.2.2 Výměna zkušeností ošetřovatelů a asistentů zdravotně postižených (nositel: Město Wodzisław Śląski)

IV.6.3. Společné přeshraniční aktivity zaměřené na seniory

IV.6.3.1 Společné volnočasové aktivity (setkání, zájezdy, kulturní akce) pro seniory (nositel: obec, DSO, neziskové organizace, spolky)

IV.6.3.2 Senioři bez hranic – integrace seniorů z města Wodzisław Śląski a Městského obvodu Ostrava–Jih

IV.6.3.3 Myšlenka dobrovolnictví seniorů (mezigenerační spolupráce) (nositel: Wodzisławska Placówka Wsparcia Dziennego „Dziupla”/ Vladislavský stacionář „Dziupla”)

IV.6.3.4 Spolupráce klubů seniorů města Wodzisław Śląski a Městského obvodu Ostrava-Jih (nositel: Město Wodzisław Śląski)

IV.6.4. Rozvoj přeshraniční spolupráce MAS

11 OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ INSTITUCIONÁLNÍHO ROZVOJE ROZVOJE EUROREGIONU SILESIA

Nad rámec stanovených klíčových oblastí byly představiteli Euroregionu Silesia definovány další potřeby rozvoje euroregionu jako instituce, které vycházejí ze směrů činnosti euroregionu průběžně definovaných Prezidiem Euroregionu Silesia od roku 2007 do roku 2018 vždy pro období 2 - 3 let.

Definice Euroregionu Silesia jako instituce, jeho struktura a role je podrobně popsána v kapitole 3.1.3. Na základě klíčových zjištění lze definovat několik opatření, která by mohla přispět k rozvoji euroregionu jako instituce:

- Euroregion Silesia jako evropské seskupení pro územní spolupráci
- aktivizace a rozšíření členské základny Euroregionu Silesia
- rozšíření role Euroregionu Silesia
- rozvoj spolupráce Euroregionu Silesia s jinými subjekty

11.1 V.1. OPATŘENÍ: EUROREGION SILESIA JAKO EVROPSKÉ SESKUPENÍ PRO ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCI

Protože Euroregion Silesia je pouze smlouvou o spolupráci mezi českým sdružením s názvem „Euroregion Silesia – CZ“ a polským sdružením „Stowarzyszenie Gmin Dorzecza Górnej Odry“ a jako takový tedy nemá právní subjektivitu, byla již v roce 2007 na úrovni Prezidia euroregionu zahájena diskuse o možnosti vytvoření evropského seskupení s právní subjektivitou.

Možnost zakládání tzv. evropských seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) vychází z této evropské legislativy:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1302/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se mění nařízení (ES) č. 1082/2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS)

Zakládání ESÚS českými a polskými subjekty vychází z této národní legislativy:

- na české straně:

- Zákon č. 154/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů

- na polské straně:

- Zákon ze dne 7. listopadu 2008 o evropském seskupení pro územní spolupráci (Ustawa z dnia 7 listopada 2008 r. o europejskim ugrupowaniu współpracy terytorialnej)

Oficiální registr všech ustavených ESÚS, který je vedený Výborem regionů a je průběžně aktualizován, je k dispozici na webových stránkách <https://portal.cor.europa.eu/egtc/CoRAactivities/Pages/egtc-map.aspx>. K 3.7.2018 bylo registrováno celkem 72 evropských seskupení.

Za účelem zintenzívnění diskuse o možnosti či vhodnosti založení ESÚS ustavilo Prezidium Euroregionu Silesia dne 25. září 2012 v souladu se stanovami společnou pracovní skupinu pro záležitosti ESÚS, jejímž úkolem bylo připravit podklady pro rozhodnutí orgánů Euroregionu Silesia ve věci založení ESÚS v termínu do 31. 2. 2013 (možná doporučení: založit ESÚS na úrovni Euroregionu Silesia, založit ESÚS na úrovni 2 a více euroregionů, stát se členy jiného ESÚS, nezakládat ESÚS). Po vyhodnocení činnosti pracovní skupiny Prezidium Euroregionu Silesia rozhodlo o prodloužení její činnosti do 31. 12. 2015 (k tomuto datu byla činnost ukončena), přičemž by pracovní skupina měla i nadále předkládat orgánům euroregionu průběžné zprávy. V roce 2018 byla Prezidiu Euroregionu Silesia doporučena obnova činnosti této pracovní skupiny, a to z důvodu aktuální přípravy operačních programů na období 2021-2027, kdy jedním z nich bude opět program přeshraniční spolupráce. V této souvislosti v květnu 2018 Evropská komise zveřejnila první návrh nařízení týkající se evropské územní spolupráce „Nařízení Evropského parlamentu a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Evropská územní spolupráce (Interreg) podporovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj a nástrojů financování vnější činnosti“ (dále jen Nařízení k EÚS), ve kterém jsou poprvé v historii zakotveny i Fondy malých projektů a tímto se Fondy malých projektů stávají legitimním nástrojem programů přeshraniční spolupráce. Vzhledem ke skutečnosti, že správa Fondu malých projektů je hlavní náplní činnosti Euroregionu Silesia, je nutné z tohoto návrhu Nařízení o EÚS akceptovat skutečnost uvedenou pod čl. 24, a to že *Příjemcem fondu malých projektů je přeshraniční právní subjekt*

nebo ESÚS. A proto myšlenka založení evropského seskupení pro územní spolupráci v rámci Euroregionu Silesia se stává velice reálnou.

11.2 V.2. OPATŘENÍ: AKTIVIZACE A ROZŠÍŘENÍ ČLENSKÉ ZÁKLADNY EUROREGIONU SILESIA

Ke dni 1. 7. 2018 měla česká strana Euroregionu Silesia celkem 51 členských obcí a dalších 5 přidružených členů, polská strana pak 22 členských obcí. Aktivní zapojení členů jak v oblasti přeshraniční spolupráce, tak v činnosti samotného euroregionu je velmi různé, přičemž aktivnější zapojení je mnohem patrnější na polské straně. Přestože mnohé členské obce a města realizují velké množství přeshraničních projektů či vyvíjejí další vlastní přeshraniční aktivity mimo projekty, podporují přeshraniční spolupráci subjektů na svém území, aktivně se zapojují do činnosti orgánů euroregionu, účastní se jím pořádaných akcí a jsou v úzkém kontaktu s oběma sekretariáty, některé členské obce, zejména na české straně se do činnosti euroregionu a přeshraniční spolupráce zapojují minimálně. Je tedy nezbytné přijmout určitá opatření k aktivizaci celé členské základny euroregionu (včetně aktivizace městských obvodů/částí statutárních města na české straně).

Z přehledu vývoje členské základny euroregionu od jeho založení (viz tabulka 2 v podkapitole 3.1.3) vyplývá, že v posledních letech se členská základna dynamicky měnila. Vzhledem k tomu, že území působnosti Euroregionu Silesia je omezeno a nelze je dále výrazněji rozšiřovat, není možné do budoucna předpokládat rozšíření členské základny v takové míře, jako tomu bylo v letech 1998 – 2001. Přesto jsou na „zájmovém území“ Euroregionu Silesia obce a města, které nejsou členy euroregionu, které však mají dobré předpoklady k zapojení do přeshraniční spolupráce a činnosti euroregionu. Na české straně Euroregionu Silesia jsou také další instituce, které by mohly navázat s euroregionem spolupráci a stát se jeho přidruženými členy (např. vysoké školy, subjekty destinačních managementů aj.).

11.3 V.3. OPATŘENÍ: ROZŠÍŘENÍ ROLE EUROREGIONU SILESIA

Přestože Euroregion Silesia nevznikl cíleně za účelem zapojení do implementace programů EU určených na podporu přeshraniční spolupráce, postupně se tato role stala v jeho činnosti převažující a zejména správa „fondu malých projektů“ tvoří větší část náplně činnosti jeho obou sekretariátů. Pro nastávající období, popř. také pro přípravu na období po roce 2020 by měl euroregion definovat i další své role a přijmout úkoly i mimo rámec „fondu malých projektů“. Konkrétní role a úkoly, mezi které by mohlo patřit např. aktivní vyhledávání partnerů pro přeshraniční spolupráci a pomoc při jejím nastartování, zpracování projektových žádostí jiných subjektů, externí spolupráce při realizaci přeshraničních projektů či aktivit apod., by měly být definovány dle aktuální potřeby a možností v rámci akčních plánů.

11.4 V.4. OPATŘENÍ: ROZVOJ SPOLUPRÁCE EUROREGIONU SILESIA S JINÝMI SUBJEKTY

Euroregion Silesia představuje stabilní a funkční přeshraniční strukturu s profesionálním personálním zázemím a dlouholetými zkušenostmi v oblasti přeshraniční spolupráce. Díky svým zkušenostem je dnes také partnerem pro mnoho českých, polských a evropských institucí zabývajících se rozvojem spolupráce v příhraničních oblastech. Do budoucna je nutné dbát na další rozvoj již navázané spolupráce (např. s Moravskoslezským krajem, Slezským a Opolským vojvodstvím; s euroregiony česko-polského pohraničí apod.) či usilovat o navázání spolupráce s novými subjekty, a to jak v rámci České republiky a Polska, tak v rámci Evropy (např. s ESÚS TRITIA a jinými ESÚS, AGEG – Asociace evropských hraničních regionů apod.).

12 SPECIFICKÁ OPATŘENÍ A NÁSTROJE K PODPOŘE ROZVOJE PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE V EUROREGIONU SILESIA

12.1 VI.1. OPATŘENÍ: PROGRAMY ČESKO-POLSKÉ PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE A JINÉ PODPŮRNÉ PROGRAMY

Přeshraniční spolupráce má klíčový význam pro činnost Euroregionu Silesia. Již od prvních programů EU podporujících česko-polskou přeshraniční spolupráci Euroregion Silesia svou činnost zaměřoval na zajištění co nejlepší realizace těchto programů. Velmi rychle si uvědomil svou úlohu v této oblasti tj. poskytování pomoci jiným subjektům a institucím při čerpání evropských prostředků především z přeshraničních programů. S postupem let si však Euroregion Silesia jako významnou součást své činnosti určil i realizaci vlastních projektů, jež přispívají k podpoře rozvoje přeshraniční spolupráce v Euroregionu Silesia.

Programy česko-polské přeshraniční spolupráce

od 1999	od 2004	od 2007	od 2014
			

Programy Evropské unie týkající se přeshraniční spolupráce jsou systémovým nástrojem pro zajištění vyváženého a udržitelného rozvoje evropských příhraničních oblastí. Finanční podpora byla zahájena v roce 1990 jako samostatná iniciativa s názvem **INTERREG** a byla určena členským státům Evropské unie. Navázala na ni další iniciativa, pojmenovaná **INTERREG II**, která fungovala od roku 1994. Tato iniciativa byla rozšířena o podporu příhraničních území států mimo EU. V těchto státech byla realizována formou ročních programů **Phare CBC** (Cross-Border Cooperation = přeshraniční spolupráce).

Prvními příhraničními regiony České republiky, které mohly využívat tuto finanční podporu Evropské unie, byla území česko-německého a česko-rakouského příhraničí. Systematická finanční podpora rozvoje česko-polského příhraničí a přeshraniční spolupráce na tomto území v podobě programu **Phare CBC** Česká republika – Polsko byla zavedena až o několik let později, a to v roce 1999. Tato podpora byla ukončena spolu s programem v roce 2003 a od následujícího roku, kdy se oba státy staly členy Evropské unie, získaly možnost přistoupit k iniciativě INTERREG III.

Na rozdíl od předchozích dvou iniciativ, iniciativa INTERREG III byla v období financování 2000-2006 rozdělena na tři základní směry, které existují do dnešního dne:

- směr A** – přeshraniční spolupráce,
- směr B** – nadnárodní spolupráce,
- směr C** – meziregionální spolupráce.

Na program **INTERREG IIIA Česká republika – Polsko** v období 2004-2006 byla z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro obě strany česko-polského příhraničí vyčleněna částka 34,5 mil. EUR. Program se týkal podpory rozvoje jak infrastruktury přeshraničního významu – dopravní, podnikatelské, turistické apod., tak i místních společností v příhraničním území. Přes poměrně krátkou dobu žadatelé projeví velký zájem o tento program – bylo předloženo 300 projektů (kromě mikroprojektů), z nichž bylo 176 schváleno k financování.

V souvislosti s velkým rozšířením Evropské unie v letech 2004 a 2007 se jedním ze tří základních cílů evropské politiky soudržnosti na období 2007-2013 stal cíl s názvem **Evropská územní spolupráce (Cíl 3)**. Obdobně jako předchozí iniciativa INTERREG III měl i tento cíl tři směry: přeshraniční, nadnárodní a mezinárodní spolupráci, kdy největší podíl

měla přeshraniční spolupráce. Na česko-polskou spolupráci bylo prostřednictvím **Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007-2013** z Evropského fondu pro regionální rozvoj určeno 219,4 mil. EUR.

Ve srovnání s předchozím programem INTERREG IIIA se v tomto programu objevilo několik nových prvků: žádost o dotaci byla předkládána prostřednictvím dvojjazyčné internetové aplikace Benefit 7, rozpočet a pozdější vyúčtování projektu již nebylo zpracováváno v národních měnách, ale v měně euro, každý projekt musel splnit minimálně 2 ze 4 kritérií přeshraniční spolupráce (společná příprava, společná realizace, společný personál, společné financování) a poprvé byl zaveden tzv. princip Vedoucího partnera.

Funkce Řídícího orgánu programu byla pověřena Ministerstvu pro místní rozvoj ČR a funkce Národního orgánu – Ministerstvu infrastruktury a rozvoje PR (dříve Ministerstvo regionálního rozvoje). Byl zřízen Společný technický sekretariát (JTS) se sídlem v Olomouci na české straně. Za výběr projektů a monitoring celého programu nesl zodpovědnost Monitorovací výbor, jehož členy byli mj. zástupci všech šesti euroregionů z česko-polského příhraničí. Kontinuální příjem žádostí o dotaci byl vyhlášen v lednu 2008 a za celé období realizace programu Monitorovací výbor schválil k financování téměř 350 projektů (bez mikroprojektů).

Na období 2014-2020 byly v rámci evropské politiky soudržnosti stanoveny dva hlavní cíle: Cíl 1 „Investice pro růst a zaměstnanost“ a **Cíl 2 „Evropská územní spolupráce“**, jehož součástí je také program **INTERREG V-A Česká republika – Polsko**. Jeho název navazuje na dříve používaný název, který je nyní – v souladu s pořadím programového období – označován římskou číslicí V a písmenem A určujícím směr v rámci evropské územní spolupráce – přeshraniční spolupráci.

Program byl schválen Evropskou komisí v červnu 2015 a skončí v roce 2023. Finanční prostředky z Evropského fondu pro regionální rozvoj vyčleněné na tento program ve výši 226,2 mil. EUR jsou určeny na podporu přeshraniční spolupráce v oblasti společného řízení rizik, rozvoje potenciálu přírodních a kulturních zdrojů pro podporu zaměstnanosti, na vzdělávání a zvyšování kvalifikací budoucích absolventů a spolupráci institucí a komunit.

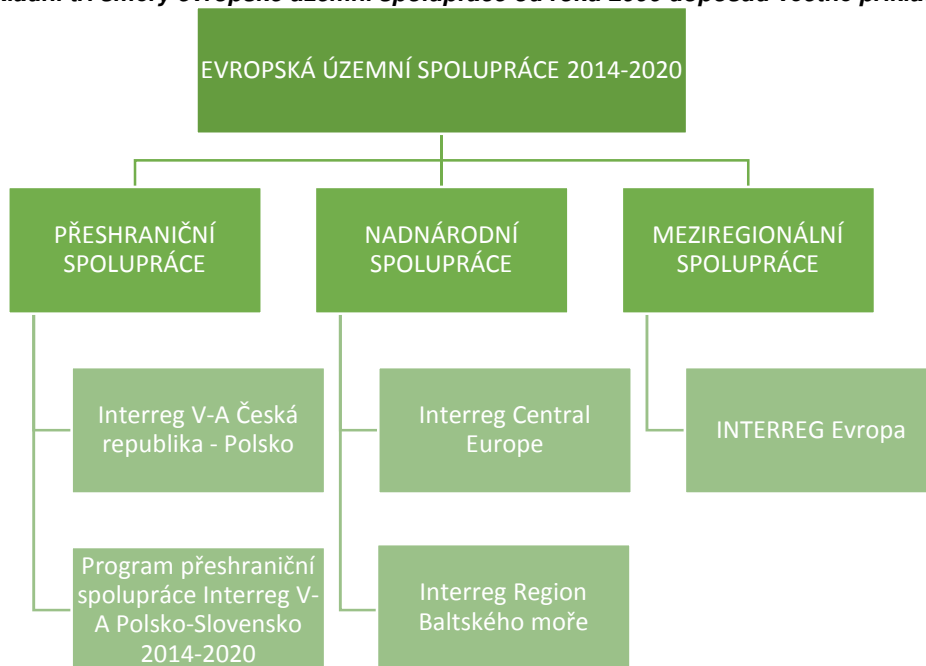
Obdobně jako u programů česko-polské přeshraniční spolupráce, může Euroregion Silesia na české straně díky svému územnímu zařazení využít i dotačních možností v rámci česko-slovenské přeshraniční spolupráce – <https://www.sk-cz.eu/sk/>

Ostatní dotační programy

Evropská územní spolupráce je zaměřena na podporu, propagaci a realizaci společných projektů mezinárodního charakteru na území celé Evropské unie. Na výjimečnost programů Evropské územní spolupráce (EÚS) ve srovnání s ostatními nástroji Evropské unie poukazuje jejich mezinárodní charakter. Podporu získávají pouze aktivity realizované společně partnery z různých států. Všechny programy územní spolupráce zahrnují minimálně dva státy EU. Formou vyjednávání státy/partneři vybírají jeden, který bude plnit funkci Řídícího orgánu. Je však nutno zdůraznit, že všechna nejdůležitější rozhodnutí v programech, včetně výběru projektů, jsou přijímána za účasti všech států zapojených do daného programu. Také účastníci projektu musí zastupovat různé státy. Díky tomuto řešení programy přispívají k navazování partnerství mezi subjekty z celé Evropy.

Obdobně jako v období 2007-2013 EÚS má v období 2014-2020 tři komponenty, které mohou závisle na zeměpisné poloze daného státu v EU jednotlivé státy využívat:

Graf 9 - Základní tři směry evropské územní spolupráce od roku 2000 doposud včetně příkladů

Tabulka 90 - Oblasti podpory v nadnárodních programech a meziregionálních programech 2014-2020

Název programu	Státy zapojené do programu	Webové stránky programu
Interreg Central Europe	Rakousko, Chorvatsko, Česká republika, Německo – vybrané regiony, Polsko, Slovensko, Slovinsko, Maďarsko, Itálie – vybrané regiony	https://www.interreg-central.eu/Content.Node/home.html http://www.europasrodkowa.gov.pl/
Interreg Europe	EU (včetně Chorvatska), Norsko, Švýcarsko	http://www.interreg4c.eu/
Interreg Danube Transnational Programme	Německo, Česká republika, Slovensko, Ukrajina, Moldavsko, Rakousko, Maďarsko, Rumunsko, Slovinsko, Chorvatsko, Srbsko, Bulharsko, Bosna a Hercegovina, Černá Hora	http://www.interreg-danube.eu/
ESPON 2020	EU, Island, Lichtenštejnsko, Norsko, Švýcarsko	https://www.espon.eu/programme/espon/espon-2020-cooperation-programme
INTERACT III	EU, Norsko, Švýcarsko	http://www.interact-eu.net
URBACT III	EU, Norsko, Švýcarsko	https://urbact.eu/
Interreg Region Baltského moře	Dánsko, Švédsko, Finsko, Německo (některé regiony), Lotyšsko, Litva, Polsko, Estonsko, Bělorusko, Norsko, Rusko (některé regiony)	http://eu.baltic.net/ https://www.interreg-baltic.eu/home.html

Zdroj: vlastní zpracování

12.2 VI.2. OPATŘENÍ: IMPLEMENTACE FONDU MALÝCH PROJEKTŮ V EUROREGIONU SILESIA

Nedílnou součástí programů Evropské unie určených na podporu přeshraniční spolupráce jsou „fondy malých projektů“, jejichž prostřednictvím jsou financovány ty nejmenší projekty, zejména neinvestičního charakteru. Malé projekty se týkají spolupráce místních komunit z obou stran hranice. Jejich základním cílem je rozvíjení mezilidských vztahů, společné vzdělávací, kulturní, sportovní a další volnočasové aktivity, veřejné služby apod.

I když se program **Phare CBC Česká republika – Polsko (1999-2003)** týkal především podpory velkých investičních projektů, tak v rámci tzv. Společného fondu malých projektů byly podporovány i menší neinvestiční projekty typu people-to-people. Na tyto malé projekty bylo určeno maximálně 10% celkové finanční alokace programu vyčleněné na daný rok.

V programu **INTERREG IIIA Česká republika – Polsko (2004-2006)** bylo pro podporu nejmenších projektů určeno samostatné opatření v rámci priority II s názvem Fond mikroprojektů. Na toto opatření bylo určeno 15 % celkových finančních prostředků, což představovalo částku 5,1 mil. EUR z Evropského fondu pro regionální rozvoj na celé období programu. Řízení Fondu mikroprojektů zajišťovalo 6 Euroregionů z česko-polského příhraničí: Nisa, Glacensis, Praděd, Silesia, Těšínské Slezsko a Beskydy. Alokační určená na Fond mikroprojektů byla rozdělena na šest částí závisle na velikosti území spravovaného jednotlivými euroregiony a každý euroregion nesl zodpovědnost za řádné čerpání těchto prostředků na svém území.

V rámci **Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko 2007-2013** Fond mikroprojektů tvořil samostatnou oblast podpory, ve které bylo alokováno 20 % celkových finančních prostředků programu – celkem 43,8 mil. EUR. Obdobně jako v předchozím programu i v tomto období správci Fondu mikroprojektů byly euroregiony. V tomto programu bylo na obou stranách hranice zrealizováno na 3000 malých projektů.

Fond mikroprojektů jako ověřený flexibilní nástroj programů přeshraniční spolupráce určený na financování projektů menšího rozsahu a spravovaný Euroregiony, které nesou zodpovědnost za řádné čerpání alokovaných prostředků, byl zařazen také do programu **INTERREG V-A Česká republika – Polsko (2014-2020)** a činí 20 % celkových finančních prostředků programu, a to 45,24 mil. EUR.

Euroregion Silesia za dobu své dvacetileté historie získal mnoho zkušeností, které v plném rozsahu využívá také v rámci česko-polských přeshraničních programů. Euroregion se podílí na přípravě a implementaci přeshraničních programů, má své zástupce ve strukturách zodpovědných za výběr projektů a monitorování programů (monitorovací výbory) a své zkušenosti využívá zejména v řízení „fondů malých projektů“.

V rámci této funkce realizuje řadu aktivit, počínaje poskytováním informací a metodické podpory při přípravě žádostí o dotaci z Fondu, přes příjem a schvalování žádostí o dotaci a kontrolu projektů během jejich realizace, po proplácení dotací po ukončení realizace projektů a kontrolu jejich udržitelnosti. O dotaci z Fondu mohou žádat veřejnoprávní a neziskové subjekty – obce, města, svazky obcí, školy všech úrovní, policejní a hasičské jednotky, hospodářské komory, spolky o různých předmětech činnosti jako jsou sportovní kluby, organizace zaměřené na kulturu, volnočasové aktivity a regionální rozvoj, místní akční skupiny, kulturní střediska, muzea, charitní a církevní organizace apod.

Pro každý Euroregion byly vyčleněny – závisle na velikosti spádového území - příslušné peněžní prostředky a Euroregion nese odpovědnost za jejich řádné čerpání. Fond malých projektů v různé podobě existuje už od doby předvstupních programů Phare CBC a za více než dvacet let fungování bylo v Euroregionu Silesia alokováno na 13 800 000 EUR a doposud bylo podpořeno na 1000 přeshraničních mikroprojektů.

12.3 VI.3. OPATŘENÍ: ŠIROKÁ PROPAGACE PŘESHraniČNÍCH PROGRAMŮ A PROJEKTŮ DOBRÉ PRAXE

Činnost Euroregionu Silesia spočívá v podpoře a realizaci přeshraniční spolupráce v příhraničních regionech českého a polského Slezska a Severní Moravy s cílem odbourání negativního vlivu existence státní hranice, zajištění rovnoměrného rozvoje příhraničního území na obou stranách hranice a tímto umožnění plynulé integrace tohoto území v rámci Evropské unie.

Již mnoho let se aktivity realizované Euroregionem Silesia zaměřují také na zajištění propagace přeshraničních programů, činnosti a území euroregionu. Byť má Euroregion Silesia za sebou téměř dvacet let existence, nadále se ve své činnosti potýká s nedostačující informovaností o úkolech a významu euroregionu, a to jak v řadách svých členů, orgánů veřejné správy, tak i veřejnosti. Proto také Euroregion realizuje aktivity, jejichž cílem je zvýšení informovanosti o euroregionu a jeho významu v oblasti přeshraniční spolupráce.

Tyto aktivity lze rozdělit následovně:

1. Propagace činnosti euroregionu a obou sdružení tvořících Euroregion Silesia
2. Turistická propagace území euroregionu, včetně realizace vlastních projektů naplňujících strategické cíle Euroregionu
3. Propagace česko-polské přeshraniční spolupráce, programů EÚS, především včetně česko-polského programu INTERREG a fungujícího v jeho rámci Fondu mikroprojektů
4. Propagace mikroprojektů a velkých příhraničních projektů realizovaných příjemci z území Euroregionu Silesia
5. Propagace přeshraničních partnerství, včetně vyhledávání nových potenciálních realizátorů přeshraničních projektů pro žadatele z území Euroregionu Silesia
6. Spolupráce s ostatními euroregiony z česko-polského příhraničí, a také institucemi podílejícími se na realizaci přeshraničních projektů.

Výše uvedené aktivity jsou realizovány mj. v následující formě:

1. Vydavatelská / vystavovatelská činnost / propagace: tisk publikací, brožur, letáků, turistických informačních příruček, Bulletinu Euroregionu Silesia, účast na veletrzích cestovního ruchu, výstavy propagující projekty, propagační filmy
2. Webové stránky a portály (příklad):
<https://www.euroregion-silesia.pl/>
<https://www.euroregion-silesia.cz/>
<https://www.euroregion-silesia.eu/>
<http://mapaprojektow2007-2013.euroregion-silesia.pl/>
<https://tourism-pl-cz.eu/>
https://www.youtube.com/channel/UCB_K8rHk5Bsb5SmBIAu59Yw
3. Projekty – seznamy zrealizovaných projektů je možné nalézt:
 - Období 2004-2006 <https://www.euroregion-silesia.pl/index,realizowane-w-ramach-interreg-iiia-2004-2006,34.html>
 - Období 2007-2013 <https://www.euroregion-silesia.pl/index,realizowane-w-ramach-powt-2007-2013,35.html> nebo http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=programy-EU-cil3-o-programu2&open_menu=73
 - Období 2014-2020 <https://www.euroregion-silesia.pl/index,realizowane-w-ramach-interreg-v-a-2014-2020,120.html>
4. Burzy partnerství
5. Setkání, konference, přeshraniční akce

12.4 VI.4. OPATŘENÍ: VÝMĚNA ZKUŠENOSTÍ V RÁMCI EVROPSKÉ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE

Euroregion Silesia se zabývá společnými zájmy v oblasti přeshraniční dopravní infrastruktury, společnými problémy v oblasti životního prostředí, podporuje rozvoj přeshraničního cestovního ruchu, spolupráci mezi českými a polskými školami, rozvoj kultury, vzdělávání a sportu na obou stranách hranice. Pečuje o společensko-kulturní dědictví, podporuje hospodářskou a obchodní spolupráci, společné plánování rozvoje příhraničního regionu a plní řadu dalších úkolů, které připívají k naplňování cílů v rámci evropské územní spolupráce a výměně zkušeností s jinými institucemi v příhraničí.

Jedním z úspěšných projektů zaměřených na výměnu zkušeností v rámci přeshraničních programů byl tříletý společný projekt všech šesti česko-polských euroregionů s názvem „EUREGIO PL-CZ“, řízený polskou částí Euroregionu Silesia jako Vedoucím partnerem. Projekt byl zrealizován z programu OPPS 2007-2013. Jeho cílem bylo zintenzívnění vzájemné spolupráce euroregionů, získání nových zkušeností v rozvinutých zahraničních regionech (např. na německo-francouzsko-belgické hranici), zmapování problémů česko-polské přeshraniční spolupráce a zvýšení celkové informovanosti o možnostech a efektech přeshraniční spolupráce (www.euroregions.org).

Euroregion Silesia si také vypracoval velmi významnou pozici v rámci Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci, na jejíž činnosti se aktivně podílí již od roku 2000. Tato komise byla zřízena na základě smlouvy uzavřené mezi vládami obou zemí v září 1994 a jejím úkolem je stanovení směrů a forem přeshraniční spolupráce, analýza problémů, které ztěžují spolupráci, a také zpracovávání určitých doporučení s cílem odstranění těchto problémů.

V rámci komise fungují pracovní skupiny zaměřené na jednotlivé oblasti činnosti. Významným úspěchem česko-polských euroregionů bylo zřízení v září 2001 pracovní podskupiny pro euroregionální otázky, v jejímž čele jsou zastoupeni představitelé Euroregionu Silesia. V 2007 roce na základě rozhodnutí Komise se tato podskupina změnila na samostatnou pracovní skupinu pro euroregionální spolupráci, jejíž sekretariát na polské straně provozuje Euroregion Silesia.

Přes řadu let činnosti v příhraničí, která se projevuje realizací vlastních projektů, správou mikroprojektů a spoluprací s jinými euroregiony, členskými obcemi a institucemi v příhraničí, Euroregion Silesia nadále vnímá potřebu udržitelného rozvoje a výměny zkušeností v oblasti tzv. přeshraniční spolupráce. Jen kontinuální zdokonalování, rozvoj obou sdružení tvořících Euroregion, a tím rozvoj členských obcí sdružených v Euroregionu může přispět k efektivnímu rozvoji příhraničních území.

13 IMPLEMENTACE STRATEGIE ROZVOJE EUROREGIONU SILESIA NA OBDOBÍ 2014–2020

Cílem implementační části Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2014–2020 je definovat jednotlivé kroky k tomu, aby návrhová část strategie nezůstala pouze „na papíře“, ale stala se živým dokumentem určujícím jasný směr, kterým se bude ERS při svých aktivitách ubírat.

Implementace strategického dokumentu ERS po jeho schválení příslušnými orgány by měla být zajištěna jak zpracováním 2 – 3letých akčních plánů, tak průběžnou aktualizací samotného dokumentu. Pro tyto účely je navrhováno v souladu se stanovami ERS ustavit společnou pracovní skupinu pro implementaci strategie. Úkolem této pracovní skupiny by bylo zpracování akčních plánů pro předložení příslušným orgánům euroregionu, zajištění podmínek pro aktualizaci strategického dokumentu a zejména pak kontrola a informování o naplňování definovaných cílů. Pracovní skupina by se měla scházet minimálně 2x ročně.

Orgány národních částí euroregionu i nejvyšší společný orgán Prezidium by měly záležitosti strategie projednávat průběžně na svých zasedáních.

14 ZÁVĚR

Hlavním předmětem činnosti Euroregionu Silesia, který byl ustaven v září 1998 na základě smlouvy o spolupráci mezi českým a polským sdružením, je podpora a realizace česko-polské spolupráce v příhraničních regionech polského a českého Slezska a severní Moravy s cílem potlačit negativní vliv existence státní hranice, zajistit rovnoměrný rozvoj příhraničního území po obou stranách hranice a umožnit tak jeho plynulou integraci v rámci Evropské unie. Naplňování tohoto předmětu činnosti a dosavadní rozvoj Euroregionu Silesia od jeho vzniku byl však spíše řízen objektivními podmínkami než vlastními potřebami definovanými ve vlastních plánovacích dokumentech euroregionu. Zahájení systematické finanční podpory česko-polské přeshraniční spolupráce ze strany EU v podobě samostatných programů (Phare CBC 1999-2003, INTERREG IIIA 2004-2006, OPPS 2007-2013, INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020), delegování správy „fondu malých projektů“ jako nedílné součásti těchto programů na euroregiony, zřízení samostatné pracovní skupiny pro euroregiony v rámci „Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci“ v čele s Euroregionem Silesia, vstup České republiky a Polska do EU i Schengenského prostoru, spolupodílení se na přípravě programů česko-polské přeshraniční spolupráce – to vše utvářelo objektivní podmínky, které předurčily činnost Euroregionu Silesia v první patnácti letech jeho existence, přispěly k jeho výraznému rozvoji a stabilizaci jeho existence.

Obsáhlá zaktualizovaná analytická část dokumentu prostřednictvím mapovací studie poskytuje velké množství informací z obou stran hranice, a to jak obecných, které bezpochyby přispějí k porozumění základních rozdílů v obou zemích (např. v oblasti školství, silničního hospodářství apod.), tak konkrétních vztahujících se k území euroregionu. Aktualizovaná mapovací studie tak má zároveň podobu „česko-polského kompendia“, které nabízí souhrn mnoha užitečných informací.

Zaktualizovaná návrhová část dokumentu, která vychází ze zaktualizované mapovací studie a zaktualizovaných SWOT analýz, definuje vize, strategické cíle a opatření nezbytná jak pro zajištění rozvoje území a kvality života obyvatel Euroregionu Silesia, tak pro institucionální zajištění rozvoje euroregionu. Příklady konkrétních projektů a aktivit pak představují způsob jak vytyčené cíle a opatření naplňovat.

Při aktualizaci návrhové části strategie byly zohledněny potřeby, na jejichž uspokojení může mít Euroregion Silesia přímý či nepřímý vliv, zároveň však jsou zde uvedeny návrhy, na které Euroregion Silesia vliv nemá, které ale považuje z hlediska strategického rozvoje svého území za důležité (např. v oblasti dopravní infrastruktury). Mezi nositeli konkrétních navrhovaných projektů či aktivit tedy není jen euroregion, ale i další příslušné subjekty.

Strategie rozvoje Euroregionu Silesia je otevřeným dokumentem, který bude průběžně doplňován a aktualizován tak, aby v maximální možné míře přispíval naplňování definovaných cílů a opatření klíčových oblastí rozvoje, a tím k naplnění strategické vize Euroregionu Silesia stát se „prosperujícím česko-polským regionem, který podporuje ideu evropské jednoty a společně rozvíjí svou budoucnost na základě partnerské spolupráce“.

15 SEZNAMY

15.1 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Maloplošná chráněná území v Euroregionu Silesia.....	16
Tabulka 2 - Přehled evropských významných lokalit v české části Euroregionu Silesia	18
Tabulka 3 – Ptačí oblast částečně zasahující na území Euroregionu Silesia	20
Tabulka 4 - Druh a rozloha chráněných oblastí na území polské části Euroregionu Silesia v roce 2017	22
Tabulka 5 - Přírodní památky v polské části Euroregionu Silesia v roce 2017	24
Tabulka 6 – Přehled vývoje členské základny české části Euroregionu Silesia	25
Tabulka 7 – Přehled vývoje přidružené členské základny české části Euroregionu Silesia...27	
Tabulka 8 – Statistické údaje o Euroregionu Silesia k 31.12.2017.....	29
Tabulka 9 – Rekapitulace „fondu malých projektů“ v Euroregionu Silesia v období 1999–2018	32
Tabulka 10 - Počet osob žijících v české části Euroregionu Silesia k 31.12. daného roku	38
Tabulka 11 - Věková struktura osob žijících na území české části Euroregionu Silesia k 31.12.2017	39
Tabulka 12 - Počet obyvatel polské části Euroregionu Silesia v letech 2015-2017	40
Tabulka 13 - Věková struktura obyvatelstva polské části Euroregionu Silesia v roce 2017 ...	41
Tabulka 14 - Přirozený přírůstek/úbytek k 31.12. daného roku v letech.....	42
Tabulka 15 - Migrační přírůstek/úbytek k 31.12. daného roku.....	43
Tabulka 16 - Počet narození a úmrtí v polské části Euroregionu Silesia (údaje za rok 2017)44	
Tabulka 17 - Migrace v polské části Euroregionu Silesia (údaje za rok 2017).....	45
Tabulka 18 - Počet podnikatelských subjektů k 31.12.2017 přepočtených na tisíc obyvatel .46	
Tabulka 19 - Největší zaměstnavatelé české části Euroregionu Silesia.....	46
Tabulka 20 - Seznam průmyslových zón (PZ) a rozvojových ploch (RZ) na území české části Euroregionu Silesia zpracováno k 30.6.2018.....	48
Tabulka 21 - Subjekty zapsané do obchodního rejstříku na 10 tis. obyvatel a fyzické osoby provádějící hospodářskou činnost na 100 osob v produktivním věku na území polské části Euroregionu Silesia v 2017.....	49
Tabulka 22 - Počet subjektů registrovaných v rejstříku REGON podle předpokládaného počtu pracujících v roce 2017	50
Tabulka 23 - Průmyslové zóny na území polské části Euroregionu Silesia (stav ke dni 31.12.2017).....	51
Tabulka 24 - Podíl nezaměstnaných osob v % k 31.12. daného roku.....	53
Tabulka 25 - Počet volných míst, prosinec daného roku.....	53
Tabulka 26 - Dojíždka a vyjíždka obyvatel za prací pro jednotlivé obce české části Euroregionu Silesia v roce 2011	53
Tabulka 27 - Počet oznámených pracovních nabídek v letech 2013-2017	55
Tabulka 28 - Podíl registrovaných nezaměstnaných na počet obyvatel v produktivním věku na území polské části Euroregionu Silesia (%).....	55
Tabulka 29 - Počet osob dojíždějících do práce mimo místo svého bydliště na území polské části Euroregionu Silesia (stav za rok 2011).....	56
Tabulka 30 – Vývoj zahraniční zaměstnanosti - počty polských občanů zaměstnaných na území české části Euroregionu Silesia k 31. 12. v letech 2013 - 2017.....	57
Tabulka 31 – Typy komunikací na území Moravskoslezského kraje.....	58
Tabulka 32 – Délka silniční sítě ve vybraných okresech v km, stav k 1. 1. 2019.....	59
Tabulka 33 - Popis vlastnictví a správců silnic a silničního provozu v Polsku	63
Tabulka 34- Silniční hraniční přechody na území polské části Euroregionu Silesia	67
Tabulka 35 - Obecní silnice podle umístění v km (stav ke dni 31.12.2017).....	67
Tabulka 36 - Okresní silnice podle lokality v km (stav v roce 2017)	68
Tabulka 37 - Struktura intenzity provozu v přepočtu na 10 000 vozidel/24 hodin v letech 2000, 2005, 2010 a 2015.....	68

Tabulka 38 - Stav spojení veřejné dopravy (ke dni 31.13.2017)	78
Tabulka 39 – Popis evropských, páteřních a nadregionálních cyklotras a okruhů procházejících českou částí Euroregionu Silesia	79
Tabulka 40 - Délka a hustota cyklotras/cyklistických stezek na území polské části Euroregionu Silesia v roce 2017	80
Tabulka 41 - Zásobování obyvatel vodou z veřejného vodovodu ve vybraných obcích s rozšířenou působností (stav k 31.12.2017).....	86
Tabulka 42 - Počet obyvatel využívajících vodovodní síť a počet obyvatel využívajících vodovodní síť v % ke všem obyvatelům na území polské části Euroregionu Silesia (2017)..	91
Tabulka 43 - Napojení na kanalizaci a počet ČOV ve vybraných obcích s rozšířenou působností (stav k 31.12.2017)	93
Tabulka 44 - Počet obyvatel využívajících kanalizace podle členských obcí polské části Euroregionu Silesia v letech 2014-2017 (v %)	94
Tabulka 45 - Obyvatelstvo využívající plynovodní síť v polské části Euroregionu Silesia v roce 2017	96
Tabulka 46 - Podíl paliv a technologií na výrobě elektřiny brutto v Moravskoslezském kraji v roce 2017	98
Tabulka 47 - Údaje týkající se odpadového hospodářství v členských obcích polské části Euroregionu Silesia (stav k 31.12.2017)	102
Tabulka 48 - Funkční skládky odpadů, na nichž je likvidován komunální odpad (stav v roce 2017).....	103
Tabulka 49 – Počet škol a školských zařízení na území české části Euroregionu Silesia k 1.9.2017	106
Tabulka 50 - Počet škol všech stupňů na území polské části Euroregionu Silesia (stav k 31.12.2017).....	109
Tabulka 51 - Přehled zařízení sociální péče ve vybraných okresech (počet), stav k 31. 12. 2016.....	110
Tabulka 52 - Přehled zařízení sociální prevence ve vybraných okresech (počet), stav k 31. 12. 2016.....	110
Tabulka 53 - Sociální zařízení na území polské části Euroregionu Silesia.....	111
Tabulka 54 – Přehled zdravotnických zařízení ve vybraných okresech k 31. 12. 2016	115
Tabulka 55 - Přehled turistických informačních center na území české části ERS k 24. 4. 2018.....	118
Tabulka 56 - Hrady a zámky.....	122
Tabulka 57 – Katedrály, významné kostely, kláštery, kaple, poutní místa.....	122
Tabulka 58 – Muzea, skanzeny, ZOO, památníky, technické památky	123
Tabulka 59 – Přehled chráněných památek a území	124
Tabulka 60 – Akce, festivaly	125
Tabulka 61 - Hrady, zámky, sídla, palácové a parkové komplexy	126
Tabulka 62 - Chrámy, kostely, kláštery, kaple, poutní místa, památky a sakrální objekty ...	127
Tabulka 63 - Muzea, skanseny, technické památky, kulturní dědictví	130
Tabulka 64 - Památkové objekty, historické pomníky, pamětní místa	130
Tabulka 65 - Pravidelné akce, festivaly a kulturní události.....	133
Tabulka 66 – Naučné stezky české části Euroregionu Silesia	137
Tabulka 67 - Přírodní atraktivity polské části Euroregionu Silesia.....	138
Tabulka 68 - Naučné/vzdělávací stezky na území polské části Euroregionu Silesia (stav k 31.12.2017).....	140
Tabulka 69 - Sportovní atraktivity polské části Euroregionu Silesia	143
Tabulka 70 – Přehled zařízení nabízejících služby v oblasti agroturistiky	149
Tabulka 71 - Agroturistické farmy v polské části Euroregionu Silesia	150
Tabulka 72 - Nabídka vodní turistiky v polské části Euroregionu Silesia.....	151
Tabulka 73 – Kongresová turistika – příklady vhodných zařízení.....	152
Tabulka 74 - Objekty s konferenčním zázemím v roce 2017	153
Tabulka 75 - Turistická ubytovací zařízení.....	153
Tabulka 76 – Policejní jednotky	155

Tabulka 77 - Jednotky státní/obecní (městské) policie v polských členských obcích Euroregionu Silesia	157
Tabulka 78 – Kategorie jednotek požární ochrany v České republice.....	159
Tabulka 79 – Jednotky požární ochrany	160
Tabulka 80 - Jednotky hasičského záchranného sboru v polských členských obcích Euroregionu Silesia (stav k 31.12.2017)	163
Tabulka 81 - Finanční rámec Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia	166
Tabulka 82 - Celkový přehled o Fondu mikroprojektů a čerpání alokace na mikroprojekty za obě strany Euroregionu Silesia.....	166
Tabulka 83 - Přehled vyčerpání prostředků EFRR na mikroprojekty.....	167
Tabulka 84 - Přehled finančních prostředků EFRR a státních rozpočtů na administraci FM a celkové shrnutí vyčerpání.....	168
Tabulka 85 - Struktura programu INTERREG V-A Česká republika – Polsko	168
Tabulka 86 - Finanční rámec Fondu mikroprojektů v ER Silesia.....	170
Tabulka 87 - Struktura Fondu mikroprojektů 2014-2020 v ER Silesia a průběh čerpání k 31. 12. 2018.....	170
Tabulka 88 - Harmonogram Fondu od jeho vyhlášení v dubnu 2016 do konce roku 2018..	170
Tabulka 89 - Celkový přehled o FM a čerpání alokace na mikroprojekty v Euroregionu Silesia k 31.12.2018	171
Tabulka 90 - Oblasti podpory v nadnárodních programech a meziregionálních programech 2014-2020.....	200
Tabulka 91 – Vývoj podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých členských obcích české části Euroregionu Silesia (měsíc prosinec, v %)	209
Tabulka 92 – Vývoj počtu volných míst v evidenci ÚP v jednotlivých členských obcích české části Euroregionu Silesia (měsíc prosinec, v %)	210

15.2 SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Vývoj počtu cestujících (v tis. osob) a přepraveného nákladu (tis. tun) železniční dopravou v Moravskoslezském kraji za rok	71
Graf 2 - Vývoj počtu cestujících městskou hromadnou dopravou v Moravskoslezském kraji (mil. osob) za rok.....	76
Graf 3 – Vývoj počtu cestujících (tis. osob) veřejnou autobusovou dopravou v Moravskoslezském kraji v letech 2013 - 2017.....	77
Graf 4 – Celková produkce všech odpadů dle vybraných ORP a celkově v MSK v letech 2013 - 2016.....	100
Graf 5 – Celková produkce komunálních odpadů dle vybraných ORP a celkově v MSK v letech 2013 - 2016.....	101
Graf 6 - Úspěšnost žadatelů o dotaci z Fondu mikroprojektů 2007-2013 v Euroregionu Silesia	167
Graf 7 - Počet nasmlouvaných mikroprojektů k 31.12.2018 podle jednotlivých os	171
Graf 8 - Počet nasmlouvaných mikroprojektů k 31.12.2018 podle typů.....	172
Graf 9 - Základní tři směry evropské územní spolupráce od roku 2000 doposud včetně příkladů	200

15.3 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Oblasti integrovaných teritoriálních investic v ČR.....	11
Obrázek 2 – Poloha Euroregionu Silesia	14
Obrázek 3 Mapa členských obcí polské strany Euroregionu Silesia	21

Obrázek 4 – Organizační schéma Euroregionu Silesia.....	30
Obrázek 5 – Nejvýznamnější silniční tahy na české straně Euroregionu Silesia s napojením na síť TEN-T	59
Obrázek 6 - Přehled staveb na území Moravskoslezského kraje.....	60
Obrázek 7 – Napojení silnic I/11 a I/57 – Slezský kříž	61
Obrázek 8 – Mapa intenzity dopravy území v roce 2016	62
Obrázek 9 - Síť státních silnic v Polsku (stav ke dni 31.10.2018)	64
Obrázek 10 - Síť státních silnic na území Euroregionu Silesia (stav ke dni 31.10.2018).....	64
Obrázek 11 - Mapa silničních úseků sítě TEN-T v Polsku, časový horizont do roku 2023	66
Obrázek 12 - Intenzita dopravy na státních a vojvodských/krajských silnicích v roce 2015...	69
Obrázek 13 - Mapa železniční sítě v Moravskoslezském kraji	71
Obrázek 14 - Mapa železničních tratí v Polsku, mezinárodní tratě AGC, AGTC	74
Obrázek 15 - Mapa železničních tratí na území polské části Euroregionu Silesia.....	75
Obrázek 16 - Mapa národních dálkových tras (k 1. 1. 2013).....	79
Obrázek 17 - Intenzita cyklistického ruchu na státních silnicích na území polské části Euroregionu Silesia	81
Obrázek 18 – Schéma zásobení vodou z povrchových zdrojů vodohospodářské soustavy povodí Odry.....	86
Obrázek 19 – Míra ohrožení suchem dle okresů	88
Obrázek 20 – Potřebnost krajinných opatření v jednotlivých katastrálních územích dle vrstvy HET.....	89
Obrázek 21 – Ohroženost půd vodní erozí	90
Obrázek 22 - Podíl obyvatel jednotlivých obcí napojených na kanalizační síť (2011).....	92
Obrázek 23 – Současný stav a rozvoj přepravní soustavy NET4GAS a zásobníků plynu	95
Obrázek 24 – Území vhodná pro výstavbu větrných elektráren	99
Obrázek 25 - Jednotky požární ochrany Moravskoslezského kraje	161
Obrázek 26 - Územní vymezení Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia.....	165

15.4 SEZNAM ZKRATEK

ČR/CZ	Česká republika
ČD	České dráhy a. s.
DSO	Dobrovolné svazky obcí
EO	Ekvivalentní obyvatelé
EFRR/ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ERS	Euroregion Silesia
ESÚS	Evropské sdružení pro územní spolupráci
EU	Evropská unie
FM	Fond mikroprojektů
GUS	Hlavní statistický úřad v Polsku
ha	hektar
HZS	Hasičský záchranný sbor
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
KO	Konzervatoř
MHD	Městská hromadná doprava
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠ	Mateřská škola
MT	mírně teplý
NPP	Národní přírodní památka
ODIS	Integrovaný dopravní systém Moravskoslezského kraje (dříve pod názvem Ostravský dopravní integrovaný systém = ODIS)
OOV	Ostravský oblastní vodovod
ORP	Obec s rozšířenou působností

PHD	Příměstská hromadná doprava
PP	Přírodní památka
PPa	Přírodní park
PR/PL	Polská republika
PR	Přírodní rezervace
PS	Pracovní skupina
PZ	Průmyslová zóna
RP	Rozvojová plocha
ŘS	Řídící skupina
ŘSD ČR	Ředitelství silnic a dálnic České republiky
SŠ	Střední škola
TEN-T	Trans-European Transport Networks (Transevropská dopravní síť)
TZV	takzvaný
ÚP	Úřad práce
VaK	vodovody a kanalizace
VOŠ	Vyšší odborná škola
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecká škola

16 PŘÍLOHY

16.1 PŘÍLOHA Č. 1 – TABULKOVÁ ČÁST

Tabulka 91 – Vývoj podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých členských obcích české části Euroregionu Silesia (měsíc prosinec, v %)

Obce (okres)	2014	2015	2016	2017
Bílovec (okres Nový Jičín)	7,5	5,2	5,5	4,2
Bolatice (okres Opava)	8,2	7,4	5,9	4,6
Branka u Opavy (okres Opava)	5,6	4,5	4,5	2,3
Brumovice (okres Opava)	7,4	5,9	5,6	3,5
Budišov nad Budišovkou (okres Opava)	14,3	13,4	10,7	9,2
Čermná ve Slezsku (okres Opava)	27,9	21,3	18,3	15,4
Darkovice (okres Opava)	6,6	4,5	3,2	3,7
Dolní Benešov (okres Opava)	6,4	5,5	4,5	3,2
Dolní Životice (okres Opava)	6,3	5,1	4,0	2,9
Fulnek (okres Nový Jičín)	8,0	6,4	5,3	4,1
Hať (okres Opava)	4,9	4,5	2,9	2,0
Hlavnice (okres Opava)	6,3	7,3	5,1	3,0
Hlučín (okres Opava)	6,7	5,7	4,2	2,9
Hněvošice (okres Opava)	6,6	6,1	4,6	3,8
Holasovice (okres Opava)	8,9	7,0	5,5	3,5
Horní Benešov (okres Bruntál)	12,4	10,0	8,3	8,6
Horní Životice (okres Bruntál)	6,8	7,1	8,7	6,7
Hradec nad Moravicí (okres Opava)	7,3	5,6	4,2	2,6
Chlebičov (okres Opava)	7,9	5,1	4,9	3,3
Chuchelná (okres Opava)	6,1	7,5	5,9	4,8
Jeseník nad Odrou (okres Nový Jičín)	7,5	7,7	5,8	4,5
Jezdkovice (okres Opava)	6,0	2,5	1,8	1,9
Kobeřice (okres Opava)	8,7	7,8	7,5	5,1
Kozmice (okres Opava)	4,9	6,0	3,7	2,3
Kravaře (okres Opava)	9,7	8,7	8,2	5,7
Litultovice (okres Opava)	8,5	6,2	4,9	2,9
Melč (okres Opava)	8,4	8,1	6,5	4,4
Mikolajice (okres Opava)	6,5	7,8	4,0	2,0
Neplachovice (okres Opava)	4,8	5,1	3,7	2,9

Nový Jičín (okres Nový Jičín)	7,6	5,8	4,4	3,6
Odry (okres Nový Jičín)	9,2	6,6	5,4	4,0
Oldřišov (okres Opava)	7,7	6,3	4,8	2,7
Opava (okres Opava)	9,0	7,6	6,0	4,2
Ostrava (okres Ostrava-město)	10,8	10,0	8,9	6,9
Otice (okres Opava)	6,7	5,4	3,8	2,5
Příšt (okres Opava)	6,1	4,2	2,2	2,7
Rohov (okres Opava)	8,5	9,5	8,8	5,7
Slatina (okres Nový Jičín)	5,7	5,2	3,9	3,1
Slavkov (okres Opava)	5,9	5,3	3,8	2,9
Služovice (okres Opava)	9,4	8,3	4,9	4,0
Sosnová (okres Opava)	11,0	9,9	6,2	3,2
Staré Heřminovy (okres Bruntál)	15,2	12,1	11,0	5,9
Stěbořice (okres Opava)	5,9	4,9	3,8	2,0
Strahovice (okres Opava)	10,0	8,2	6,4	5,1
Sudice (okres Opava)	10,0	10,1	8,6	5,8
Šilheřovice (okres Opava)	5,8	4,5	3,3	2,7
Velké Heraltice (okres Opava)	10,3	9,7	7,6	4,7
Velké Hoštice (okres Opava)	7,5	5,5	5,0	4,1
Větkovice (okres Opava)	8,7	8,4	8,2	5,3
Vítkov (okres Opava)	13,4	12,8	10,3	7,8
Vřesina (okres Opava)	4,6	3,3	3,4	2,3

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Pozn.: Údaje za rok prosinec 2013 nejsou uvedeny, jelikož statistické údaje o nezaměstnanosti z územního hlediska, nabídka a poptávka na trhu práce nejsou za období leden 2012 až únor 2014 k dispozici.

Tabulka 92 – Vývoj počtu volných míst v evidenci ÚP v jednotlivých členských obcích české části Euroregionu Silesia (měsíc prosinec, v %)

Obce (okres)	2014	2015	2016	2017
Bílovec (okres Nový Jičín)	52	124	71	106
Bolatice (okres Opava)	14	36	40	58
Branka u Opavy (okres Opava)	1	6	7	12
Brumovice (okres Opava)	5	1	6	3
Budišov nad Budišovkou (okres Opava)	3	5	18	11
Čermná ve Slezsku (okres Opava)	-	1	-	-
Darkovice (okres Opava)	2	-	-	-
Dolní Benešov (okres Opava)	26	32	40	49
Dolní Životice (okres Opava)	5	8	15	14
Fulnek (okres Nový Jičín)	38	59	29	88
Hať (okres Opava)	1	2	10	5
Hlavnice (okres Opava)	-	5	3	3
Hlučín (okres Opava)	39	61	65	69
Hněvošice (okres Opava)	1	-	2	2
Holasovice (okres Opava)	2	1	5	6
Horní Benešov (okres Bruntál)	3	16	11	44
Horní Životice (okres Bruntál)	-	-	-	3
Hradec nad Moravicí (okres Opava)	15	27	100	154
Chlebičov (okres Opava)	-	1	-	-
Chuchelná (okres Opava)	11	16	26	19
Jeseník nad Odrou (okres Nový Jičín)	-	4	5	10
Jezdkovice (okres Opava)	-	2	1	1
Kobeřice (okres Opava)	3	1	6	6
Kozmice (okres Opava)	1	4	1	-
Kravaře (okres Opava)	22	22	34	33
Litultovice (okres Opava)	3	2	4	5
Melč (okres Opava)	1	-	-	-
Mikolajice (okres Opava)	-	-	-	-
Neplachovice (okres Opava)	1	5	3	6

Nový Jičín (okres Nový Jičín)	81	451	319	311
Odry (okres Nový Jičín)	24	87	178	87
Oldřišov (okres Opava)	6	1	-	3
Opava (okres Opava)	271	565	570	540
Ostrava (okres Ostrava-město)	2 088	3 726	3 235	4 238
Otice (okres Opava)	10	20	22	23
Píšť (okres Opava)	7	16	3	10
Rohov (okres Opava)	2	1	-	1
Slatina (okres Nový Jičín)	-	-	-	-
Slavkov (okres Opava)	-	-	1	3
Služovice (okres Opava)	-	1	1	-
Sosnová (okres Opava)	-	-	-	-
Staré Heřminovy (okres Bruntál)	-	1	1	1
Stěbořice (okres Opava)	1	1	-	-
Strahovice (okres Opava)	-	-	-	-
Sudice (okres Opava)	-	-	-	1
Šilheřovice (okres Opava)	-	4	5	6
Velké Heraltice (okres Opava)	1	7	9	2
Velké Hoštice (okres Opava)	1	-	3	5
Větkovice (okres Opava)	-	4	1	2
Vítkov (okres Opava)	26	69	60	49
Vřesina (okres Opava)	3	6	11	6

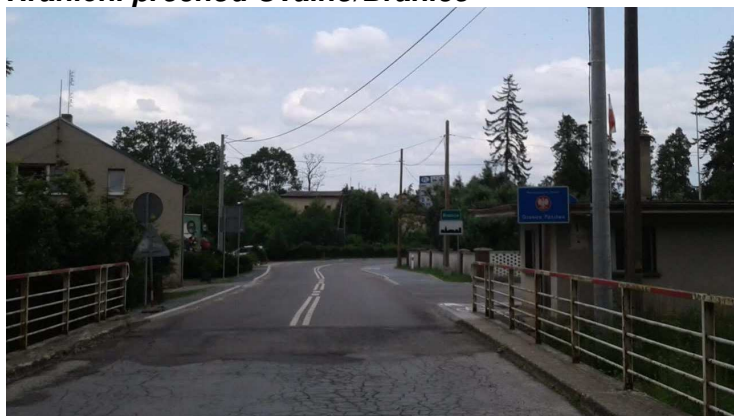
Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Pozn.: Kde se jev nevyskytoval, je uvedena -.

Údaje za rok prosinec 2013 nejsou uvedeny, jelikož statistické údaje o nezaměstnanosti z územního hlediska, nabídka a poptávka na trhu práce nejsou za období leden 2012 až únor 2014 k dispozici.

16.2 PŘÍLOHA Č. 2 – MÍSTA PŘEKRAČOVÁNÍ STÁTNÍCH HRANIC

Hraniční přechod Úvalno/Branice

Hraniční přechod Skrochovice/Boboluszki

Hraniční přechod Držkovice/Dzierżkowice

Hraniční přechod Vávrovce/Wiechowice

Hraniční přechod Opava/Pilszcz

Hraniční přechod Hněvošice/Ściborzyce Wielkie

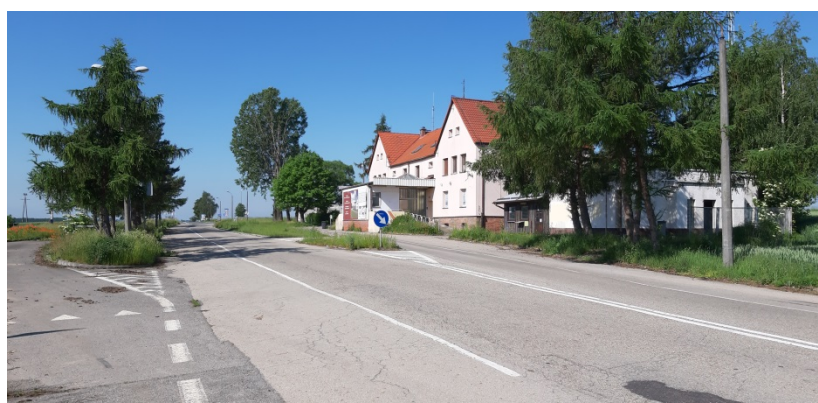
Hraniční přechod Třebom/Kietrz

Hraniční přechod Třebom/Gródczanki

Hraniční přechod Sudice/Pietraszyn

Hraniční přechod Strahovice/Krzanowice

Hraniční přechod Chuchelná/Krzanowice

Hraniční přechod Píšť/Owsiszcze

Hraniční přechod Hať u Hlučína/Twoaków

Hraniční přechod Hať u Hlučína/Rudyszwałd

Hraniční přechod Šilheřovice/Chalupki

Hraniční přechod Šilheřovice/Rudyszwałd

